Selçuk Altun

Kitap İçin* 3

*SEL

KİTAP İÇİN 3*

SELÇUK ALTUN, 1950'de Savşat-Artvin'de doğdu. Diyarbakır ve Samsun Maarif Kolej'lerinden sonra 1973'de Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdi. Aynı bölümde, 1974'de master'ını tamamladı. Özel sektörde, genellikle finans kesiminde yöneticiliğin yanı sıra YKY'de on iki yıl yönetim kurulu üyeliği ve beş yıl başkanlık yaptı.

Kitapları: *Yalnızlık Gittiğin Yoldan Gelir* (roman, 2001), *Bir Sen Yakınsın Uzakta Kalınca* (roman, 2002), *Ku(r)şun Lezzeti* (roman, 2003), *Annemin Öğretmediği Şarkılar* (roman, 2005), *Kitap İçin* (deneme, 2006), *Senelerce Senelerce Evveldi* (roman, 2008) ve *Kitap İçin 2* (deneme 2010).

Deneme yazan, çeviri de yapan Selçuk Altun'un son üç romanı İngilizceye çevrildi. Kitaplarının yurt içi satışlarından elde ettiği gelirin tümü geleceğin edebiyatçıları için B.Ü.'de kurulan eğitim fonuna; yurt dışı gelirleriyse diğer kitap projelerine aktarılmaktadır.

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

Satış - Dağıtım: Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat,
Cağaloğlu - İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK:606
ISBN 978-975-570-623-8

KİTAP İÇİN 3
Selçuk Altun

© Selçuk Altun, 2013
© Sel Yayıncılık, 2013

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Kapak Görseli: Selçuk Demirel
Kapak uygulama ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Mayıs, 2013

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

SELÇUK ALTUN

KİTAP İÇİN 3

"Turhan Günay ve Sali Turan için"

ÖZSÖZ

Cumhuriyet Kitap Eki'ndeki "KİTAP İÇİN" başlıklı yazılarımı sekiz yıldır sürdürüyorum. O yazıların birikimli bir okur kitlesi oluştu.

Kaleydoskop yazıların her bin maddesinden bir kitap kotarmak adet oldu. Daha kaç bin madde gidebilirim ben de bilmiyorum ama yazılarımdan yeni bir kitap kotarmayacağımı galiba biliyorum.

Bu kitabın kapağı, adaşım ve hemşerim (Artvinliyiz) küresel çizer Selçuk Demirel tarafından özel olarak tasarlanmıştır.

Teşekktlrlerimle,

Selçuk Altun
Mart, 2013

LXXXI
Daha iyi tanımamız gereken bir edebiyattan mücevherler

2001- 1976. maddemde The Guardian gazetesinin edebiyat web sitesinde, "Türkçe'den İngilizce'ye Çevrilen En İyi 10 Kitap" listem yayımlanacak demiştim. (26.08.09 tarihinde yayımlandı.)

Batı Dünyası *liste* meraklısıdır. Ama çalışmam beklediğimden de yoğun bir ilgi gördü, düzinelerce edebiyat ve kültür sitesi tarafından alıntılandı. (Onların arasında Nobel Vakfı Sitesi de var.)

The Guardian'ın talebi üzerine hazırladığım listeyi, "Az sayıda Türk yazar ve şairinin İngilizceye çevrilmesinin çok sayıda nedeni var. Nobelist Orhan Pamuk'un başarısı, Anglo-Amerikan okur dünyasının Türk yazar ve şairlere ilgisini maalesef artırmadı" diyerek sundum. Gazetenin girişi daha vurucuydu, "Romancı Selçuk Altun daha iyi tanımamız gereken bir edebiyattan mücevherler seçti."

2002- 07.09.09 akşamı Londra'da İngilizce'ye çevrilen ikinci romanım "Many And Many A Year Ago" için bir kokteyl düzenlendi. Bu tip etkinliklerden hazzetmem ama oyunun kuralı diye katlandım. Gece nitelik ve nicelik açısından doyurucu geçti. Moris Farhi (Musa Ağabey) şiirsel İngilizcesiyle öz bir konuşma yaptı. Türk edebiyatını temsilen önemli yazar ve şairler, Güven Turan ile Metin Celâl yanımdaydılar.

Ertesi sabah Metin Celâl ile Londra'nın stratejik kitabevlerini ziyaret ettik. Mağazalar mağazası Harrods'un üçüncü katındaki kitabevine girerken 1 milyon Sterlin (2.5 milyon TL) değerinde bir bilardo masası gördük. Gittiğimiz her yerde "çok satmayan" kitaplara yakışır sayıda "Many And Many A Year Ago" vardı. Metin Celâl şöyle bir olasılık için uyardı: "Tüm kentte kitabından beş adet var ve biz bir kitabevinden çıkar çıkmaz birileri koşturup onları bizden önce, uğrayacağımız kitabevine yetiştiriyor..."

(Kendime Not: Metin Celâl gizli bir GS'lı olabilir mi? Araştır!)

2003- İnsanlık Tarihini Değiştiren 10 İnsan (*What On Earth Happened?* C.Lloyd):

1.Hammurabi (M.Ö.1810-1750) / 2.Ashoka (Budizm'in öncüsü) (M.Ö. 304-232) / 3.Hz.İsa (M.Ö. 2 – M.S.36) / 4.Hz.Muhammet (570-632) / 5.Hernan Cortez (Paralı Asker, Fatih) (1485-1547) / 6.Richard Trevithick (Buhar Makinesi Mucidi) (1771-1833) / 7.Friedrich Wöhler (Organik Kimyager) (1800-1882) / 8.Charles Darwin (1809-1882) / 9.Karl Marx (1818-1883) / 10. Adolf Hitler (1889-1945)...

(Listeler subjektif, listeler tuhaf.)

2004- Dan Brown'ın *The Lost Symbol* (Kayıp Sembol) başlıklı, sözde gizem romanı İngilizce'de 5.8 milyon adet basıldı. 26.09.09 tarihli The Guardian çok satanlar listesine göre İngiltere'de ilk haftasında 550,946 adet sattı. (İkinci sıradaki polisiyenin haftalık satışı 6,569.)

Bu piyasa romanı için, "Okuduğum en kötü kurmaca" diyen de var. Bir diğer eleştirmen, "Kayıp Sembol'de edebi nitelik aramak, Proust'ta araba yarışları yok diye yüksünmeye benzer" demiş.

Da Vinci Şifresi'ni ikinci paragrafta bırakmıştım ama Dan Brown'ın iki yönünü takdir ediyorum; bizdeki çok satan ama sığ yazarlar gibi kendini "iyi yazar" sanmıyor ve medyatik olmamaya özen gösteriyor.

2005- SİNCAN İSTASYONU Eylül sayısında KİTAP İÇİN'den yaptığı alıntıyı, "Yalnızlık Gittiğin Yoldan Gelir, Kurşun Lezzeti, Annemin Öğretmediği Şarkılar ve Senelerce Senelerce Evveldi gibi üst üste baskılar yapan kitapların yazarı Selçuk Altun..." diyerek başlatmış.

Bu söylem doğru olsa önce Türk edebiyatı adına sevinirdim. İstatistikleri irdelersek; yukarıdaki sıraya göre, her biri ortalama biner adetten, kitaplarım 14., 9., 7. baskılarda ve 2008'de yayımlanan Senelerce Senelerce Evveldi 3. baskıda patinaj yapmakta.

"Romanlarımın niteliği arttıkça satışları düşmekte" diye yakındığım Güven Turan, "Ben bu lafı o kadar çok yazardan duydum ki" demişti.

(Kendime Not: Güven Turan gizli bir GS'li olabilir mi? Araştır!)

2006- Önemli yazar ve şair (ve gizli ressam) Hulki Aktunç da bir KİTAP İÇİN okurudur. O, Eylül yazımı okuduktan sonra görüşürken beni evine davet etti. Telefonda, "Galiba siz de benim kadar sıkı bir Fenerli'siniz" demişti.

Sonra tane tane ev adresini yazdırdı; Feneryolu, Fenerli Ahmet Sokak...

2007- Hulki Aktunç'tan turfanda şiir:

Söz Kuytusunda
Sözcük sözcükle konuşur

Konuşur bağrışır savaşır
Adını ararken söner bir şiir
Uyaklar uyakların yankısı
Sağır sözcük aksak dize
Od biter köz biter kül biter

İki dize birbiriyle konuşur
Dizeler dizelerle konuşur
Biri yanıp sönünce biter şiir

Söz kuytusunda bekler
Sönmemiş dizeler

2008- İstiklâl Caddesi'ne, Emniyet Teşkilatının kuruluşunun 164. yıl dönümü nedeniyle asılan dev afişteki slogan: "İstanbul Emniyette."

2009- Taksim Metrosunun cümle kapısında, bir inatçı adem minik kitap okuma lambaları satar. Tanesi 2 TL olan bu lambacıklar kitabın ilgili sayfasına asılacak, böylelikle gün veya elektrik ışığında okumaya doymayan veya okuyamayan gece karanlığında kimseleri rahatsız etmeden gereksinimini giderecektir.

(Altı Türk'ün yılda bir kitap okuduğu veya bir Türk'ün yılda yalnızca beş saatini kitap okumaya ayırdığı bir süreçte trajikomik değil midir?)

2010- "PEN Yazarlar Birliği" var, "LÜMPEN Yazar Birliği" niye yok?

2011- 23.08.09 tarihli Cumhuriyet Pazar'daki yazısını, "Köy Enstitülerinin kapatılması eğitimin yozlaşmasına yol açtı" diyerek başlatmış Adnan Binyazar.

Ne zaman, "Köy Enstitüleri" dense i-ç-i-m parçalanır. Kapatılmalarıyla sığlığa bir damar açılmıştır. O damar 12 Eylül'de kabarıp taşmıştır. Cerahati inatçıdır.

2012- Kitap Önerileri:

Binbir Çiçekli Bahçe – Yaşar Kemal, YKY / *Köprüler Gelip Geçmeye* – Ahmet İsvan, İş Kültür / *Sır* – Enis Batur, SEL...

2013- 12.09.09! Eyüplü ama Paris'te mukim özgün ressam Yüksel Arslan'ın (doğ.1933) Eyüp'teki Santralistanbul'da açılan retrospektif sergisini gezerken yeniden aklıma (t)akıldı: Bir sanatçının özyaşamöyküsü onun yazmadıklarından mı mürekkep?

2014- Bir sahaf anekdotu daha;

19.09.07 tarihinde Sahaf Turkuaz'dan –uygun fiyata- bir dosya almıştım. Gazeteci, yazar Şevket Rado (1913-1988) koleksiyonundan çıkma dosyada; 10 adet Nasreddin Hoca deseni, bir adet Orhan Veli için kapak eskizi (Nasreddin Hoca'lı) ve kartpostal boyutunda iki soyut yağlı boya resim vardı. Özel tebrik kartını andıran resimciklerden birinin altında "Orhan" yazıyordu.

Geçenlerde bu dosya bir serendipitisel arama sürecinin sonunda yeniden kucağıma düştü. Eskizi Orhan Veli-kolik Şeref Özsoy'a (Sahaf Bitap) armağan ettim. Üç ayrı çizere ait Nasreddin Hoca desenlerini, kabul ederse Karikatür Müzesi'ne sunmalıyım. Birden aklıma Şevket Rado'nun Nobelist Orhan Pamuk'un eniştesi olduğu geldi. (Pamuk'un lisede ressam olma hayaliyle resim yaptığını biliyoruz.) Resimciklerden birinin altındaki "Orhan" yazısını dikkatle inceleyip onun Orhan Pamuk'a ait olduğu kanısına vardım.

Okumayazma büromdaki kütüphanede sakladığım dosyayı eve götürdüm. Oradaki arşivimde, Orhan Pamuk'un bana armağan ettiği, çeşitli roman ve denemelerinden çıkma, dolma kalemle döktürülmüş özgün sayfalar da var. El yazılarını karşılaştırdım, Nur'a da danıştım. Evet resimcikler ona aitti. Orhan'a bir e-mesaj çekip durumu özetledim. Telefonla arayıp, "Onlar bana aittir, lisedeyken Jackson Pollock-vari kartpostallar kotarırdım" dedi.

(Orhan Pamuk Nobelist olmadan önce yapılan bir müzayedede; onun lise ikideyken yaptığı orta boy bir natürmortu, sanırım bin dolara almıştım. O Nobelist olduktan sonra katıldığım müzayededeki benzer bir tablosunun 37.5 bin TL'ye satıldığını gördüm.

Ertesi sabah sahafbaşı Nedret İşli'yi telefonla aradım. O Şevket Rado-Orhan Pamuk bağlantısını atladığı gibi dosyayı bana gösterirken resimden de anlarmış gibi onların uzak bir olasılıkla Orhan Peker ürünü olmasından bahsetmişti. Durumu keyifle açıkladım. Telefonda yine sahaf makamında, "Ciyaaakk" sesleri...

2015- Oktay Rifat'a yakışır bir yaşamöyküsü kitabına sponsor olmaya hazırım.

Leyla Erbil ustanın özyaşamöyküsünü de okumak isterdim.

2016- Bir gazeteci Lady Fitzalan-Howard'a; müstakbel kocası, küresel gazeteci David Frost'un (doğ.1939) dindar olup olmadığını sorar.

Yanıt:"Sayılır, kendini tanrı sanıyor."

2017- İlgiyle incelediğim o kitapta, antik Anadolu'daki 119 tiyatro irdelenmişti. Çekici fotoğrafların yanı sıra her tiyatronun kapasitesinin (sığarı) belirtilmesi de doğruydu. Buna göre M.Ö. 500'lerin Anadolu'sundaki tiyatroların toplam izleyici kapasitesi yaklaşık 600 bin kişidir.

Bu kitabı edinince KİTAP İÇİN'de önermiştim. Şu anda adını yinelememin bir nedeni var. Yazar teşekkür listesinde, oğlunun adını da sayarken onun "Oxford'da doktora öğrencisi" olduğunu da vurgulamış. Gerekli miydi; peki o Güneydoğu Anadolu'daki bir üniversitede öğrenci olsaydı ne olacaktı?

2018- Senelerce Senelerce Evveldi'nin İngilizcesi (Many And Many A Year Ago) Ağustos'ta İngiltere'de yayımlandı, Eylül'de de A.B.D.'de dağıtımı yapıldı. Bu bağlamda bir adedi, The Washington Post'un kültür servisine yollanmış olabilir.

Şimdi size kültürazzisel bir anekdot nakledeceğim:

A.B.D.'de yaşayan ve çevresi geniş bir yazar tanıdığımdan 28.09.09 günü kısa bir faks aldım. Güya, Post gazetesi hakkımda bilgi toplamak için bir Türk yazarını aramış ve o kişi de hakkımda oldukça olumsuz konuşmuş. Yazarın adını bilmemekle beraber tüm hikâyeyi öğrenmek istersem kendisini aramalıymışım.

Varsayım zamanıdır; kitapları İngilizce'ye çevrilen Türk yazarı maalesef tek tüktür, onlardan kitapları yakınlarda Post'ta tanıtılan ancak iki kişi sayabilirim. Gazeteyle yazar arasında bu süreçte bir diyalog kurulmuş olabilir. Bu yazarlardan ilki Orhan Pamuk'tur; hiçbir Türk yazarının, özellikle Selçuk Altun aleyhinde konuşmaz. Diğeri, yazdıklarının gücüyle değil de yaptıklarının *ratingiyle* kitap dünyasının ilgisini bir süre çekmiştir. Hiçbir Türk yazarının özellikle Selçuk Altun lehinde konuşmaz.

Faks sahibine geri dönmeyip olguyu varsayım yapmanın keyfiyle noktaladım Sevgili Okur.

2019- Duruşunu yapmacık, söylemini yapay ve sığ, tüm sosyal girişimlerini gösterişe yönelik bulduğum Elif Şafak'tan 1979. maddede yaptığım alıntıdır: "Kemalistler ve reformcular kültürü değiştirdiler. Eski sözcükleri attılar, yabancı sözcükleri tasfiye ettiler. Ama bu sözcükler bizim bir parçamızdı."

Geleneksel kültürümüzün *bânisi* Elif Şafak bazı kitaplarını İngilizce yazar ve bir Türk onları Türkçe'ye çevirir. (*Strange* ve *tuhaf* dediğinizi duyar gibiyim.)

Bir yabancı dergideki söyleşisinde gözüme çarptığı üzere kızının adı Şehrazat Zelda'dır. Şehrazat Farsça özgür demektir; bildiğim tek Zelda ise Amerikalı romancı F.Scott Fitzgerald'ın ruh hastası eşi Zelda Fitzgerald'tır. (1900-1948). Yaşamının üçte biri psikiyatri kliniklerinde geçmiştir.

(Yoruma gerek var mıdır?)

2020- Edebiyatistan'ın geneli dedikoducudur. Nice yazar birbirinin aleyhine yazmaya çekinir ama her fırsatta birbirlerine verir veriştirirler. O tür yazar/şair kitlelerine yakın durmam. Buna rağmen hakkında en çok dedikodu

üretilen kadın yazarın Elif Şafak olduğunun farkındayım. Dedikodusunu yapmak yerine, ben yeri geldikçe onu eleştiririm. "Dost acı söyler" cümlesi kültürümüzün oturmuş bir atasözüdür. Bu bağlamda ona iyilik yaptığım bile söylenebilir.

Kendisine bir iyilikte daha bulunmak istiyor ve ona Andrew Mango ustanın son kitabı, *From Sultan To Atatürk* kitabını öneriyorum.

2021- 30.09.09! Taksim Gezi Parkı'ndaki Beyoğlu Sahaf Festivali'ne keşif gezisi yaptım. İkinci seferde, 65 sahaf sergisini daha yakından inceleyeceğim. Tek şikayetim yorgun hoparlörlerden taşan Barış Manço parçalarının ortama bir panayır havası katmasıydı. İnanmayacaksınız ama mekânın hemen karşısında bir ambulans ile bir itfaiye arazözü bekliyordu.

(İstanbul, doğaçlama Fellini film platosu.)

2022- Amerikan edebiyatının Sait Faik'i kimdir derseniz, aklıma önce Bitlis kökenli William Saroyan (1908-1981) gelir. Kaliforniya'nın Fresno kentinde doğmuştur ve asıl soyadı Karaoğlanyan'dır.

İşbu yüzden ilk iki romanımın gizemli karakteri Ohannes Yetvartyan'ı da Fresno'ya yolladım ve 2001 yazında peşinden gittim.

Saroyan-His Heart In The Highlands başlıklı fotoğraf albümünü zevkle izledim; izleyeceğim. Boghos Boghossian'ın fotoğraflarındaki yetmişlik Saroyan'da bir Hulusi Kentmen babacanlığı vardı ve Ermenistan'ı ziyareti sırasında çekilmişti. Saroyan 1964'te de baba ocağı Bitlis'i ziyaret etmişti.

Bir fotoğraf altı yazısında onun, "Irklara inanmam" dediği vurgulanmış. Okuduğum yapıtlarında soykırım kışkırtıcılığı yaptığına rastlamadım.

2008'de onun 100. yaşı kutlandı. Bu bağlamda oğlu şair ve yazar Aram Saroyan Bitlis'e davet edilebilirdi. Halen geç kalınmış sayılmaz.

2023- Filozof ve matematikçi Pythagoras (M.Ö. 580-500), "Evreni sayılar yönetir" buyurmuştur...

31'in anlamını bilmiyor olamazsınız, 0-9 arasını da ben özetleyeyim: (Kaynak: As Easy As Pi – James Buchan) 0 – her şey, varlık, evrensellik, öte / 1- Yalnızlık, birlik, bağımsızlık, insiyatif / 2- İkilik, bölünme, işbirliği / 3- Hareket, sentez, kutsallık / 4- sağlamlık, direnç, varlık / 5- yaşam, aşk, büyüme, canlanma / 6-birlik, mükemmellik, bütünlük / 7- büyü, gizem, akıl, kutsallık / 8- şans, pratiklik, adalet, güç / 9-önemli değişim, sonuca ulaşma, başarı...

(Uğurlu sayınızı gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz?)

2024- Nobelist Samuel Beckett'ten (1906-1989) bir yazarın ölümünden sonra, onun istemediği yazıların yayımlanmaması için çözüm önerisi: "Bir yazar ölünce akabinde eşi yakıla."

(2009'un ilkbaharında, Samuel Beckett'in 1929-1940 döneminde yazdığı mektuplar kitaplaştırıldı. Devamı yok değil, üstadın yazdığı 15 bin mektuptan 2500'ü, dört cilt halinde yayımlanacak.)

2025- 28.09.09! Yurtdışından döner dönmez Teşvikiye'deki Galeri Işık'a koşturdum. Orada önemli fotoğraf sanatçımız ve mimar Ahmet Ertuğ'un "BİLGELİK MABETLERİ KÜTÜPHANELER" başlıklı fotoğraf sergisi vardı. Yazın Paris'te, kültür bakanı düzeyinde katılımla açılan sergide, Avrupa'daki anıtsal kütüphanelerden büyüleyici panoramalar var.

Dev fotoğraflardaki saray görkemi ve mabet dinginliğine doyamadım. Karşılarında dakikalarca sanki nöbet tuttum. Ziyaret defterine; Küresel sanatçımız Ahmet Ertuğ, Ayağa kalkıyor ve seni içtenlikle alkışlıyorum" yazdım...

LXXXII
Bütün Dünya Bir Türk Romanını" Ko-nuş-mu-yor!

2026- Ben ilk kez 16.10.2009 tarihli Radikal Kitap Eki'nde rastladım!

Tam sayfa reklâmın iddialı başlığı "Bütün Dünya Bir Türk Romanını Konuşuyor!" Adını ilk kez duyduğum Serdar Özkan'ın (doğ.1975) "Kayıp Gül" nam romanı "29 dilde 40'tan fazla ülkede yayımlanmış." Bu kitap, "dünyanın dört bir yanında büyük ses" getirmiş. Kitabın kapağının üst kısmında "Uluslararası Bestseller" yazıyor. Reklâm sayfasının ortasına romanla ilgili klişe ve yüzeysel övgüler nakşedilmiş. Altındaysa, romanın 24 değişik ülke baskısından küçük kapak örnekleri var.

Bu reklâmın tümüyle ilgili sorularım ve tereddütlerim var:

(1) Bütün dünya bir Türk romanını konuşsa, en başta *ben* sevinirim! Anglo-Amerikan kitap dünyasını yakından izlemeye çalışırım ama o yazar ve romanının varlığından 16.10.2009'a dek haberdar değildim.

"Bütün dünyanın konuştuğu" roman(?) henüz "bütün dünyaya egemen dil" İngilizce'de bir Anglo-Amerikan yayıncı tarafından yayımlanmamış. Reklâmdaki örnekler arasında da İngilizce kapak yok. 20.10.2009 sabahı, internetsel alışveriş devi Amazon'un İngiltere ve A.B.D. sitelerinde de İngilizce'sine rastlamadım.

(2) Bir romanın uluslararası bestseller olması için en azından İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca ve İspanyolca gibi temel dillerde listelere girmesi gerekir anlayışı yaygındır. Fransa ve Almanya'daki bestseller listeleri, Radikal Kitap Eki'nde yayımlanır. Yaptığım araştırmada, onların kullandığı listelerin ilk onunda böyle bir roman yer almıyordu.

(3) Reklâmda kapak örnekleri yer alan ülkelerin yarıdan fazlası "az nüfuslu" devletlerdir. Bunlardan bir ikisinde çok satmak bir kitabı uluslararası bestseller yapmaz.

(4) Bu kitabı ucuz sloganlarla övenlerden yapılan alıntılar arasında bir yetkin eleştirmen veya ciddi bir edebiyat dergisi adına rastlamadım.

(5) Radikal Kitap Eki'nin, "Evrensel mesajlar aracılığıyla, Doğuyla-Batıyı birleştirmeye çalışıyor" diye özetlediği kitabı inceledim. Tahmin ettiğimi gibi sığ bir piyasa romanıydı. Yazarını, hastasını iyileştirmek yerine acıtmadan iğne yaparak geçiştiren bir hekim adayına benzetmeden edemedim.

(6) Serdar Özkan'ı neden böyle bir kitap yazdı diye sorgulayamam. Yurt dışına açılma hamlesi yapan her yazar gibi ona da başarılar dilerim. Ama reklâmı, abartıdan öte yanlış yönlendiricidir. Romanını "bütün dünya konuşmadığı" gibi, yukarıda saydığım nedenlerle o henüz(?) "uluslararası bestseller" de değil.

Onun bir Robert Kolejli olduğunu öğrenince üzüntümün arttığını söylemeden geçemeyeceğim. Bu yaklaşımdan vazgeçerse zararlı çıkmayacaktır; çünkü Edebiyatistan'ın *kaktüsleri* kendisine (gül)üyor.

2027- Neredeyse tüm yazarlarını "usta"; bir sığ yazarının yeni çıkan kitabını "başyapıt" diye *ittiren* yayınevi reklâmlarım da eleştirmiştim.

Yayıncılar Birliği'nin bu bağlamda bir "etik" *düzenleme* çabası içinde olmasını beklemek safdillik midir?

2028- "Bunu yazan da, okuyan da inanmıyor. Sen niye sinirleniyorsun?" diyenleriniz varsa;

Çünkü ben o trajikomiklikleri okurken utanıyorum! Gerçek ustalardan, gerçek başyapıtlardan, alçakgönüllü ve dürüst yazarlardan, salak mı bellenen okurlardan, seyirci kalmaması gerekenlerin umursamazlıklarından utanıyorum.

2029- Yazar, şairle söyleşi yapmak aslında zor zanaat. Söyleşi yapanın okuduğunu özümsemesinin yanı sıra zengin bir iç dünyası da olmalıdır.

Fiiliyat öyle değil! Yüzeysel sorularını görünce söyleşicinin kitabı okuduğundan bile kuşkulanabilirsiniz. (Nice eleştirmenin okuduğunu deşifre ve izah edemediği düşünülürse, bu bağlamda söyleşiciler bir hoşgörüyü hak ediyorlar görüşündeyim.)

YKY Yönetim Kurulu Başkanlığım sürecinde üç romanım yayımlandı. O dönemde kitaplarımla ilgili daha çok yazı çıkar, söyleşi yapılırdı ("Ye kürküm ye!" hesabı.) Gençlerden biri, "Türk edebiyatındaki yerimi" *bana sorunca* şaşırmıştım. Değil o zaman, bugün bile kendimi yazar saymam; ben bir *yazanım*.

Kendisine, "Türk edebiyatındaki yerim Çetin Altan ile Melih Cevdet Anday arasındadır" dedim. Bu kez onun şaşıracağını biliyordum. Açıkladım, "Bir kitabevine girince Türk romancıları bölümüne git ve 'A' harfi rafına bak, sana oradan el sallayabilirim."

2030- Melih Cevdet Anday, "Benden dünyaca ünlü üç büyük yazarın adlarını söylememi isteseler, bunlardan biri kesinlikle Gogol olur" demiş ve okurunu diğer ikisini merak etmekle cezalandırmıştır.

Bana sorsalar üç gözde yazarının da adını açıklamayı görev sayarım: Thomas Bemhard, Thomas Bernhard, Thomas Bemhard.

2031- Halikarnas Balıkçısı (1886-1973) babası Şakir Paşa'yı neden öldürmüştür? Olay etraflıca irdelenmemiştir ama Balıkçı'nın, babasını İtalyan asıllı eşi Agnezi'yle ilişkisi olduğu için kurşunladığı fısıldanır.

Değişik anı kitaplarında bu sahne geçiştirilirken ben Balıkçı'nın ilk karısı Agnezi ile kızı Mutarra'nın başına neler geldiğini de merak etmişimdir.

Halikarnas Balıkçısı'nın son evliliğinden kızı İsmet Kabaağaçlı Noonan'ın anı kitabında (Anılar Akın Akın – Bilgi, 2009), bu sorunun yanıtından da öte bilgiler var.

Çok güzel bir kadın olan Agnezi (Şirin Devrim'in anılarında Aniesi) İtalya'ya dönünce kızı Mutarra'dan uzaklaşmış ve ona babasından bahsetmesini yasaklamış. Mutarra'nın ilk ve son evliliğinden Çinzia adlı bir kızı olmuş ve yalnızlık içinde ölmüş.

Çinzia 2006'da akrabalarıyla tanışmak için İstanbul'a gelmiş ve İsmet Hanım'la buluşmuş.

"...Çinzia'nın çok iyi anımsadığı bir şey var. Anneannesi Agnezi'nin yatağının başındaki fotoğraf.

Bu fotoğraf Büyükada'da çekilmiş, bir kadın ve bir erkeğe ait. Kadın Agnezi tabii ki... Yanındaki erkek ise Şakir Paşa; Agnezi'nin eşi Cevat Şakir'in babası, diğer bir deyişle kayınpederi." (Sayfa 247)

2032- Şair Enver Ercan (doğ.1958), Edebiyatistan'ın kilit adlarındandır. Kült dergi VARLIK'ın genel yayın yönetmeni ve butik dergi Yasak Meyve'nin imtiyaz sahibidir. Üç dönemdir Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanlığı'nı sürdürmektedir.

Yaz başında Anadolu yakasındaki bir alışveriş merkezinde karşılaştığımızda, "İnanmayacaksın ama daha dün akşam seni düşünüyordum" demişti. Enver'e aynı mekânda, bu kez yaz sonunda rastlayınca, "Dün akşam yine beni düşünüyor muydun?" diye takıldım. Ant içmekle kalmadı, öyle bir örnek verdi ki beni halâ düşündüğüne inandım.

SEL Yayıncılık ile VARLIK'ın yönetim merkezleri komşudur ama Enver yoğun bir çalışma temposu içindedir. Kendisini az ve öz dozunda ziyaret ederim.

Beni Yazarlar Sendikası'na üye olmaya davet ettiğinde ama ben bir yazar değilim ki demiştim.

2033- Bir sendika veya birliğin üyesi olsaydım –şu sıralarda "hukuksuzluktan" yakınan- Doğan Grubu'nun bana yaptıklarına (yargısız infaz ve iftira yazıları, kitaplarımı ökseleme girişimleri) karşı bir tepkide bulunulur muydu, sanmıyorum.

2004'te Milliyet Sanat'ta, hakkımda iftira dolu bir yazı çıktı. Yanıt hakkı isteyince bilmem kaç yüz sözcük sınırlaması getirmeye kalktılar. Ben o yanıt hakkımı Enver Ercan kanalıyla VARLIK'ta kullandım. (Gelecek KİTAP İÇİN'de özetlenmelidir.)

2034- Hangi yazar ve şairimiz olursa olsun, maruz kaldığım ama vız gelen engellemelerin biriyle karşılaştığında o beni yanında bulacaktır. KİTAP İÇİN'in sürdürülme amaçlarından biri de budur ve örnekleri yok değildir.

2035- Türkiye Yazarlar Sendikası var Türkiye Okumazlar Sendikası niye yok?

(Altı Türk'ün yılda bir kitap okuduğu veya bir Türk'ün yılda kitap okumaya altı saat ayırdığı bir süreçte bakın suskun çoğunluğa da sahip çıkmaya çalışıyorum.)

2036- George Orwell (1903-1950) gerçek adının (Eric Arthur Blair) yalnızca mezar taşında kullanılmasını isteyecektir.

2037- Ekim'den Kitap Önerileri:

Zor Bir Hayatın Hikâyesi – Aharon Appelfeld, YKY / Ara Sıcak – Cevat Çapan, YKY / Sönmemiş Dizeler – Hulki Aktunç, YKY / Avunamayanlar – Kazuo Ishiguro, YKY / Anılar Kitabı – Fethi Naci, SEL / Galileo'nun Pergeli – k.İskender, SEL / Yazarın Odası – Haz. Philip Gourevitch (Çeviren Öznur Ayman), TİMAŞ / Kamondo Han – E.Ç. Tugay, M.S. Tugay, Beyoğlu A.Ş....

2038- Prof.Dr. Nevzat Gözaydın'ın 02.10.09 tarihinde elime geçen uyarı notundan özet:

Bugünkü (02.07.09 – Kitap Eki) yazınızda ufak bir yanlış var: "Nedret ... bir ekipte folklorcuymuş."

Sanıyorum, anlatmak istediğiniz bir "halk oyunları" ekibinin oyuncusu olmak... Lütfen, okuyucularınıza da iletir misiniz? En sık yapılan bu yanlışı elbirliği ile düzeltelim..."

(Bu vesileyle sayın okurumun DTCF'nin 1993'te kurulan ilk ve tek Halk Bilimi bölüm kurucusu ve ilk başkanı olduğunu belirtirim.)

2039- "Tüm kötü şiirlerin nedeni içten duygulardır." Oscar Wilde

2040- "Atatürk, günümüzde genelde anlaşıldığı gibi bir Kemalist değildi."
"From Sultan To Atatürk – Andrew Mango, 2009"

2041- Umberto Eco'ya göre tükenmez kalemin icadıyla "el yazısı" ruhunu, kişiliğini ve cazibesini de yitirmiştir.

2042- *Isaac's Torah* (Isaak'ın Tevratı) – Angel Wagenstein

Romanın (kahr)amanı Isaac Jacob Blumenfeld iki dünya savaşı, üç temerküz kampından salimen kurtulurken doğduğu kent Kolodetz beş değişik ülkenin sınırları içine girip çıkacaktır.

Tüm ailesini yitirirken yaşama sevincini yitirmez. Yaşamöyküsünün arasına Sovyet Rusya'yı eleştiren fıkralar da serpiştirmiş.

Bir *kıssa* örnek –

Sibirya'ya sürülen üç mahkumu, hapishane komutanı sorgulamaktadır: "Sen kaç yıl yedin?"

"On."

"Neden?"

"Stalin ülkeyi felakete sürüklüyor dediğim için."

"Peki sen?"

"On. Bolşevik Parti Tarihi'nin uydurmalarla dolu olduğunu savundum."

"Ve sen?"

"Ben de on."

"Peki neden?"

"Ben hiçbir şey yapmadım."

"Yalan söyleme!" diye diklenir komutan. "Hiçbir şey yapmayanlara beş yıl veriyoruz."

2043- "Barış için savaşmak iffet için düzüşmeye benzer."

1970'lerden bir duvar yazısı

2044- *Galileo'nun Pergeli*'nden aforizmalar (k. İskender):

-Bazı anneler çok iyi üzülür. Meslekleridir bu.

-İyice temizlenmem gerekiyordu: Asitle yıkandım.

-Parça bitene kadar yalnız seni seveceğim.
-Aşkta orantısız güç mübahtır.
-Gözyaşı:Acının talaşı.

2045- Geçen yaz değerli komşularımız Sumru-Orhan Tiner çiftiyle bir düğün törenine gittik. Gözlerinin içi gülen oğulları Kerim Alp de (doğ.1996) bize katıldı. Kendisinden 1913. maddemde bahsederken, gaz maskesiyle yüzen balıkların yer aldığı karikatürünü de kullanmıştım.

Gelin ile damadı tebrik etme sürecinde Kerim Alp masadaki tüm yetişkinleri *ofsayta* düşürdü. Hepimiz yeni çifte klişe sözcüklerle mutluluklar dilerken o Bahar Ablası'na, kısa bir paragraftan mürekkep özel, içten bir konuşma yaptı. Hepimiz gülüştük ama sonra kendime, "Van Minit!" dedim. Kerim Alp bu duyarlılığıyla en azından bana bir ders vermişti. Bundan sonra bir gelin-damat çiftini tebrik ederken geleneksel sözcüklerin ardına bir çift dize, belki bir aforizma ekleyeceğim.

(Aferin Kerim Alp! Fenerbahçe Cumhuriyeti seninle şimdiden gurur duyuyor.)

2046- Hulki Aktunç'a gaddar bir soru sordum. "Biri dışında tüm şiirlerini yok etmek zorunda kalsaydın hangisine kıyamazdın?" Yanıtı hazırdı:

Yirmi Dördüncü Şarkı
Yangın kavmindeniz ne giysek alev.

2047- *A Traveller's Alphabet*'ten – Steven Runciman

Bizans tarihçilerinin Shakespeare'i Sir Steven Runciman (1903-200) 1940'larda İstanbul Üniversitesi'nde hocalık yaptı.

Asistanlarından biri Arkeoloji Fakültesi'nde öğrenciyken amcasının evinde kalırmış. Adı zikredilmeyen amca Atatürk'ün yakın arkadaşlarındandır. Bir gün Atatürk ziyarete geldiğinde, bir köşede ders çalışan genç kız dikkatini çeker. Ne okuduğunu sorar. "Hititçe" yanıtını alınca, "Eski Türkçe'ye benziyor değil mi?" der. "Hayır daha çok eski Ermenice'yi andırıyor" yanıtı salonu bir süre sessizliğe boğar. Atatürk gülerken, "Bazen Ermenilerin de aslında Türk olduklarını kanıtlamam gerektiğini düşünürüm" diyerek işi tatlıya bağlıyacaktır.

Runciman ise anekdotu şöyle bağlar, "Atatürk'ün bu teorileri bir etki yapmıştır. Örneğin o asistanıma göre kocası, Hazreti İbrahim ve Peygamber'in soyundandı."

2048- Yaşayan gözde şairim Louise Glück'tür (doğ.1943). Üretken sayılmaz, kitabının yayımlandığı yılı; "kitap fuarım" bellerim.

Sonbaharda elime geçen *A Village Life* 71 sayfadan mürekkepti. Onu günde en fazla iki şiir okuyarak bitirdim. Küçük bir çocuğun yemeye kıyamadığı çikolatasını ucundan ucundan ısırması gibi...

2049- 15.10.09! Ferhangişeyler 1639. kez sahneleniyor ve Nur ile ben bu oyunu izlemek için onuncu kez Ses Tiyatrosu'ndayız. O tek kişilik oyun beni 22 yıllık bir zaman tünelinde zikzaklı bir safariye çıkarır. Değişmeyen skeçlerinde sıkılmam, değişenlerinden keyif alırım. Ferhangişeyleri her izleyişimde yeri doldurulamaz iki değerimize saygım artar; entegre yetenek Ferhan Şensoy ile 1889 *tevellütlü* Ses Tiyatrosu'na.

2050- KİTAP İÇİN'de kendi reklâmımı yaptığımı sanan tek tük hazımsız var. İçinden Selçuk Altun geçen anekdotların sıklığından sıkılanlar da olabilir.

Para, ün ve ödül için yazmadığımı yinelemekten bıktım. Misyonum, içerde edebiyata; dışarıda Türk edebiyatına katkıda bulunabilmektir.

Ben okurumla hafızama yazdığım günlüğümü paylaşıyorum. Yazarlık(?) ve okurluk sürecimle ilgili verdiğim bilgi ve haberlerle okur, yazar ve yazar adaylarına ve Edebiyatistan'ın dipnot tarihçilerine bir kandil tutmaya çalışıyorum.

Birikimli okura hitap ettiğim ifade ediliyor. Romanlarım yeniden basıldıkça önce Türk Edebiyatı adına seviniyorum. Yoksa benim okur kitlemi kişisel reklâm yoluyla çoğaltmak gibi bir endişem yok. Ben romanlarımı önce bir kişiyi tatmin etmek için yazarım; o kişi de mızmız okur Selçuk Altun'dur. Romanlarımı onun için, KİTAP İÇİN'i Selçuk Altun'u *iyi tanıyan* okurlarım için yazıyorum.

LXXXIII
Semih Gümüş ise
Selçuk Altun

2051- Ah ne güzel günlerdi onlar, yaşamımızın en hüzünlü günleri...

On yıl önceydi, yayıncılık arenasının nitelik ve nicelik lideri Yapı Kredi Yayınları'nın (YKY) Yönetim Kurulu Başkan'ıydım bir gün Enis Batur telefon etti. Semih Gümüş'ün (S.G.), YKY'nin bir idari tasarrufu için internet ortamında yanlış beyanlarda bulunduğunu bildirdi. S.G. o dönemde Adam Yayıncılık'ta (A.Y.) çalışıyordu. A.Y.'nin başında İnci Asena vardı, telefonla arayarak YKY'nin iç işlerine karışılmamasının sağlanmasını rica ettim...

2001'de YKY, ilk romanım *Yalnızlık Gittiğin Yoldan Gelir*'i yayımladı. (S.G.'nin kitap hakkında bir saldırı yazısı hazırladığı duyumunu aldım.) Dene(mesel) romanım nitelikli okur ve edebiyat ortamında ilgi gördü; 1,5 yılda 10. baskısına ulaştı, önemli eleştirmenlerin övgülerini aldı. Ve Ağustos ayının Adam Sanat'ında, S.G.'nin –salvo- saldırı yazısı yayımlandı. Tiksindim! Edebiyat, hakkaniyet ve "etik eleştirmenlik" adına utandım demekle yetineceğim.

Nisan, 2004'de Yapı Kredi Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği ve YKY Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerimden ayrıldım. Haziran, 2004'de S.G.'nin Milliyet Sanat'ta bir iftira yazısı çıktı. Arabesk bir girizgahtan sonra özetle; onun süfli yazısı yüzünden A.Y.'a haciz işlemi başlattırdığım ve kendisinin işten atılması için A.Y.'ye ahlaksız teklifte bulunduğum uyduruluyordu. Enis Batur aracılığıyla dergiden yanıt hakkı istedim, "bilmem kaç yüz sözcüğü geçmemek koşulu" getirilince, iftiralar yanıtını Varlık dergisinde buldu.

Önce teknik olarak bir yazı yüzünden bir kuruluşa haciz uygulanamayacağını anlatmaya çalıştım. S.G.nin çalıştığı şirketin çalıştığım bankaya borcu vardı, bu borcun taksit ve faizleri zamanında ödenmediği için gerekli işlem yapılmıştı. Ayrıca bankanın hukuk işleriyle organik bir bağlantım yoktu. Bu iftira daha önce sözlü olarak S.G. ve ekürisi tarafından edebiyatistana yayılmış bazıları da bu safsataya inanmıştı.

Yaşamım boyunca hiç kimsenin işinden atılması için kimseye ahlaksız teklifte bulunmadım. Benim edebiyatistana iyilikten başka katkım olmamıştır. Ahlaksız teklifte bulunan şerefsizdir de iddiasını kanıtlayamayan nedir demek zorundayım.

2052- Haciz safsatası, Mehmet Fuat'ın *Ölünceye Kadar* başlıklı güncesinin ikinci cildinde de (sayfa 173,174) yer aldı. Mehmet Fuat, A.Y.'nin ortaklarından Nazar Büyüm'den yaptığı alıntıda Selçuk Altun için, "Çok iyi insandır, ayrıca benim arkadaşım, kesinlikle böyle bir şey yapmaz" demişti.

Bu vesileyle, A.Y.'ye yardımcı olmaya çalıştığımı da belirtmeliyim. Bir ara borçlarına karşılık A.Y.'nin Banka'ya satışı önerildi. Enis Batur'la durumu görüşüp, önerinin lehinde rapor hazırladık. YKY, A.Y.'yi bünyesine dahil ediyor diye söylenti bile çıktı. Ancak gerekli merciyi ikna edememiştik.

2053- İşine gelince eleştirmen, işine gelince danışman kesilen Semih Gümüş'ün (S.G.) bir diğer temel özelliği de işine gelince eylemiyle söyleminin (ç)atışmasıdır. Örneğin, psikiyatr ve yazar Dr.Kaan Arslanoğlu'na göre Orhan Pamuk'un romancılığının "abartılmasından rahatsız olurken", Nobelist olduktan sonra onu önemsemeye başlamıştır. Enis Batur'a göre, sermayedar grupların yayıncılık yapmasını eleştirirken öyle gruplardan birinin yayıneviyle de çalışmıştır. (Daha geçenlerde sürpriz yaparak YKY'nin bir etkinliğinde de boy gösterdi.) Yayıncılığa heveslenen bir sanayi şirketinin kurduğu şirkette işe girmiş, oradaki işinden de olunca Radikal Kitap'ta, sanayi şirketlerinin yayıncılığa girmesinin ne denli yanlış olduğunu vurgulamıştır. Nice eski solcu gibi –herhalde- ücreti mukabilinde, AKP'nin yönetimindeki bir kamu yayın organında S.G. kitap tanıtımı yapacak diyen gazete haberine hiç şaşırmamıştım.

Olayları etraflıca irdelemeden veya tuhaf varsayımlarla yazdıkları yüzünden müşkül, yaptığı anketlerle ise gülünç durumlara düşmüştür. İbrahim Yıldırım yazmıştı, çıkardığı derginin okurları arasında yaptığı ankete göre, oyların %76'sını alarak kendi dergisi en çok okunan seçilmiştir. Tuhaflığın farkına vararak güya dergisini değerlendirme dışı tutmuş ama oyların aslan payını aldığını saklamamıştır.

Ellinci yaşım yaklaşırken iki özel hedefim vardı; ellinci yaş günüme dek ilk romanımı bitirecek ve Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirildiğim YKY'nin, alanında nitelik ve nicelik lideri olmasına çalışacaktım.

YKY'yi o konuma getirdik. Bazı usta şairlerimizin yapıtlarının yabancı dillere çevrilmesini sağlayıp, yazarlarımızın dar zamanında yanlarında olduk. Bunlar için gerektiğinde kurumsal olanakların yanı sıra kişisel olanaklarımı da kullandım.

Para, reklâm ve ün için yazmadım. Basılan kitaplarımdan gelen telif hakkının tümüyle mezun olduğum üniversitede bir eğitim fonu kurdum. Onun getirisiyle geleceğin üç edebiyatçısına maddi katkıda bulunuluyor. Kitaplarımın reklâmı için kimseden yardım istemedim, bunun için olanaklarımı

seferber etmedim. Romanlarım benden habersiz bir ödüle aday gösterilmişse onları geri çektim. İmza günleri yapmadım, benzeri etkinliklere katılmadım.

Kendimi, edebiyata hizmete adadım. KİTAP İÇİN'de bilgi ve öneri sunmaya, ıskalanmış değerleri sahiplenmeye ve edeb(iyat) dışı davranışları eleştirmeye çalışıyorum. Kitaplarımın yurtdışında benimsenmesinden önce Türk edebiyatı adına seviniyorum; orada gündeme oturmak için ülkem aleyhine demeç vermiyor, tarihi tahrif etmiyorum. "Yaptığınız iyilikler cezasız kalmayacaktır" aforizmasına inanıyor ama edebiyatistanda, kimse için bir kötülük düşünmüyor maddi/manevi desteğimi sürdürüyorum.

Bunları yineliyorum, çünkü Semih Gümüş ise Selçuk Altun.

2054- "Edebiyat eleştirmeninin neden en kötüsü olduğunu anlatayım; bir müzik parçasını eleştirirken bu konuda bir şarkı söylemeniz gerekmez, bir resim sergisi eleştirirken resim yapmanız gerekmez. Ama bir düzyazı eleştirirken, düzyazı yazmanız gerekir. Ve sakın bana bu kişilerin eleştirmen olmaktan başka bir arzuları olmadığını söylemeyin."

Martin Amis

2055- Gümüşsuyu'ndaki yarım bıraktırılmış dev Park Oteli karkası çirkinlik anıtı olarak yıl-lar-dır göz zevkimizi bozmaktadır. Avrupa'nın belki de yaya trafiği en yoğun güzergâhı olan İstiklâl Caddesi'ndeki anıtsal Circle d'Orient'in ön cephesindeki 120 yıllık kir, içimizi de karartmaktadır. Cadde'nin zeminine yeni döşenen blok taşlara dikkat ettiniz mi? Derhal dökülmeye başladılar ve sanki sürekli kirli görünmeleri için seçilmişler.

İstanbul, Avrupa'nın 2010 Kültür Başkenti – öyle mi?

2056- Kentin sosyetik bir köşesinde açılacak pastaneye ad önerisi; MARIE ANTOINETTE.

2057- Türkiye Yayıncılar Birliği kitapları yargılanan yazar ve şairlere "Düşünce ve İfade Özgürlüğü" ödülü vermektedir. İyi niyetli bir girişimdir. Ancak bu ödülün E.Ş. ve N.G.'ye özgülenmesi, bana kopya çektikleri bilindiği halde takdirname verilen öğrencileri anımsatır.

2058- 23.10.2009 akşamı küresel şair Michael Palmer'ın (doğ.1943, New York) YKY'de okuma ve sohbet toplantısı vardı. Bilahare Selhan Endres ve Nazmi Ağıl'ın üstattan birer şiir çevirileri okundu.

Etüt
Karartılmış bir odada
sözün dinine karşı,

kehanetli, yüce, ahenkli
çağrıya karşı biri gibi
konuşuyorlar. Tuhaf bir sohbet,
ikindiden bu vakte,
uzun sevişme saatlerinden sonra,
bu ikinci buluşmalarında,
dışarıdaki lambanın ışığı
içeri girmesin diye,
panjurlar kapalı.
Yatağa oturmuş, kadın,
sırtının eğimi adama dönük,
sigara içiyor.
Söylediklerine inanıp inanmadıkları
anlaşılmıyor.
(Çeviren: Nazmi Ağıl)

2059- Geçen Yıldan Kitap Önerileri –

Eflatun Koza – Cahide Birgül, Everest / Melekler Sözlüğü – Gustav Davidson (Çev. İsmail Yerguz), SEL / Gün Bugün – Sıtkı Kösemen, Sergi Kitabı…

2060- Eflatun Koza'yı okuduktan sonra Cahide Birgül'ü takip edilecek yazarlar listeme aldım. Romanın konusu, kurgusu, tiplemesi, dili ve özellikle anlatıcısının sesini benimsedim. (Benim için gecikmiş bir keşifti. Bilahare onun ölüm haberi geldi. Başımız sağ olsun.)

2061- 29.10.2009! Balkonlarına bayrak astılar, havai fişek gösterileri ve belki Cumhuriyet Bayramı balosuna katıldılar. Yetersiz sesleriyle marş söylemeye çalıştılar. 30.10.2009 sabahı kalkıp vergi kaçırmaya kaldıkları yerden devam ettiler. Şimdi bunlar kaçıncı Cumhuriyet çocuğu oluyorlar?

2062- Toplum içinde şakır/şukur tespih çekenlere kapalı yerde sigara içme ile ilgili yasaklar uygulanamaz mı? (Gerekli düzenlemelerin masrafını karşılamaya hazırım.)

2063- 01.11.2009! 11. Uluslararası İstanbul Bienal Ziyareti (Antrepo):

a) Enstalasyonları genelde *bypass* ederek seğirtirken aklıma geldi; enstalasyon sanki sanat değil de, onun aforizmasal bir alt açılımıdır.

b) Bienal'i gelecek sefer üç yıl, daha sonra dört yılda bir yaparak dünyayı şaşırtamaz mıyız? Bu girişim enteresan bir enstalasyon sayılmaz mı?

c) Çıkarken aklıma ressam Barnett Newman'ın (1905-1970), "Bir tabloya bakmak için geriye çekilirken çarptığınız nesneye heykel denir" dizesi geldi.

2064- Toledo Katedrali, ressam El Greco'ya (1541-1614) "İsa'nın Soyunması" başlıklı bir tablo sipariş eder. Yapıtın parası ödenmeyince ressam Katedral'i mahkemeye verecektir.

2065- Bir bayan yakınım *Aşk-ı Memnu* nam tv dizisini, giysi ve takıları için izlediğini iddia ediyor. Bu bana elinde erkek dergisi Playboy ile yakalananların, onu makaleleri için aldıklarını iddia etmelerini anımsattı.

2066- Yazar Padgett Powell (doğ.1952), Türk(iye) dostu şair, çevirmen Prof. Sidney Wade'in eski kocasıdır. Onun için 1976 Nobelisti Saul Bellow, "Genç kuşağın en önemli yazarı" demişti. Powell'ın 2009 ürünü *Interrogative Mood;* 164 sayfa ve yaklaşık 1800 soru cümlesinden mürekkep. Bu format kitaba kaleydoskopik bir akışkanlık kazandırmış.

Eğer kopya çekmeyecekseniz benim de aykırı bir kısa roman projem var: Adı; Bir, İki, Üç, Dört, Beş! 55 sayfadan, 5 bölümden ve her cümlesi 5 sözcükten mürekkep.....

2067- "Galiba iki tür yazar var; öykü yazan ve yazı yazan."

Raymond Chandler

2068- Ne zaman kız kulesini görsem bir hücrede bir ay yatasım gelir.

2069- Gizemli yazar ve gazeteci Stephen Crane (1871-1900) görevli bulunduğu Avrupa'da veremden ölünce karısı Cora Jacksonville'e dönüp orada bir genelev açar.

2070- "Bahçeme gelmez misin güzel kız? Güllerimin seni görmesini istiyorum."

Şair, oyun yazarı, politikacı
Richard B. Sheridan (1751-1816)

2071- 22.10.09! Gümüşsuyu Dünya Sağlık Sokağı, Saat 15.40. Belki beş saniyelik bir *karede* 6 bayanla birlikteydik. İkisi aralarında fısıldaşırken dördü tek başınaydı ve hepsi yürürken cep telefonuyla konuşuyorlardı. Bu nesne, sokaktaki yalnız kadınların mütemmim cüzü de mi oldu?

2072- Kitabistanı saran sığlık nihayet kitap reklâmlarına da uzandı. Onları sinirlenerek veya gülerek izliyorum. Üç taze örnek:

1- "... X.X., insan haklarına, barışa, insani olan her şeye yöneltilmiş evrensel şiddete, son derece zarif bir yapıtla karşı çıkıyor."

(Son derece zarif kadınlar gördüm ama bir kitap için ilk kez duyuyorum. Bu reklâm bir ajans kreasyonu mu?)

2- Adını ilk kez duyduğum o yazar adayının romanına özgülenen övgünün altında bir başka yazar veya eleştirmenin adı yoktu? O abartılı ibarenin altında, yayınevinin -kendi- adı vardı!

3- Vasat romanların başlıktan, "Bir X.X. romanı" diye sunulduğunu görünce gülerken utanıyorum.

2073- *Annemin Öğretmediği Şarkılar*, bir polisiye parodisiydi. Bunu yerli ve Anglo-Amerikan eleştirmenler atladı veya ben onlara yeterli ipuçlarını sunamadım.

Senelerce Senelerce Evveldi'nin Buenos Aires bölümüne serpiştirilen monologlarda, *1001 Gece Masalları*'nın tadı olduğu iki yerde birden vurgulanınca, romanıma başyapıt muamelesi yapılmışçasına sevindim.

O iki kaynaktan birini açıklamalıyım; S.Arabistan Jazeera Havayolları'nın sefer dergisine yazan Vartan Tashijan.

2074- Dördüncü ve son sefer için yola çıkan Haçlı ordusu, Mısır'a gitmek üzere uğradığı Konstantinopolis'te on ay oyalandı. Bizans İmparatorluğunun biçare durumunu görünce Venedik Dükü Enrico Dandolo'nun da onayıyla 13 Nisan 1204'te kenti yağmaladılar. Din aşkına sefere çıkan çapulcular yoksulların evlerini de basıp kadın çocuk demeden herkesi öldürürken, rahibelere tecavüz ettiklerini yazdı tarihçiler.

Üçüncü günün sonunda dünyanın dokuzyüz yıllık baş kenti bir harabeye dönerken, Sultanahmet Meydanı'nda başlayıp Kumkapı sahilinde biten dünyanın en görkemli bina kompleksi Büyük Saray, yerle bir edilmişti.

Haçlılar Konstantinopolis'te, Latin İmparatorluğu diye bir *kukla* süreç başlattılar. Sürünerek yaşayan bu imparatorluğun başına Fransız soylular geçti. VIII. Mikhail Palaeologos onları 1261'de kovdu ama Bizans bir daha toparlanamadı.

Sultan II. Mehmet 1453'de Konstantinopolis'i kuşatınca da Venedik, Papa ve Avrupa Bizans'a yardım etmedi. Bizans'ın ticari işlerinin taşeronluğunu yaparak varsıllaşan Venedik sembolik ve gecikmiş bir destek verdi.

Papa katolik hükümranlığını kabul etmeyen Ortodoksları cezalandırmak niyetindeydi, Bizans'ı oyalamayı yeğledi.

Konstantinopolis düşünce Fatih Sultan Mehmet Bizanslı sanatkâr, zanaatkâr, akademisyen ve üst düzey yöneticilere dokunmadı. Onlar, nitelikli insan gücü gereksinimi olan Avrupa'ya dağılarak Rönesans'ı ateşlediler...

Ve o Avrupa'nın "devlet adamlığından" nasiplerini almamış bazı politikacıları, bize Avrupa'nın parçası değilsiniz demekteler.

(22.11.09 sabahı Sakıp Sabancı Müzesi'nde, "Osmanlı Döneminde Venedik ve İstanbul" sergisini gezerken aklıma takılanlardan.)

2075- "Yalan içermeyen tarih kitapları son derece sıkıcıdır."

Fransız gazeteci, yazar ve şair
Anatole France (1844-1924)

LXXXIV
Eastanbul, Westanbul

2076- *Ankara-bilir* bir dostuma tanıdığım diplomatların zerafetinden bahsediyordum, beni gülerek dinledikten sonra bir anekdot nakletti: Güya dört diplomat bir masada otururken biri kalkıp giderse derhal gidenin arkasından konuşulmaya başlanırmış. İkincisi giderse, kalan iki giden iki için verip veriştirirmiş.

Ben, "Bu da bir şey mi?" dedim. "Kitabistan'da da dört yazar/şair bir araya gelince aynı süreç yaşanır. Yalnız bizimkilerden masada tek kişi kalınca o kalkıp gitmez. O, daha önce tanımadığı yan masaya katılır ve diğer üç meslektaşı için veryansına başlar..."

2077- Yapı Kredi'de çalışırken Banka'nın ajandasını kullanırdım. 2005'ten itibaren sanatsal doğa fotoğraflarıyla bezeli National Geographic'i yeğledim. Bu yıl için Ece ajandası satın aldım. 2010 Ece'nin 100. yaşgünüdür, kurumsallaşma özürlü ülkemizde bu nokta önemlidir. Ece'nin Babıali'deki tarihi merkezi Afitap'ın önünden, saygıyla geçmeye devam...

2078- 31.12.2009 tarihli, "2009! İyi ki Kitaplar Vardı" başlıklı yazımda yılın beni etkileyen kitaplarını sıralamıştım. Onu yapıttan mürekkep Türkçe Kitaplar listesinde altısı YKY'ye aitti.

YKY'yi gerektiğinde över, eleştirmem gerektiğinde bundan kaçınmam. Bir süredir yayınevlerinin etik dışı bulduğum reklamlarına takılıyorum. Bu bağlamda YKY'ye de sıra geleceğini tahmin etmezdim.

24.12.2009! Cumhuriyet Kitap'taki tam sayfa reklamda YKY'nin, "2009'da ilk baskıları" yapılan kitapları listelenmiş. Atladıklarımı var mı diye iştahla sayfaya odaklanıyorum. İlk satırda, yazarı John Freely'nin adı atlanarak, *A History of Robert College*'ı (Bir Robert Koleji Tarihi) görünce şa-şı-rı-yo-rum. Listeyi hızla tarayıp, dizgi yanlışlarıyla mücadele, ilk baskısı 2009'da değil 2005'den önce, Selçuk Altun'un Yönetim Kurulu Başkanlığı sırasında basılan kitap(lar) görüp bir tuhaf oluyorum.

Bu listede *A History of Robert College*'ı görmek, hem mutluluk uğramış bir yazar denli üzmüştür. Okuluna düşkün bir Robert Koleji Yüksek'li olarak, o kitabın hazırlanmasına çok emeğim geçti. Kitabın ilk baskısı 2000'de yapıldı. Onun tanıtımı ve dağıtımı için yılsonu uğraştım. Kitabın 8.

sayfasında yazarı John Freely Selçuk Altun için, "Onsuz bu kitap asla yayımlanamazdı" buyurmuş.

Anılan ilanın başlığında YKY'nin 2009 sayısal verileri (178'i yeni yaklaşık 600 başlık) sunuluyor. Bu bağlamda altındaki "2009'da ilk baskıları yapılan kitaplarımız" listesini pek okuyan çıkmayabilir. Ama Selçuk Altun'un yaptığı gibi, onu Edebiyatistan'ın kilit adları da inceleyecek ve işaret ettiğim mükerrerlikleri onlar da garipseyecektir. Ben yakınmamı YKY'ye ilettim, doyurucu bir yanıt alamayınca bu maddeyi yazacağımı belirttim.

YKY'yi sektörün nitelik ve nicelik lideri yapmak için çok uğraştım, uğraştık. Onun iyiliği için gerektiğinde eleştirmek de dostluk göstergesidir.

2079- YKY Yönetim Kurulu Başkanlığım sırasında usta şair ve yazarlarımızın yabancı dillere çevrilmesine de önem verdim. YKY'den ayrıldıktan sonra bu bağlamda başlattığım girişimlerin engellendiğini utanarak izledim. (Bu olguların detayına girmemeliyim.)

Ama o projelerin mali yükünü şahsen üstlenerek yarım kalmalarını önledim. Bunlardan birisi de Londra'da, yalnızca şiir kitabı yayımlayan Anvil'le başlatılan Oktay Rifat projesiydi. YKY'nin yerine *Poems of Oktay Rifat*'a sponsor oldum. (2007'de yayımlanan seçme şiirler çevirisinin künye sayfasında katkım not edilmiştir.)

Yetkin çevirmenler, Türk(iye) dostu Ruth Christie ve Richard McKane ile birlikte hazırlanan *Poems of Oktay Rifat* benimsendi. Kuruculuğunu Nobelist T.S. Eliot'un yaptığı şiire-destek-kuruluşu Poetry Book Society, onu "önerdiği kitaplar" listesine aldı.

"The Comeliu M.Popescu Prize", İngiltere'de Yılın En İyi Çeviri Şiir Kitabına verilen, saygın bir ödüldür. Sponsorluğunu yapmak zorunda kaldığım kitap bu ödüle aday kitaplar içinde önce 86 kitap içinde yarı finale, sonra sekiz kitapla birlikte finale kaldı. Ödül 1945 Nobelist'i Gabriela Mistral'den (1889-1957) çeviri, *Madwomen*'e özgülendi.

(Oktay ve Samih Rifat'ın aziz ruhları ile okurumun takdirine ve YKY'nin bilgisine arz olunur.)

2080- Mistral, kuzeybatı Avrupa'dan Akdeniz'e inen soğuk ve kuvvetli bir rüzgârdır ve şiirsel bir sözcük değil midir? Ağır aksak yazdığım *Bizans Sultanı*'ndaki, Yunan-İsveç kırması gizemli kadının da adıdır.

2081- İngilizce'ye çevrilen romanlarımı armağan etmem gereken çıkarsa, onlardan gider Pandora ve Robinson Crusoe'dan satın alırım. Ekim değilse Kasım'dı, Pandora'nın yabancı dil kitaplar bölümündeydim. "Many And Many A Year Ago, çok satanlar listemizde beşinci sırada" diye uyarıldım.

"Dan Brown'a yetişmek için kitabımdan kaç adet daha almam gerekir?" diye soracakken, iki kikirdek genç kız içeri daldı.

"Münasebetsiz şeyler!"

2082- Londra Günlüğü'nden (25.11.09 / 01.12.09) :

i) 27.11.09 tarihli The Independent gazetesinin Sanat ve Kitap ekinde, *Many And Many A Year Ago* hakkında kıs(s)a ve olumlu bir eleştiri çıktı. Öz yazı, İngiltere'de bence çeviri romanın Fethi Naci'si, Boyd Tonkin'e aitti. Yayınevim, edebiyat ajansları ve yazar dostlarım bu gelişmeyi önemsediler. Ben, Boyd Tonkin'in tek paragrafta neredeyse tüm romanı deşifre ederken, Kitabistan'daki nice eleştirmenimizin bir sayfayı hiçbir şey söylemeden nasıl doldurabildiklerini yeniden merak ettim.

ii) Duchess Tiyatrosu'nda Samuel Beckett'in *başaltı* oyunu Endgame'i (Oyunun Sonu) izledim. Beckett benim için tiyatronun Oktay Rifat'ıdır, Shakespeare'den önemlidir. Oyunlarındaki ana karakterlerin, aynı yetimhanede büyüyüp, sırayla firar ettiklerine eminim.

iii) Royal Academy'deki avangard heykel sergisini gezerken KİTAP İÇİN okuru İstanbullu zarif bir çiftle karşılaştım. Beni sayfamın ucundaki küçük fotoğrafımdan tanıdıklarını belirttiler. Bu selamlaşma beni, Boyd Tonkin'in yazısından daha çok etkiledi.

iv) Kasım sonu, Aralık başı nice gazete ve dergide; yazarlar, şairler, eleştirmenler, editörler "yılın kitaplarını" seçtiler. İrlandalı, İrlandalı'yı; Musevi, Musevi'yi; şair, şairi; çok satan, çok satanı öneriyordu. Bu listeleri iştahla izlerdim. Onlardan not edip az kitabın peşine düşmemişimdir. Bu yıl gönülsüzce aldığım tek tük notlardan da bir kazancım olmadı. Gabriel Josipovici'den *After and Making Mistakes*'i herkes mi ıskalamıştı?

Kısacası, iş Eurovision Şarkı Yarışması'ndaki "al gülüm/ver gülüm" puan paslaşma komedisine dönüşmüş.

2083- "Eksantirik" kitap koleksiyonerliği yapmak isteyenlere "konu" önerileri:

-Yazar ve şairlerin ilk ve son yapıtları,
-200,300,400 sayfa süren kitaplar,
-Yazar ve şairlerini ünlü kılan yapıtlar,
-Yasaklanan kitaplar,
-Takma adla yazılan kitaplar.

2084- İstanbul'un Asya yakasında açılacak post-modern nargile kafe'sine ad önerisi : "Eastanbul."

İstanbul'un Avrupa yakasında açılacak sözde internet kafe'sine ad önerisi: "Westanbul."

2085- Nazmi Ağıl'dan turfanda şiir;

Ses
Perdeyi aralayıp
bakan
birileri olsa da
geçici merak bu,
ev içlerinde,
kendilerinden çalınan
kısacık bir ilgiyi dahi
kıskanan
bir şeyler
olur çünkü
daima.

2086- Okurlar yazarlardan alıntılar, yazarlar ustalarından alıntılar. Bir piyasa yazarı dahi olsa o kişi kendi romanlarından alıntı kitabı yapar mı? O kişi Elif Şafak (E.Ş.) ise yapar!

Sığlıkistan'ın çok satanı E.Ş.'nin son kitabına bir kitabevinde göz gezdirdim. İçinde okuruma sunabileceğim nitelikte tek bir alıntı bulamayacağımı biliyordum.

Şişirme ürünün bibliyografya sayfasında, E.Ş.'nin bazı Anglo-Amerikan yayımcıları ad bazında sayılmış ve onların saygınlığı vurgulanmış. Yarım yüzyıldır kitap solurum, ben böyle düzeysizlik görmedim. Bunu, baba parasıyla alınmış otomobilin markasıyla övünülmesine benzettim. Ayrıca E.Ş.'nin kitaplarının o yayınevlerinde neler karşılığında yayımlandığını Kitabistan'da bilmeyen var mıdır?

2087- Karalistesinde olmaktan gurur duyduğum H., "2009'un en iyi 10 yerli romanı" başlıklı bir anket yaptı. Bir liste yapmam için beni de arayan genç gazeteciyi, benimle iletişim kurduğu için başına bir şey gelir diye, geçiştirdim.

Sonuçta kadın romancılarımız Ayfer Tunç, Oya Baydar, Sema Kaygusuz ve rahmetli Cahide Birgül E.Ş.'nin önünde yer almışlar. Ayfer Tunç'un *Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi* yılın romanı seçilmiş. Tunç'un özgün yapıtı, Mahir Öztaş'ın *Koparıldığımız Topraklar*'ıyla birlikte, beni 2009'da en çok etkileyen iki romandan biriydi.

Listede adı anılan kadın yazarlarımız yalnızca 2009'daki ürünleriyle değil, genel performanslarıyla da E.Ş.'den üstündürler. Gündemdeki kadın yazarlarımızı sıralamam gerekirse E.Ş.'nin yeri, banko sondan üçüncülüktür.

Hırs küpü E.Ş., varsıl bir iç dünyası olmadığını bilir. Ülkenin "Bayan Orhan Pamuk'u" olabilmek için yazdıklarıyla değil de yaptıklarıyla gündemde kalmaya çırpınır. (Sığlıkistan'da bunu başarmak zor değil.) Gündemde kalmak *aşkına* E.Ş.'nin sınırı olmadığı söylenir. Kendini 301. maddeden yargılatır, ülkesini abartılı nedenlerle yurt dışına şikâyet edebilir, bir cemaat ve holding himayesine sığınabilir, aykırı ama inanmadığı söylemlerle gündem maddesi olmaya çalışır, topyekün yapmacıktır, v.s. v.s.

E.Ş.'yi Kitabistan'ın en alt katına koyun, benim itirazım olmaz, o "Hayır burası bana yetmez" diyerek üstüne bastığı yeri hızla kazmaya başlayacaktır.

2088- E.Ş.'nin himmetiyle kendimden bir cümle *alıntılayacağım*, "En iyi yazar yoktur, en iyi reklâmı yapılan yazar vardır."

2089- Kitap eki için aldığım 04.12.09 tarihli Radikal'deki yazısında, genel yayın yönetmeni İsmet Berkan, "...Ama köşe yazarlığı kurumu, bana soracak olursanız, memleketin en şişkin balonlarından biridir ve bu balonun ilelebet böyle şişkin kalması bana pek mümkün gözükmüyor." demiştir.

(Size katılıyorum. Sözünüz bittiyse, gazetenizde bir zayıflama rejimi başlatmayı düşünür müsünüz?)

2090- (Kadın Argosu Sözlüğü'nden – Filiz Bingölçe, METİS)

-Işıklı cüce: Vibratör

-Don Puan (Don Juan'ı anıştırarak) : Kadın avcısı olduğunu iddia eden ama bunda başarısız erkekler.

-Kıl tariko: Çok kıllı kimse.

-Köfte patates: Mükemmel cinsel ilişki.

-Labuzittin: Deli, çılgın ve güvenilmez erkek.

-Lezzoş: Kadın eşçinsel.

-Minibüse binmek: Menopoza girmek.

2091- 2009'dan (son) kitap önerileri:

Azınlıklar ve Yabancıların Aldığı Türkçe Adlar ve Soyadlar Sözlüğü – M. Türker Acaroğlu, IQ / Sulardan Kırlara – Tuncer Erdem, Kül Sanat / İstanbul (Fotoğraf kitabı), ed. Şakir Eczacıbaşı, Eczacıbaşı Holding / Şiyir Sevişgenleri – Metin Üstündağ, SEL / Kalbin Böcüü – Atilla Atalay, İletişim...

2092- "Laurence Olivier, John Gielgud ve Ralph Richardson ile aynı sahneye çıkarsam onlar beni yetenekleriyle ezerler. Ama ben sahneden ezilerek inerken, tüm tiyatronun gözleri *benim* üzerimde olur."

Noel Coward (1899-1973), oyun yazarı-oyuncu-
Şarkıcı-yönetmen-kompozitör

2093- İslamiyet tek tanrılı, en genç göksel dindir. Bu bağlamda kendinden önce gelen tek tanrılı dinlere saygılıdır. Tevrat ve İncil kökenli nice kutsal kişi adlarını (örneğin: Davut, Musa, Harun, Bünyamin, İsmail, İbrahim, Nuh, İsa, Yakup, Yahya) benimsemişizdir.

İslam daha eski bir din olsa aynı hoşgörüyle karşılanır mıydı, bilemiyorum. Muhammet adlı İtalyan, Fransız ve Almanlar olur muydu, düşünemiyorum.

2094- 2009 TÜYAP Kitap Fuarı'nı ziyaretten en büyük kazanımım, İTO'dan *Türkiye'de Yayın Hayatı* başlıklı kitapçık oldu. Altını çizdiklerimden:

-Türkiye'de 2008'de 34,235 kitap yayımlanmış. Toplam baskı adedi, 143 milyon. Yayımların %39'u toplum bilimleri, %30'u edebiyat ve retorik, %8'i tarih ve coğrafya, %7'si din, %6'sı teknoloji, %3'ü felsefe ve psikoloji, %3'ü güzel sanatlar, %2'si dil ve dilbilim, %2'si diğer konulardan mürekkep.

-Toplam 5470 çeviri yapılmış. (Konularına göre dağılım: edebiyat ve retorik %46, toplum bilimleri %13, din %10, teknoloji %9 ve diğer %22.)

-Türkiye'de 1,156 kütüphanede 11 milyon kitap var. 2008'de ödünç verilen kitap sayısı 250 bin.

-Haziran, 2009 itibariyle 7,601 yayımcı var. (1,165'i vakıf statüsünde.)

2095- Tevfik İhtiyar, resim piyasasının önemli kişilerindendir. Bir ara mali darboğaza düşünce banka takibine uğradığını okumuştuk. İhtiyar'ın çıkardığı dergideki (rh+sanat) Temmuz, 2009 tarihli yazısına göre, bu darboğaz sırasında anlaşmalı bir ressamı icra takibi başlatmış. Bir diğeri, galerisinde açılan sergide potansiyel müşterileri galeriden değil de kendi atölyesinden alım yapmaya yönlendirmiş. Böylelikle hem ressam, hem de müşteri galeriye komisyon ödemekten kurtulacaklardır. (Bu gibi bezirgan ressamların varlığı, klasik konser salonu basılmasından vahimdir.)

Bir de her fırsatta KİTAP İÇİN'e konu(k) ettiğim İstanbul doğumlu, A.B.D. vatandaşı iyi ressam, akademisyen ve örnek insan Peter Hristoff vardır. En son marifeti, Söke'nin Güllübahçe beldesindeki halı dokuma atölyesinin hamiliğidir. 31.10.2009 günü Asmalımescit'teki C.A.M. galerisinde bu atölye yararına bir sergi düzenledi. Sergide, kendisinin, Türk ve Amerikalı sanatçı dostlarının hibe ettiği 100 yapıt tanesi 100 TL'den satıldı ve hasılat Güllübahçe'ye gönderildi. (10 bin TL, 18 Güllübahçeli kadın zanaatkârın bir yıllık hammadde gereksinimini karşılayacak.)

(Sevgili Okurum, Peter'e içten bir tribün güzellemesi yollayalım mı? Peter Hristoff, KİTAP İÇİN okurları ve yazarı seninle gurur duyuyor!)

2096- "Bir akşam yemeği için ideal sayı ikidir – ben ve kahrolası garson."
Nubar Gülbenkyan (1896-1972)

2097- 24.12.09 tarihli Cumhuriyet Kitap'taki yazısında Mustafa Ş. Onaran, "...Ertuğrul Günay, sorunlarını iyi bilen, takım çalışmasına önem veren bir bakan olduğunu gösterdi" demiştir.

Katılmıyorum! Kültür ve Turizm Bakanı'na yaptığı bu komplimandan (veya saptamasından diyelim) birkaç ay önce duayen yazar Onaran'ın, Kültür Bakanlığı adına bir kitap hazırlamış olduğunu bilenlerin kıs kıs güldüklerini görür gibiyim.

(Herkesin bildiği gibi, AKP iktidarının Kültür Bakanı Ertuğrul Günay (E.G.), eski bir CHP'liydi. CHP'nin en militan, en solcu milletvekillerindendi. Komünizm sempatizanı bellenen Dev-Yol'la organik ilişki içinde olduğu savıyla hüküm giymişti. Ardından CHP'de anahtar pozisyonlara gelmeye çalıştı. Parti üst yönetimini ego sorunlarıyla yordu, Genel Başkanlığa (s)oyundu. Sonunda CHP'den ihraç edildi. Ve son genel seçimlerde herhalde bakanlık sözü de alınca hem de AKP'ye transfer oldu.

Maalesef E.G. Kültür Bakanlığı'na layık olduğu için atanmadı. AKP onu "mesaj mankeni" olarak kullandı. Bence, "Kapımız herkese açık, imaj kamuflajımıza yarayacağını düşündüğümüzü bakan bile yaparız" denmek istendi.

Bir politikacı fırdöndü olabilir ama bu onun üstlendiği sorumluluğun altında ezileceği anlamına gelmez. E.G. gazetelerin ön sayfalarında kültür ve turizme yaptığı katkılardan dolayı hiç yer almadı mı? Ama sanatla, sanatçıyla ilgili konuşmalarında yaptığı gaflar silsilesini ön sayfalarda sürekli okuyup, hem güldük, hem şaşırdık. Televizyon programlarına katılıp düzeltme yapmak isterken daha aciz durumlara düştü. Bülent Ersoy yanıt hakkını kullanırken, E.G.'yi bir güzel *silkelemişti* diye anımsıyorum.

Aralık'ta, televizyonda kanal safarisi yaparken TRT-3'de bir süre durdum. CHP'liler, Kültür ve Turizm Bakanlığının 2010 bütçesini eleştiriyorlardı. Kültür faslında nice falsoyu ıskaladılar. Ama Bakan'ı hırpalarken pek zorlanmadılar. Bir CHP'li milletvekili, AKP'ye geçmeden önce E.G.'nin AKP hakkındaki ağır eleştirilerinden alıntılar yaptı. Kameralar E.G.'ye odaklandığında o gözlerini kısmış sırıtıyordu.

Utandım. Midem kalkar gibi oldu. National Geographic'e sığındım.

2098- Tanınmış gazeteci Ergun Babahan 2002'de, "Türkiye'de şu anda itibar düzeyi en düşük iki kurum siyaset ve medyadır" demişti.

2010'da da hem de irtifa kaybederek en dipte değiller mi?

2099- 02.12.09! Galeri Nev'deki sergisinde nihayet adaşım ve hemşerim küresel çizer Selçuk Demirel'le (Artvin, 1954) tanıştım. Sergisindeki, "içinden kitap geçen" tek tablosunu ben kaptım.

23.12.2009! Metin Üstündağ ile nihayet ve SEL'de karşılaştık. Alıntı özürlü E.Ş.'nin kulakları çınlasın, Metin en çok alıntı yaptığım yazar/çizer'dir. *Şiyir Sevişgenleri*'ni, "Amigo okurum Selçuk Altun'a" diye imzalattım.

(Selçuk ve Met Üst; yıl sonumu ışıttınız. Artık peşinizdeyim.)

2100- Usta aktör, koleksiyoner ve bibliyofil Ali Poyrazoğlu benden bir hafta sonra Selçuk Demirel'in sergisine gitmiş. Tablom onu da mıknatıs gibi çekmiş. Satıldığını duyunca, "Onu Ömer Koç mu yoksa Selçuk Altun mu aldı?" diye sormuş. Bu anekdotu telefonda ondan dinledim. Tablodan seve seve vazgeçmeye hazır olduğumu söyledim, kabul etmedi.

Yayıncım, akademisyen, yazar ve şair dostlarım ve KİTAP İÇİN'in bazı tiryakileri, 1001-2000 arası maddelerimden de bir kitap kotarılmasını önermekteydiler. Ali Poyrazoğlu'nun önerisi bardağı taşıran son damla oldu. KİTAP İÇİN-II Mart veya Nisan'da çıkacak! Selçuk Demirel'in izniyle anılan tablo kapağına nakşedilecek.

Selçuk Altun KİTAP İÇİN-II'nin reklâmı için de kimseye yalakalık yapmayacak, yazı dilenmeyecek, imza günü düzenlemeyecek. Ödüllere aday olmayacak. Ondan aldığı tüm telif ücreti, geleceğin edebiyatçıları için B.Ü.'de kurduğu eğitim fonuna yatırılacak.

KİTAP İÇİN-II şimdiden Ali Poyrazoğlu ile has okurlarıma emanet. Ve benim senin ilginden başka bir ödüle gereksinmem yok, sevgili okurum!

LXXXV
Dünyada tek bir ülke olsaydı, başkenti İstanbul olurdu

2101- Eskiden, elinde üç yıl önce yayımlanmış bir Yaşar Kemal romanı taşıyan görsem –geciktiği için- ayıplardım. Artık, elinde bir Yaşar Kemal yapıtı taşıyan kimi görsem gidip sarılasım geliyor.

2102- i) A.B.D.'nin ünlü Harvard Üniversitesi'nde 19100 öğrenci ve 2100 öğretim görevlisi için 80 kütüphanede 15 milyonunun üzerinde kitap bulunmaktadır.

Türkiye nüfusunun yüzde 15'inin okur yazar olmadığı iddia edilmektedir. (Demek ki 60 milyonumuz okur yazar!) Bu toplama isabet eden 1156 kütüphanede 13.6 milyon kitap vardır. (Türkiye'de Yayın Hayatı – İstanbul Ticaret Odası, 2009)

ii) Ve maalesef söz burada bitmemektedir. Kütüphanelerden 2008'de 250 bin kitap ödünç verilmiştir. Ortalamada, okumak için bir kütüphaneden yılda 216 kitap alınmıştır. Günde bir kitap bile etmemektedir.

(Çocuk pornosu izlemedeki dünya ikinciliğinden sonra en düşündürücü istatistik midir?)

2103- Ülkemiz kütüphanelerindeki kitap sayısının bir Amerikan üniversitesindeki kütüphanelerden daha az olmasının ayıbı galiba tüm T.C. hükümetlerine aittir. Kültür sorunu sanki bir kültür bakanlığı kurularak geçiştirilmiştir. Bu makama yeterli kaynak ayrılmamış, genelde bu işi önemseyen, kültürlü veya yetenekli yöneticiler seçilmemiştir.

(2097. maddemde Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın (E.G.) gaflarına değinmiştim. E.G. 2010 sezonunu, "Özel Kuvvetler'in de bulunduğu Kirazlıdere'yi demokrasi müzesi yapalım" (Akşam, 02.01.10) diyerek açtı. Kendisine AKP'den de tepki geldiğini okuduk. Sanatçı Arif Sağ, "Bir yer için iki dakikada 'müze yapalım' kararı verip, 37 kişinin öldürüldüğü binanın 16 yıldır müze yapılmaması manidar" diyecektir.

Şu sıralarda E.G. deyince aklıma, fırfır dönerken dilini çıkarabilen hacıyatmaz oyuncak geliyor.)

2104- "Eski CHP'liden AKP'li yapmak; omletten yumurta yapmaya benzer."

Vadim Bakatin'den aranjman

2105- KİTAP İÇİN'e, yaşayan şairlerimizden yalnızca TURFANDA (hiçbir yerde yayımlanmamış) şiirler almaya çalışıyorum; bir diğer kısıtım da diğer 24 maddenin kapsama alanını zorlamaması.

Gözde şairlerimden Birhan Keskin'e attığım yeni yıl e-postasında, bana u-z-u-n süre önce söz verdiği şiirlerin durumunu sordum.

Yanıtından alıntı: "Turfanda şiir sözümü unutmuş değilim, ama mevsim normallerinin altında seyreden yağış dolayısıyla ürün rekoltesi berbat bir halde... Bir de tabii size uygun hacimde bir şeyler çıkmadı bu sezon. Ama borcum borçtur biline."

2106- Bir sahaf anekdotu daha!

22.10.09 günü Sahaf Turkuaz'a uğradım. Bir bilgi alıp çıkacaktım, gelmişken elim boş döner miyim en yakın iki rafa *saldırdım*. 1938 ürünü, Floransa yapımı ama İngilizce (Her Enemy, Some Friends – And Other Personages) bir antoloji dikkatimi çekti. 640 sayfalık kitabın yazarı Edward Prime-Stevenson'ı tanımıyordum.

Kitabın sağ üst köşesine dolmakalemle "Mme Melek Celal" yazılıydı. ("Bu ad bana yabancı gelmiyordu." Kitap 250 adetten mürekkep özel basımdı. Elimdeki 92 no.lusu yazar tarafından imzalanıp, Lozan'daki Hotel Mirabean'da 03.08.38 tarihinde yapılan bir etkinlikte dağıtılmıştı. İçinde ilginç bir errör listesi de vardı ve fiyatı 20 dolardı. Pazarlık etmeden alıp okumayazma evime döndüm.)

Internetten önce kitabın ilk sahibi hakkında bilgi topladım. Melek Celal Lampe (1896-1976) Osmanlı'nın son döneminde yetişen bir ressam, yazar ve bibliyofildi. Bir Alman doktorla evlenip Münih'e yerleşmişti. Edward Prim-Stevenson (1858-1942) Amerikalı bir gazeteci ve yazardı. Eşcinsellere daha az baskı yapıldığı varsayımıyla İtalya'ya yerleşmişti. 1906'da, A.B.D.'nin ilk *harbi* eşcinsel romanını (Imre: A Memorandum) yazdığı iddia ediliyordu. Nihayet, nadir kitaplar listesine girdim; kitabın ilk baskısından tek adet vardı ve ederi 1620 dolardı. Benim 20 dolara aldığımsa imzalı, özel ve sayılı baskı, errör listeli olduğu için çok daha değerli olmalıydı.

Sahaf Turkuaz'dan Nedret İşli'yi aradım, "Durum böyleyken böyle ya Sahafbaşı" dedim. Sonra, hattın öbür ucundan fışkıran "Cıyyakk" makamındaki ağıtın kulak zarımı zedelememesi için, ahizeyi kulağımdan zevkle çektim.

2107- "Nadir kitaplar bir tuhaf değil midir? Onlar seçerler sizi. Alıcılarına doğru uzanır, "Selam, ben buradayım, al götür beni" derler. Sanki canlıdırlar."

Arture Perez-Reverte

2108- Mönüsünde yalnızca menemen bulunan, aykırı bir büfeye ad önerisi: "NEMENEM MENEMEN"

2109- *Kadın Argosu Sözlüğü'nden* (Filiz Bingölçe-Metis)

Çıban: Yüzük, evlilik yüzüğü.
Çıtçıt: Küçük erkeklik organı, penis.
Et lokantası: Genelev.
Gümüş: Yakışıklı delikanlı.
Kaç leşin var: "Kaç sevgili değiştirdin" anlamında söylenir.
Keklik: Evkadını.

2110- Batı'da çok satan kitap listeleri vasat altı polisiye ve gizem romanlarının istilası altındadır. (Ben bu duruma Poe'nun laneti diyorum.) Bir küresel yazar, "Yayınevleri artık edebi eser yerine güzel ve yakışıklı yazarlar aramakta" demişti.

Bizdeki çok satan listelerinden sığ aşk ve duygu sömürüsü yapan romanlar, araştırma özürlü belgeseller, malumu ilam şiddetinde terapi kitaplarının inmediği malumunuzdur.

"Roman öldü, şiir can çekişiyor" türü saptamalar durumu yansıtmakta yetersizdir. Gerçek daha vahimdir; edebiyat can çekişirken, bezirgan yayınevleri, sözde yazarlar ve sığ okurlar onu taciz etmek için it dalaşındadırlar.

2111- *Şevket Rado'ya Mektuplar*'dan – (Haz. E.Nedret İşli, YKY)

Çok Sevgili Kardeşim Şevket;

Kısa yazacağım. Uzun yazacak hâlim yok. Bizim kitabın başına geldi gelenler. Mektubunun tarz-ı tahririnden kapağının klişe olacağını tahmin etmekteydim. Bu Nebioğlu beni çıldırtmak istiyor galiba. Bu adama yalvarmalı mı bilmiyorum? Eğer kendine yalvarttırmak istiyorsa işte yalvarıyorum.Kitabının kapağına Allah rızası için klişe yaptırmasın ne olur. Hiç olmazsa bu sözümü dinlesin. Muharrir kendi kitabını tashih etmesin! Dünyanın bir yerinde görülmemiş şeydir bu. Şevketçiğim bütün kuvvetinle mâni olmaya çalış! Sana da yalvarıyorum. Kapağa klişe, herhangi bir kompozisyon istemiyorum. Ocağına düştüm bu işimi hallet. Bir de kabilse bana metni gönder. Hiç olmazsa meraktan kurtulayım. Senin arkadaşlığından bunu beklemekteyim. Ne yap yap, bana kapaksız bir kitap gönder ve kapak işini dediğim gibi hallet. Hem bir ricam var. Ben görmeden evvel kitap satışa çıkmasın. Belki satışa arz edilmesinden vazgeçerim. Nebioğlu'nun emeklerini de öderim. Aman Şevketçiğim göreyim seni...

Bedbaht Şair
Oktay Rifat

2112- Edouard Roditi (1910-1992) yüz yaşında! İstanbul kökenli önemli yazar, şair, çevirmen, bibliyofil, estet ve polyglottu. Yaşar Kemal'in İnce Memed'ini İngilizce'ye çevirmiş, Fahr-el-Nissa Zeyd ve Yüksel Aslan'ı desteklemişti. T.S. Eliot, Stephen Spender, James Laughlin ve Lorca'nın dostuydu. "Sürrealist" sözcüğünü ilk kez onun kullandığına dair bir anekdot anmısıyorum.

Türk(iye) dostuydu, göbek adı d'Israeli idi. Neden İsrail'e gitmediğini soranlara, "Yeniden Türklerin eline geçmesini bekliyorum" dermiş.

Anısına saygıyla.

2113- Four Seasons, dünyanın en elit otel zincirlerindendir. Bankacılık günlerimde o küresel şirketin işletmeciliğini yaptığı, İstanbul'daki iki otelin yönetim kurulu başkanıydım. Yaz(ama)makta olduğum *Bizans Sultanı*'nın anlatıcısı, A.B.D.'de iz sürerken Four Seasons'larda kalacaktır.

Yurtdışında yaşayan genç dostlarım Başak-Ozan Tarman, son tatillerinde Madagaskar'a komşu Mauritius'daki Four Seasons'da kaldılar. Lobideki bir masada *Many and Many a Year Ago* başlıklı romanı görünce, onun yazarı Selçuk Altun ile karşılaşmışçasına sevinmişler.

Yaşam romanlardan da kurmaca; ne tuhaf, ne hoş.

2114- 2009 Nobel Tıp Ödülünü "Bellek" üzerine yaptığı çalışmalarla alan Dr.Jonathan Benson'dan alıntı:

"Bugün dünyada Viagra'ya ve meme silikonlarına, Alzheimer hastalığı araştırmalarından beş kat fazla yatırım yapılmakta. Bu yüzden, birkaç yıl sonra etraf dik memeli yaşlı kadınlar ve sert penisli yaşlı erkeklerle dolacak ama onlar bunların ne işe yaradığını anımsamayacaklar."

2115- Güven Turan gıyabımda söylermiş, yüzüme de söyledi; Anglo-Amerikan edebiyatını benim kadar iyi takip eden bir kişi henüz görmemiş.

Şeeyy ... ben de!

2116- Bence *The Unconsoled*, Kazuo Ishiguro'nun başyapıtıdır. 2009'da YKY'nin *Avunamayanlar* başlığıyla yayımladığı romanın çevirmeni Roza Hakmen'dir (doğ. 1956).

Hakmen *Don Kişot*'u Türkçe'ye Orta Çağ İspanyolcasından, Marcel Proust'tan *Kayıp Zamanın İzinde*'yi (yedi cilt) Fransızca'dan çevirmiştir. Proust'un şiirselliğinin hakkını vermiştir.

İzmirlidir ama pek (hatta hiç) ortalıkta görünmez. Roza Hakmen önemlidir!

Avunamayanlar şöyle başlar : "Taksi şoförü beni karşılamak üzere bekleyen hiç kimse-bir resepsiyon memuru bile- olmadığını görünce mahcup oldu..."

2117- Venedik Günlüğü (10.12.09?14.12.09)

Roberto Bolano da "Cennet Venedik gibi bir yer olmalı" der. Nur ve ben Venedik'e iki yılda bir, kış başında gideriz; 2009, ziyaret zamanıydı.

THY'nin 1867 sefer sayılı uçağıyla havalimanına iner inmez, müzik sisteminden bir göbek havası dökülmeye başladı! Uçağın adı Trabzon'du, aklıma Trabzonlu Kardinal Bessarion (1403-1472) geldi. Bibliyofildi, İstanbul'un fethinden sonra Avrupa'ya giden akademisyenlerden el yazması kitaplar topladı. Bu yapıtlar Marciana Kütüphanesi'nde. Kütüphane, Correr Müzesinde. Venedik'e yılda 14 milyon turist gelir, bunun yalnızca 65 bini Correr'i ziyaret eder.

Venedik Doge'sinin sarayı artık müze. Karşısındaki binanın ön cephesinde dev bir İstanbul afişi vardı. Inspirations (İlhamlar) sloganıyla gezginleri, Avrupa'nın 2010 Kültür Başkenti'ne çağırıyordu. Binanın tavanından bir düzine nü heykel sanki eğilmiş, kimi tesettürlü zevata nispet yapar gibiydiler.

San Marko Meydanı'ndaki Doge Sarayı'na komşu San Marko Kilisesi, Aya sofya'nın rüküş bir kopyasıdır. Üst katında, Konstantinopolis Dördüncü Haçlı Seferi (1204) çapulcuları tarafından talan edilirken, Hipodrom Meydanı'ndan (ç)alınan Quadriga (Dört At Heykeli) sergilenmektedir. Altındaki bilgiye göre onlar İstanbul'un Fethi'nde Venedik'e taşınmışlardır. Quadriga'yı yeniden ziyaret ettim. Hüzünlü bir duruşları vardı; gurbet elde gittiğim bir sirkte, köle gibi çalıştırılan hemşerilerimi görmüşçesine tırstım.

San Marko Meydanı için son karizmatik imparator Napolyon Bonaparte, "Avrupa'nın en güzel misafir odası" dermiş.

Venedik'te bu kez özel notlar aldım. *Bizans Sultanı*'nda onu hırpalayabilirim de.

2118- 15.01.10! 2010 Avrupa'nın Kültür Başkenti İstanbul kutlamaları bağlamında pop müzik konserleri, havai fişek ve mehteran gösterileri yapılacağı sanki gururla duyuruluyor.

Peki *diğer Avrupalılar* için gerçekten "kültürel" bir etkinlik düşünülüyor mu?

2119- Napolyon Bonaparte, "Dünyada tek bir ülke olsaydı, başkenti İstanbul olurdu" buyurmuştur. Ben 2010 Kutlama Komitesi Üyesi olsam, bu müthiş komplimana sahip çıkılması için de uğraşırdım.

2120- Gözde aforizmacım Yalçın Sadak'tan (doğ.1957):

İstanbul
Ölüsü bu
sİpsİvrİ, orta yerde.

2121- *Saatin Gizli Yüreği'nden* (Elias Canetti, Çev. Ahmet Cemal, Payel), dört sözcüğü aşmadan:

-Noktalı virgülün düşü.
-Kuşku-tornacısı.
-Alfabenin ayaklanması.
-Yılların olmadığı bir dünya.
-Bir düşle barışmak.
-Yazının son titreyişleri.

2122- Yılsonu ve yılbaşından kitap önerileri:

Fener – Ari Çokona, Heyamola / Bir Kadıköy'oğlu – Hulki Aktunç, Heyamola / Ödüllerim – Thomas Bernhard (Çev. Sezer duru), YKY / Aslında Cennet Yok – Kerem Işık, YKY / 15 Oyunda Devriâlem – Ali Yalman, Büyülü Fener...

(Pythagoras, "Evreni sayılar yönetir" buyurmuş; yaşam, matematik sevenleri ödüllendirmiştir. '15 Oyunda Devriâlem' kışkırtıcı ve eğitici 15 matematiksel düellodan mürekkep. Böyle kitaplara gereksinim var; bu işin üstesinden, hastasını acıtmadan iğne yaparak iyileştiren bir doktor gibi, gelen Ali Yalman'a tebrikler.)

2123- Hangimiz ilkokulda defterimizden umutla koparttığımız bir sayfadan, boyu belki on cm. uzunluğunda, bir *tayyare* yapmadık? Kanatlarında simetri sağlansın sağlanmasın o hınzır kâğıt parçasının havalanmasıyla yere çakılması bir olurdu.

Japon Takuo Toda'nın kâğıttan teyyaresi havada 27.9 saniye kalarak (The Guardian, 28.12.09) Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiş. Nereden nereye; bu haberi okurken aklıma Doğan Hızlan'ın (D.H.) kaç edebiyat ödülünde jüri üyesi olduğu takıldı. Edebiyat dergilerinin haberler kısmında açıklanan üç ödülden belki ikisinde D.H.'nin adına rastlarsınız. En az 15 ödülde jüri üyesi olduğu söylenir. Bunun, Guinness Rekorlar Kitabı'na girecek bir sayı olduğunu düşünürüm. Her ödül komitesi, jürisinde D.H.'yi görmek istemektedir.

Kitabistan'da edebiyat ödülleri darboğazı da yok değildir. Ödüllerin altyapı, etik ve iletişim sorunları vardır. En önemlisi, bu iyi niyetli girişimlerde

kazanana özgülenen tutarlar yetersizdir. Jüriye D.H.'nin katılımının sağlanmasıyla sanki bu eksiklikler kamufle edilmeye çalışılıyordur.

(En son ne zaman bilmem ne ödülü kazandığı için gidip bir kitap aldınız?)

2124- Nermin Mollaoğlu ile ikimiz de YKY'den ayrıldıktan sonra tanıştım. 2005'te bir edebiyat ajansı kurma projesi vardı; istekliydi, birikimi vardı. En önemlisi böyle bir kuruluşa daha gereksinimimiz vardı. Sabırlı olması koşuluyla başarılı olacağına inandığımı belirttim ve Kalem Edebiyat Ajansına (Kalem) KİTAP İÇİN'de, Kitabistan'a hoş geldin dedim.

Kalem'in kuruluşunun dördüncü yılında, en azından benim beklentilerimin üzerinde bir performansı oldu. Türkçe'ye yabancı dillerden nitelikli yapıtlar kazandırdı. Yazarlarımıza yurt içi ve dışında iletişim hizmetleri sundu. Bir uluslararası edebiyat festivali (Tanpınar) başlattı ama en önemlisi; 250'nin üzerinde Türkçe kitabın yabancı dillere çevrilmesini sağladı.

Nermin Mollaoğlu ve ortakları Ayser Ali ile Mehmet Demirtaş'ın girişimlerinin, zahmetli ve şirketleri açısından kâr marjı düşük işlemler olduğunu belirtmeden edemeyeceğim.

Kalem'inizin mürekkebi kurumasın arkadaşlar...

(Sığlıkistan'ın art niyetlileri için not: Selçuk Altun'un Kalem Edebiyat Ajansı ile bir ticari ilişkisi yoktur.)

2125- Teknoloji kurbanlarının deyimiyle teknoloji özürlüyüm. Öyle kalmayı yeğliyorum. Yazılarımı kurşun kalemle yazıyorum, internette websitem yok. Blackbeery'imle zor baş ediyorum. Facebook'ta Selçuk Altun fan-sitesi kurulmuş. Neden katılmadığımı soran bir dostuma, "Çünkü beceremem" dedim.

(Bu vesileyle Facebook'cu okurlarıma teşekkür ederim.)

LXXXVI
"Yoksulduk Dünyayı Sevdik"

2126- 2003 ürünü romanım Ku(r)şun Lezzeti, sözde gazetecilik yaparken ülkenin kırılgan koşullarından faydalanıp kârlı kamu kuruluşlarını ucuza kapatmak isteyen holdinglere karşı bir manifestoydu. (Ardından, Doğan Medya'nın kara listesine alındım, yaşasın!)

2009'da romanımda da vurgulanan eylemlerin bazıları yüzünden Doğan Holding ilgilileri hakkında davalar açıldı, bazı şirketlerine yüksek vergi cezaları tahakkuk ettirildi.

Bu örtüşmeleri fırsata dönüştürmeye çalışmadım. Örneğin, çığırtkan ilânlar vererek gündeme oturmaya çabalamadım. Çünkü benim eleştirilerim yalnızca bir gruba değil, kim çıkar gazeteciliği yapıyorsa ona yönelikti.

Geçen yıl sonunda Doğan Grubu'nda –güya- Aydın Doğan başpatronluktan, Ertuğrul Özkök ise Hürriyet'in genel yayın yönetmenliğinden ayrıldı. Bu gelişmelerin, ilgili makamlara bir imaj değişikliği mesajı taşıdığı iddia ediliyor.

Türkiye'de medyayı itibarı en düşük iki kurumdan biri durumuna düşüren üç ad say deseler Ertuğrul Özkök ile başlarım. Medyanın ünlü ama değersizlerinden bir futbol takımı kur deseler kaptanlığına, kalemi de duruşu da kıvrak, fırfırdöndü Özkök'ü getiririm.

2127- Ku(r)şun Lezzeti'nde, cılız koalisyonlar dönemindeki ülkeden, trajikomik haber başlıkları da vardı. Yıl 2002, o örneklerden örnekler:

Arkadaşlarının beş dakika uzaklıktaki İzmit Devlet Hastanesi yerine Gölcük'teki tanıdık doktora götürmeye çalıştıkları yaralı yolda can verdi. / Bir tosunun beşinci kat balkonundan düştüğü kurban bayramının ilk dakikalarında 103 kişi kendini yaraladı. / M.'de bir hırsız, çaldıklarını bıraktığı yerde bulamayınca panik içinde polisi aradı. / Bir adam halay çekerken kendini bıçakladı. / K.'deki bir markette avokadonun yanında "kullanma kılavuzu" veriliyor. / B.'de bir işçi, çayına çiş karıştıran üç şakacı arkadaşını pompalı tüfekle öldürdü. / K.'de bir kişi ekonomik kriz nedeniyle bakamadığı evcil faresini cami avlusuna bıraktı. / Tansu Çiller K. halkına, "Allah'ı size emanet ediyorum" dedi...

2128- Kitabistan'ın iki yüzlüleri birbirleri hakkında sürekli dedikodu eder ama yazıyla eleştirmekten çekinirler. Ben ıskalanan değerleri alkışlamayı, eleştirilmesi gerçekten gerekeni -kim olursa olsun- uyarmayı görev bellerim. Çekinmiyor musun diye sorana, "Haklıysam neden çekineceğim?" diyorum.

Bir bayan okurum, "Ukala bir üslubunuz var ve bu size yakışıyor" demişti. Düşüncesini öyle içten ve kompliman yaptığını sanarak yansıtmıştı ki, "Öyle bir niyetim yok, çal-a-kalem yazıyorum. Ukalalığa kalkışsam, i-nim i-nim inletirim sığlıkistan çöllerini, Tex Willer misali" diyememiştim.

2129- "Kendimi övdüğüm için özür dilerim; ama siz niteliklerimin farkına bir varın, ben o muhteşem alçak gönüllülük düzeyine derhal inerim."

Oyun Yazarı Christopher Fry (1907-2005)

2130- "Bir meslek sahibi olmak herkesin en şerefli bir görevi sayılırdı; o kadar ki padişahlar bile bir sanat öğrenmek zorunda kalırlardı. I.Mehmed yay kirişi yapardı; II.Mehmed meraklı bir bahçıvandı; I.Selim ile I.Süleyman kuyumcuydular; II.Selim hacıların asaları için hilal; III.Murad da ok başı yapardı; III.Mehmed ile I.Ahmed kaşık ve okçuların baş parmaklarına taktıkları yüzükleri yaparlardı. IV.Mehmed ise şairdi..."

"Osmanlı Türkiyesinde Gündelik Hayat", Raphaela Lewis

2131- Okumayazma evimdeki 1581 ürünü Heinrich Bunting imzalı haritada Anadolu, bir at başı figürüyle ifade edilmiştir. Prof. Haluk Oral NTV Tarih dergisinde kullanmak üzere onu sonunda ödünç aldı. (Henüz iadesi yapılmadı!) Baktım benim gravür, NTV Tarih'in 13. sayısına kapak kızı da olmuş.

Onu bana kim mi armağan etmişti? NTV Tarih Yayın Kurulu Üyesi Enis Batur!

2132- Dergide İskender, Buda, Caligula, Hz.Muhammed, Napolyon, Enver Paşa, Halife Abdülmecid ve Atatürk'ün ünlü atları tanıtılıyor. Hz.Muhammed'in kanatlı kır atının adı Burak. (Burak giderek popüler kentsoylu erkek adı oldu.) Mehmet ise, Muhammed'in Türkçeleştirilmiş şeklidir. Eminim, Mehmet Burak adını duyduğunuzda, artık siz de bir tuhaf olacaksınız.

2133- *Şevket Rado'ya Mektuplar*'dan (Haz. E.Nedret İşli, YKY) :

Sevgili Kardeşim Şevket; 21.3.1945
Ankara

Şimdi Nebioğlu'ndan bir mektup aldım. Kitapların emrime âmâde olduğunu bildiriyor. Bu işe sevindim. Fakat öyle bir diş ağrısı çekiyorum ki tarifsiz. Değil mektup yazmak yerimde duracak halde değilim. Şevketçiğim; sana karşı çok mahcubum. Bana belki de kızıyorsun. Fakat son bir rica daha, artık seni bir daha katiyyen ama katiyyen rahatsız etmeyeceğim. Mektubun ifadesi bir tuhaf, çok lastikli. Bu kitapların piyasaya çıkmasını istemiyorum. Lütfen bin adet kitabı teslim al. Postaya verip hemen bana gönder. İstanbul'da bu işi yapacak kimsem yok. Mehmet Ali asker. Başka da becerikli bir adam tanımıyorum. Benim yüzümden başına bu kadar iş geldi, bir kere daha katlan rica ederim. Diş ağrısını mektubun başında beyan ettim. Kısa yazacağım. Gözlerinden pek çok öperim. Tekrar tekrar teşekkürler.

Mu'ciz Kardeşin
Oktay Rifat
Aman Şevket dayan kitapları bekliyorum.

2134- İnce İnce...

i) Bessie Braddock: Winston, sen sarhoşsun!
Winston Churchill: Bessie, sen çirkinsin! Ama ben yarın ayılacağım.

ii) "Clement Attlee koyun postunda bir koyundur." Winston Churchill

iii) "Keşke Marie Stopes yerine annesi doğum kontrol taraftarı olsaydı!" Muriel Spark

iv) "Harlow'da olduğu gibi, t harfi söylenmeyecek"
Margo(t) Asquith, adını yanlış söyleyen Jean Harlow'a hitaben

2135- Evimde ve okumayazma evimde iki ayrı kitaplığım olmak zorundaydı. Kitaplıklarımın nicelikten önce nitelik özelliğiyle övünürüm. Örneğin, klasiklerin toplam kitap sayısına oranı "binde dörttür."

2136- Evimdeki kitaplığım okumayazma evimdeki kitaplığımı genç metresi gibi kıskanır.

2137- Paris Seferi (19.01.10 – 23.01.10)

Paris'e gitmek için sanatsal bahane eksik olmaz ama kış ortasında uçmak için başbahanemiz Grand Palais'teki "De Byzance A Istanbul" sergisiydi. / Kentte üç küresel Türk (Enis Batur, Selçuk Demirel ve İsmail Bayramoğlu) ile görüştüm. Başta Fransızca olmak üzere Osmanlı'ya dair kitabatta, bence Şefik Atabey ve Ömer Koç'tan sonra üçüncü kişi İsmail'dir. / Pinacotheque de Paris'teki "Rembrandt'tan Vermeer'e" başlıklı sergide Rembrandt

için, tarihin en büyük ressamı vurgulaması yapılmıştı. Fotoğraf makinasının icadına dek belki ama ondan sonrası için bir anket yapılsa ben Pablo Picasso derdim. / Kentin yalnızca İngilizce kitap satan butik kitabevi Village Voice'a uğradım; çalışanlarını ve sahibesi Odille Hellier'yi tanırım. Türk(iye) dostu yöneticisi Michael Neal, internetsel satış devi Amazon'un rekabetinin, bağımsız kitabevleri için dayanılmazlık no(k)tasına geldiğinden yakındı. / Kıta Avrupa'sında İngilizce kitap satan ilk kitabevi Galignani'dir. Orada, Tünel'de mukim şair John Ash'in İstanbul ve Anadolu şiirlerinden mürekkep ve mürekkebi henüz kurumamış, "In The Wake of The Day"ini de buldum...

2138- "İstanbul 2010 – Avrupa Kültür Başkenti" programı kapsamında kentin semtleri ve tarihi hakkında Türkçe kitaplar yayımlandı. Nicesi ikinci baskısını göremeyecek bu iyi niyetli girişimlere, İstanbul 2010 için ayrılan fonlardan maddi katkı sağlandı. İstanbul bir yıllığına Avrupa kültür başkenti olduğuna göre kent hakkında *öncelikle* Avrupa'nın belli başlı dillerinde, *her şeyiyle nitelikli* kitaplar yayımlanması gerekmez mi?

Galignani'nin vitrininde *Strolling Through İstanbul*'u(İstanbul'u Gezerken) görünce bu aklıma takıldı. *Strolling Through İstanbul* nitelikli gezginler için bir klasik kültür rehberidir. İlk baskısı 1972'de yapılmış ve nice gezi kitabına da kaynaklık etmiştir. Vitrindeki kitabın üzerinde özel "European Capital Of Culture 2010" damgası vardı,

2010 için genişletilmiş özel baskıydı. Doğru adrese gidip gitmediklerini bilemem ama bu önemli yapıta sponsor bulunamayınca, onu Selçuk Altun sahiplenmek zorunda kaldı. Teşekkür sayfasında kitabın yazarlarından Türk(iye) dostu Prof. John Freely, "Bu kitabın yayımlanması Selçuk Altun'un cömert katkılarıyla mümkün olmuştur" demektedir.

2139- Kültür ve sanat faaliyetlerine yaptığım katkıları açıklamaktan bir zevk almam. Ancak bu vurdumduymaz âlemde taşı gediğine sokmak gerektiğinde, edebiyat tarihine dipnot düşmekten de kaçınmıyorum.

Müthiş ressam, renkli insan Sali Turan, "Doğrusunu yapıyorsun" diyor. "Çünkü bu ülkede fazla alçak gönüllü olanı alçak bellerler."

2140- Kitap Önerileri:

Çocuğu Anlat Bana – Samih Rifat, YKY / Pis Moruk İtiraf Ediyor – Charles Bukowski, (Çev. Avi Pardo), Parantez / Nuri Bilge Ceylan – Haz. Ayşe Pay, Küre / Şiir Yıllığı 2009 -Haz. Bâki Asiltürk, YKY (kitap-lık Şubat eki) / Ve Hipopotamlar Tanklarında Haşlandılar – Jack Kerouac, William

S. Burroughs (Çev.Dost Körpe), SEL / Dönüş – Güven Turan, YKY / Chopin Üzerine Notlar – Andre Gide, (Çev. Ömer Bozkurt), İdil Biret'in önsözüyle, CAN...

2141- *Chopin Üzerine Notlar'ı* virtüöz İdil Biret'ten bir Chopin CD'si armağan ederek sunan CAN Yayınları'nı kutluyorum. (Bu satırlar, o CD'nin nağmeleri eşliğinde yazılıyor.)

(Müziksever ama belli bir birikim gerektirdiği savıyla klasik müzik dinlemekten ürkenlerden misiniz? Lütfen Antonio Vivaldi'nin Dört Mevsim'ini *odaklanarak* bir kez dinleyin. Klasik müziği benimsemek için bilmek değil duyumsamak yeterlidir. "Kendimden bilirim.")

2142- "Müzik tutkusu kişilerde efeminelik nedeni olabilir."
(Aseksüel?) Immanuel Kant (1724-1804)

2143- Bir şiir başlığı tek başına bir şiir şiddetinde olabilir. Bir şiir başlığı altındaki tüm dizeleri ezebilir. Arif Damar (doğ.1925) denince aklıma, "Yoksulduk Dünyayı Sevdik" dizesi gelir.

04.02.10 günü Sahaf Turkuaz'a uğradım. Mürşit Balabanlılar'a imzalanmış iki düzine kitap aldım. Arif Damar'ın 1988 ürünü, *Yoksulduk Dünyayı Sevdik*'inin başında bir soluk fotoğraf vardı. Yıl 1984! Şair tam teçhizatlı iki jandarma eri arasında, elleri kelepçeli Bozcaada mahpushanesine doğru yürüyor. Suçu yayınevinde yasak yayın bulundurmak. Şair kameraya meydan okuyarak bakıyor. İçim burkuluyor. Önce şiirden ve şairden utanıyorum.

2144- Ömer Uluç (1931-2010) önemli sanatçıydı. Gök kuşağıyla cümbüş yerine az sayıda renkle düelloya girişirdi. Uluç şair olsa, haiku yazardı. YKY'nin gözde sergi ressamlarındandı. Yurtdışına açılmak için gösterdiği azmi takdir eder, desteklerdim. Zarifti, gülmek için bahane arardı. Selçuk Altun YKY'nin başından ayrıldıktan sonra ona karşı duruşunda değişiklik olmamıştı.

2145- Ömer Uluç'u Robert Kolej'li ve mühendis olduğu halde resme sarıldığı ve Vivet Kanetti'nin kocası olduğu için de severdim. Vivet Kanetti'nin üslubunu içten, iç dünyasını cesur bulurum. O'nu Edirneli Kanetti'lerden olduğu için de benimserim. 1981 Nobelisti Elias Canetti de (1905-1994) aynı kabiledendi. Ailesi Edirne'den Rusçuk'a taşınmış, o ergenlik çağına dek Osmanlı pasaportu taşımıştı. Bana aforizmayı sevdirmişti. Kaleminden tek bir boş cümle damlamadığını düşünürüm.

("Hiçbir şey açıklama. Bir yana koy. Kaybolup git." E.Canetti.)

2146- Yazarların Fareli Köyün Kavalcısı, J.D.Salinger 91 yaşındayken öldü. O, Yirminci Yüzyıl'ın Huckleberry Finn'i, Holden Caulfield'in (*Gönülçelen*) yaratıcısıydı. *Gönülçelen* otuz dilde, 65 milyon adet sattı. 1965'te yazdığı *Hapworth 16, 1924* adlı kısa romanı beğenilmeyince New Hampshire kırsalında inzivaya çekildi. Budist miydi? Yararlı diye kendi çişini içmesi bir tuhaflıksa, tuhaftı. Sürekli yazdığı, yazdıklarını dev kasalarda sakladığını okumuştum.

Şimdi hepimiz üçüncü karısı Colleen'in ilk *hamlesine* kilitlendik.

2147- Semih Gümüş'ün (S.G.) Radikal Kitap'taki 04.12.09 tarihli yazısı kimi için yılın, benim içinse yılların en vıcık-vıcık-vıcık yazısıydı.

S.G., Enis Batur'un denemeler kitabı *Pervasız Pertavsız*'ı eleştirmemiş, ona methiye düzmüştü. Paragraflar hatta cümleler aralarında, methiye düellosuna tutuşmuştu. Enis Batur hakkında olduğu için okuduğum o yazıda Elif Şafak'ın romanlarındakine benzer bir yapaylık vardı. Edebiyat aşkına değil de bir "ince hesap" için kotarılmış gibiydi.

"(Enis Batur) adı, Türk edebiyatı söz konusu edildiğinde, Nobel Edebiyat Ödülü'nün yanında niçin anılmamıştır?" cümlesinde midem kalktı! Psikiyatr, yazar Dr.Kaan Arslanoğlu'nun S.G. hakkında, "Daha önce küçümsediği Orhan Pamuk'u Nobel aldıktan sonra önemsediği" şeklindeki gözlemini utanarak anımsadım.

Enis Batur ile 16 yıl birlikte çalıştık. Yazarlığını, özellikle şairliğini önemserim. *Pervasız Pertavsız* içerik olarak ESTET duruşlu eleştirmen veya yazarların harcı bir yapıttır. S.G.'nin iç dünyası ve birikiminin düzeyi düşünülürse, yine boyundan büyük bir işe kalkışmıştır.

İşine gelince eleştirmen, işine gelince saldırman, eylemiyle söylemi çatışan S.G.'yi Enis Batur iyi tanır. *Ada Defterleri* başlıklı günlüğünde onun iki yüzlülüğüne de dokundurmuştu. Kendisine methiye düzmek için yüz küsur kitabının yayımlanmasını mı bekleyen S.G.'nin, *pervalı* ve *pertavlı* olduğunun da farkındadır.

(Hamişşş: Bu madde şubat ortasında yazıldı. Mürekkebi kururken, Enis Batur'un Semih Gümüş'ün çıkardığı derginin yazarları arasına katıldığı haberi geldi.)

2148- "Nice eleştirmen anlamayı beceremedikleriyle anımsanacaktır."
Yazar ve Sanat Eleştirmeni George Moore (1852-1933)

2149- Samih Rifat'ın (1945-2007) tüm şiirleri ölümünden üç yıl sonra yayımlandı. *Çocuğu Anlat Bana*'daki dizelerin tadı -pek - yabancı gelmeyebilir.

Akşam

Durgun
denize dönüktü
aynası sessizliğin

Güneş
bakır tepsi gibi düz
varla yok arası
ikiz.

2150- Genel Kültür Maddesi:

Senei Miladiye 2010 / Senei Rumiye 1425-426 / Senei Kameriye 1430-1431 / Senei Şemsiye 1388-1389 / Senei Museviye 5770-5771 / Senei Fenerbahçeiye 103…

LXXXVII
Siz Beni Bulun Ben Ararsam Herkes Anlar

2151- Ocak ayının dondurucu soğuğunda Paris'e gitmemizin ana nedeni, Grand Palais'deki "Bizans'tan İstanbul'a" sergisiydi. Etkinliği bitimine dört gün kala izlediğimize sevinemedik. Beklesek onu sonbaharda, İstanbul'da da izlemek mümkünmüş.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti olunca yıllık etkinlik programı yayımlandı da ben mi atladım? *Kültürlü* dostlarımın da bu tür bir listeden haberleri yok. Yalnız estet-başı Engin Yenal'ın yolladığı ve bir İngiliz'in hazırladığı internetsel tanıtım yazısında, planlanan dört küresel etkinlik içinde serginin adını iş işten geçtikten sonra görmüş oldum.

O kaynaktan bir şey daha öğrendim; 2010'da Avrupa'nın bir değil üç kültür başkenti var. Diğerleri Almanya'dan Essen ve Macaristan'dan Pecs kentleri...

2152- İşkillenip internetten, Avrupa Kültür Başkentliği maddesiyle ilgili kısa bir (t)arama yaptım.

Fikir, Yunanistan'ın Kültür Bakanlığını yaptığı sırada, aktrist Melina Mercouri'ye ait. 1985'te kıtanın ilk kültür başkenti Atina /1986'da Floransa /1989'da Paris /1995 ve 2007'de Lüksemburg /2000'de 9 kent /2009'da Vilnius ve Linz /2011'de Turku ve Tallinn /2012'de Guimaraes ve Maribor.

Eminim sayılanlar arasında adını duymadığınız veya kültür başkenti özelliğinden kuşkulandıklarınız yok değildir. Bu arada Roma, Venedik, Londra ve St.Petersburg gibi kültür mega-kentleri başkentliğe henüz aday olmamışlar, eminim hiç olmayacaklar.

Uygulama giderek bir Eurovizyon Şarkı Yarışması şenliğine mi dönüşmüş. Keşke biz de mi başvurmasaydık? Çünkü İstanbul, Avrupa'nın değil Dünya'nın Kültür Başkenti'dir.

2153- 10.05.2010! Konstantinopolis (İstanbul) 1680 yaşında.

2154- 13.02.2010 tarihli The Guardian'a göre, internetsel ortamda modacı Alexander McQueen'in intiharı ve Chelsea-Arsenal(canlı) maçından daha

çok izlenen haberin başlığı: "Erkeklerle konuştuğu için diri diri gömülen 16 yaşındaki Türk kızı."

2155- Gençler, "tuhafiyeci" kimdir bilir misiniz?

Orta yaşlılar, "tuhaf" ile "tuhafiye" arasındaki ilinti hiç aklınıza geldi mi?

2156- *Dönüş*'ten (Güven Turan, YKY)

Yazmak kalıcı olabilir
"Silgi ile yazmak"
Kalem örter
Yazılar her zaman
anlaşılmazdır
Yazı

(Doğru tonda fısıldanırsa, *Dönüş*'teki nice sözcük bir şiir.)

2157- İstanbul'da açılacak iddialı bir balıkçı lokantasına ad önerisi: FISH-TANBUL.

2158- Pazardan sebze/meyve almayı alışkanlık *haline* getiren, marketlerdeki zerzevattan ürker. Nur ile ayda iki kez Koşuyolu Semt Pazarı'na uğrarız. Pazarcılarla şakalaşırım (Abi sarı elma da verelim mi? / Sarı lacivert olmayan elmayı ne yapayım?), etiketlerindeki –düzeltmeyecekleri- yanlışlıkları gösteririm (maydonos, bürüksel lahanası).

Şubat seferinde, etiketlerinde yöresi belirtilmiş bazı ürünleri (klişeleşmişler dışında) not ettim:

Alanya: avokado / Ödemiş: taze patates / Afyon: yağ çekmez patates / Antalya: tatlı beyaz soğan / Karacabey: kışlık soğan / Gaziantep: turp, nar / Geyve: kereviz / Yalova: kıvırcık, salatalık, semiz otu / İznik: Brüksel lahanası / Çengelköy: Trabzon hurması / Anamur: çilek / Menemen: ıspanak / Beypazarı: havuç, içi kırmızı turp / Çatalca: kuru ıspanak...

(Langa hıyarını ben atlamadım, o yoktu.)

2159- Kadın Argosu Sözlüğü'nden (Filiz Bingölçe, Metis) :

Ambarcı : Pezevenk
Başbayi : Genelev patronu, mama
Kamıyarık : Sezaryenle doğum yapmış kadın
Terliksi hayvan : Evde oturmayı çok seven erkek
Zar tutmak : Pantolonunun cebinden erkeğin cinsel organı ile oynaması

2160- Geçen yıl İstanbul'da yapılan bir müzayedede ressam Burhan Doğançay'ın bir tablosu 2.2 milyon TL'ye (vergilerle 2.7 milyon TL) satıldı. Bilahare, tabloyu alan ile satan işadamlarının ortak olduğu ortaya çıktı.

"rh+art" dergisi, bu ve benzeri *sanatsal* olgularla ilgili bir soruşturma yaptı. Bazı ressamların yanıtlarından alıntılar:

Adnan Çoker : Şu andaki o artışlar yalan, spekülasyon.

Özdemir Altan : Ben bu son müzayede olaylarıyla inandım ki, Türkiye'de her şey olur.

Aydın Ayan: Böylesi kırılgan ve kaygan bir zemin ve tekinsiz bir ortamda hangi piyasa.

Balkan Naci İslimyeli: Bu fiyatların sanatçılar için geçici sürprizler olarak değil istikrarlı çizgiler olarak yerleşmesi gerekiyor.

(Bana bir de "aptal" yerine konmak koyuyor.)

2161- Depresyon kat sayısı yüksek ülkedeki gözde televizyon dizileri neden ultra-depresif? İzleyiciler hallerine şükretsin diye mi?

2162- *Şevket Rado'ya Mektuplar* (Haz. Emin Nedret İşli, YKY) :

9.3.'945, Ankara

Sevgili Kardeşim Şevket;

Kitabı hiç beğenmedim. Kusurlarını Nebioğlu'na yazdım ve değişiklik yapmasını istedim. Bu değişiklikler yapılmazsa kitabın piyasaya sürülmesine katiyen razı olmayacağım ve zararı tabiî sineye çekeceğim. Ben hayatımda hiçbir kapağın bir rabtiye ile kitaba bağlandığını görmedim. Bu ne biçim şey? Defter gibi olmuş. Her ne hal ise bütün kusurları Nebioğlu'na bildirdim. Senden gidip kendisini tazyik etmeni istiyorum. İstanbul'da kalın kapak kâğıdı bulunmaz olur mu? Ankara'da bile var. Bugün bir mağazada yerli kalın kartonlar gördüm. Eğer kapak için Nebioğlu daha para istiyorsa göndereyim. Her halde kitabı defterlikten kurtar, rica ederim. Gözlerinden öperim. Cevabını beklediğimi söylemeye lüzûm yok. Selâmlarına teşekkürler. Hanım, hanımına hürmetlerini sunuyor. Elveda.

Oktay Rifat

2163- Kapalı yerlerde cep telefonlarıyla ba-ğı-ra-rak konuşup gürültü kirliliği yaratanlara karşı telefon operatörlerine iki öneri:

1) Cihazın ekranına, "yüksek sesle konuşmadığınızda da muhatabınız sizi duyabilecektir" yazılması,

2) Veya yüksek sesle konuşanların faturasını %10 artıracak bir sistemin geliştirilmesi.

2164- İşine gelişine göre saldırman, eleştirmen veya methiyeci Semih Gümüş'ün (S.G.) bir tuhaflığı da yanlış bilgi veya varsayımlarla ucuz polemik yaratmaktır. Örneğin, zarif insan ve eleştirmen Mehmet H. Doğan'ı (1931-2008), hasta yatağında haksız yere üzmüştü.

S.G., rahmetli Edip Cansever'in kızını da sinirlendirip yine ağzının payını almış.

(Kaynak: 23.12.2005 tarihli Radikal Kitap)

Açıklama

Sayın Gümüş,

9 Aralık 2005 Cuma günü Radikal Kitap Eki'ndeki 'Sonrası kime kalır?' başlıklı yazınıza cevap vermeyecektim, ancak meydanı da sizin kaba görüşlerinize bırakmak istemedim.

Babamın ölümünden sonra sizin de uzun yıllar çalıştığınız ve çok iyi bildiğiniz Adam Yayıncılık ile biz 18 yıl beraber çalıştık. Hem de bir gün bile ne-neden-niçin demeden... Bana kalsa yolumu ayırırdım, ama annem Mefharet Cansever'in babamın başlattığı her şeye saygısı sonsuzdu. Böyle de yıllar boyu sürdü gitti. Sizin içiniz hiç burkulmasın, zira insan ilişkilerindeki incelikleri, saygıyı biz babamızdan öğrendik ve emaneti gururla taşıyoruz.

Zannederim siz geçen hafta konu kıtlığı çekip (akmasa da damlar) böyle bir yazıyı kaleme aldınız. Sizin Edip Cansever masasında oturmadığınız belli. Bir kez dahi evimize konuk olarak gelmiş olsaydınız böyle bir yazıyı kaleme almazdınız, alamazdınız. Bizim ailemiz sevgi doludur, saygı doludur, dostluk doludur. Eminim bütün sevgisizliğinize, saygısızlığınıza rağmen sizi de kabul ederdik, bizleri biraz tanırdınız.

Esaş 'Cahil Cüretkârlığı'nı bizleri tanımadan siz bu yazınızda gösterdiniz. Hem de ufacık bir edebiyat reytingi için... Siz hiç merak etmeyin. Ailesi Edip Cansever şiirini ona hiç zarar gelmeyecek biçimde koruyor.

Bence 'tuhaf olmayan', 'haksız olmayan' ve 'sulandırılmış olmayan' şu: Edip Cansever nesiller boyu devam eder ama... 'Sonrası sizin gibilere hiç kalmaz'.

Nuran Cansever Birol

2165- Bâki Asiltürk'ün hazırladığı şiir yıllıklarını biriktiriyorum. 2009 Yıllığı'na seçtikleri, "şiirin en güçlü olduğumuz edebiyat türü" söylemimi destekler gibiydi.

Yıllık'tan şiir şiddetinde on dize:
-"Seni görünce kalbim neden mavidir bilmem" Hulki Aktunç
-"Ok hep gider kalan benim" Abdülkadir Budak
-"Ağaca çarpan yağmurun dirilişi" Tuğrul Tanyol
-"Şiirin bitkin kalmalı yazılmaktan" Haydar Ergülen
-"demedim ki ben dünyayım yaz dendi yazdım" Seyhan Erözçelik
-"Keskin nişancılar var sersemleten bakışlarında" küçük İskender
-"Hatırladıkça hafızamdan kan gelir idi" Yücel Kayıran
-"Sevişirsek adları unuturuz diye seviştik o yaz sizinle" Gökçenur Ç.
-"Siz beni bulun ben ararsam herkes anlar" Gülçe Başer
-"Bir böcek sesini birden unutur" Gonca Özmen

2166- Yazar adaylarına naçizane bir öneri: Yazmaya hazırlık ve yazma eylemi sırasında Barok müzik dinleyin. İlham perisini kışkırtmasa bile sıradanlığı ürkütür.

2167- *Aforizmalar*'dan - Yalçın Sadak –
-Yazının sahtesi, tavrını kendinde değil yazarında belirler. (Gel de Elif Shafak'ı anma!)

-Hiçbir bedel, sıradanlık için ödenenden daha ağır olamaz.
-Şiirsel deneyimin sonunda elde edilen, sınırsız farkındalıktır.
-Aklın yolu birdirbir!
-Akıcı dil yalnızca sürükler!

2168- "Ne zaman piyasa işi yeni bir Elif Shafak kitabı görsem, piyasaya sahte dolar sürülmüşçesine bir tuhaf olurum" cümlesi bana aittir.
"Michael Jackson'dan beyaz, Elif Shafak'tan yazar olmaz" cümlesi maalesef bana ait değildir.

2169- İŞ SANAT'ın (issanat.com.tr) klasik müzik ve caz dinletileri küreselleşti. (İçtenlikle tebrik ediyorum.) Mayıs'taki Joshua Bell dinletisinin biletleri Şubatta bitmişti, İş Kültür'ün değerli editörü Ruken Kızıler imdat hattına başvurmak zorunda kaldım.
Umarım bu etkinliklerin tadını sürekli aynı-bir-kaç-yüz-kişi çıkarmıyordur.

2170- Kitap önerileri:
Hipodrom/At Meydanı –Haz.Brigitte Pitarakis, Pera Müzesi / Bu Kenttir Gidip Gideceğin Yer – Konstantinos Kavafis, (Çev. Alova), Barış Pirhasan, CAN / İstanbul'un Eski Venedik Yerleşimi ve Dönüşümü – Aygül

Ağır, İstanbul Araştırmaları Enst. / Galata'dan – Mel Kenne, (Çev. İpek Seyalıoğlu) YKY / "Her Şeyin Sonundayım" – Tezer Özlü, Ferit Edgü, SEL / Apartman Haikuları – Metin Üstündağ, SEL / Hayatınızı Mahvetmeden Önce Neden KAFKA Okumalısınız – James Hawes (Çev. Suğra Öncü), SEL / Kireç – Ömer Erdem, Everest...

2171- Suzan Bayazıt iki çocuk annesi olunca bankacılığı bırakırken toplumsal sorumluluk katsayısını artırdı. O artık, Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) Yönetim Kurulu Başkan Vekilidir. (Onun yönlendirmesiyle ben de TOG üyesi oldum.) Gizemli toplulukların ekonomik çıkar karşılığında özellikle gençlerin inanç silsilesini parsellediği süreçte TOG'un, etkin bir sivil toplum kuruluşu olduğuna inanıyorum.

KİTAP İÇİN'e yeri gelince zevkle konuk ettiğim Yapı Kredi Yönetim Kurulu Başkanı Tayfun Bayazıt, eşi Suzan'a takdire şayan bir 50. Yaşgünü sürprizi yaptı. Partiye katılan 120 kişiyi önceden uyararak yaşgünü armağanı vermek isteyenleri Suzan'ın adına açtığı eğitim bursuna katkıda bulunmayı önerdi. Sonra fonda toplanan tutar kadar bir bağış da kendisi yaptı.

Kurulan "Suzan Bayazıt Okyanus Bursu" TOG tarafından yönetilecek ve ondan iki kız öğrenciye, sürekli üniversite eğitim bursu verilecek.

Katıldığım en anlamlı yaşgünü partisiydi.

2172- Sue Grafton (doğ.1940) 1986'da zorlu bir işe kalkıştı. Alfabenin her harfi için bir polisiye roman yazacaktı (*A is for Alibi, B is for Burglar, C is for Corpse...*).

2009'da serinin 21. kitabı *U is for Undertow* yayımlandı. Beş harf sonra misyonu tamamlanınca, yazar u-z-u-n bir tatile çıkmak niyetinde.

Grafton'un kahramanı bayan Kinsey Millhone (doğ.1950) mükerrer dul bir özel dedektiftir. İlginç kişiliği aşkına seriyi izlemekteyim. Kinsey'in maceraları sonunda, New York Times çok satanlar listesinin gediklisi oldu. (Buna rağmen Sue Grafton kötü bir yazar değil, bir kitabına Nobelist Orhan Pamuk'un kütüphanesinde rastladığıma ant içerim.)

Serinin ilk kitabını da aldım ama henüz okumadım, niyetim Z harfine kadar sabretmek. Bir tuhaflık daha yaptım, yaz(ama)makta olduğum *Bizans Sultanı*'nın bir bölümüne Kinsey Millhone'u konuk ettim.

2173- (Gezgin) Cengiz Turanlı: Efendim, Santiago'da Pablo Neruda'nın evine de uğradık.

(Hınzır dinleyicisi) Selçuk Altun: Evde miydi bari?

2174- "Dolayısıyla Türkiye'nin şu argümana teksif olması gerekir:

1) Bir olayın 'soykırımı' olarak adlandırılması için, ardında ırkçı bir kuramın yatması ve eylemlerin bu kuram doğrultusunda yapılması gerekir.

2) Oysa Osmanlı devletinin böyle bir ideolojik bakışa sahip olmadığı; bu tür yaklaşımların toplumda da yeşermemiş olduğu açıktır.

3) Sonuç: Osmanlı devleti 1915'de Ermenilere yaygın bir tehcir uygulamakla birlikte buna soykırımı denmesi kabul edilmez."

Etyen Mahçupyan'ın 30.09.2000 tarihli, "Ermeni Meselesinde Tarih" başlıklı yazısından (BİNYIL)

2175- Mart ayında bazı gazete ve internet sitelerinde yer alan bir habere göre:

"Uluslararası Polisiye Yazarlar Derneği'nin Kuzey Amerika Birimi tarafından hazırlanan "Yabancı Dillerden İngilizceye Çevrilen Nitelikli Polisiye Romanlar" listesinde iki Türk yazarın kitapları da yer aldı. Polisiye Yazarlar Derneği'nin listesinde, Selçuk Altun'un "Many and Many a Year Ago" (Senelerce Senelerce Evveldi) ve Mehmet Murat Somer'in "The Gigolo Murder" (Jigolo Cinayeti) adlı yapıtları yer aldı. Listede, Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görülmüş J.M.G. Le Clezio, Kenzaburo Oe, Necip Mahfuz gibi yazarların yanı sıra Jean Echenoz, Witold Gombrowicz, Javier Marias, Manuel V. Montalban ve Bernard Schlink gibi ünlü yazarların yapıtları bulunuyor."

Kendimi "polisiyeci" saymam ama bu listede yer almayı Türk edebiyatı adına önemserim. Sığlıkistan'ın hazımsızlarını –katmerli- sinirlendirmiş olabiliriz; Altun bankacı, Somer ise kurumsal eğitim danışmanlığından devşirmedir de...

LXXXVIII
"Türkiye'ye ırkçılık 1900'lerde girdi. Bu ırkçılığın ideolojisini de yaratan bir Kürt'tür"

2176- Ateş Hattı'ndan:

KİTAP İÇİN'de yer alan kişisel maddelerimin yoğunluğunu eleştirenlere, "KİTAP İÇİN aynı zamanda benim edebiyat günlüğümdür. Siz o maddelerde sarkan bir taraf varsa onu işaret edin" derdim.

Gerektiğinde bir bakanı da eleştirir olunca *dost uyarıları* almaya başladım. "Benim kimseden bir beklentim veya veremeyeceğim bir hesabım yok deyince, "Yaratırlar" diye yeniden uyarıldım.

Bir dost okur cesur üslubumu "tuzumun kuruluğuna" bağladı. "Bunu nereden çıkarıyorsun?" dedim. "Tuzluğumun içine girip çıkmışlığın mı var?"

2177- Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Aliye Kavaf, "Eşcinsellik bir hastalık, tedavi edilmeli" talihsiz açıklamasıyla mart ayının gündemini bir süre işgal etmişti.

Aliye Kavaf adını duyunca aklıma Konstantin Kavafis gelirdi.

Kavaf, Ali Püsküllüoğlu'nun hazırladığı Türkçe Sözlük'e göre Arapça'dan ithal bir sözcüktür, "Özenilmeden yapılmış, ucuz hazır ayakkabı yapan ya da satan esnaf" anlamına gelmektedir.

Konstantin Kavafis (1863-1933) Tarabyalı bir Osmanlı vatandaşıydı, ailesiyle birlikte İskenderiye'ye göçtü. Modern şiirin öncülerindendir. Tüm şiirlerini kezlerce okumuşumdur. Bir centilmen, estet ve polyglottu. Ve ünü zaman tünelinde yıpranmayan Kavafis bir eşcinseldi.

"Kavaf" soyadını duyunca aklıma artık, "tuhaf" sözcüğü gelecek.

2178- Devlet Bakanı Aliye Kavaf (A.K.) televizyon dizilerinden, "Sadece Kurtlar Vadisi'ni seyrediyorum" buyurmuş. (Lütfen kimse A.K.'ye, hangi Türk yazarlarını okuduğunu sormasın.)

(Bir öğretmen olan A.K.'nin açıklaması Batı medyasında tepkiyle karşılandı. Bakan'dan veya bir AKP yetkilisinden bir özür gelmemesi açılımlarla ilgili yeni soru işaretleri yarattı.)

2179- Televizyon ve radyo programlarına, kültür ve sanat etkinliklerine dikkat ederseniz genelde hedef sığ ve vasat kitlelerdir. Bu ülkede gerçek entelektüellerin durumu etnik azınlıklardan daha az düşündürücü değildir.

2180- Çizgi-roman ve piyasa filmi Avatar en iyi film veya yönetmen Oscar'ını kazansaydı, bunu sanatın *konkordatosu* ilân edecektim.

2181- 13.03.2010! Capitol Spectrum sinemasında ezgi ve gezi çavlanı Anadolu'nun Kayıp Şarkıları'nı Nur'la birlikte huşu içinde izledik. Küçük salonda 11 kişiydik, filmin sonunda diğer izleyicilerle omuz omuza halay çekmek geçti içimden.

Filmin bir kısa sohbet pasajında Artvinli Deli Şevki'ye lakabının hikmetini sordular. Hemşerim, "Buralarda kimseden korkmayan ve kimseye bir zararı dokunmayana deli derler" buyurdu. Film vizyona girerken Deli Şevki'nin cennete uğurlandığını öğrendik.

Bu belgeselin CD'si ve DVD'si çıkar çıkmaz alınmalı.

2182- *Binbir Çiçekli Bahçe'*den altını çizdiğim satırlardan (Yaşar Kemal, YKY):

-Kenan Paşa'ya (Evren) en büyük kızgınlığım da Türk Dil Kurumu'nu kapatmasıdır.

-...Röportaj bal gibi edebiyattır. Onu haberden ayıran nitelik onun edebiyat gücüdür.

-(Mehmet Ali) Aybar, Marksist teoriye getirdikleriyle değil, çağımızın da en önemli düşünürlerinden biridir. Türkiye sosyalistleri Aybar'ı daha gereğince okumuş ve anlamış değiller.

-Halâ Türkiye'de gelmiş geçmiş en büyük piyes yazarıdır Cevat (Fehmi Başkut) Bey.

-İki tane büyük şairi var Türkiye'nin; biri Nazım Hikmet, diğeri Aşık Veysel'dir.

-Türkiye'ye ırkçılık 1900'lerde girdi. Bu ırkçılığın ideolojisini de yaratan bir Kürt'tü: Ziya Gökalp.

-...Gerçekten benim ismim varsa, 43 dile çevrilmişse benim kitaplarım bu tamamen bir şanstır. Orhan Kemal'in şansı olmalıydı benim kadar, Sait Faik'in şansı olmalıydı... Birçok yazar vardı benim gibi şansı olmayan ve bugün de var.

2183- *The Infinity Of Lists'*den (Listelerin Sonsuzluğu) – Umberto Eco

Adı U ile başlayan melekler: Umabel, Urakibaramel, Uriel, Ursiel

Adı Z ile başlayan şeytanlar: Zagam, Zaleos, Zebos, Zepar

(400 dolayında melek, 160 şeytan adı var. Ben kontenjanı kısıtlı harfleri yeğledim. Şeytan adları daha şiirsel mi ne?)

2184- İstanbullu doğulmaz, olunur.

2185- Turhan Selçuk (1922-2010) bence ilk küresel çizerimizdi. O çizginin heykeltıraşıydı. Yalın çizgilerle kotardığı karakterleri sayfadan fırlayacakmışçasına canlıydı.

Gözlüklü Sami'lerin Abdülcanbaz'lardan daha hızlı türediği bir süreçte yaşama gözlerini yumdu. Anısına saygılarımla...

2186- Tek sayı çıkacak, her yazar ve şaire tek sayfa ayrılacak, hiç reklam almayacak bir edebiyat dergisine ad önerisi: SON KİŞOT.

2187- Önce Romalılar Başladı

"Aslında tarihi eser soygunculuğu eski Mısır devrinden beri mevcuttur. Hititler, Asurlular, İranlılar da savaşlarda yendikleri milletlerin eserlerini bir zafer nişanesi olarak götürmüşlerdir. Tarihin en insafsız eski eser soygunculuğunu Romalılar yapmış, ilkin M.Ö.1. Yüzyılın ilk yarısında diktatör Sulla ve onun arkasından birçok Roma İmparatoru Anadolu ve Yunan yarımadalarından sayısız ölçüde değerli eseri Roma'ya nakletmişlerdir.

Ancak bütün bu eser soygunculukları zorla yapılmış, Osmanlı İmparatorluğu devrinde ise Batılılar naklettikleri eski eserleri bilgisizliğimizden yararlanarak Sultanlardan sağladıkları fermanlarla elde etmişlerdir. Osman Hamdi gibi aydın ve bilgin bir kişinin çabalarıyla Osmanlı Devleti'nin en güçsüz günlerinde bile eski eserlerin Batıya nakledilmeleri önlenmiş bulunuyordu."

Türkiye'nin Kültür Sorunları, Ekrem Akurgal

2188- Küresel kültürazzi:

-Balzac'ın ilk metresi yedi çocuk annesiydi ve kendisinden 22 yaş büyüktü.

-Beethoven'in müzik dışındaki eğitimi 7 yaşında sona erdi.

-W.H.Auden yaşlandıkça pisleşmiş. Mutfaktayken çişi gelirse evyeye yaparmış.

-T.S.Eliot ineklerden de korkarmış.

-Bir zamanlar Marcel Duchamp, satrançta Fransa'nın 2. sıradaki ustasıydı.

-Dostoyevsky *Kumarbaz*''ı 16 günde yazdı.

-"Her şair aptaldır ama her aptal şair değildir." Samuel Coleridge

-Ressam Gauguin'in ilk müşterisi ressam Degas'ydı.

-Ressam George Braque'ın babası badanacıydı.

-James Joyce, Ulysses'i 20 bin saatte yazdığını iddia edermiş.

2189- Şu iki küresel yazarın adlarını şiirsel buluyorum:

Jose Ortega y Gasset ve Clarice Lispector.

2190- Onlar ve Biz:

İngiltere futbol milli takımı ve Chelsea'nin kaptanı John Terry'nin adı bir seks skandalına karışınca derhal milli takım kaptanlığından azledildi. Deplasmanlarda bu oyuncunun ayağına top gelince, tribünler onu sürekli yuhalamakta.

The Guardian'da bu haberi okuyunca aklıma iki yerli televizyon haber sunucu(nuz) geldi. Bunlardan ilki, TRT'de çalışırken iki kez sahtecilik ve dolandırıcılıktan yargılandı. Birinden zaman aşımı nedeniyle kurtulurken diğerinden 11 ay 20 gün hapis cezasına çarptırıldı. İkinci sunucu evliydi, bir genç bayan meslektaşıyla sevişirken çekilen trajikomik klipini görmeyen kaldı mı?

John Terry haftada bir sahaya çıkar ve topun ayağında kalma süresi ortalama 2.5 dakikadır. Yukarıda marifetleri özetlenenlerse haftanın beş günü, en az bir saat, ekranı esir alırlar. Yüz kızartıcı eylemleri yüzünden işlerinden olmamışlardır, hicap duyup bir başka meslek koluna geçmemişlerdir. (O ikili, etik nedenlerle evimizde veto edilir. Haber bülteni dinlenecekse Uğur Dündar'ın programı yeğlenir.)

Etik açıdan bu "mezhebi genişlik" Kitabistan'ı da sarmıştır. Örneğin; işine gelince eleştirmen yoksa saldırman, eylemiyle söylemi karışmış, işi düştüğüne yazılı yalakalık da yapan, dün solcu bugün eyyamcı eleştirmenler edebiyat ödülü jürilerinde görev yapmakta, yurt dışı etkinliklerinde ülkelerini temsil etmektedirler.

(Utanmazlığın, mesleki bir özellik olduğu u-z-u-n bir süreci mi idrak etmekteyiz?)

2191- Müthiş ressam, renkli insan Sali Turan'la Tevfik İhtiyar'ın yaptığı söyleşiden bir kesit (rh + art magazine, Şubat 2010):

Tevfik İhtiyar : Sali Turan, söze ressam Sali'den başlar mısın?

Sali Turan: İki yaşlarında dere yataklarında bulduğum renkli taşlarla başladım çizmeye kom'un(dağ evi) tahta duvarlarına, bir de odun kömürleri ile taş duvarlara. İlk modelden çalışmayı, ilkokul üçte öğretmenimizin masa üzerine oturttuğu beyaz yakalı, siyah önlüklü kızı çok iyi çizmemi unutamam.

Tİ: Sali annenin seni çağırışıyla ilgili...

ST: Salih Arapça, Arabistan çöl ve engebesiz, iklim dinamikleri yok. Uyuşuk her şey, düz. Güneşle kumun çatışması. Oysa Karadeniz engebeli, inişli, çıkışlı. Yoruluyor insan. Salih'i kısaltıyor, "Ula Sali" diye sesleniyorlar. Sığır beklemelerimdeki yorulmalarını, sisin kırk beş derece dik meyilden yukarı çıkışı, anamın "Kızım nazara" sonra da "Ula Sali" sesinin dağlarla çatışmasından oluşan dumanlı ıslık belleğimde oluşan Sali izlerinde. Sayısız röportajda Sali'yi anlattım (TV ve yazılı basına). Zor...Kabullenemiyorlar. Konmuşlarla yaşıyor insanlar.

Tİ: Atmış yaşından sonra Sali'yi ressam olarak kabul ettirdin...

ST: Ben doğduğumda ressamdım.

2192- 15.02.2010 Akşamı! Pera Müzesi'nde önemli iki sergi açılışı; "Picasso-Suite Vollard Gravürleri" ile "At Meydanı/Hipodrom"! Giriş katındaki manzaraya şaşırmıyorum; ben zamanında gittiğim halde, iki yüz küsur kişi önceden gelip adeta yer kapmış! Omuz omuzalar, ellerinde içki bardakları, sanki hepsi aynı anda konuşmaktalar, doğaçlanan uğultu senfonisinden uzaklaşmazsam birden yorgun düşeceğim! Her gelişimde, o hazirundan "kaç kişinin küresel özellikli sergileri izlemek için yukarı katlara çıktığını merak ederim! 3, 4 ve 5. katların beherinde 20 veya 30 kişi! Gezegenden silinmekte olan bir inancın son temsilcileri olarak bir ayindelermişçesine sessiz ve zarifler! Nihayet, Judith ve Tunç Uluğ; vahada bir serap görmüşçesine...

2193- Benimsediğim küresel yazar, şair ve sanatçıların yaşamöykülerini (çoğunlukla İngilizce) okumaya gayret ederim. En son Raymond Carver'ın (1938-1988) 489 sayfadan mürekkep yaşamöyküsünü okurken (*Raymond Carver – A Writer's Life*), öykünmeden edemedim; daha Orhan Veli hakkında bile doyurucu bir yaşamöyküsü kitabı(mız) yok.

(İş Kültür'ün yaşayan büyüklerimizle yaptığı nehir söyleşi dizisini de önemsiyorum.)

2194- *Galata*'dan – Mel Kenne / Çev. İpek Seyalıoğlu, YKY:

Kız Kalesi'nde Bir Hortumu Gözlerken
Sahiplenilemez bir duygu, denizi gökle birleştiren,
geçiyor zarifçe otel balkonumun önünden.

İnzivaya çekilmiş uçuk pembe taştan kuşağında
Kız Kalesi duruyor sakin ve bir başına.
Sessizce, gördüm, bir Mevlana içre
dönen gelinim için bürünmüş eşsiz bir mucizeye.

(*Galata*'dan, aynı zamanda bir yetkin çevirmenin varlığını muştuluyor.)

2195- Başlığı kışkırtıcı, cildi albenili diye sahaflardan kitap edindiğim oldu. *Biten (İki) Yüzyıl*'ı ise Selim İleri, "Sevgili Mürşit beni affet" diyerek imzalamış olduğu için aldım.

(Yazarlar ve şairler gerektiğinde özür dilemeyi bilmeli. Onun yazılı olarak yapılması yazarını küçültmez.)

2196- Kitap imzalamak zorundaysam, "İçtenlikle, dostlukla, en iyi dileklerle" diyerek geçiştiririm. Ama, "Sayın Selçuk Altun'a Saygılarla" diye gelen bir kitaba *biraz küserim.*

k.İskender bir doğaçlama ithaf uzmanıdır. Örneğin;

-"Selçuk Altun'a, Bu lokantanın menüsünde bize ait bir kara parçası yok!"

"Lezzetli Tümörler Lokantası"

-Selçuk Altun'a, Bu bisikletin yoluna ancak tanrı olunursa çıkılır!"

"Lucifer'in Bisikleti"

-Selçuk Altun'a! Gittiğimiz otobanda hayat bizi ezse de yola saçılanlar arasında bulamayacaklar gövdemizi."

"Underground Otopark"

2197- Michael Foot (1913-2010) İngiltere İşçi Partisi'ni seçim zaferine taşıyamamış bir genel başkandı. Yirmibeş seçime katılmış olmasına rağmen yıpranmamıştı. Bir centilmen, polymath (çok bilen), bibliyofil, hatip, yazar, editör ve anti-faşistti. Politikadan çekildikten sonra kendisine önerilen soyluluk ünvanlarını reddetti. Üçüncü futbol liginin garip takımı Plymouth Argyle'ın ateşli taraftarıydı. (Ölümünden sonra takımı 4. kümeye düştü.)

28.10.1996 günü Londra'daki sahafımdan (Beaumont Travel Books) onun kütüphanesinden çıkma "Kemal Atatürk – Hanns Froembgen" kitabını 50 sterline almışım.

Şimdi de onun kütüphanesinin müzayedeye çıkması beklenecek.

2198- 11.03.2010, C.A.M. Galerisinde Fatma Tülin Sergisini Gezerken:

Fatma Tülin'in (F.T.) resimlerinde tek dizesi sarkmayan bir şiir çekiciliği vardır. İşleri bir başka sanatçınınkilerini anımsatmaz. Zor renklerle *symbiosis* mayalar. Yapıtları Batı'da sergilenmek üzere yaşayan 10 Türk ressamı seç deseler, F.T.'yi o listeye alırım.

(Kendime not: Sergiyle birlikte piyasaya sunulan mükemmel Fatma Tülin retrospektif katalogunda neden Selçuk Altun koleksiyonunda bulunan üç resimden hiç biri milli olamamıştır? Bu konuda ressamın eşi Enis Batur'un katkısını araştır. Önce onun bir gizli GS'li olup olmadığından başla.)

2199- Mart/Nisan'dan kitap önerileri:

Fazladan Bir Hayat – Metin Celal, Everest / Fatma Tülin – Tasarım Hakkı Mısırlıoğlu, MAS / Karikatürler 2 – Yiğit Özgür, Mürekkep / Soğuk Kazı – Birhan Keskin, Metis / Sonuncu – Tahsin Yücel, CAN / Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, Üçüncü Baskı (Genişletilmiş,) YKY / Siyah Beyaz Denizatları – k.İskender, SEL / Evler Sokaklar Kitabı – Adil İzci, Yitik Ülke / Hobart Paşa'nın Anıları – Charles Hobart Hampden, Çev. Derin Türkömer, Haz.Kansu Şarman, İş Kültür...

1-Tahsin Yücel'in tüm romanlarını okumadım. *Sonuncu*, okuduklarımın içindeki en doyurucusuydu. Kitabın gizli kahramanının Serencam nam, 27 bin sayfalık bir kitap olması, onun çok satanlar listesine girmesini engellemiş olabilir mi?

2- Metin Celal'den *Fazladan Bir Hayat*, beni ilk beş ay içinde en çok saran yerli yapıttı. (İngilizce'de Andre Aciman'dan *Eight White Nights*.)

Anlatıcısı hem kahraman, hem anti-kahraman olan romanda, bir Nuri Bilge Ceylan senaryosu çekiciliği vardı. Kitaptaki erotik pasajlar ayrı bir maddeyi hak ediyor.

2200- 31/10-1/11 hafta sonunun Referans Gazetesi başlığı : "Banka destekli iki yayınevi arasında fark yaratan öykü." Başlığın üstündeki satırda olayın ezcümle özeti: "Yapı Kredi Yayınları Krizde Zarar Ederken İş Kültür kârını artırdı."

Bahadır Özgür (B.Ö.) imzalı yazıda iki yayınevinin izlediği politikalar özetlenirken, Yapı Kredi Yayınları'nın son beş yıl kâr/zarar rakamları da açıklanmıştı.

Anılan iki yayınevi nitelikli kitaplar yayımlayarak, kitabistanın sığlık katsayısının yükselmesine meydan okurlar. B.Ö. yazısında genelde doğru teşhislerde bulunurken işine geldiğinde bardağın dolu, gelmediğinde boş kısmını görmüştü. Bu maddenin amacı, o görüşlerin detayına inmek değildir. (Yazıda 1990'ların başından itibaren Yapı Kredi Yayınları'nın (YKY) altın yıllarını yaşadığı ileri sürülmüş. O dönemlerde Selçuk Altun önce Yönetim Kurulu Başkan Vekili, sonra Yönetim Kurulu Başkanı, Enis Batur ise Murahhas Yönetim Kurulu Üyesiydi.)

Benim; YKY'nin 5 Yıllık Karnesi'nin sunulma yöntemiyle ilgili eleştirilerim var:

YIL	Kâr/Zarar (TL)
2004	453,000
2005	3,603,000
2006	431,000
2007	806,000
2008/6	-187,000
2009/3	-416,000
2009/6	-718,000

a) 2008'in haziranında YKY'nin 187,000 TL. zarar ettiği gösterilmişken, nedense 2008 sonu rakamı listelenmemiştir. Oysa 2008'de Şirket 759,000 TL kâr etmiştir. 2008 sonu rakamı konulsaydı YKY'nin zarar etmediği görülecek, bu durum herhalde B.Ö.'nün işine gelmeyecekti.

b) 2009'un mart ve haziran aylarında da YKY kâr/zarar tablosunda zarar göstermiştir. Ama 2009 sonu itibariyle YKY'nin brüt kârı 1,018,000 TL, net kârı 808,000 TL'dir.

c) Dolayısıyla YKY'nin zarar ettiği haberi doğru değildir. Ara dönemlerde gösterilen zararlar şirketin faaliyet özelliğiyle ilgilidir. Bazı faturaların yıl sonunda kesilmesiyle ancak gerçek faaliyet sonucu ortaya çıkmaktadır.

d) Bir Doğan Grubu gazetesi olan Referans'ın ana başhğa taşıdığı gerçek dışı haberle, kim bilir hangi gizemli amaca hizmet ediyordu diye düşünmeden edemedim.

Gazetenin ön sayfasında iki haber daha vardı:

1- Referans başlığının üzerindeki haberde bir iş adamı, "Doğan Grubu'na kesilen vergi cezası keyfi uygulama" diyordu.

2- O haberin altındaki bir diğer başlıkla, Doğan Grubu'na reklâm vermeyen bir dev şirketle iş yapanlar ürkütülmek isteniyordu; "Baz istasyonu taktırana vergi takibatı geliyor."

Referans ha! Kurumsal çıkarlara mı *referans?*

LXXXIX
"Aklın Her şeye Aklı Ermez"

2201- Küresel sanat gazetesi The Art Newspaper'in Nisan sayısında, 2009 müze ziyaretçi istatistikleri yayımlandı. Listede 300 binin üzerinde ziyaretçi sağlayan 142 müze var.

Buna göre ilk beş: 1-Louvre, Paris 8.5 milyon / 2-British Museum, Londra 5.6 milyon / 3-Metropolitan Museum of Art, New York 4.9 milyon / 4-National Gallery, Londra 4.8 milyon / 5-Tate Modern, Londra 4.7 milyon...

Listedeki tek Türk müzesi, 439 bin kişiyle İstanbul Modern (109. sırada.) İnternetsel bilgilere göre 2009'da Topkapı'yı 1.6 milyon, Ayasofya'yı 2.2 milyon kişi gezmiş. Listeye eklenselerdi; Ayasofya 16. ve Topkapı 21. sırada olacaklardı. Ama adları yok, herhalde gerekli istatistikler ilgili yere yollanmadı.

Bu bilgiden sonra Kültür Bakanlığı yetkililerinin İstanbul Modern yetkililerini arayıp gerekeni yapacaklarını sanmıyorum. Bu arada tuhaf nedenlerle yapıt yollamadığımız Londra'daki "Bizans 330-1453" sergisiyse, "Orta Çağ Sergileri" kategorisinde 343 bin ziyaretçi ile dünya birincisidir.

2202- Anadolu Mezopotamya'dan Truva'ya; Bizans'tan Osmanlıya gezegenin en önemli uygarlıklarına kucak açtı. En azından tarihi sorumluluk gereği "kültür" ayrı bir bakanlık başlığı olmalı ve belki de o, gerektiğinde (demek ki şimdi) meclis dışından bir *estet*'e emanet edilmelidir.

2203- Gazeteler Monik Benardete'nin (1950-12.04.2010) ölümünü, "sosyete dünyasının önemli isimlerinden Monik Benardete, tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti" klişesiyle geçiştirdiler.

Onu tanımazdım ama sergi açılışlarında, klasik müzik konserlerinde, müzayedelerde görürdüm. İstanbul Müzik Festivali konserleri iletişim afişlerinde kurumsal sponsorlar yanında adını okuyunca etkilenirdim.

Benim için sanki bir Isaac Bashevis Singer öykü kahramanıydı; tanımadan benimsenen ve gizemli.

2204- Cumhuriyet Kitap ekinin kadrolu yazarı oldum sayılır ama *olmanın* onuruyla yetinirim. Cumhuriyet'ten bir maddi çıkarım yoktur. Kırk küsur yıllık Cumhuriyet okuruyum bu kimliğimi öncelikle önemserim.

Oktay Akbal'ın 25.04.2010 tarihli Cumhuriyet'teki köşe yazısını kesip saklamaya aldım, o yazıdaki "Bir yazar, gerektiğinde kendi gazetesini de eleştirir. Herkesi, her şeyi eleştirdiği gibi..." satırlarının altını çizdim.

2205- Güven Turan'dan turfanda aforizmalar :

-Şair sus! Edebileceğin en büyük kelâm budur.

-Aklın her şeye aklı ermez.

-Ütopyası olmayanlar tarihe sarılırlar.

-Bellek en büyük yalancıdır.

-Göz gösterir, akıl görür.

2206- Birhan Keskin'in Nisan ürünü *Soğuk Kazı*'sından:

Ecza ne?

Bu taşlarla bu kuşlarla bekledim, bu sırlarla bu yılları
Bir mucizeyi gösterecektin bana, atladığım satırları
Kaşlarımın yokuşunda gün akşam oldu hani
Ne bir mucize gördüm ne işe yarıyor kaldırım taşları.

2207- Tarih Terimleri Sözlüğü'nden (TDK, 1974)

-Civelek : Yeniçeri ocağına yeni girmiş ya da girmeye aday, yakışıklı delikanlılardan seçilen ve aşçıbaşının yanında çalışan gençlere verilen ad.

-Gramatikos : Padişah divanında, Rumca olarak yazılan belgeleri kaleme alan Rumca yazman.

-Peşkeş : Özellikle hükümdarların birbirine yolladığı ya da hükümdarlara sunulan armağan.

-Tırnakçı : Her Perşembe günü padişahın tırnaklarını kesip temizleyen görevli.

2208- Ben İzlanda'daki EYJAFJALLAJÖKULL volkanının hiddetlenme nedenini biliyorum. Adından hoşnut değil!

2209- Futbol Maddesi :

a) 05.04.10: Nur'la eve döndük, televizyonu açtığımda Sivasspor-Galatasaray maçının son dakikası oynanıyordu. Sivasspor'un son saniyelerde attığı golle maç 1-1 bitti. Her duyarlı Fenerbahçe Cumhuriyeti vatandaşı gibi sevindim.

Nur: Galatasaray gol yiyince zevkten dört köşe oluyorsun değil mi?

Ben: Beşinci köşe devreye girene dek evveett!

b) 18.04.10 : Fenerbahçe-Beşiktaş derbisinde, Fenerbahçe stoperi Bilica'nın penaltı noktasında yaptığı kazıma eylemini iki sözcüğe sığdır derseniz, "Kazı, Kazan" derim.

2210- Ressam Bedri Baykam'ın Nisan-Temmuz döneminde, Pinacotheque de Paris'te açtığı "Edvard Munch'a Saygı" sergisini önemsiyorum. Ocak ayında aynı mekânda, "Rembrandt'tan Vermeer'e" başlıklı sergiyi gezmiştim.

2211- Küresel Kültürazzi:

J.J.Rousseau'nun karısı Therese; güçlükle okur, para saymasını bilmez, on iki ayı sırayla sayamazdı. / Karısı Puccini'nin hizmetçileriyle ilişkisi olduğu kanısındadır. Bu habere üzülen hizmetçi intihar eder. Yapılan otopside zavallı kız bakire çıkınca, bayan Puccini beş ay hapse mahkûm olur. / Umberto Eco'ya *Gülün Adı*'nı yazma nedeni sorulduğunda, "İçimden bir keşişi zehirlemek gelmişti" diyecektir. / İngiliz yazar/şair Thomas L. Peacock'a (1785-1866) göre, "Bu dünyada Mozart dışında hiçbir şey mükemmel değildir." / Ernest Hemingway havaya girince arkadaşlarına her fırsatta onların karılarıyla yattığını iddia eder, karısı Mary Hemingway bunları duyarsa, "Keşke yapabilecek gücü de olsaydı" dermiş. / Einstein öldüğünde (1955) baş ucundaki kitap Velikovsky'den, *Çarpışan Dünyalar*'dı...

2212- Nisan sonunda kitabevi raflarını *şereflendiren* KİTAP İÇİN 2, birkaç hafta Remzi Kitabevi'nin çok satanlar listesinin alt sıralarında göründü. Ama bu durumun özel bir nedeni vardı; Selçuk Altun dostlarına imzalayıp dağıtmak üzere oradan iki posta kitabından aldı.

Yoksa ben duyarlı okuru tanımam mı? Kitaplarımı çok satan ama sığ kitaplarla aynı listede görmemek için gidip almazlar.

2213- "Sabahattin Eyüboğlu ile şunu bilir şunu söyler oldum, son söz olarak: *Halk kendi yazarını buldukça uyanır, bulmadıkça uyur.*"

Yaza Yaza Yaşarken – Vedat Günyol, 1989

2214- İstanbul semt monografileri ve "bilmem kaç düzine yazara göre İstanbul sokakları" türünde kitapların hiç olmazsa ikinci baskısı yapılıyor. Yayınevlerine zarar ettirmeyen bu piyasa türü kitapları benimsemiyorum. İstanbul daha iyilerini hak ederdi diye düşünüyorum.

İstanbul fotoğraflarıyla mücehhez albenili kitaplaraysa dayanamıyorum. O fotoğrafları teknik açıdan irdeleyemiyorum ama her birinde(n) bir dize, bir anekdot yakalıyorum.

Fotoğrafçıların Gözüyle İstanbul (Adnan Sokol, Çetin Ergand, Ercan Arslan, Halim Kulaksız, İbrahim Zaman, Mustafa Turgut, Nadir Ede, Oktay Çolak, Ömer Serkan Bakır, Sabit Kalfagil, Uğurhan Betin) bana zaman tünelinde de bir kent turu attırdı.

2215- Bir AKP muhalifi olmak o partinin yaptığı, yapmaya çalıştığı bir doğruyu göz ardı etmek anlamına gelmemelidir. 17.04.10 tarihinde Başbakan'ın verdiği "açılım kahvaltısına" katıldım. (Bu etkinliğe davet edilmeme ben de sizin kadar şaşırdım.)

Bilgi ve deneyim edinmek amacıyla katıldığım toplantıdan, bitmeden ayrılmak zorundaydım. Bazı köşe yazarları ve çevremdeki edebiyatçıların tüm katılımcıları "işbirlikçi", "kafese girmeye hazır kuş" gibi görmelerine şaşırdım. Bu bağnazlıktan tedirgin oldum.

Bu konuda özel bir yazı yazmalıyım. Köşe yazarı geçinen, malumu ilam şiddetindeki cümleciklerin çatapat sesli efendisi Mehmet Y.Yılmaz'ın yazısındaki terbiyesizlik yanıtsız kalmamalı.

2216- Küresel müzayede kuruluşları Sotheby's ve Christie's'de yetişen sanat tarihçisi Ali Can Ertuğ'u 37 yaşında yitirdik. Çağdaş ressamlarımızın küresel piyasalara açılmasına öncülük etmişti. Tek başına yaptıklarını Kültür Bakanlığı veya sanat vakıfları başaramamıştır. Allah rahmet eylesin; ailesine, fotoğraf sanatçısı ve mimar amcası Ahmet Ertuğ'a baş sağlığı dilerim.

2217- Yaşayan bir yazarın altı kitabı için verilen tam sayfa reklamın başlığı: "Edebiyatımızın Çağdaş Klasikleri."

Bu iddialı başlığa ne yayınevi ne de yazar inanıyordur. O üç sözcük yüzünden kimselerin gidip yazarın kitaplarını kapışmayacağını da biliyoruz. En önemlisi, "Edebiyatımızın *gerçek* çağdaş klasikleri ve yazarlarına" a-y-ı-p oluyor.

2218- İlkbahardan son kitap önerileri:

Mum Hala II – Aziz Nesin, Nesin Yay. / Cafe Esperanza – Ali Teoman, SEL / Söze Mezar, Gökçenur Ç., Yitik Ülke...

2219- *Mum Hala II,* Aziz Nesin'in 1987-1995 döneminin günlük ve içsel notlarından mürekkep. Ölümünden sonra ama 2010'un başında yayımlanan 526 sayfalık yapıttan altı çizilenlerden:

-Ayıp değil ya – belki de ayıp – Mozart bana bir şey söylemiyor. (1980)

-Son on beş *yıldan beri* edebiyatımızda oluşmuş büyük ve güçlü bir okul var. Ama hiç kimse yüreklenip yazamayacağı için ne yazık ki bu okul

edebiyat tarihlerimizde yer alamayacaktır. Bu okul "puştlar dayanışması okulu" dur. (1980)

-Evet, ben kral değil bir imparatorum. Dünya gülmece imparatoruyum, ama gel gör ki Türkiye'de borum ötmüyor. (1981)

-Yatmayınca kadına, kullanmayınca dile, okumayınca kitaba sahip olunmaz.

Bundan kötüsü de var: yattığın halde kadına, kullandığın halde dile, okuduğun halde kitaba sahip olamamak. (1982)

2220- Bazı yazar ve şairler vardır, kitaplarınızın aynı yayınevi tarafından yayımlanması *memnuniyet* nedenidir. Ali Teoman'ı (doğ.1962) tanımam ama rahmetli annesiyle Nur briç turnuvalarında dost olmuşlardı. Ali Teoman izlemeye çalıştığım, kitapları SEL'den çıktığı için sevindiğim bir yazardır.

Cafe Esperanza'nın biyografi sayfasında onun 2006'da beyin tümörü teşhisiyle ameliyat olup, radyoterapi gördüğünü öğreniyoruz. Yazarların bu tür kişisel bilgilerle okurlarını bilgilendirmesi yerindedir.

Nitelikli yazar Ali Teoman'a sağlıklı ve verimli nice yıllar diliyorum.

2221- Soyadı Kanunu çıktığında (1934), nüfus memurlarının "sakarlıklarından" dolayı az tuhaflıklar yaşanmadı. Sabahattin ile Mualla kardeşler Eyuboğlu iken, ortancaları Bedri Rahmi "işbu" yüzden Eyüboğlu olmuş olabilir.

Ülkemizin ilk kadın mimarlarından ve yazar Mualla Eyuboğlu Anhegger (1919-2009) Alman Türkolog Dr.Robert Anhegger (1911-2001) ile evliydi. 1964'ten itibaren İstanbul'un anıt konutlarından Doğan Apartmanı'nda yaşarlardı.

İlkbaharda bir sahaftan, onların kitaplıklarından çıkma iki düzine kitabat edindim. Ganimet'in incisi kompozitör Bela Bartok'tan, *Turkish Folk Music from Asia Minor* idi.

(Sahaf, alış fiyatının üç katına sattığına; ben piyasa fiyatının üç kat aşağısına aldığıma seviniyorum.)

2222- 09.05.2010! Canım annem(siz) ilk anneler günü. Anıları ve acısı hep içimde olacak. O kitap okuma tutkumu da ateşlemişti. Necibe Altun'un (1929-2010) oğlu olmak benim için bir iftihar nedenidir.

Umarım annenizin bir melek olduğunu, onu yitirmeden önce fark etmişsinizdir.

2223- Ahmet Hamdi Tanpınar (1901-1962) ve Oğuz Atay'ın (1934-1977) yapıtlarının değeri ölümlerinden sonra mı anlaşıldı? O romanlar yazıldıkları dönemde, "topluma bir numara büyük mü" geliyorlardı?

Öyleyse Bilge Karasu'nunkiler (1930-1995) "iki numara büyük" olup, demek ki bir süre daha (b)ekleyeceğiz.

2224- 13.05.2010! Ressam Ahmet Merey'in Beyoğlu Akademililer Sanat Merkezi'ndeki "Dağın Zirvesinde" başlıklı sergisini gezerken:

Boğaziçi Üniversitesi İşletmecilik Bölümünde (1969-73) öğrenciyken, Ahmet Merey (doğ.1950) benden bir sınıf küçüktü. Ortak resim tutkumuz yüzünden onu ancak 1990'larda daha yakından tanıdım. Alçak gönüllü ve beyefendi bir duruşu vardı. İstanbul'un tarihi ailelerinden birine mensuptu ve onlardan varsıl bir resim koleksiyonu ile bir kütüphane devralmıştı. Resim koleksiyonunu profesyonelce, niteliğine yakışır bir şekilde büyüttü. O artık ülkenin, sanırım en önemli on koleksiyoneri arasındadır.

Ellisinden sonra resme başladı. Onu, internet ortamında yolladığı gezi notlarından, nüktedan bir gezgin bellemiştim. Oysa o yerkürenin dört bir yanındaki albenili dağ doruklarına çıkarken, sislerin arkasındaki renk cümbüşünü önce belleğine sonra tuvallerine nakşedermiş.

Evet, Ahmet Merey, artık sen bir ressamsın.

2225- Ahmet Merey'in küratörü Denizhan Özer'in, sergi açılışlarıyla ilgili kişisel notlarından:

Bir seferinde havaalanında check-in'den sonra yorgunluktan uyuya kalıp uçağı kaçırdım, / Bir seferinde Londra'daki atölyemi su bastı, / Bir seferinde ishal oldum, serginin açılışını tuvalette geçirdim, / Bir seferinde sergi fotoğraflarımın baskısına 2200 Sterlin ödedim, dönüşte cebimdeki para 22 penny eksik çıktığı için ekmek alamadım, / Bir seferinde yanlışlıkla iki ayrı sevgilimi aynı sergi açılışına davet edince../ Bir seferinde Londra'dan İstanbul'a resimler sergi açılışından iki gün sonra geldi, / Bir seferinde resimlerim tarihi eser diye gümrükte tutuldu, / Bir seferinde teknisyenler verdikleri sözde durmadılar, sergiyi tek başıma asmak zorunda kaldım, / Bir seferinde karım çocukları alıp beni terk etti, / Bir seferinde babam vefat etti, / Bir seferinde Gürcistan'da eşcinsellerin saldırısına uğradım, / Bir seferinde sergiye katılan kadınlar birbirine girdi, / Bir seferinde küratör sergiyi iptal etti; sonra ben tek başıma yaptım, / Bir seferinde tarihi eser kaçakçısı diye tutuklanıp sonra serbest bırakıldım, / Bir seferinde apandisitim patladı, / Bir seferinde Saray Bosna mafyasının eline düştüm, / Bir seferinde Londra'da kutup soğukları yaşandı, açılışa kimse gelmedi, / Bu seferde (Ahmet Merey sergisi) İzlanda'da yanardağ patladı, hava sahası kapatıldı, ben açılışa yetişemiyorum.

Not: Yukarıdaki notlar, Denizhan Özer'in sergi açılışlarında başına gelenlerden yalnızca bir seçkidir.

XM
"Hiçbir şeyim yoktu benim her şeyimi aldılar"

2226- Auschwitz Toplama Kampı, Yahudi soykırımının acı sembolü olmuştu. Theodor W. Adorno (1903-1969), Almanya doğumlu bir Yahudi filozof ve akademisyendi. "Auschwitz'den sonra şiir yazmak barbarlıktır" deyişi, Batının daha hafızasındadır.

İsrail'in Gazze'ye yardım gemisi Mavi Marmara'ya yaptığı barbarca saldırıdan sonra, aklıma ilk önce o cümle geldi.

2227- Gezegeni bekleyen en önemli tehlike çevre kirliliği değildir; gezegeni yönetenlerin devlet adamı yerine, oportünist politikacılar gibi davranmalarıdır.

2228- Türkiye nüfusunun %20'si İstanbul'da yaşar ama vergilerinin %50'ye yakını İstanbul'da *tahakkuk eder*. Gazete satışlarının %40'ı, roman satışlarının belki %50'si İstanbul'da gerçekleşir.

Kurmaca dışı kitaplarda koca Anadolu'nun payı %50'nin altında olabilir. (Bunun nedenleri arasında dağıtım darboğazını da unutmamak gerekir.)

İş Bankası'mn Diyarbakır'dan sonra Trabzon'da da bir kitabevi açtığını okuyunca sevindim. İş Kültür, galiba kurmaca dışı kitaplarda en etkin yayınevi konumuna geldi.

Onları iki nedenle de alkışlıyorum!

2229- Yılın ilk yarısında yayımlanan iki romanın ünlü yazarlarıyla yapılan söyleşilerde de aynı tuhaf yaklaşıma tanık oldum.

Söyleşiciler yazarlara romanlarda "ne demek istediğini" sorup, kendi anladıklarını onaylatmaya çabalıyorlardı.

Yazar kitabına son noktayı koyduktan sonra, onu deşifre etmek açısından herhangi bir okurdan farkı kalmaz. Yazar, okurun okuma sürecine mum ışığı tutmakla yetinmelidir.

Söyleşi kolay zanaat değildir. Onu küçümsemek, çorakistandaki iç dünyası yoksul cücelerin harcıdır.

2230- Güven Turan'dan -turfanda - aforizmalar:

- Diploma cehalete meşruiyet kazandırır.
- Yalan, zihni açar.
- Kıç yalayıcılar, ne kadar temizlenirlerse temizlensinler, asla gül kokmazlar.
- Her deneme bir monologdur.
- Beni evrenin anlamı değil, varlığı ilgilendiriyor.

2231- Mum Hala II'den - Aziz Nesin, Nesin Yayınevi:

- Şiirde şairin kimi bilgisizlikleri, örneğin dil yanlışları açığa çıkmaz. Ama düz yazıda hemen belli olur.
- Ben bir yaşam oburuyum ve bu yüzden sanatımdan çok şey yitiriyorum.
- ...Bir şair yemek pişirebilmelidir, pişiremiyorsa canı istemediğindendir. Bir şair devleti yönetebilmeli, yönetemiyorsa çok daha önemli işler (şiir) yaptığındandır.
- Kimi öykülerimi başkaları, bütün şiirlerimi ise kendim için yazıyorum.
- Yalnızlığımı anam gibi, yavrum gibi canım gibi namusum gibi korumak istiyorum.

2232- Geleneksel Anımsatma!

20.06.10, bugün Babalar Günü, umarım karınıza armağan almayı unutmadınız.

2233- 2186. maddem, tek sayı çıkacak SON KİŞOT adh bir sanal dergi projesi hakkındaydı. Aslında bu adla çıkan bir dergi anımsar gibiydim ve sanal derginin adı EN SON KİŞOT mu olsa diye ikirciklenmemiş değildim.

Bilahare rahmetli şair Cenk Koyuncu'nun (1967-2006), aynı adla 1990'larda dokuz sayı çıkardığı derginin varlığı hakkında uyarıldım. Bu uyarılar öyle içtendi ki, "Arkadaşlar benimki tek paragraflık bir fantezi, dergi çıkarma niyetim yok" diyemedim.

Şair Cihan Oğuz'un, Haydar Ergülen'in Cenk Koyuncu'nun ardından kaleme aldığı veda yazısını e-mesaj yoluyla iletmesinden duygulandım.

Ergülen'in yazısından alıntılarken, iyi şair Cenk Koyuncu'yu rahmetle anıyorum:

"Hayata tırnaklarını geçirip 'tutunmak' isteyenlerden, onu büyük bir 'dünya nimeti' olarak sonsuz bir iştahla tüketmek isteyenlerden olmadı hiç Cenk. YKY'nin kuruluş yıllarındaki düzenli işinin ardından bu 'edebiyat piyasası' onu görmezden geldi. Doğrusu onun da, uzun boyu, uzun güzel sakalları, kederi de bakışları kadar güzel olan gözleriyle 'görülmesi' bir yana,

kendini göstermek gibi bir derdi de olmadı hiç. Turgay Kantürk'le çıkardıkları unutulmaz dergileri 'Eski'z'den sonra, dokuz sayılık 'Son Kişot' dergisini olağanüstü çabalarla yayımladı. Bu süreçte yanında, onu sevgisi ve merhametiyle hep koruyan karısı Rodos vardı. Bu iyi yürekli kızı geçen yıl kaybetti. Cenazede en şık ve yakışıklı olan da Cenk'ti. Rodos'la söz vermişlerdi birbirlerine. Kim daha önce ölürse, geride kalan en şık giysilerini giyerek uğurlayacaktı onu. Canım kardeşim, sevgili karısını, acıyan içiyle ama en şık biçimde uğurladı. Sonrası uzun hikâye demek istesem de diyemem.

5-6 ay önce eski arkadaşının yanına Antalya'ya taşındı, 1.5 ay önce hastalandı. Anneler Günü'nde de sevgili annesine ve sevgili Rodos'una kavuştu.

Çarpışacak adamlardan değildi, çekilmesini bilenlerdendi. Dilindeki güzel pelteklik bile bunun bir işareti gibi gelirdi bana. Umutsuzluğuyla da 'Son Kişot'tu. Cenk Koyuncu'yu özetleyen bir dizesi vardır; "Hiçbir şeyim yoktu benim her şeyimi aldılar." Ruhu da, adamlığı da, şiiri de kendisi gibi yakışıklı olan sevgili kardeşimi saygıyla uğurluyorum. Onun vedasıyla çölümüz iyice kimsesiz kalmıştır."

2234- Amerikalı deneysel romancı David Markson'ı (1927-2010) yitirdik. Artık bir kült kitap sayılan, deneysel ilk ürünü *Wittgenstein's Mistress,* 54 yayınevi tarafından reddedilmişti. Yazarların, sanatçıların ve müzisyenlerin gizemli yönleriyle ilgili nice notu ondan alıntılardım.

Yüksek lisans tezi, *Yanardağın Altında*'nın yazarı Malcolm Lowry (1909-1957) üzerineydi. Sıkı dosttular, alkolik Lowry birinde onun evinde konukken, Markson tüm içkilerini saklamış. Sinirlenen ve yine beş parasız olan Lowry onun aftershave losyonunu içerek rahatlayacaktır.

2235- David Markson'dan küresel kültürazzi:

Geoffrey Chaucer'un kitaplığında çoğu Latince olmak üzere kırk kitap vardı. / Albert Einstein genellikle çorapsız dolaşırdı. / Vasari'ye göre Leonardo da Vinci, Mona Lisa'yı dört yılda tamamladı. / Sigmund Freud'un bekleme odasında Sarah Bernhardt'ın bir fotoğrafı asılıydı. / Soyut ressam Ad Reinhardt, "Bakmak göründüğü kadar basit değildir" derdi. / "Hayal gücünün en fazla zorlandığı an, kedinize ad koyacağınız andır" derdi Samuel Butler. / Emmanuel Kant'ın babası bir semerciydi. / August Strindberg'in annesi barmaid idi. / Kompozitör John Cage'in *4 dakika 33 saniye* adlı bestesinde, piyanist piyanosunun karşısında 4 dakika 33 saniye hiçbir şey çalmadan beklemek zorundadır. / Albert Einstein'a göre dönemin tek gerçek politik kişiliği Gandhi'ydi...

2236- Bıyık, sigara ve blucinin yasaklandığı bir ülke...

2237- Memleke(n)timden İnsan Manzaraları:

a) 30.05.10! Hafta sonları koşullar uygunsa bir gün sakal traşı olmam. Koşuyolu semt pazarında bir hamal çocuk, "Hamal lazım mı hacı amca?" diye peşimden koşturunca iki kez irkildim; kendim ve özellikle hacılar adına.

b) 17.06.10! Londra'nın Heathrow Havalimanı'nda bir genç vatandaşımız yalvar yakar önümü kesti; Türkiye'de bulunmayan bir ilaçtan altı kutunun ivedilikle İstanbul'daki yakınına götürülmesi gerekiyordu, daha önce ricacı olduğu tüm İstanbul yolcuları tarafından terslenmişti. Elindeki poşetin içindekilerinin ilaç olduğunu saptadıktan sonra yardımcı olmaya karar verdim. Telefon numaraları değiş tokuşu yaptık, bir yakını beni İstanbul Atatürk Havalimanı'nda bekleyecekti.

Varışta, elindeki kâğıtta adımı zar zor okuduğum orta yaşlı adama doğru yürüdüm. O önce, dört kez telefonla arayıp bir yanıt alamadığı için sitem etti. (Telefonumu henüz açmadığımı bildirirken hastaya şifa dilemeyi unutmuştum.) Hazret bir kuru teşekkürden sonra yok oldu. Londra havalimanında bir ayaklarıma sarılmadığı kalan genç adamdan telefonsal bir teşekkür mesajı zaten beklemiyordum.

Nur acı acı güldü ben bir tuhaf oldum. Evet, çeyrek yüzyıldır düzinelerle şair ve yazara nice yardımlarda bulunmuş onların nankörlüğüne, kıymet bilmezliğine sürekli tanık olmuştum ama bunu sade vatandaştan beklemiyordum.

2238- Stephanie Meyer (doğ.1973) A.B.D.'nin saygın bir üniversitesinin edebiyat fakültesinden diplomalıdır. Şimdiye dek yazdığı beş roman çevrildiği 36 dilde best-seller olmuştur. İçinde tek paragraf edebiyat bulunduğunu sanmadığım kitapların satışı 85 milyona ulaşmıştır. Sığ kitaplarının formülüne gelince; bir ölçü aşk, iki ölçü VAMPİRİZM okuru zorlamayacak şekilde harmanlanmıştır.

(XXI. Yüzyıl insanı kitap okumayarak, okuyanlarsa "okuduklarıyla" beni ürkütüyor.)

2239- Bir roman veya öykü kahramanını özleyip özlemediğim sual olunursa SIDIKA'yı tek geçerim.

Bu konuyu çözmek için Atilla Atalay'a bir rica / tehdit / şantaj ekibi gönderilirse tüm masrafını karşılamaya hazırım.

İş nitelikli nükteyse, şaka yapmam.

2240- MET ÜST'e çapraz sorular:

-Metin Üstündağ var, Çetin Altınova niye yok?

-Penguen var, Pen(cil)guen niye yok?

-Apartman haikuları var, Apart(wo)man haikukuları niye yok?

2241- Can Yayınları'nın genç yazarlarını tam sayfa ilanlarla desteklemesini takdir ediyorum. Ama haziranda gözüme çarpan o ilanlarını garipsedim. İlandaki kitap kapağına iliştirilen notta romanın editörü, "Okurken hem heyecanlandığım, hem iyi vakit geçirdiğim, capcanlı bir roman..." diyordu.

Bir yayınevinin kadrolu editörü "edit" ettiği kitabı yazıyla överken sanki bir komşum, bir çocuğunun üstünlüğünü ilan ettiği bir yazıyı apartman girişine asmıştı. Sonra düşünmeden edemedim, komşunun diğer çocukları da ondan aynı desteği beklemez miydi?

2242- İstanbul'da açılacak yeni bir Thai lokantasına ad önerisi: THAİ-TANİC.

2243- Orhan Veli arşivcisi, beyefendi sahaf Şeref Özsoy'un, *Kanıksadığım Biri Orhan Veli* (Ayna Yayınları) başlıklı kitabın yazarı olduğunu bilmiyordum.

Bir maddemde de yaşamöyküsel yapıtlarımızın azlığından yakınmış, bu bağlamda kült ötesi Orhan Veli hakkında bile kaynak noksanlığı olduğunu iddia etmiştim.

Şeref yazımı okur okumaz, kitabının 2. baskısından bir adedini okumayazma evime getirdi. Onu okuma listeme ekledim. Arka kapağın son alıntısı Yahya Kemal'e ait; "Ahmet Haşim şiirden ne anlar... Nazım Hikmet şair değildir... Halit Ziya hiçbir şey değildir... Sait Faik çok şişirildi... Oktay Rifat da Orhan Veli de cahil ve geri kimselerdir."

2244- *Mürekkep Lekeleri*'nden (Baki Ayhan T.)

eşyanın yalnıza gönderdiği çığlık
sözcüklerin anlama ördüğü kafes
kâğıtta mürekkep tedirginliğiyle
çarpar birbirine: tutulur nefes.

2245- Haziran itibariyle kitap önerileri :

Edebiyat Çevirisinin ve Çevirmenin İzinde – Ayşe Ece, SEL / Şenlikli Bir Cinayet – Gilbert Adair (Çev. Emrah İmre), YKY / Costaguana'nın Gizli Tarihi – Juan Gabriel Vazquez (Çev. Süleyman Doğru), Everest / Kopyalanmış Adam – Jose Saramago (Çev. Emrah İmre) İş Kültür / Seçme Sapan Şeyler – Ferhan Şensoy, Ortaoyuncular Yayınevi...

(Kopyalanmış Adam, 18 Haziran'da yitirdiğimiz Nobelist Jose Saramago'nun (1922-2010) bence en doyurucu romanıydı.)

2246- Uluslararası İstanbul Şiir Festivali katılımcılarının giderek niteliği artıyor mu?

Bu yıl katılanlar arasında (18 ülkeden, 48 şair), Anglo-Amerikan şiir dünyasından izlemeye çalıştığım Christopher Middleton, Adam Zagajewski ve David Harsent de vardı. İlk kez iki etkinliğe birden katıldım. Açılış kokteylinde festival katalogunu incelerken, Zuhal Olcay'ın bir konserle etkinliğe katılacağını gördüm. Ona ayrılan sayfada çıkardığı CD'ler de sıralanmıştı. İkisinin adının *Başucu Şarkıları* olduğunu vurgulayıp, "Aaa benim kitaplarımı bestelemişler" diye espri yapmak gafletinde bulundum. Çevremdekiler gülmeyince bir tuhaf oldum, "Arkadaşlar espriyi mi anlatamadım, yoksa siz kitaplarımın başucu yapıtları olduğunu onaylıyor musunuz? dedim.

Espriyi değişik zamanlarda Güven Turan, Mahir Öztaş ve telefonla Enis Batur'a yineledim: çok güldüler; yine bir tuhaf oldum.

2247- "Edebiyatta, cinayetin zinadan neden daha az ayıp bellendiğini merak ederim."

George Moore (1852-1933)

2248- k.İskender'den anagramlar (*Rahibinden Satılık Kilise*):

suni berat ..... enis batur
özden nara ..... adnan özer
alem türkü ..... ülkü tamer
gün, derya rahle .... haydar özgülen
eş yanın eş ..... neşe yaşın

2249- Kitabistanın yeni seslerini duymak için Metin Celal ve Ömer Türkeş'in yazılarını izleyip, Pandora Kitabevi yöneticisi Mustafa Bey'in tüyolarını not etmekle yetinmez kitabevlerinin "yeni çıkan kitaplar" raflarını da didiklerim.

Barış Bıçakçı'yı (doğ. 1966) böyle keşfettim. Ondan sonraki safarilerdense eli boş döndüm. İncelediğim yeni seslerde sığlık katsayısının giderek artt■ğını gözlemliyorum.

2000'lerde bazı yayınevleri, bazı yeni seslerin kitaplarını, "para karşılığında" yayımlar oldu. Nitelik süzgecinden geçirilmiş, dağıtım ve tanıtım desteği de esirgenmemişse, bu girişime itiraz etmemeliyiz.

Derken, yalnızca para karşılığında kitap yayımlayan yayınevleri türedi. Bunların özensizce bastıkları kitapların nicesi depolarda sonlarını beklemektedir. (Bu yayınevlerinden birinin adını duysanız gülersiniz.)

20.06.2010! Babalar gününde bir AVM'deydik. Karım vitrin safarisindeyken ben onu merkezin kitabevinde bekledim. Yeni çıkanlar rafında bir ince kitabı uzun süre elimden bırakamadım. Bu denli kötüsüne rastlamamıştım. Adı komik, arka sayfadaki tanıtım trajikomikti. "Kitap" sanki bir "kitap

nasıl yazılmaz" yarışma birincisiydi. Cümlelerdeki sözcüklerin seçimi bile tuhaf ötesiydi, o bir devrik cümle soykırımından mürekkepti.

"Vakit bitmiş, çıkma saati gelmişti. Telaşla koştuğu aynayı baştan ayağa süzüveren ela hareli gözleri, kendi güzelliğini sevdi en çok." diyerek başlayan kitabı dayanamayıp satın aldım. Üstüne "Anti-kitap" yazıp kitaplığıma geçici bir süre buyur ettim. Her paragrafı bir fıkra şiddetindeki kaynaktan alıntı yapmamaya gayret edeceğim.

2250- 21.06.10! Türk basınının başyazarı İLHAN SELÇUK Beyefendi'yi yitirdik. Giderken de başı dimdikti. Başımız sağ olsun...

LMI
"Editörler Sizi Gidi Gizemli Sünnetçiler"

2251- 05.07.2010 gecesi! Altıncı romanım BİZANS SULTANI'na son noktasını koydum. Yarın sabah başıma gelecekleri biliyorum. Onaltı aydır birlikte olduğum karakterlerim ve onların iz sürdüğü mekânlardan kopmanın burukluğunu yaşayacak; onları özlemek pahasına, ilham perisinin beni en az onaltı ay kışkırtmamasına dua edeceğim.

BİZANS SULTANI'nın editörlüğünü önemli şair Birhan Keskin, kapağını değerli ressam ve akademisyen Peter Hristoff yapacak. Onu kitabevi raflarında gördükçe ikilemlere gark olacağım. (Tüm romanlarımın anlatıcıları genç erkekler olduğu için onları erkek çocuklarım bellerim.) BİZANS SULTANI'nı Elvin'e imzalarken, "Bir erkek kardeşin daha oldu" diye takılacağım.

O, THE SULTAN OF BYZANTIUM başlığıyla İngilizceye çevrilecek. Yazarı onun reklâmı için etik dışı girişimde bulunmayacak. O kendi yolunu bulacak.

Şimdiden yolun açık olsun Oğlum.

2252- Ne zaman bir editöre bir roman teslim etsem, körpe oğlumu gizemli bir sünnetçiye emanet etmiş gibi gerilirim.

2253- Nişantaşı'ndaki Odak Optik'in artık kadim müşterisiyim. Oradaki "kadrolu" gözlükçüm Hakan Bultan aynı zamanda hemşerimdir. (Artvinliyiz!)

Hakan'ın kitaplığında yalnızca YEDİ kitap vardır. "Oraya Selçuk Abi'minkinden başka kitap giremez" der.

(Bir gün onları okumaya başlayacağına da ant içiyor.)

2254- "rh+art", Haziran-Ağustos sayısından:

Tevfik İhtiyar: Sizin hakkınızda bir takım kitaplar var.

Mithat Şen: Evet var.

Tevfik İhtiyar: Ama böyle büyük çaplı katalog şeklinde değil, değil mi?

Mithat Şen: Hayır büyük çaplı, bir katalog yok. Ben bunlara önem vermiyorum. Böyle tuğla kalınlığında kataloglar yapıldı ve ne işe yaradığını

çok ciddi olarak merak ediyorum. Bu başka bir show. Bizde ehemle mühim birbirine karıştırılıyor.

(Ehem: Daha önemli)

(Ressam Mithat Şen'in bu saptaması bana boyalı gazetelerin ön sayfasında, bir siyasi parti genel başkanının gömleğinin, bir siperde başbakanın çömelmesinin zırt pırt irdelenme tuhaflığını anımsattı.)

2255- Ülkedeki SIĞLIK katsayısı işsizlik, sağlık ve terör denli önemlidir. Bunun önemsenmemesi vahimdir. En vahimi, medyanın sığlıkla mücadele etmek yerine ondan nemalanmasıdır.

2256- Mum Hala II'den – Aziz Nesin:

-Hiç kimsenin sevmediği insanları ben de sevmem, ama onlara acırım; herkesin sevdiği insanlardansa iğrenirim. Bence insanların en aşağılığı, kendisini herkese sevdirmeye çalışanlardır...

-Ancak 63 yaşımda Meral'den ayrıldıktan sonra yazar olduğumu anlayabildim... Yazar yazarsa, has yazarsa, hiç evlenmemeli.

-Bence en büyük mutluluk, zamanın insanı haklı çıkarması... En büyük acı da insanın zamana rezil olması.

-Nesin Vakfı benim en büyük intikamımın yapıtıdır... Bütün kötü insanlardan, iyiliklerin en güzelini, yardımların en yararlısını yaparak intikam alıyorum. Biliyorum, onların bu intikamdan haberleri bile olmayacak... Ve biliyorum, haberleri olmadığı için de utanmayacaklar.

-Sait Faik, "Yazmasam deli olacaktım" diyor. Bu sözü benimseyen öyle çok şair ve yazar tanıyorum ki... Hepsi de yazmasalar deli olacaklarına inanıyorlar. İyi de yazdılar da ne oldu? Delilikten kurtuldular mı sanki...

Onlar delilikten kurtulmak için yazmıyor, deli oldukları için yazıyorlar.

2257- Türkiye Yazarlar Sendikası'nı çökertme planım hazır!

Türkiye Başyazarlar Sendikası'nı kuracağım.

2258- 23.06.2010 tarihli Cumhuriyet'te, Ertuğrul Özkök'ün (E.Ö.), İlhan Selçuk'a saygı yazısı yayımlandı. E.Ö. yapay yazısında bir fırsatını bulup lafı yine kendisine getirmişti. Hazretin babası güya, "Bak oğlum" demiş. "Ben Demokrat Partiliyim. Komünistlere kızarım. Ama gizli gizli bu İlhan Selçuk'u ve Çetin Altan'ı okuyorum. Yazdıklarını çok beğeniyorum ama bir türlü söyleyemiyorum. Biz Bulgaristan'dan göç ettik. Ailemizde tanınmış tek kişi yok. Basın Yayın'a git. Belki sen de onlar gibi şöhretli bir yazar olursun." E.Ö o paragrafı "Bir tek sen böyle demiştin, bir de benim gönlüm" şiddetinde bir cümlesiyle noktalamış.

Bu ülkede *şöhret* olmak maalesef zor zanaat değil. Ortaokuldan terk futbolcular, kendilerini sanatçı sanan şarkıcılar, mankenler hep şöhrettirler. Skandallar ve magazin gelişmeler; onların *şöhretlik* katsayısını artırır.

Önemli olan DEĞERLİ olmaktır. E.Ö. değerli midir?

2259- Bezirgân gibi çalışmayacak bir sanat galerisine ad önerisi: ARTWİN.

2260- *%100 İstanbul*'dan – Erk Acarer

'17. yüzyılda, yatacak yeri olmayan gariban takımından genç insanların kışın hamamlara sığınması âdet oluyor. Bunlar geceleri hamamın en sıcak yeri olarak bilinen külhanlarda yatıp kalkıyorlar. "Külhanbeyi" denilen kopuk sınıfı da böylece türüyor. Lale Devri tüm şatafatıyla sürüp giderken, dönemin sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim, bu külhani takımını topluma kazandırmak ve verimli bir hale getirmek için kolları sıvıyor. Böylece bir kısım külhanbeyi bir araya getirilerek, ilk yangın teşkilatı, "tulumbacılar" kuruluyor.

Girişim, hamamın suyla olan ilişkisi düşünüldüğünde son derece mantıklı görünüyor.

Ancak bizim kültürümüzde eski köye yeni âdet getirenlerin pek sevilmediği de muhakkak. Lale saltanatı, sadabat eğlenceleri, helva sohbetleri, kâğıt fabrikası, porselen imalathaneleri, tulumbacı birliği derken, Damat Paşa kelleyi bir ihtilalde teslim ediveriyor. İlginçtir ki ihtilalin çıkış noktası da hamam... Hamam tellağı Patrona Halil, peştamaldan bozma bayrakla Osmanlı'ya kafa tutup İstanbul'u yerle bir ediyor. Öyle ya da böyle alevlerle başa çıkabileceği anlaşılıyor.'

2261- 2011! Yıldız Üniversitesi'nin (Y.Ü.) Kuruluşu'nun 100. Yıldönümü.

Y.Ü. İstanbul'un stratejik bir noktasında konuşlanmıştır. Avrupa yakasından Anadolu'ya Boğaziçi Köprüsüyle geçerken, Y.Ü.'nün bahçe duvarlarını görmemezlikten gelemezsiniz. O (b)akımsız u-z-u-n duvar ve demir korkuluklarının ardında sanki bir metruk fabrika yatmaktadır. Duvar silsilesinin radikal bir bakım ve onarım sürecinden geçirilmesi gerekmektedir. Y.Ü.'nün 100. Yaş günü, tarihi bir fırsattır. Kent panoramasına başta üniversiteler saygı göstermelidir.

2262- Üçte üç:

1-Türklerin vermekten hoşlanmadığı üç şey: Vergi, borç, trafikte yol.

2-Türklerin vermekten hoşlandığı üç şey: Akıl, söz, sır.

2263- Kadim Üstatlardan Klasik Üstatlara Zehir Zemberek Göndermeler:

-"Sokrates'i okudukça onun zehirlenmiş olmasına şaşırmıyorum."

Thomas B. Macaulay (1800-1859)

-"Sokrates savlarında kaypak ve gösteriş meraklısıdır; iç dünyasında, bilgiyi arayacağına işine gelen fikirleriyle sonuca gitmeye çalışır."

Bertrand Russell (1872-1970)

-"Shakespeare altı cümleyi yanlış yapmadan asla arka arkaya getirememiştir."

Samuel Johnson (1709-1784)

-"Fransa'dan sıkılır olmamın ana nedeni orada herkesin gidererek Voltaire'e benzemesidir."

Charles Baudelaire (1821-1867)

-"Ne zaman Jane Austen'ın *Gurur ve Önyargı*'sını okumaya kalksam onu mezarından çıkarıp kendi incik kemiğini kafatasına indiresim gelir."

Mark Twain (1835-1910)

-"Thomas Carlyle ile Bayan Carlyle'ı evlendirerek dört ayrı insanın sefil olmasını önlemek Tanrı'nın bir lütfudur."

Samuel Butler (1835-1902)

2264- THE NEW REPUBLIC liberal eğilimli saygın bir Amerikan dergisidir. 1914'ten beri yayımlanmaktadır. 25.03.2010 tarihli sayısında, Elif Shafak'ın (E.S.) *The Forty Rules of Love* başlığıyla İngilizceye çevrilen, piyasa kitabı *Aşk*''ın eleştirisi vardı.

Michelle Goldberg'in yazısı, "Bu korkunç derecede sinir bozucu bir roman" cümlesiyle başlıyor; "bulanık", "bayağı" sıfatlarını içeren cümlelerle ilerliyor ve "Bu kitap iyi politika ve iyi dilekler yoluyla her zaman iyi edebiyat yapılamayacağının bir kanıtıdır" kanırtmasıyla bitiyordu.

"İyi politika" tanımı, E.S.'nin "bezirgân" duruşunun küresel bağlamda da deşifre olduğunun bir işareti değil midir?

(Hamiş: Eleştirmen ile E.S.'nin kitaplarını yayımlayan Penguin ve Viking'in sahibi aynıdır.)

2265- İngilizceye çevrilen iki romanım Londra'da butik yayınevi TELEGRAM tarafından yayımlandı. SAQI onun kardeş kuruluşudur ve kurmaca dışı kitaplara odaklanmıştır.

D ve R İstinye şubesinde, Orhan Kemal'in *Nazım Hikmet*'le *3,5 Yıl*'ının, *In Jail With Nazım Hikmet* başlığıyla SAQI tarafından İngilizce yayımlandığını görünce şaşırdım. Gurbet elde bir büyüğümle karşılaşmışçasına sevindim, o tek kopyayı kucaklayarak kasaya koşturdum.

2266- Kitap Önerileri:

Sarı Şey – k.İskender, SEL / Lezzet Durakları 2010 – Mehmet Yaşin, Doğan Kitap / Karikatürler -2 – Serkan Altuniğne, Peng Yayınları / Görüş Evi – Martin Amis (Çev. Dilek Şendil), YKY / Şimdi O Güzel Bahçede – Mehmet H. Doğan Kitabı - Haz. Haydar Ergülen, Orhan Tekelioğlu, Kırmızı / Üç Parça Toprak – Faruk Ulay, Notos…

2267- *Sarı Şey*'den – k. İskender

2010 travma başkenti
Uluorta uluyor cop sağanağı altında bu ejder
Hırpalandıkça ermekte kara hareket
Kesikleri mekanik aktivistler geri çekilsin
Mide ve ülke asidine iyi gelmeli ki şehvet
O nedenle sokaklara yayılan asilerin kültür şarkıları

Anlaşıldı
Sabaha şehre süper bir hastalık gibi girecek beklenen gerçek nihayet

2268- *Kadın Argosu Sözlüğü*'nden – Filiz Bingölçe

Orta kat kirada :Hamile olduğunu anlatmak için söylenir.
Osuruk saymak: Boş boş oturmak.
Önce hüplet sonra gümlet : Kürtaj.
Palamut : Zengin bekâr, gözde erkek.
Paralı asker : Orospu ya da jigolo.
Portatif mucize : Vibratör.

2269- Dize'nin Bittiği Yer :

-"Hayatta ben en çok babamı sevdim." Can Yücel
-"Hayatta ben en çok annemi sevdim." Abdülkadir Budak
-"Hayatta ben en çok kendimi sevdim" Baki Ayhan T.
-"Hayatta ben en çok Fenerbahçe'mi sevdim." …

2270- Güven Turan'dan – turfanda – aforizmalar :

-Yazarın şaşkını herkes için yazdığını sanır, okurun salağı da bütün kitapların kendisi için yazıldığını…

-Belagat kötü şairlerin makyaj malzemesidir.

-Birbirlerine "aydın" diyorlar ama hiçbirinde bir "aydınlık" görmedim şimdiye kadar.

-Dil aklın aynasıdır.

2271- Nitelikli aforizma kitaplarına gereksinimimiz var. Bu bağlamda bir ödül girişimini desteklemeye hazırım.

Gözde aforizmacılarım: Yalçın Sadak, Enis Batur, Güven Turan, k.İskender. Tuğrul Tanyol'da sıkı aforizmacı gizili de yok değildir.

2272- Bir Ferhan Şensoy kitabı çıktığını, ancak onu kitabevi raflarında görünce anlarsınız. Ferhan Usta kitaplarının tanıtımı için değil tantana yapmak, duyuru ilânı bile vermez.

Seçme Sapan Şeyler (dene)mesel öykülerden mürekkep. Özgün ve oyun skeçleri denli canlı. İlk üç öyküde; el, gül, parmak, bagaj, banknot, taksimetre, gazete, koltuk, çanta, havlu, kırlangıç, eşekarısı, köpek ve karıncalar da replik haklarını en veciz şekilde kullanmışlar.

(Bir hassas teferruat: Kitabın dizgi ve baskısını yapan matbaanın adresi şu şekilde; Kurtini Mevkii, General Ş. Kanatlı Cad. Hadımköy...

Adresin kırılımına bakar mısınız? Kurtini, General, Hadımköy.

Onları bir gizem romanında bir araya getirseniz, "iç dünyanızın abesliği yüzünden" önce editörden fırça yersiniz.)

2273- "Şairler hapishane, şiirler firari mahkûmlardır."

Jean Cocteau (1899-1963) Günlüklerinden

2274- Tanınmış ama alçakgönüllü iş adamı Lori Burla (1920-2009), Monik Benardete'nin (1950-2010) babasıydı. 30.06.2009 günü çıktığım sahaf safarisinin ganimeti; Bay Burla'nın kitaplığından çıkma, ciltli George Orwell ve Arthur Koestler kitapları oldu. Kitapların künye sayfasında zarif el yazısı ve uçuk mavi mürekkeple adı yazılıydı ve iç sayfalarda derkenarları vardı.

Kitap yığını içine, bir Karayip vapur gezisi armağanı adres ve telefon rehberi saklanmıştı. Cep romanı boyutundaydı ve içinde yalnızca küresel otel, şirket, marka ve kişi koordinatları vardı. Aynı renk mürekkep ve el yazısıyla tutulmuş rehberde bir el yazması çekiciliği yok değildi. (Onu da aldım.) Kitaplığımda, bir romanda gizemli bir rol üstlenmek üzere sa-bır-la (b)ekleyecek.

2275- Romanlarımda risk almaktan kaçınmam. Önceleri göndermelerimin ıskalanmasından ikircikliendim. Dördüncü romanım *Annemin Öğretmediği Şarkılar*'daki parodi dokusu da not edilmeyince eleştirmenlerden umudu kesmiştim.

Son iki romanım İngilizceye çevrilince durum değişti. Vartan Tashijan ve Dr.Hivren Demir-Atay, *Many and Many a Year Ago*'daki (*Senelerce*

Senelerce Evveldi) tirad örgüsünün, *1001 Gece Masalları* yaklaşımıyla sunulduğunu çözdüler.

Senelerce Senelerce Evveldi'nin anlatıcısı bir klasik müzik tutkunuydu. Romanın akışında bir barok müzik hüznü egemen olsun istedim. Christina Hall yaklaşımımı takdir ederek duyumsayınca, galiba kısa bir süre gururum okşandı. Sonra ikinci kez sobelenmişliğin gerginliğini yaşar gibi oldum.

LMII
"Anneannemin kitap okurken başını örtmesini unutmam olası değil..."

2276- "12 Eylül" sayısal bilançosundan:

1.7 milyon kişi fişlendi. / 650 bin kişi gözaltına alındı. / 210 bin dava açıldı, 230 bin kişi yargılandı. / 7 bin kişi için idam cezası istendi, 517 kişiye idam cezası verildi. / 98 bin kişi örgüt üyesi olmak suçundan yargılandı. / 30 bin kişi sakıncalı olduğu için işten atıldı. / 14 bin kişi yurttaşlıktan çıkarıldı. / 30 bin kişi siyasi mülteci olarak yurtdışına gitti.

937 film yasaklandı. / 24 bin derneğin faaliyeti durduruldu. / 400 gazeteci için toplam 4 bin yıl hapis cezası istendi, onlara 3,3 bin yıl ceza verildi. / Gazeteler 300 gün yayımlanamadı. / 13 büyük gazete için 303 dava açıldı, 39 ton gazete ve dergi imha edildi.

50 tutuklu idam edildi, 300 tutuklu kuşkulu bir şekilde öldü. / 171 kişinin işkenceden öldüğü belgelendi, 43 kişinin intihar ettiği bildirildi. / 3 gazeteci silahla öldürüldü, 300 gazeteci saldırıya uğradı. / 14 kişi açlık grevinde, 95 kişi çatışmada öldü...

2277- "12 Eylül" sosyokültürel bilançosu daha vahimdi. Tüm ülke (y)aralandı; başta eğitim, politika ve "medya" olmak üzere genel SIĞLIK katsayısı yükseldi. SOL bu darboğazdan güçlenerek de çıkabilirdi, sonuç malum! SOL'dan erken emekli olup da; ticaret, politika, medya, iletişim veya edebiyat alanlarında boy gösteren nice dönek arasında bana kaç "değerli" kişi adı sayabilirsiniz?

"12 Eylül" sorumluları arasında, ülkeyi darbe arifesinde kaosun içine sürükleyen "kısır döngücü" politikacılar unutulmasın.

2278- Fazıl Say'ın, "Arabesk yavşaklığından utanıyorum" demesi üzerine:

Özellikle küresel akademisyen, yazar ve sanatçılar SIĞLIK illetiyle savaşmalıdırlar. Bunu yaparken, sığlığın sözel tuzağına düşmemelidirler.

2279- "Millet" ile "İllet" arasındaki *zengin kafiyenin* düşündürücülüğü.

2280- Zehir Zemberek ve Küresel:

-"Jane Eyre'in müstehcenliğe meyli olduğu görüşündeyim."
Müstehcenlikten yargılanan D.H.Lawrence (1885-1930)
-"Herman Melville'den daha hokkabaz, karmaşık ve sığ bir yazar düşünemiyorum." (D.H.Lawrence)
-"Dostoyevski'nin zevkten yoksunluğunu, pre-Freud sorunlu karakterlerinin monotonluğunu, insanlığın trajedisini çarpıtmasını takdir edemem... Ivan Bunin'in dediği gibi romanlarının her köşesinden Hazreti İsa taşmaktadır." (Vladimir Nabokov)
-"Bir yazar olarak George Meredith, dil dışında her şeyin ustasıdır; bir romancı olarak öykü anlatmak dışında her şeyin üstesinden gelir; bir sanatçı olarak anlaşılmazlığın dışında her şeydir." (Oscar Wilde)

2281- Trajikomik ülkenin gündemini hakkıyla izlemek için her hafta LeMAN, PENGUEN ve UYKUSUZ alırım.

2282- "...Türkiye gerçekten garip bir ülke. Bana göre basit de değil artık kocaman bir yalan haline gelmiş, Özal'ın hiçbir mizah dergisine dava açmadığı efsanesinin balonunu bir yıl önce Yeni Harman'da Mehmet Y. Yılmaz'ın aynı minvalde bir yazısı üzerine söndürmüştüm. Fakat üstüne hatırladığım kadarıyla Ertuğrul Özkök de benzer bir yazı yazdı. Şimdi de karşıma Habertürk'de Ahmet Özal çıktı. Ve neredeyse Özal davaları yüzünden bizim Limon yıllarında mahkeme mahkeme gezen ben bile artık bu yalana inanacağım...Demirel'i ayırırsak mizaha hoşgörüsüzlük tipik bir sağ iktidar tavrıdır."21.07.10, LeMan, Tuncay Akgün

(E.Özkök ile M.Y.Yılmaz'ın adlarına bir doğru olgu içinde rastladığınız oldu mu?)

2283- Basın...Basın...
-"Gazeteler dışında hür basına bir itirazım yoktur."
Oyun yazarı Tom Stoppard (Doğ.1937)
-"Editör: Buğdayı sapından ayırdıktan sonra sapın gazetede yer almasını sağlayan kişi."Yazar Elbert Hubbard (1856-1915)
-"Bir gazete seks ile ilgili bir haber basarsa müstehcendir; onu New York Times basarsa sosyolojik çalışmadır."
New York Times'ın sahibi ve yayıncısı Adolph S. Ochs (1858-1935)
-"Gazeteler de dejenere oldu. İçlerinde güvenilir olan da çıkıyor."
Oscar Wilde

2284- SATIRBAŞI ve BALTAZAR mahlaslarının patentini alamaz mıyım?

2285- Orhan Okay'ın "Bir Hülya Adamının Romanı – Ahmet Hamdi Tanpınar" başlıklı kitabından coğrafik çakışmalar:

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın (AHT) babası Artvinliydi. (Rahmetli babam Fahamettin Altun ve ben de!) Annesi Tireboluluydu. (Babam, 1964-66 yıllarında Tirebolu kaymakamıydı.) AHT, Fatih'in Şehzadebaşı semtinde doğdu. (Babam, 1967-70 yıllarında Fatih kaymakamıydı.) AHT 1923-24'te Erzurum Lisesi'nde öğretmendi. (Babam, 1946-49 yıllarında Erzurum Lisesi'nde öğrenciydi. Fethi Naci ve Asım Bezirci sınıf arkadaşlarıydı.) AHT, 1953'ten itibaren Gümüşsuyu'nda yaşadı. (Selçuk Altun'un 2004'ten beri Gümüşsuyu'nda bir okumayazma dairesi var.)

2286- Safiye Ayla'nın Anıları'ndan – (Haz. Necati Güngör) :

"...Sonraki günlerde bu ilanı aşkı daha ileri götürecekti Doğan Nadi. Ona yarı şaka yarı ciddi şöyle demiştim bir gün: "Sevgili Doğan, seninle yatmak her kadın için bir sevinç kaynağıdır. Ama sen yatmakla kalmazsın..."

"Peki ne yaparım?" diye sordu.

"Herkese anlatırsın!"

"Anlatmayacaksam, niye seninle yatayım ki?"

2287- Yalçın Sadak'tan turfanda aforizmalar:

-Moda olan sıradandır ve sıradanlık daima moda.

-Anlayışsızlarca omuzlanmak, dehanın kefareti!

-Aforizma eriştiği kulakta sorularla çınlar, kestirip atması bundandır.

-Merhamet, zalimliğin lütfudur. Dürüst olalım hemcinslerimize, bağışlamaz olalım, yeter.

-Çağımıza özgü. Havası olan kof, özlü olanınsa havası yok.

2288- Edebiyatın giderek sığlaşmasının iki nedeni belki de yazarların "iyi okuyucu" olmamaları ve okuma sürecine yazma sürecinden daha az zaman ayırmalarıdır.

Haziranda İngiliz gazeteleri geleneksel "yazın okunacak kitaplar" anketlerini yayımladılar. Görüşleri istenen yazarlar sığ kitaplar önermişlerdi. "İncil" ve "Komünist Manifesto"nun listelere girmesi şaka gibiydi. Benim için ilk altı ayın en önemli Britanya yapıtı, Gabriel Josipovici'den "After and Making Mistakes" idi. Bu "düet novella"nın listelerde yer almayacağını biliyordum.

Raslantıya bakın ki, emekli Oxford profesörü ve yazar Gabriel Josipovici'nin paralel bir açıklaması, edebiyat dergilerinden taşıp nitelikli gazetelere manşet oldu. (29.07.10 tarihli The Guardian'ın 16. sayfası, Josipovici'nin vurucu söylemine ayrılmıştı.) Üstat, "Medyanın hazırlıksız okur kitlesini dilediği

gibi yönlendirdiği" görüşündeydi. Julian Barnes, Martin Amis, Ian McEwan ve Salman Rushdie gibi küresel(?) yazarlar abartılıyordu. Ve İngiliz edebiyatı uzun bir nadas dönemini idrak etmekteydi.

2289- *Mum Hala II'den* – Aziz Nesin :

-"Mardin'de en çok dikkatimi çeken şeyin ne olduğunu sorarsanız, yanıtım şudur: Korku...Somut olarak korkuyu görüyorsunuz, korkuyu elle tutuyorsunuz..."

-"Roman okumak bir anahtar deliğinden, daha doğrusu *biçok* deliğinden bir evin içini, ayrı ayrı odalarını gözlemek, dikizlemek demektir."

-"Özveri" Almanların sözlüğünde vardır ama yaşamında yoktur."

-"Yazar olmaya yeteneğiniz yok, ama yine de ille yazar olmak mı istiyorsunuz? Bunun tek yolu vardır: Yazarlıkta üstelemek...(Çağdaşım öyle yazarlar var) ...Adlarını yazsam kıyamet kopar. Kıyamet kopması umurumda değil de bir işe yaramaz açıklamam."

-"Yazar yazamadığı yazıdan daha çok sorumludur."

2290- Bu "iki şaire" dikkat (kesildim) : Gökçenur Ç. ve Gülce Başer.

2291-

İki Şair

Sonra yazı-tura attılar şimdiye kadar hiçbir şiire
girmemiş o sözcüğü kapmaya, dönerek yükseldi ve havada asılı kaldı
turası silik gümüş para, döndüler tek kelime konuşmadan göle girdiler.

Gökçenur Ç.

2292- Bazı romanları çok (s)atan Tuna Kiremitçi sığ bir yazardı. Köşe yazarlığı ve müzisyenliği de yürütemedi. Köşesinde, kendisini eleştirenleri kıskançlıkla suçlayarak gülünç duruma düşmüştü. Oray Eğin'in onun için saptaması, "Tuna Kiremitçi bir süredir Vatan'da köşe yazarlığını da deniyor ve 'Hayır hiçbir şey daha feci olamaz' derken her gün biraz daha şaşırtıyor" şeklindedir.

T.K. asıl *ününü* özel yaşamındaki trajikomik gelişmelerle, magazin basınına malzeme olmaya borçludur. O, derken bir gazetenin magazin ekinde yazmaya başlamasın mı? Kendisini eleştirenleri kuytu köşesinde de sözde kinayelerle iğneleyince yeniden gülünç duruma düştü. İyi bir "magazin" yazarının kıvrak bir iç dünyası ve düzeyli bir nükte kurgusu olmalıdır. Hacıyatmaz hazret sanki bu işi de kıvıramayacaktır.

Adı uluslararası bir fuhuş skandalına karışınca, T.K. 24.04.10 tarihli nice gazetenin ön sayfasında yeniden "milli" oldu. Haberin altını okumadığım için "rezaletteki" konumu hakkında bilgi sahibi olamadım.

2293- Mayıs'ta, *Bizans Sultanı*'nın bir bölümünü yaşamak/yazmak için Nur'la Kapadokya'ya gittik. Ortahisar'da, karşısında mola verdiğimiz tekel büfesinin adı PROMİL'di.

Haziran'da, şair Cihan Oğuz'un İstanbul Aksaray'ında önünü kesen kulaklıkçı tabelasındaysa MİDAS yazıyordu.

(Kemal Tahir'in deyişiyle, "Ulan iyi, ulan aferin."

2294- Önemli romancı İbrahim Yıldırım'ın Varlık'taki (Temmuz, 2010) "Çok Özel İsimler Sözlüğü" başlıklı yazısının son cümlesi, bir şiir şiddetindeydi: "Anneannemin kitap okurken başını örtmesini ise unutmam olası değil..."

2295- Kitap Önerileri:

İstanbul'un Karasurları – Nezih Başgelen, Arkeoloji ve Sanat Yay. / Teğet'in Yıkımı – Mustafa Sönmez, Yordam Kitap / "Hayat Dersi" Kaya Kaynar ve Dünyası - Gülten Uğurlu, YKY / Seferis ile Üvez – Süreyya Berfe, Metis / Ulusların Zenginliği ve Uygarlığı, Eğitim Boyutu – Oktay Yenal, İş Kültür / Gösteri- Selçuk Demirel, YKY / Manzaradan Parçalar – Orhan Pamuk, İletişim / Unutulmayan Rüyalar – Aziz Nesin (Desenler: Sali Turan), Nesin Yay...

2296- Cem Benli (doğ. 1953) ile Boğaziçi Üniversitesi'nde *dönemdaştık*. Karizmatik ve faaldi. Alımlıydı. Bir yıl görkemli Hamlin Hall'da, aynı katta kaldığımızı anımsıyorum. 1907 FB tribününde ayda iki kez karşılaştığım Cem Sürmeli ile paylaştığı odasının yoğun bir ziyaretçi trafiği vardı. Bu çocuklar ne zaman ders çalışırlar diye işkillenirdim.

Cem okuldan yüksek elektrik mühendisi olarak mezun olduktan sonra akademisyenlik yaptı, sivil toplum kuruluşlarında çalıştı. Bazı hastalıklarla boğuştuğunu ama yenilmediğini Evin İyem'den duymuştum.

Öncü sanat galericisi ve zarif insan Evin İyem'le dostluğumuz pekiştikten sonra onların abi-kardeş olduklarını öğrenmiştim. Cem'in imzalayarak Evin aracılığıyla bana ulaştırdığı *Merhaba* (Yoleri Yayınları) başlıklı şiir kitabında altını çizdiğim dizelerden: "Masmavi gözlerinde susuzluğumu giderdim. / Gölgemi sergiliyorum, kendimi değil. / Gökkuşağını indireceğim dostların gözlerine. / Anılar benim bastonumdu. / Anlatabildiğim her şey, karşımdakinin anladığı kadar. / Ararken ölüme de rastlamak var...

2297- Değerli komşum ve sıkı Cumhuriyet okuru Sezgin Noyan'ın koşuyolu semt pazarından derlediği (öz)deyişlerden seçki:

Ye baklayı at taklayı. / El bombası bunlar (avokado için). / Çileyi çeken bilir, bu çileği yiyen bilir. / Obama domatesi bunlar (siyah domates için).

/ Neyin tasası, kedi kafası (iri dişli sarımsak için). / Göz doktoru göz (havuç için)...

2298- Duayen akademisyen ve yazar Prof. Dr.Cahit Tanyol (doğ.1914), ülkenin en önemli sosyologlarındandır. Oğlu, yetkin şair Tuğrul Tanyol ve Maryland Üniversitesi'nde doktora yapan torunu Çağrı Tanyol da sosyologdur.

Cahit Bey, Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın yakın çevresindendi. Nice önemli akademisyen, yazar ve sanatçımızla tanışıklığı vardı. Üstadın kaleminden, o zevatın kısa portrelerinin yer aldığı bir anı kitabı okumak isterdim.

(Bir sahafta, Cahit Bey'in 14.09.86 tarihinde Prof.Dr.Macit Gökberk'e imzaladığı *Atatürk ve Halkçılık*'ı edinirken aklıma gelen)

2299- 09.08.10, Ayvalık! İsmail Bayramoğlu İstanbul'dan arayıp acı haberi verdi, Şefik E. Atabey'i (1927-2010) yitirmişiz.

Şefik Bey, "Osmanlı'ya Dair Yabancı Dilde Basılan Nadir Kitabat"ta gezegenin en önemli koleksiyoneriydi. Koleksiyonunun katalogu, küresel referans kaynağı bellenmişti. Paris ve Londra'da sürdürdüğü iş yaşamından emekli olunca koleksiyonunu elden çıkarıp İstanbul'a dönmüştü. Aynı konunun artık en önemli koleksiyoneri konumuna gelen Ömer Koç'un mentoru sayılırdı.

Onunla tanışmış kendisini birkaç kez madde bazında KİTAP İÇİN'e konuk etmiştim. Donanımlı bir beyefendiydi. Adını iyiki *Senelerce Senelerce Evveldi*'de anmışım. KİTAP İÇİN'de kullanmak üzere fotoğrafını isteyince duymamazlıktan gelmişti.

İsmail'den onun Marmara Adası'nda defnedileceğini duymuştum. Adayı çok seven babası da orada gömülüdür. Babası renkli radyo sunucusu, yazar ve spor yöneticisi Eşref Şefik Atabey'di (1894-1980). Onları Artvin kökenli oldukları için de severdim. Başbaşa yemek yediğimiz akşamlarda babasıyla ilgili müthiş anekdotlar dinlemiştim Şefik Bey'den. (Sizinle paylaşmam gerekenler var.)

2300- 01.07.10 tarihli Cumhuriyet Kitap'taki söyleşisinde Nilüfer, "...Işın Karaca da çok iyi, bence dünya çapında bir ses, inanılmaz bir gırtlak" demiş. Bu cümlenin altını çizdim. KİTAP İÇİN'in bir ana amacı da yazarımızı, şairimizi alkışlamak için bir *neden* bulmaktır. Yazarlar arasında bir meslektaşını böylesine içten ve iddialı sıfatla övene zor rastlarsınız. (Sanki incileri dökülür.)

LMIII
"Tarama Zülfünü Gönlüm Bozuktur"

2301- İstanbul'un Eğrikapı'sında doğdu. Küçük yaşta öksüz kaldı. Askeri kâtip oldu. 23 yaşındayken Mahmut Şevket Paşa'ya yapılan suikast nedeniyle gözaltına alınıp salıverildi. 28 yaşındayken malulen emekliydi. Geçimini sağlamak için sütçülük yaparken iflas etti. Tek mülkü olan babadan kalma evi yandı. Yaşamının sonuna dek, kent surları dışındaki tarla ve çayırlara sığındı. Dağlardan yemiş toplayıp sattı. Vapurlarda biletçilik, semt pazarlarında seyyar manifaturacılık ve öğretmenlik yaptı. Fırsat buldukça gazetelere taşlama, fıkra ve makaleler yazdı; ortaoyunlarında oynadı. 53 yaşındayken hasta olduğu anlaşıldı; ciğerinde verem, midesinde kanser vardı. İki yıl içinde öldü.

Editörlüğünü yaptığım bir romanda bu donanımda bir karaktere rastlasam itiraz ederdim. Ama Osman Cemal Kaygılı (1890-1945) yaşadı. Aziz Nesin'in önem verdiği mizahçılardandı. Soyadı kanunu (1934) çıkınca, "Kaygılı" sıfatını benimsemesine ne demeli?

2302- 09.08.10 günü yitirdiğimiz küresel koleksiyoner Şefik E. Atabey'i (1927-2010) ressam Peter Hristoff'un babası ressam Dimitar Hristoff vasıtasıyla tanımıştım. Onlar Saint Benoit Lisesi'nden sınıf arkadaşıydılar. Dimitar Amca o ilk buluşmamızda, "Dünya güzeli bir kıza âşıktım, gitti Şefik'le evlendi" demişti. Şefik Bey'in babası, bir zamanların ünlü radyo sunucusu ve gazeteci Eşref Şefik (1894-1980) ise, sonra Dimitar Amca'nın baldızı olan Bebek Güzeli Milka'ya da meftunmuş. Ona bir radyo programında okuduğu şiiri armağan etmiş.

2303- Şefik Bey'in annesiyle babası, o küçükken boşanmışlar. Evliliklerinin erkenden sona ermesinin önemli bir nedeni Eşref Bey'in çapkınlığıymış. Aşağıdaki anekdotu Şefik Bey'den dinlemiştim. Marmara Adası'nda, iki komşu mezarda buluşan baba-oğlun hoşgörüsüne sığınarak özetliyorum:

Karısı bir gün Eşref Şefik'e, "Biri hariç tüm yakın arkadaşlarıma asıldın" diye çıkışmış. Üstat derhal o kadının kim olduğunu bulup onu da ayartmış.

Eşref Şefik bir de, "Asılacaksan İngiliz sicimiyle asıl, basılacaksan Rum kızıyla basıl" demiş.

2304- Kadın Argosu Sözlüğü'nden – (Filiz Bingölçe, Metis)
Red Kid: Kadınların aylık kanamasında kullandıkları hijyenik ped.
Sahra güllesi: Çok iri meme, göğüs.
Sap heyeti: Kadınsız erkek grubu.
Sessiz film: Platonik, tek taraflı aşk.
Sponsor: Zengin sevgili.

2305- Erotik şiirimizin Shakespeare'i Karacaoğlan'dan (1606(?)-1689(?)):

Ak memeden emdiceğim azıktır
Tarama zülfünü gönlüm bozuktur
Öksüzüm garibim bana yazıktır
Destursuz koynuna giremiyorum

Helâl olsun al yanaktan emdiğim
El uzatıp gonca gülün derdiğim
İnce belin usul boyun sardığım
Alışmış kollarım duramıyorum

2306- Yalçın Sadak'tan turfanda aforizmalar:
-Hiçbir koşulda, onu kaybettiğimiz andaki kadar yaklaşamayız sevgiliye.
-Hep maskeler takmak zorundayız, maskenin ardındaysa sayısız yüz.
-Cenneti sayıklıyor mümin, dünyada yadsıdığı sözcüklerle!
-Zevk sahibi olmaktaysa hüner, doğallık en kolayı.

2307- İstiklâl Caddesi'nde yeni bir trajikomiklik: Cafe çığırtkanı gençlerin ellerinde, "İDDİALI FAL" yazan kartonlarla volta atması.

2308- (Z)arif Cevat Çapan yönetimindeki ŞİİR ATLASI'nda, Yüksel Pazarkaya'nın çevirisiyle ""Orpheus, Eurydike, Hermes"i okurken aklıma geldi. 1987 Nobelisti şair Joseph Brodsky (1940-1996), Rainer Maria Rilke'nin (1875-1924) 29 yaşındayken yazdığı şiir için, Yirminci Yüzyıl'ın en önemli şiiri olabilir demişti.

2309- KİTAP İÇİN'e üstün yetenekli ama tembel futbolcu Sergen Yalçın'dan alıntılar yapacağım aklıma gelmezdi:
Soru: "Sergen koşmadığın için çok eleştiriliyorsun, ne diyorsun bu konuda?"
Sergen: "Ya Vedat Abi, ben koşunca yoruluyorum, bunu kimseye anlatamıyorum bir türlü."
Soru: "Hiçbir golü(nü) kız arkadaşına hediye ettiğin oldu mu?"
Sergen: "Aynı golü iki farklı kıza hediye ettiğim bile oldu."

Soru: "Hasan Şaş için yıldız diyorlar Sergen, bu olaya ne diyeceksin?"

Sergen: "Hasan Şaş yıldızsa, ben kuyruklu yıldızım."

Soru: "Sergen, Pierre Van Hooijdonk senden daha iyi frikik atıyor diyorlar, ne dersin?"

Sergen: "O çalışmış yapmış, bizimki Allah vergisi."

2310- Türk şiirinin Sergen'i kim derseniz aklıma önce Tuğrul Tanyol gelir.

2311- İnsan insanın kurduysa, yazar yazarın sırtlanı mıdır?

-"Aldous Huxley'i etkileyen tek kitap Britannica Ansiklopedisi'dir."

Bertrand Russell

-"(Ernest) Hemingway'e gelince onu ilk kez 1940'larda okudum ve iğrendim."

Vladimir Nabokov

-"(John) Steinbeck'ten on sayfa okuyup kusmamak mümkün değildir."

James G. Cozzens (1903-78)

-"(George Orwell) burnunu silmeden önce mendil sektörünün sorunlarını irdeler."

Cyril Connolly (1903-74)

-"Şairler aynı dili konuşurlarmış. Yalana bakın, Stephen Spender'la kim konuşur ki?"

Dylan Thomas

2312- Doğuşu, sınırları, öncüleri ve üyeleri sürekli tartışılır. Postmodernizmin *varlığı* bile tartışılır. Bu *quasi* (bıçak sırtı) edebiyat akımı hakkında yazmaya kalkışanın varsıl bir iç dünyasının yanı sıra; kaynakları aslından okuyabilecek kıvamda -en azından- İngilizcesi, Batı güzel sanatlarını özümsemiş bir estet ve gezgin duruşu olmalıdır.

Bu artıların hiçbirine sahip olmayan dönek ve vasat Semih Gümüş (S.G.), postmodernizm hakkında bir kitap yazarak galiba karavana atışlar dizisine bir yenisini eklemiştir.

(S.G.'nin Remzi Kitap Gazetesi'yle (Mayıs, 2010) yaptığı söyleşide, "Yayıncılık dünyasında kitabı basit bir meta olarak görmek, 1 liraya kitap satmak da bence postmodern kültürün sonuçları" zırvasından sonra aklıma ilk gelen.)

2313- Kitaplarının tanıtımı için fotoğrafçılara gömleklerinin üst üç düğmesini açarak ve dudaklarını abartılı şekilde boyayarak poz veren kadın yazarlara; yazdıklarınızı izlemiyor, pozlarınızı e(ro)tik bulmuyorum.

2314- *Seferis ile Üvez*'den – Süreyya Berfe:

Turistler
geçiyor evin önünden
gece yarısından sonra
yerli yabancı
bağıra çağıra

kurumuş nohut dalı
başını kaldırıp
pis pis bakıyor bana

2315- Küresel kültürazzi:

Hollywood'un ağası Samuel Goldwyn'e göre psikiyatr Sigmund Freud (1856-1939) dünyanın en önemli aşk uzmanıydı. Ona bir romantik aşk senaryosu yazması veya denetlemesi karşılığında 100 bin dolar önerdi. Öneriyi derhal reddeden Freud'un o sırada vizitesi 20 dolar eşitiydi. / James F. Cooper yazdığı otuz romanda Shakespeare'den 1100 alıntı yapmış. / Kendisine Hıristiyan, Yahudi veya tanrıtanımaz mı olduğu sorulunca, Samuel Beckett, "Üçü de değilim" diyecektir. / Dostoyevsky'e, "Tımarhanelerin Shakespeare'i" diyen Fransız eleştirmen kimdi? / Bir kitap yazabilmek için bin beş yüz kitap okunmalıdır" buyurmuş Gustave Flaubert (1821-1880). (Ben bu tüyoyu okuduğumda beş romanım basılmıştı. İlk romanımı yazmadan önce dört bin kitap okumuştum. Peki, Flaubert'in döneminde okunacak nitelikte bin beş yüz kitap var mıydı?) / Leonardo da Vinci'nin kütüphanesinde yalnızca 37 kitap vardı. / Sinoplu Diyojen'i bir heykelden dilenirken görmüşler. Nedenini sormuşlar, "Reddedilmeye alışmak için" buyurmuş...

2316- Newsweek dergisi yaşam kalitesine göre ülke sıralaması yapmış.

İlk on: 1.Finlandiya / 2. İsviçre / 3. İsveç / 4. Avustralya / 5. Lüksemburg / 6. Norveç / 7. Kanada / 8. Hollanda / 9. Japonya / 10. Danimarka.

Listede ABD 11., Almanya 12., İngiltere 14., Fransa 16., İtalya 23., Türkiye 52. ve Burkino Faso 100.

(2009 Temmuzunda *Bizans Sultanı* için üç günlüğüne Stockholm'e gittim. Caddelerde gürültü yoktu, trafik yoktu, pislik yoktu, kalabalık yoktu. İkirciklendim. Canım Boğaz Köprüsü girişinde, yirmi dakika otomobilimin içinde hapsolmayı çekti. Türk milletinin cennette canının sıkılacağını düşünmeden edemedim.)

2317- KİTAP İÇİN 2'nin İzmir'de korsan baskısı görülmüş. İki bin adet basılan ve herhalde ikinci baskısı yapılmayacak bir kitaba korsanlar neden mi tenezzül ederler?

Çünkü ellerinde kalan stoku en kötü olasılıkla, Selçuk Altun'a kakalayacaklarını varsayıyorlardır.

2318- "Aşkta olduğu gibi edebiyatta da başkalarının tercihlerine şaşırırız."
Andre Malraux (1885-1967)

2319- Küresel çizerimiz Selçuk Demirel'in YKY'den çıkan yeni kitabının adı Gösteri, kahramanı ise Göz'dü.

Ben onu GÖZTERİ diye benimsedim.

2320- "Ertuğrul Özkök'ün öngördüğü siyasete ilişkin gelişmelerin hiçbirinin gerçekleşmediğini hatırlamakta yarar var... Bir de kitap çıkarmış "Tuhaf" diye; onu da okudum. Batı'da da örnekleri olan, 5 dakikada okunan gariplik öyküleri... Kendine has bir kişi ama bu ilginçliğinin yanı sıra, 'gazetecilikte haber önemli değildir' gibi son derece gülünecek tezler öne sürmüş bir isim... Ona benzemeye çalışan insanlar çıkmıştır ama toplumsal ve siyasal açıdan bakıldığında medyadaki herhangi bir yönetici, kendi deyimiyle tanrı-yazar, star-yazar v.s.nin öyle uzun süreli, kalıcı ve tüm toplum üzerinde etkili olabilecek; hele hükümet değiştirecek bir gücü yoktur."

(22.08.10 tarihli Akşam'daki Ragıp Duran söyleşisinden)

2321- *Ulusların Zenginliği ve Uygarlığı'n*dan – Oktay Yenal

-Fatih'ten sonra dış dünyaya ve yabancı eserlere yüzeysel ilgi bile fazla sürmedi ve Osmanlı ülkesi özellikle Kanuni Sultan Süleyman döneminden sonra, 16. Yüzyılın sonuna doğru düşünce alanında içine kapalı bir toplum olmaya başladı. Giderek, hepsine "kefere" sözcüğü altında toptan bakılan Avrupa halklarına ve devletlerine karşı beslenen üstünlük duyguları (eskiden Bizans'ta olduğu gibi) çok aşırı ölçülere vardı.

-Baskı makinesinin, Avrupa'da icadından kısa bir süre sonra Yahudiler, Ermeniler ve Rumlar tarafından Osmanlı ülkesine getirilip bu dillerde yayınlar yapıldığı halde ilk Türk matbaası ancak 279 yıl sonra 1729 yılında kurulmuştur. Bu tarih bile yanıltıcıdır çünkü İbrahim Müteferrika'nın matbaayı işlettiği ilk 17 yılda 17 kitap basılmış, bunu izleyen 36 yılda ise bir tek kitap yayımlanmıştır. Bunun da yarıdan çoğu lügatler ya da din ve askerlik konularındaki kitaplardır.

2322- Diyojen (M.Ö. 412-313) ne zaman bir öğrencisinin küfür ettiğini duysa, gider onun babasını tokatlarmış.

2323- Ramazan Bayramı tatilinde Türk ve Anglo-Amerikanlardan mürekkep seçkin bir grupla Kırım'ı gezdik. Sivastopol, Yalta, Simferopol, Bahçesaray, Feodosia(Kaffa) gözlemlerimi yılsonu yazımda özetleyeceğim.

Yanına, yüzüncü yaş yılı da ıskalanan yazar Paul Bowles'un (1910-1999) gezi yazılarının (1950-1993) toplandığı *Travels*'ı almıştım. Geziye katılan şair ve akademisyen Mel Kenne ise meğer onun bir öykü kitabını yeğlemiş.

(1953'te İstanbul'a da gelen Bowles macera olsun diye, kaldığı otellerde önceden rezervasyon yaptırmazmış. Bence bu tutumu şike kokmaktadır.

Bir bayram tatilinde geldiği İstanbul'da da ortada kalır. Sonunda, Tarabya'da bir otelde yer bulur. Adını vermediği mekân bugünün Tarabya Oteli olmalıdır. Odasına kavuşma süreci komiktir. Resepsiyonist ona banyolu bir oda mı istediğini sorar. Evet yanıtını alınca ama bizim öyle bir odamız yok diye terslenecektir.

Yaşamının altmış yılını Fas'ta geçiren Paul Bowles Türklerin laik duruşunu benimser. Sultanahmet Camii'ni Ayasofya'ya yeğler.)

2324- Kitap önerileri :

Yeşil Peri Gecesi – Ayfer Tunç, CAN / Çağrışımlar, Tanıklıklar, Dostluklar – Şakir Eczacıbaşı, Remzi / Al Gözüm Seyreyle, Yaşar Kemal Fotoğrafları (1956-2010) – Güneş Karabuda, YKY / Doğu-Batı Divanı 3-Enis Batur, Kırmızı...

(Yeşil Peri Gecesi'nde bitik ailesinin kurbanı olan bir genç kadının; sığ toplum değerlerine tepkisi şiirsel bir şekilde yansıtılmış. Ayfer Tunç, romanın anti-kahramanlarını okurun belleğine kanırtıyor. Bu yapıtı, Thomas Bernhard Usta da benimserdi kanısındayım.)

2325- 19.08.2010! Ne 60. yaşımı mı devirdim? Ama ben 6000. kitabımı henüz bitirmiştim. Daha çabuk Selçuk Altun daha çabuk!

XCIV
"Son Yolculuğum Yaşamım Kadar Güzel Olmalı"

2326- (İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünya haritasını şekillendiren konferansın yapıldığı saray ve Anton Çehov'un son beş yılını geçirdiği müze evi görmek için Yalta'ya; önemi kısmen ıskalanmış Kırım Savaşı (1853) arenaları için Sivastopol ve Balaklava'ya; Tatar başkenti ve gizemli han sarayı için Bahçesaray'a ve İstanbul kökenli Ermeni, haşin denizlerin ressamı Konstanstin Ayvazovsky'nin (1817-1900) müze evi için Feodosiya'ya (Kaffa) gitmek gerekir.

Onların tümü Kırım'da, Kırım'ın başkenti Simferopol İstanbul'a uçakla yetmiş dakika uzaklıkta. Otonom Kırım artık Ukrayna sınırları içinde ve nüfusunun (2 milyon) şimdilik %12'si Tatarlardan mürekkep.)

Ramazan Bayramı tatilinde iyi ki Kırım'daydık. Yörenin benim için ortak dokusu *hüzündü*. Bu olguya bitik Sivastopol limanındaki yorgun gemiler de dahildi. İnsanların duruşunda sanki yoksulluktan öte gelecekten umutsuzluk vardı. Kadınlar bile nadiren cep telefonuyla konuşuyorlardı.

Sudak'ta Ceneviz Kalesi'ne çıkarken tamtam çalan iki yarı çıplak Afrikalı gencin önümüzü kesmesi Fellini'seldi. Onlarla, ücreti karşılığında resim çektirdinı. Gineli öğrenciymişler, Trabzonsporlu Yattara'yı bilir misin diye sordular.

Bahçesaray'da öğlen yemeği için gittiğimiz Tatar lokantasında üç sempatik genç garson vardı. Türkçesi en düzgün olan Mustafa, "Türk koleji" dediği bir cemaat okuluna gidiyordu. On dakika daha zamanım olsa onu Fenerbahçeli de yapardım.

Heybetli kont Mikhail S. Vorontsov'un (1782-1856) Alupka'daki sarayını gezerken, onun karısına asılmaya kalkışan sürgündeki şair Aleksandr Puşkin'in başına gelenleri öğrendik. (Gelecek ay nakledebilmek umuduyla.)

2327- Sivastopol'da, Moskova Devlet Balesi'nin gala etkinliğinde aklıma geldi: "Bale, insan bedeniyle; resim ise renklerle şiir yazılmasıdır. Bir şiir, bale veya resim olmasına şairini karıştırmaz."

2328- Gerçek İstanbul'u taş taş en iyi bilenimiz olan Prof. John Freely'e sorduğumda, kentteki gözde yerinin İstiklal Caddesi'ndeki Hazopulo Geçidi olduğunu söylemişti.

Nitelikli ve indirimli yapıtlar kitabevi KİTAP İÇİN, Hazopulo'ya taşındı. (Murat Uncu kitabevinin adını, işbu sayfadan etkilenerek seçmişti. Bu yerle maddi ilişkim yoktur; Edebiyatistanda kimseyle çıkar ilişkim yoktur!)

2329- *Kadın Argosu Sözlüğü*'nden – Filiz Bingölçe, Metis:

Turşuluk patlıcan : Yaşlı erkek.

Uskumru : Kadınların parasıyla geçinen erkek . Jigolo.

Vejeteryan : Frijit, erkeklerle cinsel ilişki kurma konusuna soğuk olan kadın.

Voltajı düşük : İşe yaramaz, güçsüz erkek.

Yatar kasa : Orospu.

2330- Erotik şiirimizin Shakespeare'i Karacaoğlan'dan dörtlük (Onyedinci Yüzyıl):

Seherde uğradım dostun köyüne
Hoş geldin sevdiğim in dedi bana
Tomurcuk memesin verdi ağzıma
Yorgunsun sevdiğim em dedi bana.

2331- Yabancı dil bilen şair ve yazar sayımız da yetersizdir. Bu yüzden yurtdışı edebiyat etkinliklerine genelde aynı kişiler katılır. Eğer arkasında bir gizem toz bulutu oluşturmuşsa, yarım yamalak dil bilenler de bu davetlerin jokeri kesilebilir.

Geçen yaz Avrupa'daki bir şiir etkinliğine katılan bir şairimize yanında başka bir Türk olup olmadığını sorduğumda, "Bejan Matur da (B.M.) davetliydi ama katılmadı" demişti. Öğrendiğime göre B.M.'u o ellerde, hapislerde işkencelere maruz kalmış bir yiğit şair bellemişler.

Evet, B.M. ne zaman yeni bir kitabı çıksa feminist, Kürt ve Alevi kimliklerinin Jandark'ı kesilir ama bildiğim kadarıyla, hapishane yüzü görmemiştir, inşallah görmez.

(B.M.'un okyanus ötesi bir cemaat liderinin özel davetle huzuruna çıktığını öğrendiğimde aklıma ilk gelen.)

2332- 1978 Nobelisti Isaac B. Singer'e göre tarihin ilk tescilli katili olan Kabil, kardeşi Habil'i herkesin bildiği öyküleri anlatmaktan vazgeçmediği için öldürmüştür.

2333- 15.09.10! Capitol Alışveriş Merkezi'nde rastladığım light-tessettürlü genç kızın üzerinde, hard rock grubu Guns and Roses tişörtü vardı.

O grubun solisti W.B. Rose Jr., eskiden bir kilise korosunda vokalistti. Sahne adı Axl Rose'dur. "Axl Rose" hangi iki sözcüğün anagramıdır, bulun bakalım!

2334- Küresel Kültürazzi:

"Para kazanılmadığında hayret edilmeyen tek meslek yazarlıktır" derdi Jules Renard. / Somerset Maugham'a "fare gözlü", Christopher Isherwood'a "yaşlı papağan" derdi Virginia Woolf. / Birinci Dünya Savaşı'nda Fransız askerlerini eğlendirmeye gittiğinde Sarah Bernhardt tek ayağını yitirmişti ve 72 yaşındaydı. / Henry James, George Eliot'u "muhteşem güzellikte" çirkin bulurmuş./ Ressam Gustave Klimt'in (1862-1918) 14 gayrimeşru çocuğu vardı derler. Mirastan ancak dördü faydalanabildi. / Einstein'in bir gayrimeşru kızı, bir de otuz yıl bir psikayatri kliniğinde kaldıktan sonra 55 yaşında ölen oğlu vardı. / "Bir kompozitör olmanın ilk koşulu ölmektir" derdi Arthur Honegger (1892-1955). / Stendhal'e göre, "Tanrı'nın kullarına çektirdiklerinin tek özrü onun var olmadığı gerçeğidir." / Giyotine giden 1300 mahkum aynı mezara gömülmüştü. İstanbul doğumlu şair Andre Chenier (1762-1794) en ünlüleriydi. / Abraham Lincoln eşcinsel miydi?

2335- 15.09.10! Taksim'deki 4. Beyoğlu Sahaf Festivali'ni gezmek üzere besmeleyle portatif cümle kapısından giriyorum. Kapının arkasında süslü bir kütüphaneden alıntı, dev bir afiş var. Afişe yaklaştıkça gözlerime inanamıyorum, fotoğrafik alıntıdaki bir Anglo-Amerikan kütüphane. Tanıdığım ilk sahafa durumu açıklıyorum, dikkat etmemiş. Tertip komitesinde olduğunu bildiğim kıdemli sahafa neden bir Türk kütüphanesinin yeğlenmediğini soruyorum. Haklısınız deyip bu detaya dikkat etmediğini galiba nezaketen itiraf ediyor. Aslında bu trajik nüansın pek yadırganmamasını yadırgıyorum. Gururu incinmiş bir yerli kütüphane sahibi olarak kendisine, duruma uygun bir çift *İngilizce* kelamda bulunuyorum. (N)ezaketen sırıtıyor...

2336- Yalçın Sadak'tan turfanda aforizmalar:

-Soru sabır gerektirir, yanıtsa aceleye gelmez.

-Acınası başarı: Ürün verdiği alanda ilk olmakla, ama yalnızca bununla anılmak.

-Tarihi yapanlarla, tarihte yer alanları aynı tartıya mı vuracağız?

-Söz bir aynadır, söyleyene.

-Bilim ne eşsiz hayaller sunuyor, ne masallar anlatıyor!

2337- Kadim dostlarımız Göknur-Can Yeşilada'nın kızı Merve, küçükken çok şirindi. İlkokula başladığı günü anımsarım, iki gün önceden matarasını doldurmuştu. Üniversiteden sonra sanatla ilgili bir meslek seçtiği için ona sempatim arttı. O nicedir Galerist sanat galerisinin direktörüdür.

Müstakbel eşi Sefer Çağlar'a daha tanışmadan sempatim vardı. O, gözde mimarlık bürosu Autoban'ın ortağıydı ve işleri küresel dizayn dergisi Wallpaper'da övülürdü.

Merve ile Sefer u-z-u-n bir restorasyon faaliyetinden sonra yeniden açılan tarihi Pera Palas'ta 18.09.10 akşamı evlendiler. Gecede canlı müzik olmaması da güzeldi. Düğün davetiyesinin bir yüzünde yer alan Merve ile Sefer'in karakalem portresi Taner Ceylan'a aitti. Gel de saklama!

2338- 19.09.10! Nur'la İstanbul Modern'de Murat Germen'in Yol konulu fotoğraf sergisini gezdik. Sanatçının sergi katalogundaki sunuş yazısından:

"Yol bize bulmayı öğretir ya da bulduğumuzu sandığımızdan kurtulabilmeyi. Yola çıkmadıkça bulma, kurtulma şansımız daha az olur; hayatı değiştirebilecek rastlantılar ancak yoldayken karşımıza çıkar. Yoldayken bulduklarımızla yola çıkmadan önce yapılan planlar değişebilir, bu yüzden de yol aslında yürürken yola çıkmaktır..."

2339- İlerde delişmen bir yarış atı olması olası safkan taya ad önerisi: HOYRAT.

2340- Bugünlerde Bahar İndi'den – Yaşar Kemal, YKY

Ey Ahali
Duyduk duymadık demeyin
Bir çocuk kayboldu
Elinde defne dalı
Parmakları tanyeri
Saçları darma dağınık
Dalgalanır yağmur içinde
Bulup getirene
Görüp haber verene
Aydınlık yepyeni bir dünya verilecektir.
Ey ahali bulan var mı, gören var mı
İyiye doğruya güzele selam durulacaktır.

2341- İzmir Sıkı Yönetim Komutanlığı 1. Nolu Askeri Mahkemesi'nin 29.07.1981 tarihinde verdiği kararla 25.10.1984 sabahı asılan Hıdır Aslan'ın

(1958-1984) son mektubu (Kaynak: *İdamın Günlüğü* – Osman Balcıgil):

"Can Abim

Uzun uzun yazacak değilim. Bu ana hep hazırdım. Son yolculuğum yaşamım kadar güzel olmalı. Üzülmek mi? Bunu hiç istemiyorum. Büyük sözler etmeyi gereksiz buluyorum. Her şey yaşamın kadar açık ve sade olmalı.

Yaşamak bir türküyse, bunu, bu türküyü, en güzel biçimiyle söylemeye çalıştım. Zafer şarkısının söylendiği günler de gelecek. Kısa da olsa onurlu yaşamanın yolunu seçtiğim için mutlu gidiyorum. (...)

Yüreğimin tüm sevgisiyle, tüm onurlu güçlerimle, seni, sizi, hepinizi kucaklar, doyasıya öperim. (...)"

2342- Komünist Manifesto'dan sonra dünya dillerine en çok çevrilen sosyalizm klasiği, Paul Lafargue'nun *Tembellik Hakkı*'ndan:

Ekonomi uzmanları da işçilere "Toplumsal zenginliği artırmak için çalışın!" deyip duruyorlar hep. Ama, bir başka ekonomist, Destutt de Tracy, onlara şöyle yanıt veriyor: "Yoksul uluslarda halkın rahatı yerindedir. Zengin uluslardaysa, halk genellikle yoksuldur."

2343- Üsküdar'a 1992'de taşındık. Çalışma odamın üç duvarına kol, kanat geren kütüphanem istiap haddini 2000'in başlarında aşmıştı. Genel raf temizliğini bu güz yapabildim. Nice kitabın, "Ohhh" çekişini duyar gibiydim. Tasfiye edilecekler, mükerrer olanlar, ciltçiye gitmesi ve yeniden okuma listesine alınması gerekenler de eksik değildi.

Kitap fuarı ziyaretlerinden birinde Can Yücel'e kitap imzalattığımı unutmuşum. Ama Cemal Süreya'ya hem de iki kitabını birden imzalattığımı anımsıyorum. Tarih : 05.11.88, Yer: 7. Kitap Fuarı, Tepebaşı, İstanbul! Cemal Süreya iğreti bir masaya oturmuş elindeki süslü dolmakalemini tedirgince sallıyor. Kitap imzalatmaya gelen kimse yok. Onun Edebiyatistanda bir aura'sı vardı ama ölümünden sonra çok satar oldu (Toplu şiirlerinin yer aldığı *Sevda Sözleri YKY'de 40. baskısında*). *Vaktinin bolluğundan istifade ya-vaş ya-vaş, yaşamında ilk kez karşılaştığı bir okuruna Sıcak Nal*'ı, "Kardeşim Selçuk Altun İçin" diye imzalıyor. Belki nezaketen kitap imzalattığımın o da farkında. Yaşamı gibi ölümü de gizemliydi. "Her ölüm erken ölümdür" dizesi bir şiir şiddetindedir.

2344- Kütüphanenizdeki kitapların hepsini okudunuz mu?" sorusundan daha iticisi bir şair veya yazara "Neden yazıyorsunuz?" sorusunu yöneltmektir. Çünkü o iki temel sözcüğün muhatabı, yanıtını süsleyerek abartacaktır.

Sözü, stand up filozofumuz Metin Üstündağ'a bırakıyorum (*Denemeyenler*):

Neden yazıyor'um'sunuz'lar? (1)

"vallahi, bilmiyorum.. bırakmayı çok denedim ama olmuyor.. ümitsizim.. tedavi görüyorum"

"siz neden yazmıyorsunuz.. neyiniz eksik"

"yazıyorum çünkü; dünyanın tüm matbuat araç-gereçlerini ve onları üretenleri yazarak imha etmeye yeminim var"

"vallahi yazmaktan, neden yazdığımı düşünmeye zaman ve fırsat kalmıyor.. ama şunu diyebilirim: hem beğeniyorlar, hem de üstüne para veriyorlar.. onun için yani"

"yazıyorum çünkü; şimdilik elimden başka bir halt gelmiyor.. ayrıca çocukken resmi bir kuruluşta memur olmak gibi bir düşüncem de hiç olmadı.. hem, hayatımızın yeni geyik muhabbetlerine ve akreplere ihtiyacı yok mu"

"neden mi yazıyorum.. neden yaşadığıma cevaplar bulmak için sanırım.. eskiden böyle değildim.. ne zaman başıma bir hayat düştü, işte böyle oldum"

"beni yazmaya iç ve dış mihraklar itti.. yazmayıp da gidip cinayet işlesem, birkaç mahalle havaya uçursam daha mı iyi yani.. yazdıklarımı başka birileri yazsa, yazabilse, ben de gider başka bir şey olurdum herhalde.. o zaman da neden başka bir şey oldun diye sormazdınız umarım."

2345- Kitap önerileri:

Bugünlerde Bahar İndi – Yaşar Kemal, YKY / *O Yaz* – Birsen Ferahlı, YKY / *Aşkolsun Kanser* – Meral Tamer, Doğan Kitap / Erzurum, Bir Kentin Soluk Yüzü – Feridun Andaç, Dharma / Atanmış Erkek – Moris Farhi (Çev.Püren Özgören) Everest / İstanbul Yahudi Cemaati'nin Tarihi (1453-1566) – Minna Rozen (Çev. Serpil Çağlayan) İş Kültür / Proust Projesi – Ed. Andre Aciman (Çev. Başak Bingöl), SEL ...

2346- Gıda maddesi:

"Et" hususunda oldukça mızmızım bu yüzden genelde kıymadan yapılmış kebapları yeğlerim.

Beni 05.10.10 öğlesinde NusrET Steak House'a götüren Tayfun Bayazıt bu açıdan vizyonumu değiştirdi, tabağımda kırıntı bırakmadım. Üç gün sonra Nur'u götürdüm o da etkilendi.

İşin sırrı mıdır ama Nusret Gökçe yerini açmadan önce, Buenos Aires ve New York mutfaklarında incelemelerde bulunmuş. Şu sıralarda bir roman yazsaydım anlatıcısını NusrET'e yollardım.

(Adres: Çamlık, İhsan Aksoy Sok. No.16 Etiler)

2347- Her yıl Kıbrıs(?) büyüklüğünde toprağımızı erozyona kaptırdığımız, sonunda ülkenin çöle döneceği hep vurgulanır. Ondan daha önemlisi

ruhsal erozyonumuzdur; ben buna sığlık katsayısı diyorum ve bu tehlikeyi pek umursayan yok!

İnsan yaşlandıkça galiba daha yargılayıcı oluyor; bugünü zaman tünelinde teraziye koymadan edemiyorum. Sosyal yaşam dinamiklerini, parlamentoyu, bürokrasiyi, medyayı, edebiyat dünyasını, hatta "sosyete"yi dünle karşılaştırdığımda sığ-laş-tığı-mızı düşünüyorum. Unvanları CEO'ya dönüştüğünden beri buna şirket genel müdürlerini de eklemeliyim.

(Bunun nedenleri arasında önce, 12 Mart ve 11 Eylül kaos ortamının mimarları olan ve iktidarları sırasında sağlık ve eğitimin önemini ıskalayan malum politikacılar aklıma gelir.)

2348- 20.09.10! Pirarnit Sanat Galerisi'nde entegre-yetenek Bedri Baykam'ın dostu, ressam Rene Moncado'nun söyleşisine katıldım. Güney Amerika kökenli Moncado, sanatı çocuklara sevdirmek için A.B.D.'de nice sanatçının ilkokullarda gönüllü çalışmalar yaptığından da bahsetti. Bu bağlamda şirin bir anekdot da anlattı. Anımsadığım kadarıyla;

Bir ressam, gönüllü eğitmenlik yaptığı minik öğrencilerden en çok ilgilerini çeken bir kişi veya şeyin karakalem resmini yapmalarını ister. Bir muzip kız henüz kalemini eline almamış, önündeki kâğıda bakarken sanki kendi kendine konuşmaktadır.

Ressam: Sen neyin resmini yapacaksın?
Öğrenci: Tanrı'nın!
Ressam: Ama onu gören olmamıştır ki!
Öğrenci: On dakika sonra herkes görecek.

2349- 09.10.10 tarihli Cumhuriyet'ten öğrendiğime göre, Frankfurt Kitap Fuarı'nda Yayın Özgürlüğü Özel Ödülü SEL Yayıncılık'ın genel yayın yönetmeni İrfan Sancı'ya özgülenmiş.

İrfan Sancı, küresel yazarlardan çeviri üç kitabı müstehcen bulunduğu için geçen mayıstan beri yargılanmakta. Ödülünü, aynı zamanda duruşma günü olan 02.11.10 tarihinde aldı.

(SEL, Kitabistanın bir "butik" markasıdır. Beyefendi duruşlu İrfan'ın ana hedefi nitelikli kitaplar yayımlamaktır. Ona nicedir eşi Selma Hanım ve bir yıldan beri kızı Bilge de el vermektedirler. Bilge'den umutluyum.)

2350- "Axl Rose", Oral Sex'in anagramıdır.

XCV
"Alo, alo, muhterem samiin, burası İstanbul Telsiz Telefonu"

2351- İstanbul, Avrupa Birliği tarafından, Essen ve Pecs ile birlikte, 2010 Yılı Avrupa Kültür Başkenti seçilmişti. Oysa *o kuruluş*, Türkiye'yi Birlik üyesi olarak bile görmemek için bin dereden su getiriyor. Tuhaf ötesi değil midir?

2352- Türkçe'nin az'izlikleri:

i) Tıraş olmayıp yüzümü dinlendirdiğim günler, "Sakal mı bırakıyorsun?" diyen çıkarsa, "Hayır bırakmıyorum, nereye gidersem onu da götürüyorum" demekteyim.

ii) Sıkça rastlanan bir kamusal uyarı: "Alkollü araç kullanmayınız."

Biz sapık mıyız ki alkollü araç kullanalım? Hepimiz benzinli, dizelli veya LPG'li araç yeğleriz. (Uyarı, "Alkollüyken araç kullanmayınız" şeklinde değiştirilse?)

2353- Ganalı Kardinal Peter Turkson, Papa Benedikt'in A-takımından. Hazretin papalık şansını merak etmiyorum; o bir zenci ve soyadının anlamı, "Türkoğlu."

2354- Gözlerime inanasım gelmedi, çok satan ama okuma listemde olmayan romanın adı "Şah&Sultan" idi. "&" işareti Amerikalılar tarafından not alınırken "ve" niyetine kullanılır ama "kinaye" ve "şirket unvanı" dışında yazışma dilinde kullanılmaz. Bir tarihi roman adına, hem de "şah" ve "sultan" sözcüklerinin arasına "&" işaretinin sokuşturulması Sığlıkistan'lık bir olguydu.

Feyza (Hepçilingirler) Hanım'ın 11.11.2010 tarihli Cumhuriyet Kitap'taki notunu alıntılamalıyım:

Bugün Radikal'in Kitap ekinde İskender Pala, (birinci baskısı 100 bin adet yapılan) yeni kitabının adını niçin "Şah ve Sultan" değil de "Şah&Sultan" koyduğunu şöyle açıklıyor: "Şah ve Sultan desem ikisini ayrıştıracaktım. Oysa İsmail ile Selim ayrı değildiler. Çaldıran'da iki ordu birbirine kükredi, yeniçeri ile nökerler, Türk ile Türkmen birbirine saldırdı. Bu, aynı bünyenin kendisiyle savaşıydı. Belki iki ikiz kardeşin birbiri üzerine atılması gibiydi.

Bunun için Şah&Sultan'ı birbirine yasladım, ikisini sırt sırta veya yüz yüze birleştirdim. Şah ile Sultan'ı ayırmadığımı, bugün de kimsenin ayırmaması gerektiğini böylece vurgulamaya çalıştım." Çok garip! Araya & koyunca ayırmamış, birleştirmiş mi oluyoruz? "Ve" ayrıştırıyor, "&" birleştiriyor mu? Amerikan kuvvetiyle mi yapıyor bu birleştirmeyi?

2355- İskender Pala'nın Varlık'la (Kasım, 2010) yaptığı söyleşinin başlığı: "Aydınlar çözümü doğru yerde arasınlar, halk doğru düşüncelere sahip olsun diye "Şah&Sultan"ı yazdım."

Aydın ve halka "doğruyu göstermek" için yüzlerce sayfalık roman mı yazmak gerekir? Pala'yı hangi aydın(lar) okuyordur? En başta ciddi editör müdahalesi gerektiren kitabı okuyamadığım için ben bir "aydın" olmayıp yoksa "manisa mıyım"?

2356- 2010! Chopin'in (1810-1840) 200. yaşını idrak ettik. Kasım geceleri, küresel virtüöz İdil Biret'in 15 CD'den mürekkep, "Fredryk Chopin – Complete Piano Music"ine odaklandım. (Onları bana 14.09.2001 akşamı, İdil Hanım armağan etmişti.)

Nocturne'leri dışında Chopin'in o yapıtlarında, zamanın azalmakta olduğunu duyumsatan bir enerji mi var?

2357- Nur ve ben 29 Ekim tatilinde, Hitit Uygarlık Merkezleri'ni (Boğazkale, Yazılıkaya, Alacahöyük ve Ortaköy) gezmek üzere Çorum'a giden nitelikli bir gruba katıldık. Orada akademisyen piyanist Ayşe Celasun'la tanıştık. Oniki yaşındaki "cin" oğlu Eren, grubun maskotuydu.

Ayşe Hanım'a, "Senelerce Senelerce Evveldi"nin yanımda bulunan çevirisini imzaladım. Onun, Cliff ve Selhan Endres tarafından İngilizceye çevrildiğini gören Eren, "Romanın iki çevirmen gerektirecek kadar mı kötüydü?" demişti.

2358- Küresel Kültürazzi:

Babası Freud için bu çocuk adam olmaz; Papa X. Leo, Leonardo da Vinci için yaşamını beceriksizlikle tüketecek dermiş. / Rodin'in yaptığı Victor Hugo ve Balzac heykellerinin ikisi de sipariş verenlerce reddedilmiş. / Adolf Hitler'in Almanya başbakanı olana dek, vergi beyannamelerinde mesleği "yazar"lıktır. / Edna O'Brien'a göre Tanrı'dan sonra en ulvi şey edebiyattır. / Kompozitör ve piyanist Artur Schnabel'den (1882-1951), virtüöz piyanist Vladimir Horowitz'e (1903-1989) öğüt: "Bir parçayı çalarken zorlandığını duyumsadığın an suratını as." / Lenin tenis oynardı. / Stalin, Hemingway okurdu. / "Alçaklık ve tuhaflıkla dolu olmasına rağmen bin yedi

yüz yıldır ayakta kaldığına göre Hıristiyanlık'ın bir ulviliği vardır" görüşündeydi Voltaire. / Ronald Reagan 1940'larda, FBI'ın Hollywood bölge ihbarcısıymış. / Kompozitör Edward Elgar önemsenmediği dönemde, Tanrı'nın sanattan hoşlanmadığı görüşündeydi..

2359- Yedi yıl önce TL'den altı sıfır atıldı, para birimi YTL oldu ve milyon ve milyarlı paralar yaşantımızdan çekildi. Beş yıl önceyse para biriminin adı yeniden TL idi.

Özellikle Anadolu'da, hâlâ paralarından altı sıfır atmadan konuşan az kişiye rastlamadım. Bunu yaparlarsa sanki yoksullaşacaklardı; üç basamaklı enflasyon ve faiz oranlarını, medyanın emrine girmiş kırılgan koalisyon dönemlerini sanki unutmak istemiyorlardı...

2360- Bir yazara "neden yazıyorsun?" sorusunun yöneltilmesini anlamsız bulurum. Onun "neden" değil "nasıl" yazdığı önemlidir.

Bu soruyu stand up filozofumuz Metin Üstündağ'a yönelten yandı:

Neden Yazıyor'um'sunuz'lar (2):

"arkadaş kurbanı'yım.. küçükken bana hep, kitap en iyi arkadaş dediler ve kafamı yediler.. yani beni buralara, kitap denilen o yalancı arkadaş düşürdü.. peki siz buralara nasıl düştünüz, neden yazıyorsunuz" "cevap vermezsem işkence mi yapacaksınız.. akılsızlık işte.. kim, hapse girmek, sürgüne gönderilmek, öldürülmek ve vatan haini sayılmak için bu zahmete girer ki.. bizimki delilik işte.. düpedüz delilik" "yazıyorum çünkü; özgürlük ve maceranın tadını arıyorum.. başkası olmuyorum, kendim oluyorum.. böyle çok daha güzel oluyorum.. onun için her gece ben, her gece yazıyorum"

"herkese" en akıllı ve en duyarlı insanın ben olduğunu göstermek için yazıyorum.. bu ahmak insanlar bana muhtaçlar.. ben, bu zaman, bu hayat ve bu insanlar için bir lütufum.. yatıp kalkıp bana dua etsinler.. boş zamanlarında bana tapsınlar.. yalasınlar, yutsunlar beni"

2361- Her hafta üç karikatür dergisi alırım. Hepsinde tek tük gözde çizerlerim vardır yoksa onları kare kare izlemem, yalnızca Atilla Atalay'ı okurum. Bu bakımdan o dergileri, bir veya iki hit parçasının himmetine sığınmış CD'lere benzetirim. Genelde kareleri doldurulan çizgilerle, söz balonlarının dengesizliğinden şikâyetçiyim. Ortak artılarıysa, "vurucu muhalefet" yapmalarıdır.

2362- Yazar adaylarına yazar Elmore Leonard'tan (doğ. 1925) "10 öneri": 1.Kitabı hava durumuyla başlatma. /2."Önsöz"den kaçın./3.Diyaloglarda, "dedi"den başka fiil kullanma./4."Dedi" fiilini pekiştirmek için zarf

kullanma./5.Ünlem işaretlerine hâkim ol./6."Aniden", "Ortalık aniden karıştı" şiddetindeki sözcüklerden kaçın./7.Yöresel lehçeyi kullanırken ekonomik davran./8.Karakterleri detaylı tasvir etme./9.Yerleri ve nesneleri detaylı tasvirden kaçın./10.Okurun atlayacağı kısımları at...

2363- Karacaoğlan der ki:

"On birinde mah yüzüne bakılır
On ikide kızın kahrı çekilir
On üçünde ak gül olur açılır
On dördünde her bir yeri bal olur

On beşinde sevda düşer başına
On altıda yadlar girer düşüne
On yedide gezer kendi başına
Çok sallanma zülüflerin tel olur

On sekizde gayet yüksekten uçar
On dokuzda gözlerinden kan saçar
Yirmisinde sevdiğinden vazgeçer
Son deminde bir kötüye kul olur"

2364- Yıl sonundan kitap önerileri:

Anılarımda Yaşayanlar – Doğan Hızlan, YKY / Tamamla Bizi Ey Aşk – Ali Poyrazoğlu, Doğan Kitap / Otis Abi 4, Kayıtdışı Hatıralar – Yılmaz Aslantürk, Mürekkep / Taksim, Bir Şenliği Yaşamak – Mahir Öztaş, Heyamola / Çılgın Kalabalık Gelmeden Önce, Galatasaray – Cem Erciyes, Heyamola / Anadolu Yakasının Sıfır Noktası, Bağlarbaşı – Altay Öktem, Heyamola...

2365- Heyamola'nın semt kitapları dizisi 60'a yaklaştı ve henüz FENERBAHÇE yok! Onu özel bir ekip yayına hazırlamıyorsa ben de bilmiyorum ne yapacağımı ...

2366- Tamamla Bizi Ey Aşk'tan – Ali Poyrazoğlu :

Savaş Dinçel ve Saz Arkadaşları

"Savaşçığım yatakta, "uf olmuş" yatıyor. Bakıyorum, yırtar. Azıcık disiplinli yaşayacak. Kimler gelmiş, ne getirmişler hemen öğreniyoruz. Rutkay Aziz gelmiş, şebboy getirmiş. Ne mana, hemen çekiştiriyoruz. Tarık Akan gelmiş, bir tek gül getirmiş. "Bir yerden yolmuştur" diyorum, çekiştiriyoruz. Altan Erkekli ve Altan Gördüm, ikisi ortak beş tek dandik lale getirmişler. İki Altan'a, bir buket, hemen çekiştiriyoruz. Ben evden, yılbaşında bana gönderilen, bu tip günler için sakladığım çikolatayı büyük bir

kibarlıkla komodinin üstüne koyuyorum. Savaş'ın karısı Sumru alıyor, çikolatanın içinden banka müdürünün kartı çıkıyor. Müdürün rezilliği n'olacak. En çok çiçeği Müjdat Gezen getirdi. Meğerse yukarı çıkarken öbür hastaların odalarının önlerinde duran çiçekleri toplayıp getiriyormuş..."

2367- Yalçın Sadak'tan *turfanda* aforizmalar:

-Kirletilmektir ülküsü her arılığın.

-Derinden açığa vurulandadır gizem, gözden kaçırılanda değil.

-Hakikat, kavrayışta yalnızca düşük yapar.

-Yazmayı bir itiraf, olmadı bir ifşaat sananlar. Toplayın, şu benlik yayıntısını bay teşhirci. Her göze tanış gelen bir parça sırıtmakta onda. Bir görev düşkünü çıkar da, zabıtayı çağırırsa ne halt edeceksiniz?

2368- 26.10.2010! Cep telefonumu evde unutmuşum, ne güzel. Dalga dalga bir rahatlık bulutu içime çöktü, özgürlüğün tadını anımsadım. Okuldan yarım günlüğüne kaçmanın keyfini sonuna dek çıkarmalıydım.

2369- Nice politikacı "Benim şahsi görüşüm" diyerek, demecini pekiştirdiği inancındadır. Oysa söylemiyle mükerrer yanlış yapmaktadır. "Teşekkür ederim, mersi, şükran" da aynı kapıya çıkmaktadır. Umurlarında mıdır?

2370- Futbol maçları yasal bahis ortamına dahil olup işe internet olgusu da karışınca ortalık toz dumana boğuldu. Şike davaları açılmaya başladı; antrenörler ve ummadığımız futbolcuların tutuklandığını gördük. (Bu alanda da Avrupa'nın önde gelen ülkeleri arasına girmemiz kaçınılmazdı.) Özellikle Avrupa liglerinde, müşterek bahis firmaları seçkin futbol takımlarının formalarında, kurumsal reklamlarını yaptırır oldular.

Ne zaman bir futbolcu formasında bahis reklâmı görsem, aklıma, ameliyata sigara içerek giren doktorlar gelir.

2371- Büyük Britanya'nın en önemli edebiyat ödülü Man-Booker'ı 2010'da, ülkenin Musevi Aziz Nesin'i Howard Jacobson kazandı. Haberden sonra "The Finkler Question", sipariş stokunda 30 milyon değişik kitap olduğunu iddia eden internet alışveriş sitesi Amazon.co.uk'de, 2. sıraya yükseldi.

Aklıma ülkemizdeki edebiyat ödülleri geldi; ödüller kitap satışlarını artırmaz, bu onur yazarın özgeçmiş sayfasına bir cümle olarak eklenir onu da okurlar umursamaz.

Çünkü Sığlıkistan'da ödüllere sembolik paralar verilir. Jüri üyelerinden kısa sürede 60-70 kitap okunması istenir. Tanıtım ve saygınlık sorunları

vardır. Hatır şikesinden geçilmez. Örneğin bir ödülün, hasta veya kredi kartı borcu birikmiş bir şaire özgülenmemesi ayıp bellenir.

Yine sormadan edemeyeceğim: Bana 2010'da ödül kazanmış kaç kitap adı sayabilirsiniz? Ödül kazanmış diye kaçınız gidip bir kitap aldınız?

2372- *%100 İstanbul*'dan – Erk Acarer :

"Alo, alo, muhterem samiin, burası İstanbul Telsiz Telefonu..."

Türkiye'deki ilk radyo yayınının İstanbul Sirkeci'deki Büyük Postane binasının bodrum katında Eşref Şefik Bey'in bu anonsuyla başladığı kabul edilir. 6 Mayıs 1927 günü yapılan anons dinleyicilere yayın akışının başladığını bildirmektedir.

Muhterem samiin..Bu sevimli cümle "sayın dinleyiciler" anlamı taşımaktadır.

İstanbul Telsizi'nin ilk günkü yayın akışı da bir hayli ilgi çekicidir:

19.00 Stüdyo musikisi heyetinden şevkefza faslı.

19.30 Esham ve tahvilat kambiyo ve nukut borsasının haberleri.

20.10 Monolog darülbedai sanatları Vasfi Rıza Bey tarafından.

20.40 Nezahat Feride Hanım-Kemal Niyazi Bey kemençe, Osman Bey piyano.

21.10 Sesli radyo gazetesi.

21.20 Teganni-Matmazel Apostoldi tarafından.

22.05 Rasat merkezi raporu-Anadolu Ajansı haberleri İstanbul saati.

22.20 Orkestra ve kapanış.

(Bu notu okurken aklıma, İstanbul taksilerinin olmazsa olmazı, o adı komik, programları ve spikerleri sığ radyo istasyonları geldi. Eşref Şefik, Vasfi Rıza ve 86 yıl öncesinin o adı şirin radyo sanatçılarını saygıyla andım.)

2373- Kurban Bayramı'nda Mini Londra Güncesi:

Dünya'nın malum mega-kentlerinde olduğu gibi Londra'da da, Kurban Bayramı boyunca sokaklar bağıra bağıra dolaşan Türkler'le *mücehhezdi*. / 12.11.10! Güne peri masalı gibi bir gazete haberiyle başlıyoruz; kentin alçak gönüllü semtlerinden Ruislip'te, ebeveynlerinin ölümünden sonra miras eşyaları tasfiyeye girişen iki kardeş rengârenk bir vazo bulurlar. Onu semt müzayede salonuna götürürler. Sattığı objelerin ortalama değeri 500 Sterlin olan kuruluşun iki kardeşe bir muştusu vardır; ellerindeki nesne 18. Yüzyılda imparator sarayında kotarılmış bir Çin vazosudur. Bir milyon Sterlin'e dek müşteri bulması beklenen vazo güz müzayedesinde, 43.1 milyon (99 milyon TL) Sterlin'e satılır. Vergi ve komisyonlarıyla birlikte vazonun değeri 51 milyon Sterlindir. (Haberi duyan Nur, "Sen niye böyle bir obje bulamıyorsun?"

diye çıkıştı. Karım Nobel edebiyat ödülünün 1 milyon Avro olduğunu duyunca da, "İyi para; çok çalış, sen de kazan" buyurmuştu.) / Öğlen yemeğinde Musa Abi'nin (Moris Farhi) konuğuydum. Akşam yemeğindeyse, loş Arjantin lokantası Gaucho'da Ayfer Tunç'la birlikteydik. İyi yazar, zarif insan Ayfer, İngilizcesini pekiştirmek için ilkbahara dek Londra'da. Pazar kahvaltısında da bize katıldı. Sonra Royal Academy'deki sergileri ve iki kitabevi gezdik. / Canaletto, Paul Gauguin (retrospektif) ve Paul Cezanne (Kâğıt Oynayan Adamlar) sergilerinde; daha önce müzelerinde izlediğim ve bu sergilere ödünç verilen tabloları görünce, bir safaride birlikte olduğum gizemli grupla yeniden karşılaşmışçasına heyecanlandım. A.B.D.'nin kırsal kesim sayılan kentlerinde bile başyapıt tablolar var. Kâğıt Oynayan Adamlar dizisinin en iyi iki tablosundan birini Camondo Ailesi d'Orsay'a armağan etmiş. Camondo'lar Osmanlı'ya da kredi sağlayan bir banker Musevi aileydi. 1869'da İstanbul'dan Paris'e taşınmak zorunda kaldılar. Moise de Camondo bir estet ve koleksiyonerdi. Louvre'daki nice başyapıt tablo onun armağanıdır. (Osmanlı'nın Louvre Müzesine dolaylı katkılarını da vurgulamış oluyorum.) / 16.11.10! Türk(iye) dostu ve çevirmen Ruth Christie'yi ziyaret ettim. Ona Ahmet H.Tanpınar hakkında yazılan son kitapları ve Birhan Keskin'in son yapıtı "Soğuk Kazı"yı götürdüm. Ruth, 1940'larda Halide Edib'in ona imzaladığı "Maske ve Ruh"u bu kez adıma imzalayarak bana emanet etti. (Döndükten sonra Birhan Keskin'den, Ruth'un "Soğuk Kazı"yı İngilizce'ye çevirmek için izin istediğini duydum. Ne güzel!). / Gözde sahafım Peter Ellis'te karşılaştığım kurmaca ötesi anekdot özel bir maddeyi hak ediyor. / 19.11.10! TK 1986 sefer sayılı Londra-İstanbul uçağında, yan sıramızda oturan bir kadın üç yaşındaki kıpır kıpır torununu korkutmak için, "Uçakta Vali Var!" diye seslenmekte. İkiyüzkırk kişilik uçakta, gazete dağıtım sürecinde, daha orta sıralara gelmeden hosteslerin elinde yalnızca hükümet yandaşı gazeteler kalıyor...

2374- ELAND Londra'da *mukim* bir butik yayınevi. Nitelikli gezi edebiyatı kitapları yayımlamak üzere üç gezi yazarı tarafından kurulmuş. Ortaklarından Türk(iye) dostu Barnaby Rogerson'la geçen yıl Peter Ellis'te tanışmıştım. O onsekiz ay önce, "Many and Many A Year Ago"nun Londra'daki tanıtım kokteyline de gelmişti.

ELAND geçen güz, Evliya Çelebi'nin seyahatnamesinden nitelikli bir seçki içeren "An Ottoman Traveller, Selections from the Book of Travels of Evliya Çelebi"yi yayımladı. Batı'da benimsenen kitabın çevirmen ve editörleri, Robert Dankoff ile Sooyong Kim. Ben ısmarladığım ilk kopyayı, Pera Müzesi'nin bir etkinliği için Kasım'da İstanbul'a gelen Peter Hristoff Usta'ya armağan ettim.

Bu kitabı destekleyeceğim, destekleyelim.

2375- 04.11.10 tarihli Cumhuriyet Kitap'ta, 60. takvim yaşım şerefine 60 okuruma KİTAP İÇİN-2'yi imzalayıp yollayacağımı bildirmiştim.

O gün sabahtan faks talepleri gelmeye başladı. Komşum ve sıkı Cumhuriyet okuru Sezgin Noyan arayıp, "Hiç cezaevinden kitap isteyen oldu mu?" diye sorunca kendisine, "Saçmalıyorsun" diye çıkışmıştım. Belki yarım saat sonra; Metris Kapalı Cezaevinden üzerinde, "Mektup Okuma Komisyonu, Görülmüştür" damgalı bir faks geldi. Okurum N.D. KİTAP İÇİN-2 ve mümkünse kitaplar da istiyordu.

Kuryeyle, KİTAP İÇİN -2'den bir adet yolladım, "Özel gönderi kabul edilmiyor" diye geri geldi. PTT'yi de deneyeceğim.

XCVI
"Ve Horoz, İnsafsızca Kırmızı"

2376- Kültür ve sanatta dışa açılma girişimlerini olumlu karşılıyorum da onların "ağırlığıyla" başa çıkabildiğimizi sanmıyorum. İstanbul'un "Avrupa Kültür Başkenti" nöbeti de doyurucu bulunmayan etkinliklerle bitti. Nitelik yerine nicelik ağırlıklı girişimler arasında, küresel anlamda ses getirecek bir kent tanıtım kitabı (monografi) bile yoktu. Sürecin dış medyada da benimsenmemesi sürpriz değildi.

The Art Newspaper'de (Aralık, 2010), yirmi yıllık İstanbullu gazeteci/yazar Andrew Finkel, "İstanbul 2010'un hedeflerinden biri de UNESCO için tarihi anıtların bir envanterini çıkarmak ve tarihi yarımada için master plan yapılmasını sağlamaktı. Bu da becerilemedi" demişti.

Finkel'in yazısında, İstanbul'un kültür başkenti seçilebilmesi için yoğun lobi yapan, eski AB parlamenteri Joost Lagendijk'in süreçle ilgili görüşüne de yer verilmiş: "Genel kanı yetersiz planlama, feci mali denetim, yolsuzluk ve kırık düşlerden ibaretti."

2377- İstanbul'un kültür başkenti olması nedeniyle kurulan organizasyonun başına koordinatör bakan olarak Devlet Bakanı Hayati Yazıcı getirilmişti. Böyle keskin bir by-pass'a uğrayan bir kültür bakanının yapacağı ilk iş istifa etmek değil midir?

O koltukta, partisinden ihraç edildikten sonra iktidarın "mesaj mankeni" bakanı olma pahasına oturuluyorsa demek ki değildir.

(Kültür başkentliği için bütçemizden yüz milyonlar aktı, akıyor. Bakalım ana muhalefet bütçe görüşmelerinde, dergilerin bu konuda gösterdiği duyarlılığı aratacak mı?)

2378- Politikacıların kavram kargaşası yaratmaktan hoşlandıkları iki başlık; "İstifa" ile "İstifade."

2379- Aklıma küresel bir sergi önerisi geldi:

Anadolu'nun –bence- ilk "entegre" uygarlığı Hititler (M.Ö.2300 - M.Ö.700), Mezopotamya ile Batı Anadolu'daki Yunan kökenli uygarlıklar arasında bir "köprü" işlevini de görmüştü. Moda deyimiyle, Batıdaki komşu devletlerin sanat ve zanaat "mentor"uydular.

Yalnızca Çorum Müzesi'ni gezen bile, orada sergilenen dört bin yıllık objelerin tasarım zarafetinden etkilenir. Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri ile Çorum Müzeleri'nden seçilecek yapıtlarla ses getirecek bir sergi düzenlenebilir. Avrupa ve Kuzey Amerika'daki küresel müzeler böylesi özgün bir konuya salonlarını memnuniyetle tahsis ederler. Bu girişim ayrıca Hititlerin anısına gecikmiş bir özür anlamı taşır. 2013, Cumhuriyet'in 90. kuruluş yıldönümü olması açısından da uygun bir tarihtir.

2380- 16.10.10, latif bir hafta sonu! Altın Portakal Festivali'nde en iyi film ödülünü kazandığını duyunca ÇOĞUNLUK'u izlemek üzere Nur'la birlikte Capitol AVM'ndeki sinemaya koşturduk. Venedik Film Festivali'nde de bir ödül kazanan filmi zevkle izledik. Ara için ışıklar yandığında, saydım, toplam yedi kişiydik.

(Sığlıkistan'da ne iyiler ne de iyilikler cezasız kalmıyor.)

2381- 26.10.10 tarihli The Guardian'daki bir araştırmaya göre porno sektörünün küresel cirosu şimdilik 60 milyar Sterlin (93 milyar Dolar)! Bu rakam, ülkemizin cari açık tutarının iki katıdır.

2382- 73 milyon nüfuslu Türkiye'de, ülke çapında dağıtımı yapılan 25 gazetenin günlük tirajı 4,5 milyondur. (Buna futbol gazeteleri de dahildir.)

62 milyon nüfuslu Büyük Britanya'nın 10 büyük gazetesinin tirajıysa 11 milyon dolayındadır. The Sun 3 milyon üzerinde satar. Pazar günleri News of the World başlığıyla yayımlanan gazetenin tirajı 3,5 milyona yaklaşır.

Gazete de okumayan bir ülke olmaktan öte, bana gazetelerdeki köşe yazarı sayısı da batmaktadır. Örneğin 10.12.10 tarihindeki 24 sayfalık Akşam'da 10; 22 sayfalık Cumhuriyet'te 14; 13.12.10 tarihli ve 46 sayfadan mürekkep Hürriyet'te 14 ve 40 sayfalık Sabah'ta 11 köşe yazısı vardı.

Buna karşılık saygın İngiliz gazetelerinden 10.12.10 tarihli ve 64 sayfalık The Times'da 7; adanın Cumhuriyet'i belledığim 13.12.10 tarihli ve 40 sayfalık The Guardian'da 9 köşe yazısı saymıştım.

İngiliz gazetelerindeki yazılar ortalama 500 sözcükle sınırlanmışken, bizimkileri saymaya üşendim.

Türkiye gazetelerinde değişik sıklıkta yazan 800 köşe yazarı bulunduğu tahmin ediliyor. İçimize sinerek Ulusal futbol takımına 11 futbolcu, bakanlar kuruluna 27 bakan ve vilayetlere 82 vali bulamazken bu sayı, standardizasyon açısından düşündürücüdür.

Gazetelerdeki köşe yazısı yoğunluğu yüzünden, okurlann bir veya ikisini okuduktan sonra kalanlarına göz gezdirdiği veya hiç okumadıkları bilinir.

Bu bağlamda köşe yazısı kümelerini, bir veya iki hit parçanın himmetine sığınmış CD'lere benzetiyorum.

Gazetelerin, fikirden önce haber için alındığı ıskalanıyor olamaz. Genel yayın yönetmenlerinin genelde köşe yazarlarından seçilmiş olduğu göz ardı edilmemelidir.

2383- "Gazeteciler bir söylemleri olmadığı için yazarlar, yazdıkları için söylemleri vardır." Gazeteci ve Yazar, Karl Kraus (1874-1936)

2384- Kadın Argosu Sözlüğü'nden – Filiz Bingölçe, Metis:
Yoklama Kaçağı : Ereksiyona geçemeyen erkeklik organı.
Yüklü : Hamile kadın.
Zaplamak : Barda değişik erkeklerle bakışmak. Kesişmek.
Zımbayı basmak : Evlenmek.
Zotzot : Kaba saba, incelikten nasibini almamış erkek.
Zürafa : Lezbiyen.

2385- Tutuklanma ve tartaklanmadan muaf sorular:

Ayvalık tostu var, İncirlik sandviçi niye yok? / Aya Sofya var, Yıldıza Bülbreş niye yok? / Yorum farkı var, Çorum farkı niye yok? / Havadan Sudan var, Yerden Uganda niye yok? / Fındıkkıran balesi var, Çekirdek çitleyen horonu niye yok? / Veee ... Metin Üstündağ var Çetin Altınova niye yok?

2386- Ebru hakkında bilgi topluyordum. Bir internet kaynağına göre sözcük Farsça, "suyun ruhu" anlamına gelen "ab-ı ruh" tan devşirilmiş.

"suyun ruhu", ne güzel!

2387- Kitap Önerileri (yıl sonundan):

Kaç Yıl Oldu, 2011 – Haz. Fırat Budacı, Mürekkep / 73 Söz – Kemal Sümer, Y Yayıncılık / Kanal Kentlerinde – Demir Özlü, SEL / Rüyalarıma Giren Kadın – Hamdi Koç, Doğan Kitap / 80'lerde Çocuk Olmak – Haz. Kadir Aydemir, Yitik Ülke ...

2388- "73 Söz" – Kemal Sümer'den Aforizmalar:

-Kaç keşkeden sonra kendisi gibi olur bir insan?
-Gizem olmayanı saklayan örtüdür.
-Herkes kendinin en büyük sırrıdır.
-Hayatın tek istisnası aşktır.
-Hayat yalnızca, Dünyanın herkes için aynı sürede dönmesinde adil davranır.

2389- "Kaç Yıl Oldu?"dan – Haz. Fırat Budacı:

-Tansu Çiller, Sivas Katliamı'ndan sonra, "Otelin etrafındaki halkımıza bir şey olmamıştır" açıklamasıyla halkı rahatlatalı 18 yıl...

-Hülya Avşar, programında konuk ettiği Ricky Martin'e pandik atalı 13 yıl...

-Galatasaraylı futbolcu Sabri, arkasında "Sarbi" yazan bir formayla sahaya çıkalı 7 yıl...

-Kibariye, "Entel de insandır," diyeli 7 yıl...

-Manken Sinem Güven, "Ben meme kanserine şahsen karşıyım" diyerek değişik bir muhalefete imza atalı 9 yıl olmuş...

2390- Küresel Kültürazzi:

"Tanrı'ya şükür hep bir atheist (tanrıtanımaz) olarak kaldım" diye şükrederdi yönetmen Luis Bunuel. / Doktorunun önerisiyle dört yıldır sabahları ata binerdi Mozart. Parasız kalınca atını sattı, iki ay sonra da öldü. / Ilyada 16,696 dizeden mürekkep. / Hıristiyanlığın bayraktarı ve isim babası Tarsuslu Aziz Paul mektuplarına tarih atmazmış. / Picasso, Joan Miro, Philip Guston ve Willem de Kooning çizgi öykü severlerdi, özellikle de Krazy Kat hayranıydılar. / Vladimir Nabokov'a göre Nobelist şair T.S. Eliot taklitçi ve sahtekârdı. / Paul Celan sekiz dilden çeviri yapabilirdi. / Aziz Francis ölüm döşeğine farelerin üşüşmesini eğlendirici bulmuş. / Toplum içinde Herman Hesse'nin "Magister Ludi"sini öven Thomas Mann, oğluna o kitabın neden bahsettiğini bile bilmediğini itiraf eder. / Anton Çehov'un (1860 – 1904) sekiz yüz kısa öykü yazdığı doğru mudur? / Bıçkın yazar Ben Jonson'un (1572-1637) yazdığı otuz kitap, sözcük sözcük hafızasındaydı. / Önemli yazar/şair John Berryman (1914-1972) Time dergisine iş başvurusu yapar. Yazdıklarından örnekler göstermesini söylerler. Okuduklarından sonra onu işe almazlar. / "Tabiatta beyaz rengi yoktur" kanısındadır Renoir...

2391- Sahaflardan eli boş dönmemek için kitap aldığım da olur. Maurice Vieyra'nın 1955 ürünü "Hittite Art", bu tür bir sefer sonrasında kütüphaneme sığınmıştı.

Cumhuriyet Bayramı tatilinde Hitit arkeolojik merkezlerine gezi fırsatı çıkınca yorgun yapıtı inceledim. Öncelikle kitapta, dolmakalemle atılmış bir şık imza vardı. (O imza mimarlık tarihçisi ve Mimar Sinan uzmanı Prof. Aptullah Kuran'a ait olabilir miydi?)

Kendi kendime, "Van minit!" dedim. İmzanın Prof. Aptullah Kuran'a (1927-2002) ait olup olmadığını nasıl kontrol edeceğimi bulmuştum. O, Boğaziçi Üniversitesi'nin ilk rektörüydü, üniversite diplomamı yitirmemişsem

imzaları karşılaştırabilirdim. Onu da buldum; kitap, beyefendi duruşlu Kuran'ın kitaplığından çıkmaydı. (Ultra-Serendipity?)

2392- "Tedirgin Yaz"dan – Yalçın Sadak

Ovada
Kararmış dam, çiğ ışık altında, köhne
Gölgesiyle arındırıyor yamaçtan:
Bağlı keçi, ot yığını, üç kovan
ve horoz, insafsızca kırmızı.

2393- Rusya'nın Orhan Veli'si(?) Aleksander Puşkin (1799-1837), radikal söylemleri yüzünden Kırım'a sürgün edilir. Şair orada, sonradan mareşalliğe dek yükselen Prens Mikhail S. Vorontsov'un (1782-1856) karısı Elizabeth B. Vorontsov'a âşık olur. En ateşli aşk şiirlerini ona yazdığı söylenir. İlişkinin boyutları bilinmemekle birlikte söylentiden tedirgin olan ve Çar'dan sonra ülkenin en varsıl ve kudretli kişisi bellenen Vorontsov, onu St. Petersburg'a geri yollar.

Puşkin 1831'de fettan Natalya Gonçarova ile evlenir. Fransız asıllı G.C. d'Anthes ile karısı arasında bir ilişki olduğu söylentisi yüzünden Puşkin, aynı zamanda bacanağı olan subayı düelloya davet eder.Keskin nişancı d'Anthes, acemi bacanağını ağır şekilde yaralar. Şair iki gün sonra ölür. Prens Vorontsov'un, perde arkasından düelloyu kışkırttığı da olasılıklardan biridir.

(Kırım'ın Alupka kentinde Vorontsov şatosunu gezerken rehberin anlattıklarından.)

2394- Nitelikli okur ve yayın yüzdemiz artmıyor ama bu, yayınevi ve yayın sayısının artmasına engel değil. Sonuçta, kitabevi raflarında nitelikli romanlara yer bulmak da zorlaştı. Çok satan ve klasik denilen kitapların raf sorunları olmayacağa benzer. Yazar adaylarının kitaplarını para karşılığında basan yayınevlerinin, onlara yalvar yakar yer istediklerini ve aldıklarını duyduk.

(Galiba bir an gelecek, romanlarıma kitabevlerinde raf kiralayacağım.)

2395- Yerin 700 metre altında 69 gün kaldıktan sonra, 13.10.10 günü kurtarılan 33 Şilili madenciyi kuvvetli kılan, onların ortak yaşama sevinciydi. Yer üstüne en son (ç)ekilecek arkadaşlarına, "Çıkarken elektriği kapat" diye tembih etmişler.

2396- 11.12.10! Çizginin heykeltıraşı Semih Poroy'un, "Artı 35 Yıl" başlıklı retrospektif sergisine müthiş ressam, renkli insan Sali Turan'la gittim.

Galata'nın gizemli sokaklarında zikzaklar çizerek Schneidertempel Sanat Merkezi'ne ulaştık.

Sergide zaman tünelinde trajikomik bir safariye çıktım. Poroy'un "bale mi yaparak" figüre dönüşen çizgileri bana, Turhan Selçuk ile kendisini taş ustası sayan kaligraf ve heykeltıraş Eric Gill'in (1882-1940) çizgileri arasında bir slalom yaptırdı.

Selçuk Demirel'den öğrendiğime göre 19. Yüzyılda sinagog olarak inşa edilen mekân, çizer ve yazar İzer Rozental'in (doğ.1951) girişimiyle, karikatür ve fotoğraf sergilerine özgülenmiş. (Adı İzel, o da güzel.)

2397- Nuri İyem (1915-2005) benimsediğim ressamlarımızdandı. Onunla tanışmak ayrıcalığına da eriştim.

Evin, belki yirmi yıl önce, resim koleksiyonum için benimle söyleşme yapmaya geldiğinde onun Nuri İyem'in gelini olduğunu bilmiyordum. Açtığı Evin Sanat Galerisi, resim sektörünün öncü kuruluşlarından oldu. Onunla belki de pek sık görüşemediğimiz için iyi dostuz.

TÜYAP Kitap Fuarı'na, Ümit İyem'in denetiminde hazırlanan, sanat fuarı bölümünü izlemek için gider oldum. (Çünkü bana her gün kitap fuarı...)

(25.12.10! İş Kulelerindeki Kibele Sanat Galerisi'nde, "100 Koleksiyondan Nuri İyem" konulu sergiyi gezerken aklıma geliverenlerden. Benim için yılın resim sergisiydi. Orada eş dost koleksiyonundan parçalarla karşılaştıkça, sahipleriyle de selamlaştım. 2015, Nuri İyem'in 100. doğum yılıdır. O zaman aynı başlıkla bir sergi daha düzenlenirken bu kez seçimi, koleksiyonerler yapmalıdır.)

2398- Düzyazıda ikonum Thomas Bernhard'dır. (Şiirde Oktay Rifat ile Louise Glück.)

2010'da sözde Avusturyalı Thomas Bernhard'tan iki kitap ("My Prizes", "Prose") İngilizceye çevrildi. ("My Prizes", "Ödüllerim" başlığıyla Sezer Duru tarafından Türkçeye de kazandırıldı.)

Yazar ve eleştirmen Dale Peck o iki kitap için kaleme aldığı yazıda, Bernhard Usta'nın yazdıklarını, İkinci Dünya Savaşı sonrasının en önemli edebi yapıtları olarak tanımlamış (Int. Herald Tribune, 24.12.10). Bir de üç nesil öncesine giderek, ona el veren ustaları sıralamış: Knut Hamsun'dan Franz Kafka'ya, Kafka'dan Samuel Beckett'e, Beckett'ten Thomas Bernhard'a.

Ben olsam Beckett ile Bernhard arasına, Edirne kökenli Nobelist Elias Canetti'yi koyardım. O, Thomas Bernhard'ın takdir ettiği ender yazarlardandı. Hanseatic Bremen ödülünü kazandıktan sonra jüri üyeliğine getirilen Bernhard, ertesi yıl ödülün, "Auto-da-Fe" yazarı Canetti'ye verilmesini önerdi. "Ama, o bir Yahudi" diye tepki gördü. İki saat süren tartışmalardan

sonra ödülü, kimselerin tanımadığı ama bir başka Yahudi olan Wolfgang Hildesheimer aldı. *(Sehr komisch!)*

2399- 03.12.10! Adını sayfamdan ödünç alan Kitap İçin kitabevi'nden yılın son ganimeti, Turgut Uyar'ın "Türkiyem"iydi.

Yorgun kitapta şairin iki ithafı var:

1- "Zarınızı attınız. Eğer zar tutmasını bilmiyorduysanız, boşuna düşeş filan beklemeyiniz. En derin minnet ve saygılarımla

Terme, 22.08.952"

2- "Sevgili Cüneyt Arkın'a 28 yıl sonra yeniden imzalandı.25.5.1980"

(Kitabın yaprakları 71. sayfadaki "Bitmemiş Şiirler" bölümüne dek açılmıştı. Kalan 18 sayfadakileri artık bitmiştir umuduyla açmaksa bana nasipmiş.)

2400- 14.02.11! Bu sevgililer günü Yılmaz Ulusoy'un 70. doğum günüdür. Rahmetli babamı da bir sevgililer gününde yitirmiştik. Yılmaz Ulusoy, babama "ağabey" derdi; ben de kendisine 45 yıldır "ağabey" derim.

Yılmaz Ağabey ve kardeşleri, babalarından devir aldıkları şirketin faaliyet alanını genişletirken marka değerini de artırmışlardı. Onun, iş dünyasında hamle yaparken azimli bir satranç ustası gibi hareket ettiği görüşündeyim.

Asıl, Yılmaz Ulusoy'un iş alemi dışındaki renkli yaşamı takdire şayandır. Oscar Wilde, "Bu dünyada iki çeşit insan var; yalnızca var olanlar ve yaşama tutunanlar" demiştir. Yılmaz Ulusoy, yaşamının her karesinin hakkını vermeye çalışır. Zekidir, dinamiktir, sosyaldir ve duyarlıdır. Hoş sohbettir, ağzından "boş laf" çıkmaz; etkileyici bir ses tonu vardır. Cesurdur, vefalıdır. Tatlı-sert bir karizması olduğu söylenebilir, insan sarrafıdır.

Mesaisinin bir kısmını, başta iş sorunları olmak üzere, çevresindekilerin darboğazlarını halletmeye ayırır. İyi bir okur ve gerektiğinde yazardır. Ülke sorunları hakkındaki görüşlerini yazılı ve görsel medyada sürekli dile getirmiştir. Gezgindir, sanat severdir; eşi Serap Ulusoy'la birlikte resim koleksiyoneridirler ve daha önemlisi sanatçı ve sporcu hamisidir. Gençliğinde bir birinci lig futbol takımının yönetim kurulu başkanlığını; olgunluğunda Güreş Federasyonu başkanlığı yapmıştır. Faaliyet alanlarındaki iş kolu kuruluşlarında stratejik görevler üstlenmenin yanı sıra Yılmaz Ulusoy sanki tek başına bir sivil toplum kuruluşudur. Hayırseverliğinin sınırlarını kestiremememekle birlikte, ülkenin gereksinim duyduğu dallarda beş meslek okulu yaptırarak ülkesine armağan ettiğini bilirim.

Ünlü ama değersiz kişilerin kol gezdiği ülkede; değerli,ünlü ve örnek bir er kişidir Yılmaz Ulusoy...

(Bu madde, onunla her hangi bir çıkar ilişkisi içinde olmamanın verdiği gönül rahatlığıyla yazılmıştır.)

XCVII
"Türkiye'de her şey olunur ama rezil olunmaz!"

2401- Londra-Paris hattı kitabevi anekdotları:

1) Kasım, 2010 – Londra: Butik kitabevi John Sandoe'dayım. Sahibi, yazar ve Türk(iye) dostu Johnny de Falbe'yle *Eight White Nights*'ı birbirimize övüyoruz. Annesi İskenderiye kökenli Andre Aciman'ın romanı, ikimiz için de yılın kitabı. Birden yaşlı bir beyefendi elinde o yapıtla yaklaşıyor ve, "Bu kitabı o kadar içten savundunuz ki alıp onu derhal okumaya başlayacağım" diyor.

Aralık, 2010 – Paris: Kentin butik Anglo-Amerikan kitabevi Village Voice'dayım. Sahibi, bibliyofil Odile Hellier'yle *Eight White Nights*'ı birbirimize övüyoruz. Babası İstanbul kökenli Andre Aciman'ın romanı, ikimiz için de yılın kitabı. Birden alımlı bir hanımefendi yaklaşıyor, elinde o yapıtı göstererek iştahla kasaya seğirtiyor.

2) Kasım, 2010 – Londra: Gözde sahafım Peter Ellis'e giriyorum. Şair ve sahaf Marius Kociejowski, pardösülü ve fötr şapkalı bir adamla konuşuyor. Selamlaşarak bodrum katına, serendipity seansına iniyorum. Orada "Martin Booth'un Kitaplığından" damgalı bir şiir kitabı görüp, ona heyecanla sarılıyorum. Martin, Anglo-Amerikan dünyasının kitap izcibaşısı; onun bulamayacağı bir ender kitabı kimse bulamaz denir. Aklıma, senelerce senelerce evvel *kitap-lık* dergisinde, onunla ilgili yayınlattığım yaşamöyküsel deneme geliyor.

Diğer ganimetle yukarı çıktığımda Marius yalnızdı. Martin Booth kitaplığından aldığım yapıtı görünce kinayeli kinayeli gülüyor. "Martin Booth iyi bir İngiliz şairiydi. Sen onu asıl izcibaşı Martin Stone'la karıştırmışsın. İnanmayacaksın ama sen içeri girdiğinde konuştuğum kişi oydu" diyor.

Aralık, 2010 – Paris: Martin Stone anekdotunu Village Voice'un yöneticisi ve Edouard Roditi'nin manevi yeğeni Michael Neal'e anlatıyorum. Derhal telefona sarılıp Martin Stone'u buluyor. (Üstat Paris'te mukimmiş.) İki gün sonra efsane Stone'la Village Voice'ta buluştuğumda yanımda Enis Batur da vardı.

(Yaşam romanlardan da gizemli.)

2402- Son yüzyılın en karlı Aralık ayında Paris'e gitme ana nedenimiz, Musee d'Orsay'daki retrospektif Jean-Leon Gerome (1824-1904) sergisiydi. Sergiyi gezdikten sonra Nur küçük koleksiyonumuzdaki Gerome heykelciğini kastederek, "Artık kimse ona dokunamayacak" demişti. Gözde oryantalist ressamım Gerome, Osman Hamdi Bey ile Şeker Ahmet Paşa'nın hocasıydı. 1875'de İstanbul'a gelmiş, Osmanlı Sarayı'na resimler satmış, Bursa'ya gitmişti.

Jean-Leon Gerome'un Osmanlı'ya dair yapıtlarından birine bakarsanız; Pera Müzesi'nde Osman Hamdi Bey'in Kaplumbağa Terbiyecisi'ni de görmüşseniz, aralarında selâmlaştıklarını da fark edersiniz.

2403- Cumhuriyet Kitap'taki - ayda bir- yazılarım, 10 ve 11. sayfalarda yer alır. 04.11.2010 tarihlisinde 11 ve 12. sayfalara kaydırıldığını görünce irkildim, derhal Turhan Günay'ı arayıp sözde kapris yaptım. Sanki futbol takımlarında pek önemsenen o 10 numaralı forma, benden esirgenmişti. Sonra kendi kendime güldüm.

2404- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın geliştirdiği bir endeksle "Dünya'da Yaşanacak En İyi Ülkeler" listesi hazırlanmış. Mekanik varsayımlara dayanan ve insanları robot gibi davranan bir kitle sanan bu listeye göre, 2010'da Dünya'nın yaşanacak en iyi ülkesi Norveç. Son sırada Zimbabve yer alıyor. 169 ülke arasında Türkiye'nin yeri 83.'lük. AB'nin 100 milyar Avroluk desteği sayesinde iflastan -şimdilik-kurtulan İrlanda 5. ve Yunanistan 22. sırada.

(Bana listesini yapacağım 5000 kitabı getirin, size Zimbabve'de bir kişisel cennet kotarayım.)

2405- 05.01.2011 tarihli The Guardian'dan: GQ adlı dergi yılın en iyi giyinen erkekler listesinde, medyatik futbolcu David Becham'ın 8 yaşındaki oğlu Romeo'yu 26. sıraya koymuş. (Ciddiyim.)

2406- 11.01.2011 tarihli Akşam'da okudum: Yaşar Kemal, Adana'da kurulacak müze kütüphaneye kendi adı yerine piri Karacaoğlan'ın adının verilmesini önermiş.

"Yaşar Kemal sen bir büyük yazarsın
Ondan evla arıt gibi adamsın."
Sarılacivertoğlan

2407- Karikatür dergilerine dair:

-Yılbaşı arifesinde bir grup üst düzey bankacıyla Changa'da akşam yemeğindeydim. "Uykusuz" çizerlerinden Yiğit Özgür'ün karikatürleri fıkra niyetine anlatılıyordu.

-"Penguen"de Semra Can'ı izlerken, insanın kalkıp hem de iki kedi birden alası geliyor.

2408- Küresel kültürazi:

"Dante okurken, güneşe bakmış gibi, insan birden yorulur" dermiş James Joyce. / New Yorker dergisinde shit(bok) sözcüğü ilk kez, Richard M. Nixon'dan bir alıntı yapılırken kullanıldı. / Ludovico Ariosto, "Orlando Furioso"yu 26 yılda yazdı. Avrupa edebiyatının en uzun şiiri bellenen yapıt, 38786 dizeden mürekkep. / Yevgeny Yevtuşenko, bir şiirinde Kopenhag Havalimanı'nda, Ernest Hemingway'e çok benzeyen bir yaşlı adam gördüğünden bahseder. (Sonra onun Hemingway olduğunu öğrenecektir.) / Büyük İskender'in Babil'de öldüğü gün Sinoplu Diyojen'in Korent'te öldüğü doğru mudur? / Aziz Jerome Aristo'nun yapıtlarını yatarken yastık niyetine de kullanırdı. / Eşcinsel W.H.Auden'e göre Beethoven eşcinseldi. / "Tarihten öğrendiğimiz tek şey, tarihten bir şey öğrenmediğimizdir" derdi Hegel. / Gustave Flaubert'in "Madame Bovary"i yazarken tuttuğu "tempo günlüğü": 3 günde 8 satır; 5 günde 1 sayfa, 7 haftada 13 sayfa. (Enis Batur'a iletilecek.) / Fryderyk Chopin (1810-1849) konser kostümüyle gömüldü. Ressam Eugene Delacroix (1798-1863) tabutuna en uzun süre el verenlerdendi. (Bu pasaj Chopin'den bir nocturn eşliğinde yazıldı.) / "Hiç adam öldürmedim ama nicesinin ölüm haberini büyük zevkle okudum." Avukat Clarence Darrow. / Büyük balerin Anna Pavlova (1881-1931) ölüm döşeğinde, "Kuğu kostümüm hazır mı?" diye soracaktır.

2409- Köşe yazarlarının siyasi partilerde etkin konumlara gelmesini benimserim. O görevlere geldikten sonra yazılarına devam etmelerini etik bulmam.

2410- Harbi özdeyişler:

"-Eğitim çok önemlidir. Şeftali bir zamanlar acı bir bademdi, karnabahar ise üniversite diplomalı bir lahana." Mark Twain

"-Seks yapmak için kadının bir nedene, erkeğinse bir yere gereksinimi vardır." Nora Ephron

"-Gençlik muhteşem bir olgu. Onu heder eden gençlere sunulmasıysa ne büyük bir hata." George B. Shaw

"-Bana göre yaşlılık, ben kaç yaşındaysam 15 yıl fazlasıdır."

İş adamı Bernard Baruch (1870-1965) 85 yaşındayken

2411- Kredi kartını verdiğimde fatura bedelini taksitlendirme anlamına, "Bölelim mi?" diye sorulunca, "Bölücülükten hoşlanmam!" diye çıkışıyorum.

2412- *999.Gün*'den – Cemal Süreya:

99. Gün – Örübilim.

114.Gün – "Ölüm tarar saçımızı." İlhan Berk

158.Gün – "Alkolizmle titreyen el, ne kadar güzel!" Lautreamont

295.Gün – Rüyalarında birbirini görmek ve bunu birbirine anlatmak.

346.Gün – Kuşlar var, kutsal kitaplara gönderme yaparlar.

364.Gün – Güldürmeye yetmeyen sevinçler.

476.Gün - Ataç doğayı sevmek istiyor, ama doğadan çok korkuyordu.

505.Gün- Düşün İçi.

591.Gün- Nilüferlerin arasındadır kötümserlik.

764.Gün- Bir yazar değilim ben, işe beklenmedik biçimde el sokmuş bir okur.

871.Gün- Küfür, diyorum, bir saldırmama eylemidir.

909.Gün- Parkta geleceğin hüznü.

("Bir cümleden uzunsa uyduruyorumdur" bağlamında bir üç yılın süzgeçten geçirilişi.)

2413- İstanbul'da açılacak filateli (pulcu) dükkânına ad önerisi: İstanpul.

2414- *Güldeste*'den – Ferhan Şensoy

Ve yayıldı odaya
huzur veren ütü kokusu.

2415- Bir soru: CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun son referandumda oy kullanamaması mı yoksa grup toplantısında AKP'li milletvekillerinin, Başbakan konuşurken yanlış yerde alkışlaması mı daha düşündürücüdür?

2416- "Kaç Yıl Oldu? 2011"den – Haz. Fırat Budacı:

-Manken Nilay Dorsa, "Picasso'yu tabii ki tanıyorum. Yurtdışında birkaç yerde karşılaşmış olabiliriz," diyeli 6 yıl,

-Uşak'ın Eşme köylüleri gördükleri uzaylıyı taşla kovalayalı 10 yıl,

-TRT, bir konseri 2,5 saat boyunca sessiz yayınlamasına gelen tepkiler üzerine, "Düğmeyi kapalı unutmuşuz," açıklamasını yapalı 3 yıl,

-Alişan, "Her Şey Dahil" programında, yayın öncesi heybetli görünmek için yaptığı hazırlıkları unutarak ceketini çıkarınca, omuzlarına yerleştirdiği peçeteler saçılalı 2 yıl,

-Turgut Özal, Çetin Altan'ın, "Hiç kitap okudunuz mu?" sorusuna, "Ben masal okumam," diye karşılık vereli tam 20 yıl olmuş.

2417- Sürekli okurum, arasıra yazarım. Ne zaman yazmaya otursam okuyasım gelir. Okuduğum kitaplardan beni çok etkileyenleri not ederim. Onbeş yıldır, yıl sonu yazdığım çal-a-kalem yazılarla onları tüyo niyetine ve okunma sırasına göre listelerim. Benim yılın en iyi kitaplarını seçmek gibi majestik bir iddiam yoktur.

2418- Bir yazara işi düşmüşse onun kitabına methiyeler düzen; bir yazarla görülecek hesabı varsa ona saldırı yazısı döşenen; eski ekürisi, psikiyatr ve yazar Dr. Kaan Arslanoğlu'na göre, "Orhan Pamuk'un aleyhineyken o Nobelist olduktan sonra onu alkışlayan", büyük sermayedar bellediği kuruluşların yayınevlerine karşıyken artık onlarla bilumum işbirliğine hazır bulunan, çıkardığı dergiye reklâm veren yayınevlerinin kitaplarına *münasip* yazılar yazan –v.s. v.s.- dönek ve vasat Semih Gümüş (S.G.), geçen güz çıkan kitabında Faruk Duman için, "Onun yazdıklarını, pek az kitabıyla İspanyolca edebiyatın en etkileyici yazarlarından biri olan Juan Rulfo'nun Pedro Paramo'sunun yanına yakıştırıyorum" diyordu. Kötü bir yazar olduğunu sanmadığım ama o cilalı yazının kurbanı Duman'ın, kitabı yayına hazırlayan yetkili olduğunu belirtmeliyim.

Bir genç yazar adayı 07.10.10 tarihli yazısında S.G.'nin "önde gelen edebiyat eleştirmenlerinden" olduğunu ileri sürüyordu. Böylelikle, hazretin nice fırdöndü dönek gibi ortalıklarda dolaşarak her salataya maydanoz olduğu için kinaye yapıldığını sanmıyorum.

Sığlıkistan'ın çıkmazlarından biri de, ünlü ile değerliyi karıştırmak değil midir?

2419- "Türkiye'de her şey olunur ama rezil olunmaz."

Murathan Mungan

2420- Enis Batur'un 07.10.2010 tarihli Cumhuriyet Kitap'taki yazısının başlığı, "İki kitap için ufak çıkma" idi. O öz, yetkin, okuyucuyu kışkırtan ve yazarlara eğitici notlar içeren yazıda, iki yazarın (Levent Yılmaz ile Cem Akaş) son yapıtları eleştiriliyordu. Yazıda küresel tatlar bularak okudum. Bir eleştirmen olmayan Batur, sanki eleştirmen Semih Gümüş'ü (S.G.), bir tahterevallide sıçratıp duruyordu. Derken onların adının birlikte geçtiği 2147. maddemi anımsadım.

Enis Batur 2008 ürünü *Ada Defterleri*'nde, "İyi sermaye, temiz para yoktur, oysa iyi iş sermaye şart. Bana kimse küçük ve orta ölçekli yayınevlerini

göstermesin: Yıllardır, yazar olarak, onlarla çalışan benim. Semih, Doğan'la anlaştı, ben geri çevirdim- bunu söyleyecek yüreği var mı?" diyerek onun iki yüzlülüğünü vurgulamıştı.

Semih Gümüş (S.G.) için fark eder mi? O, 04.09.2010 tarihli, Radikal Kitap'taki yazısında Batur'un *Pervasız Pertavsız* başlıklı kitabı için kaleme aldığı vı-cık vı-cık yazısında, "(Enis Batur) adı, Türk edebiyatı söz konusu edildiğinde, Nobel Edebiyat Ödülü'nün yanında niçin anılmamıştır?" demişti. (Pervasız Pertavsız sanat ağırlıklı bir kitaptı. Onu hakkıyla eleştirecek kişinin estet duruşlu, nitelikli bir gezgin ve iç dünyası varsıl olması gerekirdi. S.G. bunlardan hangisidir?)

Methiye yazısının ardından, Enis Batur'un S.G.'nin çıkardığı derginin yazarları arasına katıldığı haberi gelmişti.

2421- Tarih Terimleri Sözlüğü'nden – TDK Yayınları, 1974:

-İbret Taşı: Topkapı Sarayının orta kapısı önünde bulunan ve üzerine, kesilen insan başlarının konduğu taş.

-İmdadiye: Osmanlılarda savaş zamanı savaş giderlerini karşılamak, barış zamanı bütçe açığını kapatmak için halktan alınan töresel vergi.

-Kapamacı: Eskiden hazır giysi satan esnafa verilen ad.

-Kazan kaldırmak: Yeniçerilerin ocakta yemek pişirdikleri kazanı kaldırarak başlattıkları ayaklanmalara verilen ad.

-Kulluk: İstanbul ve taşrada kamu düzenini korumakla görevli daire.

2422- Süreyya İlmen (1874-1955) –

Emekli general, vizyoner iş adamı, milletvekili, yazar, "toplum gönüllüsü" ve hayırseverdi. Soyadını "İlmen" alacak denli bir İstanbul ili tutkunuydu.

Bir dizi sosyal amaçlı vakıf ve kulüpte çalıştı. Özellikle kentin Anadolu Yakasına nice alt ve sosyal yapılar kazandırdı. Yaptırdığı park, köprü, okul, hastane, plaj, tramvay hattı, iskele, su ve kanalizasyon şebekeleri, sanatoryum ve sinemanın önemli kısmını kendisi finanse etti.

Nurlar içinde yatsın.

(03.01.2011 akşamı, kapsamlı bir restorasyondan sonra küresel bir güzellik kazanan Süreyya Opera Evinde, Ruşen Güneş–İdil Biret konserini izlerken duyumsadıklarımdan.)

2423- Geçen yılki TÜYAP Kitap Fuarı'na gitme nedenim bir ödül yemeğine katılmaktı; yoksa bana her gün kitap fuarı...

Temmuz yazımda (2225. madde), ülkenin en önemli 10 resim koleksiyoneri arasında saydığım Ahmet Merey ile gerçek bir hanımefendi olan eşi

İpek, yılın resim koleksiyoneri ödülünü kazandılar. (Yine yerinde bir seçim yapan TÜYAP yetkililerini kutlarım.)

Yaklaşık 900 parçalık koleksiyonlarıyla nitelik ile nicelik kıstaslarını örtüştüren, resim soluyan ve resim yapan Ahmet ile İpek Merey'in bu vesileyle, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri arasında, 2003'ten beri ödüllü bir yarışma düzenlediklerini de öğrendim.

(Merey Koleksiyonu'ndaki tüm yapıtlardan mürekkep bir katalogum olsun isterdim.)

2424- Yıl sonundan, Yıl başından Kitap Önerileri:

Yabanın Tuzlu Ekmeği – Erich Auerbach, METİS / Soylu Sınıfın Sonbaharı – Elias Canetti (Çev. Veysel Atayman), SEL / Görsel Sanatçılar Ansiklopedisi – Haz. Kaya Özsezgin, Doruk / Büyük Türk – John Freely (Çev. Ahmet Fethi), Doğan / Bir Balık Bir Başka Balığa Onu Sevdiğini Söyler mi? – Enis Batur, Selçuk Demirel, Gelengi / Şeytanın Ayak İzleri – John Burnside (Çev.Tankut Aykut), YKY / Oscar Nasıl Wilde Oldu – Elliot Engel (Çev.Zeynep Avcı), SEL / Her Cumartesi Rüya – İbrahim Yıldırım, Doğan...

2425- 14.01.2011! Okumayazma evimdeki masamda kışkırtıcı bir sürpriz; İbrahim Yıldırım'ın yeni romanı "Her Cumartesi Rüya", beni sabırsızlıkla bekliyor. "Aşk ve Mevt Tabirleri" alt başlığıysa sanki yapıt içinde, bir sanal düellonun varlığını muştuluyordu. Erteleyebileceğim tüm angaryadan sıyrıldım ve bitirene dek ondan kopmadım.

Romanın, a-ğır a-ğır devinim kazanan bir girdabı çağrıştıran anlatım tekniği şiirseldi. İki katmanlı gizem ve hüzün safarisinden, genelde orgazmik bir zevk aldığımı itiraf etmeliyim.

"Her Cumartesi Rüya" Sığlıkistan'a karşı yazılmış bir derin romandır. Nitelikli akademisyen ve eleştirmenlerin, oradaki özgün deneyleri irdelediklerini görmek isterdim.

XCVIII
"Hakaret Etmeyi Unuttuklarımdan Özür Dilerim"

2426- Ermeni Balyan ailesi 18. Yüzyıldan itibaren dört kuşak, Osmanlı İmparatorluğu'na kadrolu mimar-müteahhitlik yaptı. Heybetli Dolmabahçe Sarayı ile "kartpostallık" Ortaköy Camii'nin onların eseri olduğunu biliyordum.

İstanbul Modern'de "İstanbul'un Ermeni Mimarları" konulu fotoğraf sergisini gezerken: Beylerbeyi Sarayı, Ihlamur Kasrı, Küçüksu Kasrı, Selimiye Kışlası, Kuleli Lisesi, Harbiye Mektebi (Askeri Müze), Nusretiye Camisi, II.Mahmut Türbesi, Sadabad Camisi, Çırağan Sarayı, Beyazıt Kulesi, Bezm-i Alem Valide Camisi, Akaretler Konutları, Maçka İTÜ binaları, Harbiye Nezareti (İstanbul Üniversitesi Rektörlük Binası), Belgrad Ormanı Valide ve II. Mahmud bendlerinin de onların elinden çıkma olduğunu öğrendim tövbe tövbe estağfurullah!

(2007'de "Senelerce Senelerce Evveldi" için Buenos Aires'e gittiğimde, Ermeni semti Armenia'da bir reklâm tabelası gözüme çarpmıştı. "Balyan Kardeşler " iç dekorasyon ve ev taşıma için telefon bekliyorlardı.)

2427- "Kim frapan, kim saçma sapan ve komik giyiniyorsa ona ikon deniyor."
Moda arenasının duayeni Vural Gökçaylı
(Akşam Cumartesi eki, 15.01.11)

("Sığlık" sosyeteyi sarmayı da ihmal etmedi.)

2428- 02.02.11 tarihli The Guardian'dan: Yazar Yann Martel Kanada başbakanı Stephen Barber'in edebi zevkini geliştirmek için 2007'den itibaren ona ayda iki kez seçtiği bir kitabı yollamış. Başbakan'ın ofisinden ara sıra bir teşekkür yazısı almış ama yolladığı kitapların okunup okunmadığını öğrenememiş. Bir kitap yazma sürecine girince de misyonundan vazgeçmiş.

(Bu haber bana Taha Kıvanç'ın 04.11.03 tarihli Yeni Şafak'taki yazısının son cümlesini anımsattı:"Başbakan olmak için okumak gerekmeyebilir, ancak başbakanların okuması şart...")

2429- İtalyan polisi bir eski eser kaçakçısını takip ederken, M.S. 37-41 döneminde Roma İmparatorluğu yapan psikopat Caligula'nın kayıp mezarına da ulaşmış.

(18.01.11 tarihli The Guardian'da haberi okurken hazretin atını konsüllüğe atama girişimini anımsamıştım. Özel koruması tarafından öldürüldüğünde 28 yaşındaydı.)

2430- Tutuklama ve tartaklamadan muaf sorular ve yanıtlar:

a) Selçuk Altun: En sevdiğin kompozitör?

Sali Turan: Çaykoviski.

b) Yer: Bir AVM'deki Macrocenter –

Nur Altun, unlu ürünler kısmında bir değişik ekmek türünü işaret ederek satış elemanına sorar : Bu ekmek neli?

Selçuk Altun atılır: Fenerbahçeli!

2431- Eski İstanbul ile ilgili kitap ve efemera satacak iddialı mağazaya ad önerisi: İstanbulist.

2432- 2010 TÜYAP Kitap Fuarı'nda, iliğine dek şair k.İskender'in imza seansında 800 kişi kuyruğa girmiş. O 6,5 saat sürekli kitap imzalamış. Son yapıtının (Sarı Şey) ardı ardına beş baskı yaptığını da yayımcı(mız) İrfan Sancı'dan duyup, sevinmiştim.

(Kemal Tahir'in de dediği gibi: Ulan iyi, Ulan aferin!)

2433- Küresel Kültürazzi:

1948'de Norveç'te düşen bir uçakta, sigara içilmeyen bölümde oturan tüm yolcular öldü. Sigara tiryakisi olan Bertrand Russell, kurtuldu. / "Bir yazarın yayımlamaktan kaçındığı yazılarını, özellikle mektuplarını yayımlamak utanç verici bir girişim" derdi Heinrich Heine (1797-1856). / Perikles'in metresi ve genelev patroniçesi Aspasia, Sokrates'le entelektüel tartışmalar da yapardı. / M.Ö. Beşinci Yüzyıl Atina'sındaki pazar yerinde, kitapçılar için ayrılmış bir bölüm vardı. / Oyun yazarı Brendan Behan bir Katolik hastanesinde tedavi olurken bakıcısı rahibeye, "Tüm erkek çocuklarının büyüyünce piskopos olması için dua edeceğim" der. / Müthiş bestekâr George Gershwin (1898-1937) ilk iki bestesini toplam 12 dolara satmıştı. / Brahms'ın ölüm döşeğinde, "Hakaret etmeyi unuttuklarımdan özür dilerim" dediği iddia edilir. / Moliere, Hastalık Hastası adlı oyununda oynarken hastalanır, ertesi gün ölür. / Çehov'un izleyicilerine mesajı, "Kendinize bakın ve ne denli can sıkıcı bir yaşamınız olduğunu görün" imiş. / Handel Londra'da İngilizceyi sökemeden elli yıl yaşadı. / Bir Londra kenar mahallesinde doğum

kontrolü broşürleri dağıttığı için hapishaneye tıkıldığında, ekonomist John Stuart Mill (1806-1873) 18 yaşındaydı...

2434- *Gündeste*'den – Ferhan Şensoy

kanada
sana da
bana da.

2435- Anglo-Amerikanya'da yazarlık yeteneğini geliştirme adına kurgulanan derse "Creative Writing" derler. (Olgunun Türkiye'ye yansımaması düşünülemezdi.) Yazarın okurdan hızlı mı arttığı işbu ülkede *o dersi*, ücreti mukabilinde artık tüm hevesliler alabiliyor. Adına, "Creative Writing"in çevirisi olan "Yaratıcı Yazı" yerine "Yaratıcı Yazarlık" yeğlenerek sanki paralı katılımcının iştahı kamçılanmakta.

"Yaratıcı Yazarlık"ın ülke çapında bir okutman listesi yapılsa, nicesinin yazar bile olmadığı görülecektir. Bu noktadan sonra, yayınevlerinin basmadığı sığ kitapları yine ücreti mukabilinde basarken editörlük, dağıtım gibi hizmetler sunmayan adı komik şirketlerin türemesi kaçınılmazdı.

(Süreç, taşralı genç kızın yıldız olmak vaadiyle kandırılıp *kötü yola* düşmesini andırır. Yolun adı "sığlıktır.")

2436- Yalnızca ilk baskı kitaplardan mürekkep bir kütüphane!

2437- *"Saatin Gizli Yüreği*'nden – Elias Canetti (Çev. Ahmet Cemal):

-Hoşgörü dilemiyor, çokgörü diliyor.

-Tanrı *ne kadar süre* için saklandı?

-Orada dimdik yürüyorlar ve iki parça oluyorlar.

-Mısırlıların tanrılarının başından hayvan maskesini koparıp almaya kim cüret etti? (1984)

-İnsan ancak hiçbir şey istemediği zaman özgürdür. O halde neden *özgür olmak ister*?

2438- Semih Gümüş'ün (S.G.) dergisinde "saygınlıktan uzak" bir anket daha var. "Çağdaş Türk Edebiyatında En İyi 40 Şey" başlıklı listeden paparazzi özellikleri nedeniyle alıntı yapan oldu ama edebiyatçılar yine güldüler.

"40 Şey" içinde dönek S.G.'nin çıkardığı ama artık tarihe karışmış vasat dergi, mevcut yayımcısı, haftalık yazılarının çıktığı kitap eki de vardı. Listesinde arasının şimdilerde iyi olduğu (bir banka iştiraki) yayınevi varken; arasının pek iyi olmadığı bilinen ama en az öteki denli önemli (bir diğer banka iştiraki) yayınevi yoktu.

"40 Şey" içinde sayılan ama hiçbir kitabı kütüphanemde bulunmayan bir yazar aynı zamanda "seçici kurul üyesiydi."

Fırfırdöndü S.G. galib(a) Radikal Kitap Eki'ni, kontenjandan listeye almıştı. 22. sırada, "Kitap Ekleri ve Radikal Kitap" başlığı altında; "soruşturmada adının çokça geçmesi, en ünlüsünün Radikal Kitap olduğunu söylüyor bize. İlk olarak 2001 yılında okurla buluşan Radikal Kitap 15 Ekim 2010 tarihine kadar yayımladığı 500 sayıda 22333 kitap tanıtmış, 445 yazarla söyleşi yapmış. Bu katkıyı göz ardı etmek olmaz" denmişti.

Fırıldak S.G.'nin; çıkardığı derginin okurları arasında yaptığı ankette, dergisinin uzak ara "en iyi" seçildiğini de okumuştum.

2439- Semih Gümüş (S.G.) yabancı dil bilmez, dünya edebiyatını çevirilerden takip eder. (Küçümseme değil saptama için belirtiyorum. Çağdaş dünya öykülerinin Türkçeye çevirisinde, roman kadar mesafe kat edemediğimizi de belirtmeliyim.) Sığlıkistan Şeyh-ül-eleştirmeni'nin 04.10.10 tarihli Sabah gazetesinde bir iç başlığa taşınan, "Dünyada bugün ABD ve Latin Amerika'dan sonra en güçlü öykü damarı Türkiye'de", söylemini, "Avrupa öyküsünü en azından İngilizcesinden takip eden bir okur olarak, komik buldum.

Yabancı dil bilmez hazretin 28.01.11 tarihli Radikal Kitap'ta, "Çeviri, nasıl bir sorun?" başlıklı yazısıysa safsatadan öte ve trajikomikti.

S.G. anlamadığı, takip edemediği konularda neden mi ahkâm keser? Galiba onun şiarı, "Türkiye'de her şey olunur ama rezil olunmaz"dır.

2440- Doğan Hızlan Edebiyatistan'ın bir anıt adamıdır. Yarım yüzyıldır yazdıkları, yaptıkları ve estet duruşuyla yeri doldurulamazlardandır. İki düzine(?) edebiyat ödülü jürisinde yer alması onun saygınlığına duyulan güvenin işaretidir. Adının S.G.'nin listesinde yer almaması şaşırtıcı değildir.

Doğan Hızlan ile S.G.'nin TRT'de birlikte program sunduklarını duyunca bir tuhaf olmuştum; yeteneksiz bir kokoreççiyle, Michelin yıldızlı bir şefi aynı mutfakta görmüşçesine midem kalkmıştı.

2441- Kaç Yıl Oldu? (2011) – Haz. Fırat Budacı:

-Bülent Arınç, Moskova ziyareti sırasında Lenin için, "Kendisini ölü görmek çok güzel" diyeli 5 yıl,

-Tansu Çiller'in eşi Özer Uçuran Çiller, "Mutluluğun Dört Anahtarı" başlıklı bir makaleyle İlköğretim Türkçe ders kitaplarına gireli 16 yıl,

-Davut Güloğlu, "Büyük ikramiye size çıksa ne yaparsınız?" sorusuna, "Hayırseverlere yardım ederim!" cevabını vererek yardım kavramının kaynağına ineli 5 yıl,

-Dönemin Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Cemil Çiçek, "Flört, fahişelikten farksız", diyeli 21 yıl,

-Flash TV, Papa'ya 'Müslüman ol' çağrısı yapalı 15 yıl olmuş...

2442- Üsküdar Belediyesi'nin Ocak-2011 haber bültenine göre, "Üsküdar'daki kişi başına düşen yeşil alan miktarı 6.9 metrekareye ulaşırken bu rakam İstanbul genelinde 6.4, dünya standartlarında ise 7.0 metrekare düzeyindedir."

(İstanbul'un halen yeşilimtrak bir kent sayılmasını Osmanlı'dan kalan hüzünlü ama engin sultan koruluklarına mı borçluyuz? Anımsarsanız, onlardan biri az kalsın bir şeyhe peşkeş çekiliyordu.)

2443- *Goethe'nin Mektupları'n*dan:

-Almanlar genellikle dürüst, akıllı uslu adamlar. Ama orijinalite, buluş, karakter, birlik, bir sanat yapıtı ortaya koyma gibi şeylerden hiç mi hiç haberleri yok. Tek kelime ile zevksiz kişiler... (1790)

-Öğrenim görmüş olsun, ya da olmasın, kadınların tümünün zevkinden çok iştihası vardır. Her şeyin bir kez tadına bakmak isterler. Her yeni şey onları çeker. Sevimli imiş, hoş imiş, uyarlı imiş ya da değilmiş, ayırt etmezler...(1804)

-Paradan sonra, ilk düşüneceğimiz şey, kuşkusuz şarap...(1812)

(Madde, kitabın çevirmeni Melahat Togar'ın "Zahide ve Macit Gökberk"e imzaladığı yorgun kopyadan alıntılandı.)

2444- Türk Dil Kurumu'nun çıkardığı 2244 sayfa ve 104 bin sözcükten mürekkep Türkçe Sözlük'ten ben de edindim. Yüz bin adet basılan sözlüğün CD armağanı da var ve ederi yalnızca 40 TL.

Sözlüğü alır almaz, turfanda "egzotik" sözcüğüne baktım. "Uzak ve yabancı ülkelerle ilgili" tanımını yeterli bulmadım. Onun "aykırı ve çekici" gibi sıfatları içermesi görüşündeyim. İngilizcesinin (exotic) tanımında, Oxford Sözlüğü benimle hemfikirdir.

2445- *Yahya Kemal ve Halikarnas Balıkçısı*'ndan-Sadun Tanju

(Yahya Kemal kısmından)-

-"Niş'den İstanbul'a geldim...Sonunda anladım ki İstanbul'a Niş'den değil Paris'ten gelmek lâzım. Kalktım Paris'e gittim."

-"Beni genel değer yargılarıyla anlamaya çalışanları anlayamam... Ben bir sanatkârım, bir sentez, bir terkibim. İklim, çevre, kültür, zaman, hepsinin yarattığı bir terkip. Yani sadece kendime benzerim."

-"Tercüme ve kadın birbirine benzer, güzeli sadık, sadığı güzel olmaz."

-Hayranlarından biri, "Üstâd sen öldükten sonra da yaşayacaksın!" diye ona ölümsüzlük bağışlayınca, (Yahya Kemal) kahkahayı patlatır: "Cânım efendim, hayatta iken (yaşasak olmaz mı?)"

-"Mehmet Akif, Baytar oldum katırın yaşını, şair oldum Rubai veznini öğrenemedim" dermiş.

2446- (D)işime göre bir roman bulamazsam şair, yazar ve sanatçı yaşamöyküleri okuyorum, kurmacadan kesinlikle daha şaşırtıcılar.

(Yazar, eleştirmen, akademisyen, has biseksüel ve –bence- filozof Susan Sontag'ın (1933-2004) yaşamöyküsünü de okumak isterdim.

Sontag yaşamının son döneminde Annie Leibowitz (doğ.1949) ile birlikteydi. Ünlülerin fotoğrafçısı Leibowitz onun çıplak resimlerini çektiğinde Sontag 60 yaşındaydı. Onun ölüm döşeğinde çekilmiş fotoğraflarını da gördüm; bir şeylere meydan okumaya devam ediyordu.)

2447- Filistin'in ulusal şairi Mahmut Derviş'i (1942-2008) ölümünden sonra keşfettim. Ününü yaşarken duymuş, adını şiirsel bulmadığım için onu ıskalamış olabilirim. Mural (Duvar resmi) başlıklı şiir ile Absent Presence (Varlığın Yokluğu) nam düz şiir kitaplarını İngilizce çevirilerinden zevkle okumuştum. Derhal onun iki ciltten mürekkep günlüklerini (A River Dies of Thirst, Journal of an Ordinary Grief) getirttim. Benim için artık o çağdaş Arap edebiyat dünyasının Shakespeare'idir; anısından özür diliyorum.

2448- Kitap Önerileri:

Tsili - Aharon Appelfeld (Çev.Dürrin Tunç), YKY / Yolcu - Enis Batur, Kırmızı / Mecnun Kuleleri - Atilla Atalay, İletişim / Mektuplar / Yüksel Arslan – Ferit Edgü, Kitap Yay. / Bahisleri Yükseltmek – Orhan Koçak, Metis / Şiir Yılığı 2010 – Haz. Bâki Asıltürk, YKY / Reading Zindanı Balladı – Oscar Wilde (Çev. Özdemir Asaf), Kırmızı / Yarınki Yüzün – Javier Marias (Çev. Roza Hakmen), Metis / Has – bahçede 'ayş u tarab – Halil İnalcık, İş Kültür...

2449- Erotik şiirimizin Shakespeare'i Karacaoğlan'dan:

"Bir sofra isterim kimse sermedik
Bir yayla isterim kimse konmadık
Bir güzel isterim yad el değmedik
Ellenmiş de bellenmişi nedeyim"

"Aladır gözlerin siyahtır kaşın
Aradım cihanı bulunmaz eşin

Yaylanın karından beyazdır döşün
Uzanıp üstüne ölesim geldi."

2450- (Eda Berkmen'i (doğ.1985) bebekliğinden beri tanırım. O daha ilkokulda bir kitapçoksever, ortaokulda şiir severdi. Koç Lisesi'ni dereceyle bitirdikten sonra ünlü Yale Üniversitesi'ne kabul edildi. Orada sanat tarihi okuyunca iyice gözüme girdi. Hanımefendi duruşlu Eda'da bir küresel akademisyen ve küratör gizili (potansiyeli) olduğunu düşünüyorum.)

Eda orada çalıştığı için gittiğim Elgiz Çağdaş Müzesi, 10. faaliyet yılını idrak ediyordu. Bu siftah ziyaretin çok gecikmesinin nedeni, tanımadığım iki koleksiyonerin koleksiyonlarını, "müze" adı altında sunmasını yadırgamak olabilirdi. Elgiz'in mevcut envanter nitelik ve niceliğine kaçıncı yılda ulaştığını öğrenemedim ama gördüklerimden etkilendim. Benimsediğim Türk çağdaş ressamlarından albenili seçkinin yanı sıra nice küresel sanatçının (Tracey Emin, Julian Schnabel, Gilbert and George, Andy Warhol, Sol LeWitt, Robert Rauschenberg, Cindy Sharman v,s, v.s.) yapıtları karşısında *serendipity*'sel bir safariye çıktım.

Elgiz, ayrıca güzel sanatlar ve sanat tarihi derslerine ev sahipliği; arşiv ve proje odalarıyla çağdaş sanat üretimine katkı yapmakta, Türk ve Batı çağdaş sanat ortamı arasında bir köprü görevi görmektedir. Sürekli sergileri sanatseverlere ücretsiz açık olan Elgiz'in faaliyetlerinde sanata katkı dışında bir kâr amacı yoktur.

Bu butik müzeyi –çorak- sanat dünyamıza sunan küresel koleksiyonerler Sevda ve Can Elgiz'i ayakta alkışlıyor, 10. faaliyet yıllarında başarılarının devamını diliyorum.

(Adres: Meydan Sokak, Beybi Giz Plaza / Maslak, İstanbul 34398)

(Internet : elgizmuseum.org)

XCIX
"Yaratıcı yazma" dersi vermeye başlayana dek bir yazar çuvallamış sayılmaz.

2451- 22.03.11 ! Ali Teoman'ın "Gezgin Günce-Britanya Defterleri"ni zevkle okudum. Londra'da benim güzergâhlarımda geziyor, aynı kitabevlerinde mola veriyordu. Altını çizdiğim ve KİTAP İÇİN okurlarıyla paylaşmam gereken pasajlar var Gezgin Günce'de.

Onun Selçuk Altun kitaplarından not ettiği Louise Glück yapıtlarına, Foyles'da ulaşacağını biliyordum. Kitabevi safarilerinde Ference Karinthy'nin Metropole'unu keşfetmesinden de etkilendim. "Gitgide daha silahsız kalıyorum yaşam karşısında, süngüm gitgide daha düşüyor...Artık daha olası görünen, fitili yavaş yavaş tükenen bir mum gibi ağır ağır erimek, sönmek, bitmek:Ölümün olgunluğa ermesi" cümlelerini okurken onun geçirdiği kritik ameliyatı anımsadım, rahatsızlığının sürdüğünü duymuştum. O da SEL yazarlarındandı, Selma Hanım'ı aradım; durumunun kötüleştiğini öğrendim. Ertesi gün ölüm haberi geldi (49 yaşındaydı). Tanışmak kısmet olmamıştı ama önemsediğim yazarlardandı. Nurlar içinde yatsın...

(Uykuda Çocuk Ölümleri adlı romanını hem okur, hem de eleştirmenler atlamıştır.)

2452- Şişli yargıcı Mithat Kabaali'yle, rahmetli okul arkadaşım yargıç Metin Aydın vasıtasıyla tanışmıştım. Mithat Bey örnek bir bürokrat, aydın ve duyarlı bir insan, birikimli bir kitapseverdi.

Hatay'dan milletvekilliğine (CHP) aday olmak üzere, çeyrek yüzyıldır hizmet verdiği Adliye'den ayrıldı. Kişisel çıkar yerine, ülkesine hizmet adına bu kararı verdiğini biliyorum.

Mithat Kabaali için dua edeceğim; T.B.M.M.'ne lâyık bir kişidir. Orada "niteliğe" gereksinim var.

2453- Kitaplarımı imzaladığım dostlardan izlenimlerini duymak isterim. Yapı Kredi Yönetim Kurulu Başkanı Tayfun Bayazıt aynı zamanda bir kitapseverdir. Bir heves Bizans Sultanı hakkında görüşünü sorduğumda, "Suzan ve

Tayfun Bayazıt'a Dostlukla" diye yazdığın sayfaya takıldım; hayran hayran izliyor, bir türlü ilerleyemiyorum" demişti.

(Kendime not: Tayfun Bayazıt –gizli- Galatasaraylı mıdır araştır!)

2454- 2003'ten beri kara listesinde(?) olduğum için Radikal Kitap benimle söyleşmiyor, kitaplarım hakkında yazmak isteyenleri "beyaz yalanlarla" püskürtüyor. (Hiç olmazsa yeni çıkan kitaplarımla ilgili 100 cümlelik tanıtım notları vermekteydiler. Örneğin KİTAP İÇİN-2 için 23.04.2010 tarihinde, "...Zevkli bir okuma sunuyor. İkinci cildiyle kitap, edebiyatseverler için bir başucu eseri olmaya devam ediyor" demişlerdi.)

Şubat ayında çıkan romanım (Bizans Sultanı) için o kıs(s)a not da esirgendi. Dergiye yarım sayfa ilânımı veren yayıncıma bir yetkili, bu konuda yutkunarak yanıt verme(me)yi denemişti.

Yeri gelince eleştirmekten geri kalmadığım Elif Şafak'ın kocası Eyüp C. Sağlık, gazetenin genel yayın yönetmenliğine atanmıştı. Onun dahlini düşündüm, iki erbap bu olasılığı inandırıcı bulmadı. Ancak, onun göreve gelmesinden kendisine görev çıkaranların bu işgüzarlığı doğaçlamış olabileceğini sanıyorlardı.

Haklılar mı Cem Erciyes?

2455- *The Bed Of Procrustes*'den – N.N.Taleb:

-Yazmak, kimseye çaktırmadan kendini tekrarlama sanatıdır.

-V. Nabokov'dan zevk için 1; ceza için 2 bölüm okuyunuz.

-"Yaratıcı yazma" dersi vermeye başlayana dek bir yazar çuvallamış sayılmaz.

-Eleştirmene yanıt vererek zaman yitirmeyin; ondan alınacak en iyi intikam o öldükten sonra da kitabınızın basılıyor olmasıdır.

-Başkasının felsefe dediğine ben edebiyat diyorum; başkasının edebiyat dediğine ben gazetecilik diyorum; başkasının gazetecilik dediğine ben dedikoduculuk diyorum ve başkasının dedikoduculuk dediğine ben – genelde- dikizcilik diyorum.

(Procrustes: Grek mitolojisinde Attikalı sapık karakter; evine ısrarla buyur ettiği konukları önce mükellef bir sofraya oturturdu. Uyku zamanı yatağa götürdüğü konuğun ayakları yataktan uzunsa keser; kısaysa yatağın ucuna uzayana dek çekerdi.)

2456- Nâzım Hikmet hakkında bir kitap daha yazıldığını görmekten bana g-ı-n-a geldi. Yazılan her yeni çal-a-kalem kitap sanki beni ondan bir çıt daha soğutuyor.

2457- Bibliyofil adaylarına: Birinci baskı ve imzalı kitaplar toplayın. İmza sahibi yazar ve şairin henüz yaşıyor olmasından tırsmayın.

2458- İstanbul'da açılacak iddialı emlak bürosu zincirine ad önerisi: İSKÂNBUL.

2459- Olaydan görüntüler bazı yerli tv kanallarında da yayımlandı. Northampton'da (İngiltere), yetmişlik bir nine (Ann Timson) kentin merkezindeki bir kuyumcuyu soymaya çalışan dört soyguncuya elindeki çantasıyla saldırarak onların yakalanmasını sağladı. Teferruatı 09.02.2011 tarihli The Guardian'dan takip ettim: Ann Nine, kuyumcunun kapısını zorlayan dört kişiyi ilk görüşte üçünün bir araya gelip; en küçüklerini dövmeye çalıştığını sanmış ve annelik içgüdüsüyle küçüğün yardımına koşmuş. Sille, tokat ve çantayla soyguncu adaylarına girişirken birisinin ona çekiç sallaması Nine'yi korkutamamış. Ann Nine bu sırada olayın farkına varmış ama mücadeleden tırsmamış. Acemi soyguncular kaçmaya yeltenirken, yetişen polis ekibi tarafından yakalanmışlar.

Cengâver Nine'nin, "Ben soyguncularla boğuşurken yoldan geçenlerin yardıma gelmemesine şaşırdım. Kimi olayın fotoğrafını çekip yoluna gidiyor, kimiyse kalıp videoya çekiyordu" deyişini okurken insanlığımdan utandım. Bu tuhaf manzara Anadolu'da yaşansa, o dört soyguncunun başına gelecekleri düşündüm.

AB ülkelerinde insanlık galiba kentteki yabancıya sabırla adres tarif etmekle sınırlı. İçinde konukseverlik, fedakârlık ve yiğitlik yoksa bizde ona zaten insanlık denmez. İyi insanlarız da, bu bize bir ödül mü ilahi ceza mıdır; kestiremiyorum.

2460- Erdoğan Alkan'ın Varlık'taki (Mart, 2011), "Âşık Veysel'in İçki Masaları" başlıklı yazısından, onun nüktedan yönünü de öğreniyoruz. Âşık rakıyı susuz içer, "Harama hile katmam" dermiş.

(Yıl 1970. Şarkışla'ya kaymakam atanan Ertuğrul Taylan'ın ilk işi, ilçenin tarım teknisyeniyle Sivrialan'a gidip Âşık Veysel'i ziyaret etmek olur. Yiyip içerler. Saz çalıp türkü söyler Veysel. Kafası dumanlı kaymakam, Veysel'e sorar:

"Bu köyün adı Sivrialan. Oysa düz bir alana kurulmuş. Bunun sivrisi nerde?"

"Sivrisini sana gösterirdim ama misafirsin, ayıp olur.")

2461- Alçalma – Mehmet Erte

IV'ten
Kırmızıdır kurdun karanlığı
Ay bir kova su içinde yorulur
Ölür ölüm mart bir gülümsemede
Mesafe ve hacim ölür gözlerde
Kuşkusuz günü gelir geri dönmenin
Fırlatıp atar baltasını oduncu
Yakar tüm odunlarını bir seferde
Gerilir od ile odun arasına hakikat.

2462- Küresel Kültürazzi:

Yaşamının sonuna doğru yazdığı kartpostalları "Kral Nietzsche" diye imzalarmış Nietzsche. / Henry James için, "Tanıştığım en tatlı yaşlı kadın" dermiş Nobelist William Faulkner. / John Steinbeck, "Nobel'i almayı hak ettiğinizi düşünüyor musunuz?" sorusuna, "İçtenlikle söylüyorum ki, hayır" diyecektir. / Efsane tenor Enrico Caruso (1873-1921) 1907'den itibaren konser başına 2000 Dolar alırdı. / "Bach'ı dinlerken Hıristiyanlığa inanır gibi oluyorum", demişti ressam/yazar Roger Fry (1866-1934). / Marcel Proust 18 yaşında askere alındı. 74 kişilik temel eğitim dersinden 73.lükle geçti. / Cervantes'e göre çeviri kitap okumak, "Bir Hollanda halısına ters tarafından bakmaya benzer." / 1977'deki bir kokteyl partisinde Norman Mailer, Gore Vidal'ın suratına içki kadehini boşaltınca, Vidal de onun bir parmağını ısıracaktır. / "Yaşlanmak, işlemediğiniz bir suç yüzünden cezalandırılmaya benzer." Anthony Powell. / Popüler savaş romanları da yazan Nobelist Ernest Hemingway'in cephede askerlik deneyimi bir haftadır; o süreçte hafif yaralanınca, Kızıl Hac kantininde yaralılara çikolata ve sigara dağıtır. / Bazı yazarlara yapılacak en iyi iyilik, onları yeniden okumamaktır." François Mauriac...

2463- Patates, domates ve tütünü Avrupa'ya Kristof Kolomb'un getirdiğini öğrenmiştik.

Muz ise, Güney Doğu Asya seferinden dönüşte, Büyük İskender'in (M.Ö. 323) armağanıdır.

(Peki ayvayı ilk kez nasıl yemişiz?)

2464- Kitap Önerileri:

Katarakt – John Berger; Selçuk Demirel, YKY / Sokaktaki Adam – Philip Roth (Çev. Kaya Genç), YKY / Çiğnenmiş Gül – İlhan Berk, YKY / Türk Tespih Sanatı – Haz. N. Sakaoğlu, D. Gürsoy, R. Durbaş, Neziroğlu Koleksiyonu / Mahremin Göçü – Nilüfer Göle (Söyleşi: Ayşe Çavdar),

Hayy Kitap / Gezgin Günce – Ali Teoman, Kırmızı / Kopuk – Bâki Ayhan T., YKY / Siyasal İslamın Farklı Yüzleri – Ayşegül Komsuoğlu, Gül M.K. Eskişar, Profil...

2465- Tecrübeyle Sabittir: Şaire, yazara ve sahafa BORÇ kitap/para vermeyiniz; selâm verirken, iki kez düşününüz.

2466- *Rüyalarıma Giren Kadın*'dan – Hamdi Koç, Doğan Kitap:

"...*Saatleri Ayarlama Enstitüsü* Tanpınar'ın Türkiye'den aldığı intikamdır; aynı zamanda Türkiye'ye verdiği en büyük armağandır. *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* Türkiye hakkında söylenmiş en acı, en şık ve en son sözdür. Bir kere, hicvi aşan bir kıvamda, bir sosyal devlet parodisidir.

...*Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Huzur*'un olmaya çalıştığı ama olamadığı büyük romandır... *Huzur* üzerinden bir yere varılabilseydi zaten Tanpınar kendisi varırdı. Oysa *Saatleri Ayarlama Enstitüsü,* bizzat Tanpınar'ın ...yaptığı bir *Huzur* eleştirisi, hatta reddidir..."

(Hamdi Koç'tan *Çiçeklerin Tanrısı*'nı öneririm.)

2467- İstikamet ... ...Sığlıkistan(?)

-Başbakan'ın Kars gezisi sırasında "ucube" dediği yarım kalmış anıt için Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay (E.G.), ortamı yumuşatmak adına sıfatın heykele değil çevredeki gecekondulara sarf edildiğini iddia etmişti. Bunun üzerine Başbakan hem de Şam gezisi sırasında, "ucube" yakıştırmasının heykele ait olduğunu vurgulamış ardından Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, "Kültür Bakanımız yanlış yaptı, Allah bizi o duruma düşürmesin" demişti.

Daha önce de İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti etkinliklerinin Kültür Bakanı yerine bir Devlet Bakanı'nın koordinasyonuna havale edildiğini yazmıştım.

Gerçekten de Allah kimseyi dönek, gaf kaynağı E.G.'nin durumuna düşürmesin.

-Almanya Savunma Bakanı Karl-Theodor zu Guttenberg, doktora tezinde intihal (bir kişinin, bir başka kişiye ait ifade, buluş veya düşüncesini kendisine aitmişçesine kaynak göstermeksizin yapıtında kullanması) yaptığı eleştirisi alınca görevinden derhal istifa etti.

Başbakanlık eski müsteşarı Ömer Dinçer (Ö.D.), intihal suçu işlediği gerekçesiyle YÖK tarafından öğretim üyeliğinden atılırken, Ankara İdare Mahkemesi de onu suçlu bulmuştu.

Derken Ö.D. 2007 seçimlerinde milletvekili seçildi; ardından bakanlığa tırmandı.

-Futbol takımları başarısız olunca, başkanlarının ortaokullu fanatikleri utandıracak düzeyde açıklamalar yapmasına inanasım gelmiyor.

-"Klasik müzik eserlerinin neredeyse teneffüs zilinde Beethoven'in Für Elise'i veya reklâm cıngılı ya da deprem haberleri için dramatik fon müziği düzeyinde girmiş olması, evrensel çokseslilığin hâlâ ya da henüz kulaklarımıza sadece bölük pörçük olarak ulaşabildiğini gösteriyor."

(Cumhuriyet Kitap – 17.02.11, Prof. Dr. Pınar Aydın)

2468- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-Kanal 6'da Ceviz Kabuğu'nun canlı yayını sırasında, "Hulki Cevizoğlu'nun kanalımızla artık hiçbir ilgisi bulunmamaktadır!" diye bir altyazı geçeli 12 yıl,

-Hande Ataizi, bandajlı burnunu gazetecilere göstermemek için bir gece kulübünün tuvalet penceresinden kaçmaya çalışırken sıkışıp yardım isteyeli, 12 yıl,

-Kenan Evren'in emriyle Ankaragücü birinci lige çıkalı 29 yıl,

-Kurtlar Vadisi karakteri Çakır'ın dizideki ölümünden sonra, Türkiye'nin birçok yerinde cenaze namazı kılınalı ve gazetelere başsağlığı ilânları verileli 7 yıl,

-Bülent Ersoy, Adana konserinde bir seyirciden gelen, 'Çırpınırdı Karadeniz' isteğini söylemeyince, kurşunlanarak bir böbreğini kaybedeli 22 yıl olmuş...

2469- Kurşuni bir Şubat ikindisi! Bir özel hastanede yoğun bakımdan, normal bakıma henüz alınan kadim dostumun başındayım. Karısı bir nedenle koşturarak lobiye inerken bir hemşire odaya giriyor. Nabız ve ateş ölçülmesinden sonra sanki otomatiğe bağlanmış bir sesle açıklamalarda bulunup birden, "Bir sorunuz var mı?" diyor. Dostum gözlerini açmaya zorlanırken, ben bir soru sormayarak kabalık etmiş olmak istemiyorum.

"Fenerbahçeli misiniz?" diye şakıyorum.

2470- Mustafa Başarslan KİTAP İÇİN'de birkaç kez "milli" olmuştu. O, yayıncılık arenasının hem çeşnicibaşısı hem de ayaklı bilgisayarıydı. Pandora Kitabevi'nde çalışırken turfanda kitaplardan nitelikli bir seçkiyi özel raflarda hazır tuttuğu gibi, ıskaladığım kitaplarla ilgili nice sorunumu da çözerdi.

O -güya- emekli oldu ve birikimiyle kitapseverlere artık değişik kanallarda yardımcı olacak. "Tozlu Kitap" nam bir web sitesi kurdu (www.tozlukitap.net / e-mail: tozlukitapnet@gmail.com ve mustafabasarslan@gmail.com).

Eski, baskısı bitmiş ve bulunamayan kitap ve dergiler, araştırma ve incelemeler için bilgi ve kaynak ve ezcümle kitaplarla ilgili her türlü sorun için yukarıdaki adreslerden ona ulaşılabilinir.

2471- Sadık Aslankara'nın (S.A.) Cumhuriyet Kitap'taki 10.02.11 tarihli yazısını bitirirken karşılaştırmadan edemedim.

Sığlıkistan'ın Şeyh-ül-eleştirmeni ve dönek Semih Gümüş tanınmış öykü yazarlarının kitaplarını sahiplenir. Onları klişe cümlelerle irdelerken, çevirisinden okuduğu demode eleştirmenlerden yerli yersiz alıntılar da yapar. Kişisel çıkarına göre onlara methiye düzmekten çekinmez.

S.A.; ilk veya ikinci kitabı bir alçakgönüllü yayınevi tarafından yayımlanmış adı duyulmamış ama ıskalanmaması gerektiğine inandığı öykücüleri yeğler. Onları öz ve içten cümlelerle tanıtırken, sevecen bir eğitmen gibi eleştirir de. Yazılarında, bir köy-enstitüsü kaynak kitabının sıcaklığını duyumsarım.

2472- Aylık "designinteriorfashionartlifestyle" dergisi WALLPAPER, bazı tasarım okullarında kaynak kitap niyetine okutulur. WALLPAPER'in geleneksel küresel tasarım ödülleri şubat ayında sahiplerini bulur.

Bu "Yılın en iyi çalışma ortamı" ödülü VAKKO'nun yeni merkezine verilirken; Türk firması AUTOBAHN ise Hong Kong'ta "208 Duecento Otto" firması için uyguladığı tasarımla, "en iyi yeni restoran" kategorisinde finalist oldu.

(Bağlarbaşı'nda, Kuşbakışı Caddesi'nde konuşlanmıştır VAKKO'nun albenili binası; görmeye değer. Karşısındaki 130 dönümlük arazi Yapı Kredi'ye aittir. İçindeki, son Halife Abdülmecid Efendi'nin köşkü yalnızca ülkenin değil, dünyanın da en görkemli dış cephelerinden birine sahiptir; duvara rağmen buna kısmen tanık olabilirsiniz.

Giriş katının içinde dev bir Avni Lifij duvar panosu vardır. Yapı Kredide görevliyken, o tarihi başyapıtı kutsal emanet bellemiştim.)

2473- KATARAKT! Değerli yazar, eleştirmen ve estet John Berger (doğ.1926) ile küresel çizer(imiz) Selçuk Demirel'in (doğ.1954) turfanda ortak yapıtı bibliyofiller için "elzem" kitap. John Berger geçen yıl geçirdiği ameliyatı öz notlarla kayıt altına alırken, katarakt sanki onun, "Seninle de olmuyor, sensiz de olmuyor" kıvamında bir arkadaşı. Kataraktın anlamı (Yunan kökenli; çağlayan veya üstten inerken girişi engelleyen kafes), onun gururla taşıdığı apolet midir bilemem; ama onun Bizanslı bir resim eleştirmeni olduğu kanısına, kitabı bir oturuşta bitirirken vardım.

2474- İkon ressamım Howard Hodgkin'dir (doğ.1932). Benim için Asım İşler (1941-2007) Türkiye'nin Hodgkin'idir. 1990'dan itibaren yaptığı soyut dışavurumcu "işler" küresel boyuttadır. Nicedir resim toplamayı bırakıp

kitaba yönelmiştim. Bir Asını İşler'im, bir de Yavuz Tanyel'im olmalı diye düşünür oldum. (Hangi koleksiyon natamam değildir ki?)

Asım İşler'in Tirebolulu olduğunu okumuştum. (Denizden yaklaşırken bence Türkiye'nin en güzel ilçesidir.) Üstadın kızı Şevgan İşler'in armağan ettiği ve döne döne izlediğim monografide, onun yedek subaylığını ca'nım Artvin'de yaptığını öğreniyorum. Evet, bir Asım İşler'imiz de olmalı!

2475- Dimiter Hristoff (doğ.1926) Sofya'da doğdu, çocukluğunda İstanbul'a taşındılar. Güzel Sanatlar Akademisi'nde İbrahim Çallı ve Zeki Faik atölyelerinde resim eğitimi aldı. Babası Peter Hristoff da ressamdı ve Hayri Çizel, A. Sami Boyar ve Şerif Renkgörür'le yakındı. Torun Peter Hristoff İstanbul'da doğdu, 1963'te beş yaşındayken bu kez ailecek New York'a taşındılar. Peter ressam ve akademisyen oldu.

Üç kuşak Hristoff'lar, Kâzım Taşkent Sanat Galerisi'nde 2004'te "Üç İstanbullu" başlıklı bir sergi açmışlardı. (Üç ustadan da resim edinmek kısmet olmuştu.) Dede Hristoff 1979'da Paris'te vefat etti. Baba, oğul Hristoff'lar New York-İstanbul hattında gelgitlerini sürdürmekteler; KİTAP İÇİN'e az konuk olmamışlardır.

17.03.11 akşamı Asmalımescit'te, Dimiter Hristoff'un C.A.M. Galerisi'ndeki Remembering Istanbul (İstanbul'u Anımsamak) başlıklı sergisinin açılışındaydık. Kadim İstanbul konulu resim ve baskılar 1940-1950 döneminde, İstanbul'da yapılmışlardı. Altmış yıl sonra kentlerine dönmenin sevincini yaşar gibiydiler. Bir ara, bir ney sesi sergi salonunu a-ğır a-ğır dolduracak sandım.

C
"Sığ kitaplar çok satar; vasat kitaplar ödül alır; iyi kitaplar ıskalanır"

2476- 12.03.11 (Pazar)! "XX.Yüzyılın 20 Modern Türk Sanatçısı" konulu sergi için Nur'la Santralistanbul'a gittik. 433 parçadan mürekkep seçki Öner Kocabey'e ait. Genç koleksiyoner, Mübin Orhon ve Ferruh Başağa'dan aykırı parçalar edinmiş. Yirmi sanatçı arasına Asım İşler katılamaz mıydı diye düşünmeden edemedim. Mübin Orhon'ların bulunduğu katın güvenlikçisine, "En arkadaki tablonun üstüne, En Büyük Fener yazdım haberin olsun!" dedim. "Doğru söze ne denir?" buyurdu. / Aracımızı Eyüp Sultan Camii otoparkına emanet ettik. Girişteki ücret levhasında, "Otobüs 15 TL, Yarım otobüs 10 TL, Otomobil 4 TL" yazıyordu. / Teleferikle Pierre Loti tepesine çıktık. Tepede, Eyüp Mezarlığıyla Pierre Loti kahvehanesinin yarenliği sürmekte. Bence Türk resminin en önemli iki ustasından biri olan Avni Lifij'in mezarının hemen yanı başındadır yorgun kahvehane. Yedi yıl önce geldiğimde mezara meşrubat kasaları yığılmıştı. Bu kez bakımlı, yanında bir macun şekerci nöbette. Osmanlı-Bizans panoramasına hâkim noktada bayat çaylarımızı yudumlarken solumdaki levhada "Pierre Loti", sağımdakinde "Pierre Lotti" yazdığını fark ediyorum. Panik içinde durumu en yakınımdaki garsona rapor ediyorum. O tınmıyor, "İçerdeki ocağın üstünde de Piyer Loti yazar" diyerek beni sakinleştiriyor. / Turfanda ilkbahar günü, cami otoparkına a-ğır a-ğır yürüyerek iniyoruz. Mareşal Fevzi Çakmak ve şair Necip Fazıl'ın kabristanlarının önünden geçerken kentin 2800 camisinden öğle ezanı yükselmeye başlıyor...

2477- Türk resminin diğer büyük ustası mı? Nazmi Ziya'dır (1881-1937).

2478- Ülkenin önemli mimarlarından, yazar, gezgin, nükteden, bon vivant AYDIN BOYSAN Beyefendi 90 yaşında!

Onu her görüşümde içim ısınır; ona her sarılışımda yaşama sevincim artar. Nice mutlu ve sıhhatli yıllar ona...

(Aydın Boysan'dan kitap önerileri: Yüzler ve Yürekler, Nereye Gitti İstanbul, YKY...)

2479- İstanbul'da açılacak iddialı bol-kepçe lokantasına ad önerisi: İŞ-TAHBUL.

2480- The Bed of Procrustes'den – N.N. Taleb:

-Eğitim akıllıyı daha akıllı ama aptalı daha tehlikeli kılar.

-Bir kitabın okunmasını mı istiyorsunuz, onun abartıldığını fısıldayın.

-Spor erkeği kadınsı, kadını erkeksi kılar.

-İnsanlar genellikle yeniden yapabilmek için özür dilerler.

-Bilgi çağı hastalığı; bilginin zararının, faydasından hızlı artmasıdır.

2481- İlk kadın mizah dergimizin adı "Bayan Yanı"! Leman'cıların çıkardığı dergiye ben olsam LeWoman derdim.

(Aklıma gelmişken: Ottoman var; Ottowoman niye yok? / Uzman var; Uzwoman niye yok? Kağızman var; Kağızwoman niye yok? / Tercüman var; Tercüwoman niye yok? Klasman var; Klaswoman niye yok?)

2482- Ca'nım GALATA'da mola vereceklere öneri:

Molly's Cafe – Camekân Sok. No.7, Kuledibi.

İletişim : 0212 245 16 96; mollytas@gmail.com

2483- Küresel kültürazzi:

Anton Çehov Almanya'da öldü; tabutu Moskova'ya, üstünde "istiridye" yazan bir yük vagonuyla gitti. / Oyun yazarı R.B. Sheridan (1751-1816), ünlü Drury Lane tiyatrosunun da sahibiydi. Bina cayır cayır yanarken o civardaki bir pub'a kurulur ve kendine içki ısmarlar. "Kendime ait şöminenin karşısında bir kadeh şarap içmek hakkım değil midir?" diyecektir. / "Hiçbir filozof, komşularının davranışını bile değiştirmeyi başaramamıştır." Voltaire / Eflatun mantığı: "Akılcı bir yaşam sürmeyen erkekler dünyaya yeniden kadın olarak geleceklerdir." / Aristo mantığı: "Genç evlenen çiftler kız çocuk sahibi olurlar." / George Washington vasiyetnamesinde tüm kölelerini azad eder. 2100 yıl önce, Aristo da vasiyetnamesinde kölelerinin çoğunu azad etmişti. / Picasso, "Arzu'yu Ucundan Yakalamak" adlı oyununu yazdığında, Paris Nazi işgali altındaydı. Oyun özel bir izleyici gurubuna, bir kez oynandı. Başrollerde Camus, Sartre, Miche Leiris, Raymond Queneau, Dora Maar, Pierre Reverdy, Simone de Beauvoir vardı. / Şair Elizabeth Barrett Browning mezar taşına, "Dünyanın en büyük roman okuyucusuydu" diye yazılmasını önermişti. / Dostoyevski mühendislik fakültesinden mezun olmadan önce cebirden ikmale kalmıştı. / Herodot, Etiyopyalıların sperminin de siyah olduğuna inanırmış...

2484- Gördüğüm en anlamlı Atatürk fotoğrafıydı. O, sol işaret parmağını şakağına dayarken önündeki kitaba odaklanmıştı. Bir sahafbaşının masasındaki kalın camın altında beni bekliyordu.

2485- Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, Hasan-Âli Yücel'e mektuplarından:

-"Vakit daraldı, elli sekizindeyim. Ölmeden şu şiirlerime bir çeki düzen verirsem çok mesut olacağım. O benim asıl makyajım, tıraşım, tuvaletim olacak." (1958)

-"O kadar parasız ve parasızlık yüzünden öyle bedbahtım ki... Hakikaten bazı hayvanlarda fantezi dehası var. Fakat bizde kalmadı. Hele yazın ramazan dolayısıyla sokaklarda ve dolmuşlarda, nefes almak imkânsız. Altı Eylülcüler şimdi de cigara yasağına başladılar." (1959)

-"Sonra makaleler için bir şeyler yapamaz mısın? Ben üniversiteye borçluyum ve dünyada da ödeyecek halim yok. Altmış yaşında kitaplarımın tab'ı için imkân arıyorum. Ne hazin şey. Garpta benim kadar çalışmış adamın neleri olmazdı. Geçelim. Bu hesabın muhakemesi yoktur."

(1961 – Son mektup.)

2486- Bir kızım (Elvin) ve şimdilik altı oğlum var. Daha doğrusu altı romanımın anlatıcısı da erkek olduğu için onları oğlum bellerim. Romanlarımı Elvin'e imzalarken, yeni kardeşini –güya- ona emanet ederim.

Elvin hayırlısıyla bu güz evlenecek. Kadınların egemen olduğu bir masada kızımın düğününde giyilecek tuvaletlerin ön görüşülmesi yapılıyordu. Ayıp olmasın diye ne giyeceğimi bana da sordular. "Ben" dedim, "Alex de Souza formasıyla geleceğim."

2487- New York Times Kitap Eki'nde (20.03.11) okudum. Onlar, Marketing Science dergisinden alıntılamış. Güya New York Times'de yapıtı tanıtılan tanınmamış bir yazarsa, eleştiri olumsuz olsa bile kitabın satışı %30 artıyormuş. Buna karşılık tanınmış yazarların kitabı olumlu eleştiri alırsa %42 ciro artışı sağlarken, olumsuz bulundukları zaman satışları %15 düşüyormuş.

(Bu tuhaflıkların edebi kitapları ilgilendirmediği malumunuzdur.)

2488- 02.09.10 tarihli KİTAP İÇİN'in 2261. maddesinde; "2011! Yıldız Üniversitesi'nin (Y.Ü.) Kuruluşu'nun 100. Yıldönümü. Y.Ü. İstanbul'un stratejik bir noktasında konuşlanmıştır. Avrupa Yakası'ndan Anadolu'ya Boğaziçi Köprüsü'yle geçerken, Y.Ü.'nün bahçe duvarlarını görmemezlikten gelemezsiniz. O (b)akımsız u-z-u-n duvar ve demir korkuluklarının ardında sanki bir metruk fabrika yatmaktadır. Duvar silsilesinin radikal bir

bakımı ve onarım sürecinden geçirilmesi gerekmektedir. Y.Ü.'nün 100. yaş günü, tarihi bir fırsattır. Kent panoramasına başta üniversiteler saygı göstermelidir." demişim.

Bu satırları yazarken aradan yedi ay geçmişti. Y.Ü.'nün beklentilerimle ilgili bir girişimi olmadı. Yalnız iğreti duvarların üst kısmındaki paslı demirlere pırıl pırıl bir özel "100. Yıl amblemi" serpiştirildi. Görüntüye bu kez bir enstalasyon aykırılığı katılmış oldu. Bir köklü üniversiteye yakışmayan bir umursamazlık mı yoksa ince bir gönderme midir söz konusu olan?

2489- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-Galatasaray'ı 3 yıl üst üste şampiyon yapan antrenör Brian Birch'in zafer işareti olarak yumruğunu havaya kaldırması nedeniyle çalışma belgesi elinden alınalı 37 yıl,

-Gülşen, "Başarısız olma korkum yok. Söz yazıyor, beste yapıyorum. Düzgün bir hayatım var. Bunların hepsinin bir arada bulunduğu ikinci bir insan olduğunu sanmıyorum" diyeli 7 yıl,

-MİT, gazetecilere verdiği bir brifingde, "Televole kültürü, toplumda büyük sorunlara yol açmak üzere" açıklamasını yapalı 9 yıl,

-Manken Doğa Bekleriz, 'kepçe' olarak nitelediği kulaklarını, bir davete giderken Japon yapıştırıcıyla kafasına yapıştıralı 5 yıl,

-Günde 200 sayfa kitap, 7 tane gazete okuduğunu söyleyen Çelik, "Dongi Dongi" diye bir şarkı yapalı 9 yıl olmuş...

2490- Japonya 21. Yüzyıl'ın en büyük doğal afetiyle sarsıldı. Dokuz şiddetindeki depremin ardından, on metre boyundaki tsunami dalgaları ülkenin kuzeyini kısmen iptal etti. Ölü ve kayıp insan sayısı 28 bini, maddi zarar 200 milyar doları aştı. Televizyon veya haber kanallarında izlemişsinizdir. Bunca yıkıma rağmen kazazede Japonlar yırtına yırtına ağlamıyor, beden dilini kullanarak beddua tiradına girişmiyorlardı. Sanki yaslarını tutarken, "çevreye" zarar vermekten çekinir gibiydiler.

Japon ulusunun vakarına hayran oldum!

2491- Songs From Two Continents'ten – Moris Farhi, SAQI:

Bir Aç Kuyruk
Semtin kör ademi
Vapurdaki sağır
6.25 trenindeki kambur
Ve babamın iş yaptığı bankanın şube müdürü
Şişman, zayıf, kel, kıllı
öğrenci, fırıncı, nalbant, denizci

ve benim gibi işe yaramazın teki
Kuyruktayız
dökme-demir kapısı önünde bir genelevin
İstanbul'un ucundayız
(Ç)eviren: Selçuk Altun

2492- Kitaplardaki albeni eksikliğine rağmen Heyamola Yayınları'nın İstanbulum serisini benimsiyorum. Ondokuz yıldır Altunizade sakiniyiz. "Anadolu Yakasının Sıfır Noktası BAĞLARBAŞI"yı, komşu semt olduğu için edinmiştim. Onu galiba Altay Öktem'den (doğ. 1964) daha doğru bir er kişi kaleme alamazdı.

Öktem küçük bir çocukken, subay olan babası İstanbul'a atanınca Bağlarbaşı'nda bir ev tutarlar. Anneannesi de orada yaşamaktadır. Lojman sıraları geldiğinde de aynı semtteki askeri siteye taşınırlar. Liseyi de Bağlarbaşı'nda okur. Oralı bir kıza aşık olur ve evlenir. Orada mukimdirler.

İçtenlikle kotarılan öz monogramı bir oturuşta bitirdim. "Ben Abdülmecid Efendi'nin bu muhteşem, tarihi köşkünden söz ediyorum ama bugün kime Abdülmecid Efendi Köşkü deseniz, boş gözlerle bakar size. Bomboş gözlerle... Çünkü bu köşkün adı, uzun zamandır Yapı Kredi binasıdır" paragrafını okurken, eski bir Yapı Kredi yöneticisi olarak bir açıklama hakkımın doğduğunu duyumsamıştım.

Son halife, ressam ve estet Osmanlı prensi Abdülmecid Efendi'nin (1868-1944) köşkü 133 dönüm bir tarihi korunun içindedir. Orası Bağlarbaşı Korusu olarak anılır. Kâzım Taşkent zamanında Yapı Kredi tarafından satın alınmıştır ama dış cephesi hat ve gravür desenleriyle bezeli ca'nım köşk, bankacılık faaliyeti veya başka bir amaç için kullanılmamaktadır. Kırılgan binanın restorasyon ve bakım çalışmaları aksatılmamaktadır. Ben orayı kutsal emanet bellemiştim.

Müşterisi çıkarsa satılıktır. İşin doğrusu "külliyenin", piyasa değerinden kamusallaştırılmasıdır.

2493- Nice birlik, dernek vardır kısıtlı olanaklarla başarılı olurlar. Çünkü oralarda etiket için değil, hizmet için didinen özverili kişiler vardır. Türkiye Yayıncılar Birliği'ni (TYB) de onlardan sayarım. Edebiyatın dış ilişkileri ve korsan yayıncılıkla ilgili çabalarını takdir ederim. Birlik eski başkanı Çetin Tüzüner ile tanışmadım ama hakkında hep iyi şeyler duydum. O, kendi isteğiyle yeni yönetim kurulunda görev almamış; hizmetleri ve çabası için bu vesileyle kendisine teşekkür ederim. Yerine, kurulun eski genel sekreteri ve edebiyatistanın "sessiz dinamosu" Metin Celâl seçilmiş; bu olumlu bir gelişmedir.

TYB'nin yayın özgürlüğü için verdiği mücadele de göz ardı edilmemelidir. De yazdıklarından çok yaptıklarıyla gündeme gelen Elif Şafak'a Düşünce ve İfade Özgürlüğü ödülü vermelerini benimsemediğimi zamanında vurgulamıştım.

2494- "Elif Şafak...İlk günden beri nereye oynayacağını biliyordu, ona göre bir strateji çizdi ve hedeflediği yere geldi. Ermeni temalı bir kitap yazdı, 301'den yargılanmayı müthiş bir PR(halkla ilişkiler) çalışmasına çevirdi. Ve bugün Batı dünyasında adı geçen isimlerden biri."

Oray Eğin, (Akşam -29.03.11)

(Yaptıklarıyla gündeme oturmada pek sınır tanımayan Elif Şafak'a Marka 2010 Konferansında, "marka ödülü" verilmiş. Bunun anlamı sen kitaplarını satmak için edebi gücünü kullanmıyorsun bunu imaj ve gündemde kalarak hallediyorsundur. Bu, bir edebiyatçıya dolayh sataşma değil midir? Peki çok satmak için sığlaşan, sığlaştıkça çok satan Şafak'ın ödülü kabul etmesi sürpriz midir?)

2495- 24.04.11 tarihli Hürriyet Pazar'da, "Kültürazzi" bir asparagası daha çökertti. Haberin başlığı "Dublin IMPAC ödülü, adaylarımız ne oldu" idi.

12 Nisan günü IMPAC edebiyat ödülünün on adayı açıklanmıştı. İngilizce veya İngilizceye çevrilen romanlara verilen ödül adayları arasında Türk yazarları yoktu. Oysa 2010 sonlarında medyaya verilen haberlerde, iki Türk yazarın bu ödüle aday gösterildiği yazılmıştı. Ödül uygulamasına göre önceden saptanan kütüphaneler en az bir, en çok üç romanı IMPAC ödül komitesine bildiriyorlar, bu bildirim aday adayı (long list) listesini oluşturuyordu. Ayşe Kulin'in (A.K.) Farewell'ini Milli Kütüphane; Orhan Pamuk'un "The Museum of Innocence"ını Alman, Çek ve Yunan Kütüphaneleri önermişti.

Aday adayı listesi uluslararası bir süzgeçten geçirilmemişti. A.K'nin romanı yalnızca Milli Kütüphane'nin başvurusuydu. A.K.'nin aday maday olmadığı da 12 Nisan tarihinde ortaya çıkmıştı. Oysa internet ortamında dolaşan bir özgeçmişine göre o, "Uluslararası bir edebiyat ödülü olan Dublin Impac Ödülü'nün, 2010 yılı listesinde Veda romanı ile bu ödüle adaydı."

Geçen yıl bu asparagas haberi okuyunca, kurmaca kitaplarını sığ bulduğum A.K.'nin bu ödüle aday olmadığını anlamak için "lahavle çekerek" IMPAC'ın internet sitesine girmem yetmişti. Orada iki ince detay daha vardı. Veda'nın İngilizceye çevirisini, onun Türkçe kitaplarını yayımlayan şirket basmıştı. Bir diğer deyişle bu kitap, Anglo-Amerikan kitabevi raflarında yoktu. IMPAC'a verilen kısa özgeçmişindeyse, A.K.'nin yapıtlarının birçok dile(?) çevrildiği iddia ediliyordu.

A.K.'nin IMPAC ödül adayı olduğunu iddia eden özgeçmişin sonunda, kendisinin 2007'den beri UNICEF'in (Birleşmiş Milletler Çocuklara Acil İhtiyaç Fonu) –büyük harflerle- İYİ NİYET ELÇİSİ olduğu da belirtilmiş.

A.K. "iyi niyet elçisi" ha?

2496- Sığlıkistan kuralıdır: Sığ kitaplar çok satar, vasat kitaplar ödül alır, iyi kitaplar ıskalanır!

(Yılın ilk altı ayında, Türkçe ve İngilizce okuma sürecimin en doyurucu kitabı İbrahim Yıldırım'ın HER CUMARTESİ RÜYA adlı romanıydı. Iskalanacağı a-ç-ı-k-t-ı.)

2497- Kitap önerileri:

Kitapla Direniş – Tomris Uyar, YKY / Mumya Köpek – Enis Batur, Norgunk / Alis'in Not Defteri – Fatma Tülin, Norgunk / İstanbul'un 100 Koleksiyoneri – Ş. Antepli; Ö. S. Bakır, İ.B.B. Kültür A.Ş. / Kendi Evine Varamamak – Demir Özlü, SEL / Kar, Kömür, Keder – Tuncer Erdem, YKY / Haydi Dostlar – Aydın Boysan, İş Kültür …

2498- Semavi din kitaplarının en kadimi Tevrat'tır. Haliyle, İncil ve Kuran'da ondan alıntılar vardır. Dinimizde ve dilimizde Tevrat'tan alıntı *stratejik* sözcük az değildir. Bir çırpıda aklıma gelenler Selamün Aleyküm (Shalom Aleichem), mübarek (Ehud Barak, Hüsnü Mübarek, Barak Obama üçlemesine dikkat) ve sadaka'dır.

Ali Teoman'ın (1962-2011) ölümünden iki hafta sonra yayımlanan Taş Devri başlıklı öykü kitabında, "Ah ya RAB Yehova bi-ism-Eloh fi-l-Efohim" dizesi bana bir başka olasılığı anımsattı. İbranice'de "elohim: tanrılar; eloh: tanrı" demektir. "Allah" sözcüğü, eloh'tan türetilmiş olamaz mı?

2499- Değerli ressam Bedri Baykam (doğ.1957), "Çağdaş Türkiye" için ve "Sanat" aşkına yazar, çizer, konuşur. Onun bu çok yönlülüğünü ikinci bir yazar veya sanatçıda bulamazsınız.

O, nisan ayında -güya- onun fikirlerini beğenmeyen, -güya- psikolojik sorunları olan bir kişi tarafından ölümüne bıçaklandı. U-z-u-n bir ameliyattan sonra sağlığına kavuştu. Oportunist politikacılar İbrahim Tatlıses'i ziyaret etmek için birbirleriyle adeta yarışırken, Amerika ve Avrupa'da sergi açabilen bir ender sanatçı, Bedri Baykam'dan bu yakınlığı esirgediler. Gelişmelere pek şaşırmadım, şaşırmadık.

Gazetelerde okuduk ve televizyon haber bültenlerinde izledik. Kendi olanaklarıyla saldırgandan kurtulan Bedri Baykam caddeye çıkmış, yardım isterken civardaki otomobiller durup onu almıyor, aracının başında bekleyenler

ise ivedilikle direksiyon başına geçip kaçıyorlardı. O sahneleri izlerken nicemiz insanlığımızdan utanmışızdır.

21.04.11 sabahı Bedri'yi ziyarete gittim. Başucunda değerli eşi Sibel Baykam vardı. Onunla uzaktan selamlaşırken televizyondaki sözde insanların, Bedri'yi görünce utanmadan kaçmaları gözümün önüne geldi. (Gözyaşlarımı tutamadım.)

Sığlık (s)arıyor dört bir yanımızı; en büyük tehlikedir.

2500- Nitelikli yazar ve yazıyı desteklemek, niteliksizlikleriyle edebiyatistanı tedirgin edenleri eleştirmek ana amacıyla çıkan KİTAP İÇİN 100. sayısına ulaştı.

KİTAP İÇİN'leri hazırlarken eğlendim hatta eğitildim ama bu sürecin gerçek ödülü, ilginiz oldu sevgili okurlarım. Sayfamın kenarındaki küçük fotoğrafımdan tanıyıp beni selamlamaya geliyorsunuz. Birinizi görünce hepinizi görmüş gibi oluyorum; birikimli ve zarifsiniz. Sizinle, bir sergi, konser ve müze salonunda karşılaşınca; sığlıkistan'da bir sürgündaşımı bulmuşçasına ikilemler (y)aşıyorum.

CI
"Kitap Bir Dünyadır. Bunun Dışında Bıraktıklarımız Dünyalıktır"

2501- Behçet Necatigil Şiir Ödülü'nde 'ÖSYM'lik Durumlar:

Bu yılın ödülü, Ferruh Tunç'un "Melez Zamanlar" başlıklı kitabına verildi. Yalnız, jüri üyeleri arasında Tunç'un kitabının yayımcısı Turgay Fişekçi de vardı.

Fişekçi'nin 15.10.10 tarihli Cumhuriyet'teki köşe yazısının başlığı, 'Sanatçı Ahlakı' Nasıl Öğretilecek'ti. Orada, "Çağdaş edebiyatımız 'Yazar Ahlakı'nın çok sayıda tipik örneğini görmüştü. Behçet Necatigil de yazar ahlakının kusursuz bir temsilcisidir. Doğru bildiği biçimde yaşamış, ardında yapıtlarıyla örtüşen örnek bir yaşam bir hayat bırakmıştır." diyordu. (Fişekçi'nin yayımladığı kitaba oy vermiş olabileceğini düşünmüyorum ama o jüride bulunması bile doğru değildir.)

Ferruh Tunç hakkında olumlu şeyler duyduğum bir maliye bürokratıydı. İki yıl kadar önce, bir denetim ve danışmanlık firmasının ülke başkanlığına getirildi. Bağımsızlık ve etik değerlere saygı, başında bulunduğu küresel firmanın temel ilkeleridir.

2502- Hilmi Yavuz geçen yıla dek, Behçet Necatigil Ödülü'nün kıdemli jüri üyesiydi. 2003 yılında ödül oğluna (Ali Hikmet) verilirken, "Külyutmaz" Yavuz, oylamaya katılmadı. Şiiristan buna rağmen sonucu benimsememişti.

2503- Hakkıyla "sınav" yapamayan ve "ödül" dağıtamayan bir ülkeye de döndüğümüzün farkındasınız değil mi?

2504- 28.04.11 tarihli The Guardian'da okudum. Arjantin, "toplumsal varsıllığa" katkıları nedeniyle, 65 yaşını aşmış veya 20 yıldır edebiyatla uğraşan ve en az beş kitabı bağımsız yayınevleri tarafından yayınlanmış yazar ve şairlerine, 1500 TL eşiti maaş bağlamayı düşünüyormuş.

Projenin Türkiye'de uygulanmasını gözünüzün önüne getirir misiniz? Önce, para karşılığında anti-kitap basan korsan kitabevleri türemez mi?

2505- Küresel çizerimiz Selçuk Demirel'in, Fransa ve İngiltere'de yayımlanan kitaplarını da edindim. "Avec De Si" de, bir çıplak kadının apışı bir kitapla örtülmüştü. Desen bana iki istatistiği birden anımsattı; dünyanın en fazla porno sitesi izleyen ülkesiydik ve altı Türk'ün yılda bir kitap okuduğu varsayılıyordu.

"Bu birlikten" kuvvet doğar mı?

2506- 05.05.11! "Best of Haydar Dümen" eki uğruna ilk kez POSTA gazetesi aldım. Seçme başlıklar: (Tatlı yiyince aklıma cinsellik geliyor – Rumuz:Tecrübe), (Erkek çikolata yerse penisi de öyle kokar mı? – Rumuz:Çoban), (Çocuğumun babasını nasıl öğrenebilirim? – Rumuz:Sahipsiz), (Zeytinyağı ile mastürbasyon yapınca penis büyür mü? – Rumuz:Yağlı), (Fazla ilişkiye giren kadının kalçası büyür mü? Rumuz:Beyaz Gül), (Türk sanat müziği dinlemeden ilişkiye giremiyorum – Rumuz:Traktör), (Kuşum ötmüyor ama ben alemlere dalmak istiyorum), (Duyduğum her sesle orgazm oluyorum, gücüm tükenmek üzere – Rumuz:Orgazm delisi), (Nişanlımla samanlıkta yakalandık, kayınpederim penisime kürekle vurdu – Rumuz: Kutsal kürek mağduru mor mantar)...

2507- *The Bed of Procrustes*'ten – N.N.Taleb:

-Bir şairi rahatsız etmek istiyorsan ona onun şiirini açıkla.

-Bir başyapıtı elektronik kitaptan okurlar ama şampanyayı plastik bardakla içmezler.

-Filozof olmak mı istiyorsun? İşe a-ğır a-ğır yürümeyle başla.

-Fedakârlık içermeyen aşk hırsızlığa benzer.

-Moskova'daki bir panelde; kimsenin okumadığı makaleleriyle Nobel ödülü alan, teorilerini kimsenin kullanmadığı ve söylevlerini kimsenin anlamadığı ekonomist Edmund Phelps'i izledim.

2508- Ne zaman kütüphanemle ilgili bir övgü alsam, derhal bir sahafa koşturasım gelir.

2509- 26.04.11, Sahaf Turkuaz safari ganimetlerinden notlar:

-1929 ürünü, "Kırmızı ve Siyah"ı yazarı Nahit Sırrı, Fuat Köprülü'ye; "Köprülü Zade Fuat beyfendiye sayesinde çıkan bu Küçük Kitabı büyük bir minnetü hürmetle ve utanarak takdim ediyorum" diyerek" imzalamıştı.

-Ali Nihat Tarlan'ın 1953 ürünü, "Güneş Yaprak"ının künye sayfası. "Ders ve müzakere saatleri dışında okunacaktır" diye Türkçe öğretmeni tarafından imzalanmıştı. 58. sayfasındaki uyarıya göre, "Bu parça, manzum değildir. Aslında mensurdur. Yanlışlıkla bir şiir gibi dizilmiştir."

2510- Küresel Kültürazzi:

"Dindarlaşacak denli uzun yaşamayacağımı umuyorum" derdi film yönetmeni Ingmar Bergman. / Velazquez için ressamların ressamı derdi Monet. / Verlaine, Rimbaud'ya üç metre öteden üç el ateş etti, yalnızca ilkinde dostunu bileğinden vurabildi. / Sigmund Freud kokainmandı. / Paris Operası'nın devletten aldığı yıllık ödenek 135 milyon dolar eşitiydi; Metropolitan Operası'nın A.B.D.'den aldığı ödenek ise 1 milyon doların altında! / Dwight Eisenhower'ın başkanlığı sırasında A.B.D.'nin şair-i azam'ı Robert Frost, bir yakınını ziyaret etmek için Beyaz Saray'a uğrar. Eisenhower'a üstadı görmek ister misiniz diye sorulunca o, "Niye?" diyecektir. / Bonnard ressamlığı, sanat aşkından önce özgürlük için seçtiği görüşündedir. / "Kitaplar hafızayı zayıflatır" derdi Plato. / George Sand gece yarısı yazmaya başlar sabah altıda yatıp öğleden sonra üçe dek uyurdu. / G.L. Kittredge Harvard Üniversitesi'nde kırksekiz yıl boyunca Shakespeare öğretti. Dersinden geçmek isteyen öğrenciler Shakespeare'den en az 600 dize ezberlemek zorundaydı. / A.B.D. Cumhurbaşkanı Franklin D. Roosevelt, politik yaşamı boyunca da kitap eleştirmenliğini sürdürdü. / Muhafazakâr Jerry Falwell'e göre kürtajcılar, feministler, eşcinseller ve lezbiyenlerdi 11 Eylül'ün (İkiz Kuleler yıkılırken üçbin kişinin ölümü) sorumluları...

2511- Kitap önerileri:

Röportaj Yazarlığında 60 Yıl – Yaşar Kemal, YKY / Hayalet – Enis Batur, Norgunk / Kimim Ben? – Tahsin Yücel, CAN / Korkusuz Tarih – Neşe Düzel, Alkım / Kanlıca'da Akan Zaman – Uğur Kökden, Mehmet Serdar, Sözcükler / Tiz Perdeden Gümbür Gümbür "Oktay Yenal Kitabı" – Söyleşi Ersel Ergüz, İş Kültür / Yüzler ve Sözcükler – Emin Özdemir, Bilgi / Huysuzun Teki – Vivet Kanetti, Everest / Kadın Öykülerinde Doğu – Haz. Hande Öğüt, SEL...

2512- Kopuk – Bâki Ayhan T.,YKY

"Taşınma Sonrası"ndan
pencere yerinde duruyor: dursun
ama rüzgârın aklı başında değil
alıp götürmüş kanatlarını
eşyanın karanlıklara bakıp bakıp
susuşundan anlıyorum
ruhumun her şeyi kanıksadığını.

2513- İstanbul'da açılacak ve hedef müşteri olarak dulları seçen kafeye ad önerisi: İSTANDUL.

2514- Gezgin Günce'den – Ali Teoman, Kırmızı:

"Öğleden sonra eve gitmek üzere *pub*'dan ayrılınca, mahalledeki Waterstone's (kitabevi zinciri) mağazasına uğradım ve ilk defasında olduğu gibi, sarsıcı bir yenilgi duygusuna kapıldım yine. Adlarını bile duymadığım yüzlerce yazarın kitabı – kimisi eski, ama çoğu yeni; kimisi bazı ödüllere aday gösterilmiş, kimisi daha da öte, bazı ödüller kazanmış; özel tasarım kapaklar, kaymak gibi kâğıtlara kaliteli baskılar, dikişli ve kumaş ciltler...O kadar çekici kitaplar ki içinde ne olduğuna bakmaksızın satın alıp eve götürmek, kütüphaneye koyup seyretmek istiyor insan. Baskı adetleri kimbilir kaç? O kadar güzel baskılar az adet için yapılmış olamaz. Biliyorum ki benim kitaplarım hiçbir zaman öyle basılmayacak, hiçbir zaman o kadar çok satılmayacak, o raflarda hiçbir zaman sergilenmeyecek. Üstelik hiçbirini okumamış olmama karşın, neredeyse eminim o yazarların çoğundan daha iyi yazdığıma. Benim anladığım, ulaşmaya çalıştığım anlamda "iyi" yazıyor olsalardı, açık konuşacağım, pek az kişi okurdu herhalde kitaplarını – tıpkı benimkileri olduğu gibi. O güzel baskılı kitapların hemen hemen hiçbirini okumaya tahammül edemeyeceğimi biliyorum."

(Çünkü sen ne sığ, ne de "markalaşmış" yazardın Ali Teoman; nurlar içinde yat.)

2515- *Kaputt*'tan – Curzio Malaparte, 1939-45

"Kızıl Ordu"daki Tatarlar bence S.S.C.B.'deki en iyi mekanik işçileriydi, en iyi yıldırım süvarileriydi, en özel ve etkin takım elemanlarıydı, Sovyet ağır sanayisinin vurucu güçleriydi. Bence Tatarlar Kızıl Ordu'nun en iyi tank sürücüleri ve mekanize birliklerin en iyi mühendisleriydi..."

(Tatarlar sivil yaşamlarıyla da müstesna bir Türk kavmidir. Sanki 1001 Gece Masalları'ndan yerküreye bir armağandır. Geçen yıl Kırım'a, biraz da onları daha iyi tanımak için gitmiştim.)

2516- Memleke(n)timden İnsan Manzaraları:

-15.04.11! Pandora Kitabevi'nden nevalemi almış, okumayazma evime dönüyordum. İstiklâl Caddesi'nin kadrolu (ve uyanık) dilencisi önümü kesip, "Fethullah Gülen hatırına bir simit parası babaa" diye inleyince anımsadım. Yüzüm nadasdaydı; iki gündür traş olmuyordum.

-09.05.11! Vefa'daki ciltçimden okumayazma evime müteveccihen bir taksiye bindim. Elimde taze ciltli kitapları gören şoför, "Kırtasiyeci misiniz?" diye sordu.

2517- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-Hayat pahalılığına dayanamayan Hakkı Bekçi, Süleyman ve Demirel adlı oğullarını satışa çıkardığını ilân edeli 41 yıl,

-Mahsun Kırmızıgül'ün, "Urfalılar rakçılara parmak atar" açıklamasından sonra, Urfalılar Mahsun'un CD'lerini yakalı 5 yıl,

-İstem dışı hareketlerde bulunanların yaşadığı ve "tikli" köy olarak bilinen Bıyıklı köyünün muhtarı şaka yapmayı yasaklayalı 3 yıl,

-Didem Uzel, "92 yaşında kaybettiğimiz Yesari ön adlı müzik adamı?" sorusuna, "Yesari Asım Can Gündüz" cevabını vereli 8 yıl,

-Savaş Ay, Stüdyo 4 programında artistik hareketlerle şapkadan tavşan çıkarma gösterisi yaparken tavşanı öldüreli 5 yıl olmuş...

2518- Adnan Benk (1922-1998); örnek bir akademisyen, çevirmen, şair, eleştirmen, denemeci, ansiklopedi yazarı, dergi yöneticisi ve film müziği bestecisiydi. Bir estet ve polymath (çok bilgili) olan Benk'i tanıyanlar onu karizmatik ve hakbilir bulurlardı.

2012 onun 90. doğum yılıdır; Adnan Benk'ten bir seçki kitap yayımlanmasını isterdim.

(Adnan Benk'ten 1956 ürünü, Orhan Peker monografisini incelerken aklıma gelen.)

2519- Bankacılık dönemimde, teftiş kuruluna alınacak elemanların final mülâkatına katılırdını. Binlerce başvuran arasından seçilenlerle ilgili karşılaştırma yapınca, eskiye göre sürekli bir "nitelik katsayısı azalması" gözlemlediğimi düşünürdüm.

Ülkenin en gözde üniversitelerinde akademisyenlik yapan dostlarının tanıları da değişik değil. "Peki, daha iyiye giden bir yönleri yok mu?" diye bir umut sorduğum profesör, "Var!" demişti. "Kişisel çıkarlarını korumakta sürekli uzmanlaşıyorlar."

Paralı üniversitelerde öğrencilerin hocalarına diklendiğini duyuyorum, her fırsatta onları "ilgili merciye" şikâyet ettiklerini.

Gün gelecek bizim yakındığınız bu *gelişmelere* onların arasından çıkan sosyologlar, "Kültür değişimi" deyip kestireceklerdir.

2520- Türk edebiyatının yaşayan en iyi üç romancısını sorarsanız; "Selçuk Altun, Selçuk Altun, Selçuk Altun" en iyi on romanını sorarsanız, "Ama Selçuk Altun henüz altı tane yazdı" diyecektir.

Efendim, "amigo okurum" Hümeyra Erdoğan'la müşerref oldunuz.

2521- Mimar ve Financial Times'in dizayn eleştirmeni Erward Heathcote, gazetesinin 07.05.11 tarihli hafta sonu ekinde dünyanın "en iyi" ve "en kötü" kentlerini sıralamış. En iyiler; New York, Rio de Janeiro, İstanbul, Londra ve Roma; en kötülerse; Moskova, Dubai, Birmingham ve Kudüs.

İstanbul'u iki cümleye şöyle sığdırmış – Avrupa ile Asya; Hıristiyanlık, laiklik ile İslam arasındaki hassas dengenin dayanma noktası durumundaki İstanbul, dünyanın en güzel kentlerinden biri olmanın yanı sıra sürekli ve yoğun bir değişim içindedir. Gençtir, küreseldir, alabildiğine ticaridir ve cıvıl cıvıl caddeleriyle yaşamın 24 saat tüm keyfini çıkarır.

2522- İş adamlarımız makam odalarının tefrişini önemser oldular da duvarlarını varsıllaştırmakta, pek başarılı oldukları söylenemez.

Müstesna iş adamlarımızdan Yılmaz Ulusoy'un makam odasına girince içim açılır. Duvarlardaki nicesi beşyüz yıllık orijinal haritaların konusu, toprakları üç kıtaya uzanan Osmanlı İmparatorluğu'dur. Haritaların altındaki ince konsollara antika kalyon maketleri demir atmıştır, konukları zaman tünelinde bir sefere çağıran. Yılmaz Ulusoy'un masasının arkasında, anlamlı bir fotoğraf vardır; Mustafa Kemal Atatürk, Büyük Britanya Kralı VIII. Edward ile sohbet etmektedir.

Toplantı odasında, Yılmaz Ağabey'in, "Önemsiyorum Öneriyorum" başlıklı kitabının posteri asılıdır. "Kitap bir dünyadır, bunun dışında bıraktıklarımız dünyalıktır" özdeyişi ön plana çıkarılmıştır. Ne zaman bu cümleyle göz göze gelsem kütüphaneme koşturup, kitaplarıma sıradan sarılasım gelir.

2523- İş Bankası yeni genel müdürü Adnan Bali'nin gazetelerde çıkan tanıtım notlarından, bir "kitapçoksever" olduğunu öğrenip umutlandım. Fotoğraflarında, kameraya sanki bir "Fenerbahçeli, Fenerbahçeli" gibi bakıyordu.

28.04.11 günü İş Kültür'ün yeni merkezinde, genel müdür Ahmet Salcan ile editör Ruken Kızıler'i ziyaret ettim. Ahmet Bey'den, Adnan Bali'nin "iyi bir fenerli" olduğunu da öğrendim.

İş Kültür, özellikle kurmaca dışı kitaplarda öncü yayınevi oldu. Onların Anadolu'da kitabevi açma girişimlerini de önemsiyorum. Adnan Bali'nin desteğiyle edebiyatistana katkısı artmalıdır, artacaktır.

2524- Enis Batur bir *fotoğrafçı* da olduğunu, gezi kitaplarına eklediği gizemli fotoğraflarla kanıtlamıştı.

Nisan'da Fransız Kültür Merkezi'nde "Hayalet" başlıklı fotoğraf sergisi açılırken, onun Paris'te bulunmasını garipsemedim.

Serginin konusu, 1898'de otel (niyet)ine inşasına başlanan; izin alınamayınca 1902'den itibaren Rum Yetimhanesi olarak kullanılan binaydı. Dünyanın en büyük ahşap binası bellenen taşınmazın mimarı, ünlü Alexandre Vallaury'dir. Yetimhane 1960'da kapanınca, yapıt çürümeye terk edildi.

26.04.11 sabahı serginin tek gezeriydim. Dış mekân fotoğraflarında, binanın bir yılkı küheylanı gibi direndiğini gördüm. Puslu iç mekân karelerinde birden duraksadım. Sanki yetimhane hayalet değildi; o hayaletini bekleyen arenaydı. Bu yüzden mi salonda tek başımaydım? Bir kadim rüzgâr inlemeye başlaşa şaşırmayacaktım. Bir süre tedirgin bir baykuşun, bezgin bezgin ötmesini bekledim.

2525- "Sincan İstasyonu'nda Sinyalizasyon İmalkârlığı" :

Sayın Abdülkadir Budak,

Derginizin Mayıs sayısında, "Semih Gümüş Sendromu mu?" başlıklı pasajınızda yazı üslubum ve yaklaşımımla ilgili bazı yanlış değerlendirmeleriniz vardı. Bunları "iyi niyetli okur tepkisi" varsayıp irdelemeyeceğim.

Bir şaibeli anketle ilgili eleştirilerime karşılık, "Ne olmuş yani, Notos Öykü'de yayımlanan bir ankette "en iyi dergi" olarak Notos Öykü seçilmişse! Bir zamanlar başında bulunduğu kitap-lık dergisinde, son 25 yılın en iyi şairi de Enis Batur seçilmemiş miydi? O zaman neredeydi Selçuk Altun?" demiştiniz ki bu gerçek dışıydı. Böyle bir düzeysizliği ne Selçuk Altun ne de Enis Batur yapardı. Enis'i Paris'ten arayıp, yazdıklarınızı okudum; karşılıklı gülüştük. Sonra, kitap-lık'ın onbir yıllık editörü Murat Yalçın'ı arayıp, iddia ettiğiniz gibi bir anket yapılmadığını doğrulattım.

6 Mayıs günü sizi telefonla aradım, beşinci ölüm yıl dönümünde anmak üzere Erdal Öz'ün mezarlığına kalkan otobüsteydiniz. Yanlışınıza işaret etim, "Özür dilemek de bir erdemdir" diyerek derginizin ilk sayısında bir düzeltme notu koyacağınızı söylediniz.

Sincan Postası'nın Haziran sayısında bir özür veya düzeltme notu göremedim. Unuttuğunuzu varsayıyorum; ilk fırsatta gerekeni yapıp müfteri ve riyakâr durumuna düşmeyeceğinizi biliyorum.

CII
"Ben Coca Cola ve Michael Jackson'u örnek aldım kendime"

2526- Ayşe Kulin'e (A.K.) dair üç nokta:

Yazar takımı, meslektaşları sözkonusuysa, yazılı eleştiri yerine – genelde – dedikoduyu yeğler. Ben eleştirinin bir hizmet olduğu görüşündeyim. (Aslında her fırsatta yazar ve şairlerimizi alkışlamak gelir içimden.) Eleştireceksem, kişilerin münferit yanlışlarına odaklanırım.

1) A.K. 16.06.2011 tarihli Cumhuriyet Kitap'ta çıkan "Selçuk Altun'a Yanıt" başlıklı yazısına, "Selçuk Altun benim hakkımda ilk kez yazmıyor. Geçen yıl kaleme aldığı bir yazıya 'Sinekler Pisliğe Konar' tarzında bir başlık atmıştı" diyerek başlıyordu. Benim, içinde A.K.'nin adı geçen, özellikle onu hedef alan böyle bir yazım yoktur. A.K. bu tür saptırmayla değişik ortamlarda sanki bir duygu sömürüsü yapmaktadır.

2) A.K., Selçuk Altun'a bir kez daha yanıt yazdı. Baştan sona zırvayla dolu yanıt 21.07.2011 tarihli Cumhuriyet Kitap'ta yayımlandı. A.K. köşeye sıkıştıkça çıkar yolu düzeysizlik dozajını artırmakta bulmuştu. Tiksinerek okudum.

A.K. 16.06.2011 tarihli yanıtında, "Evet bu ödülün aday adayıydım. Ne yazık ki biz iki Türk yazar, 6 kişilik kısa listeye giremedik derken; 21.07.2011 tarihlisinde, "Ben Dublin Impac Award'a ADAY gösterildim. Bu gerçek, onun isteğiyle değişemez" diyerek kendi kendisiyle çelişiyordu. Bu cümlelerin yazarı hanım kendimi, "Türk doktorlarına teslim etmemi" öneriyordu; takdir Kitabistan'ındır.

3) Elimde irdeleme safhasında bir A.K. konusu daha var. (Varsa, maske düşürmek de bir hizmettir.)

(A.K.'nin "sidik yarışı" meraklısı temsilcisi B.A.'ya: The Guardian gazetesi Büyük Britanya'nın Cumhuriyet'idir. Pazarları The Observer başlığıyla çıkar. 17.07.2011 tarihli The Observer'ın kitap ekinde, Best Summer Reads (Yazın Okunacak En İyi Kitaplar) başlıklı bir seçki vardı. On ülke bazında hazırlanan bu çalışmanın Türkiye bölümünde; Yaşar Kemal, Moris Farhi ve Orhan Pamuk 1; Selçuk Altun ise 2 romanıyla yer almıştı...)

2527- Köy Enstitüleri mensuplarına saygıyla, bir okur mektubu sunuyorum:

Sayın Selçuk Altun,

Size bir kutlamamı bildirmek için ileti gönderebileceğim, ilginize düşecek uygun adresinizi düşünürken "Kitap Eki"nin 1111. sayısında verdiğiniz belgegeçer numarası beni sevindirdi.

100. sayısına giren "Kitap İçin" bölümü nedeniyle kutladığımı belirtirim. Bu arada, aşağıdaki açıklamamı okumanızı isterim.

Sayın Altun,

6 Aralık 2007 günlü 929 sayılı Kitap Eki'nde; "1453" sıra numarası ile yer alan İsmet İnönü'nün İsmail Hakkı Tonguç'un ölümü üzerine 1960 yılının haziran ayı içinde Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü toplantı salonunda düzenlenen törende okunan "Bildiri"yi, o etkinliğin düzenlenmesinde görevli Gazi'li iki arkadaşımla, Cevat Dursunoğlu'nun sağladığı izin sonunda İsmet İnönü'yü de davet için o tarihte oturduğu Ankara-Tandoğan mebus evlerindeki evine gittiğimizde, katılamayacağını belirtmesi nedeniyle isteğimiz üzerine, İsmet İnönü söyledi ben yazdım. İsmet İnönü'nün o bildirisi benim el yazımla benim kalemimle yazılmıştır. Bildirinin yazımı sırasında dolmakalemimin mürekkebi bittiğinden son bölümü, İnönü'nün kalemi ile yazdım. Yanımda olan arkadaşlarım ise Haydar Topay, Arif Şahin'dir. Bildiriyi, anma toplantısında, o tarihte Gazi Eğitim Enstitüsünde asistan (araştırma görevlisi) olan, Emin Özdemir okumuştur.

Türk eğitim tarihinin bütün zamanlarında anılacak eğitim kuramcısı ve uygulayıcısı İsmail Hakkı Tonguç hakkındaki, tarih içinde değerlendirilecek yönleri de bulunan bu belgeyi gün yüzüne çıkardığınız için size sevgilerimi sunarım.

3 Haziran 2011Adil Bozkurt

2528- "Bir şairin, birden fazla kitabı 'Son 25 Yılın Şiir Kitapları' arasında gösterilmişse, o şair 'Son 25 Yılın En İyi Şairidir'. "

Abdülkadir Budak

(Budak, dergisinin Mayıs sayısında yaptığı yanlışlıktan dolayı özür dileyeceğine Temmuz'da durumu örtbas etmeye çalışınca, ortaya çıkan trajikomik cümle. Özür dilemek bir erdemdir, şairler özür dileyerek küçülmezler.)

2529- Selim İleri (S.İ.) kitaplarının tanıtımına, başta onun yayınevleri özen gösterir. O Kitabistan'ın kadim kişilerindendir; yeni ürünlerine gazete, dergi ve kitap ekleri sahip çıkar. Eskiden o çok satan listelerinden inmezdi, nicedir oralarda sanki boy göstermiyor. Bunun nedeni performans düşüklüğü

olamaz. Çok satan listeleri iyice sığlaşmıştır. Oralara, tek tük istisna dışında, iyi kitap giremiyor. Nicelik, niteliği daha hızlı ke-mi-ri-yor.

2530- Ey ruh düşkünlüğü; senin adın "sığlıktır".

W. Shakespeare – S. Altun

2531- *The Bed of Procrustes*'ten – N. N. Taleb:

-Roma ve Osmanlı dönemi ile bugünkü köleler arasındaki fark, o zamandakilerin efendilerine yalakalık yapmak zorunda olmamalarıdır.

-Yanlış zamanda özür dilemek daima işe yarar.

-Gazetelerden tamamen kurtulmak mı istiyorsunuz; bir yıl boyunca bir önceki haftanın gazetelerini okuyunuz.

-Okuduğunuz kitaba eleştiri yazmak, okumadığınıza eleştiri yazmaktan çok daha zordur.

2532- İstanbul'un İstiklal Caddesi, ayak trafiği yoğunluğu bakımından yerkürenin ilk onuna girer. İstiklal'e takma ad önerisi: İZDİHAMBOL.

2533- İstiklal Caddesi'ndeki İSTANBUL KİTAPÇISI, bir Büyük Şehir Belediye hizmetidir. Kentle ilgili kaynak, kurmaca kitap, harita ve görsel objeler bulundurur. Nitelik ve nicelik açılarından varsıllaşıyor. Civarındaysam, ziyaret ederim. Orada zaman zaman, Bizans Sultanı'na rastladığım da oluyor.

2534- Tanrı'ya ulaşmak için mi kurulan Babil Kulesi'ni resmetmeye az sanatçı cüret etmedi. Ben en çok Lucas van Valckenborch'un (1535-1597) yağlı boya tablosundan etkilenmişimdir. Kulenin dış cephe detayı, Anadolu Uygarlıkları'ndan izler taşır (veya tersi).

2535- İki cümleden uzunsa komik değildir:

-Kocanızın evlenme yıl dönümünüzü unutmasını önlemek mi istiyorsunuz? Onun yaş gününde evlenin.

-"Kredi kartım çalındı ama olayı bankaya bildirmiyorum. Çünkü hırsız karımdan daha az harcıyor." Henny Youngman

-(Bu, Doğan Hızlan Beyefendi İçin) – Bir soprano ile Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) arasındaki fark nedir? FKÖ ile müzakere edebilirsiniz.

-Erkekler de aybaşına tabi olsaydı, bu kez de aybaşı bezlerinin uzunluğu ile övünürlerdi.

-"Pizzanın polisten daha hızlı kapınıza ulaştığı bir dönemde yaşıyoruz." Jeff Marder

2536- İyi şair ve yazar; tutarlı ve onurlu dindar; alçak gönüllü ve iyiliksever SEZAİ KARAKOÇ (doğ.1933) milletvekili seçimlerinde neden bağımsız aday olmaz?

(2011 milletvekili seçimlerinden 48 saat önce aklıma takılan.)

2537- *Melez Zamanlar*'dan (Ferruh Tunç, Sözcükler):

Diplomat
İçmeyen bir meyhanecinin
akıl yüklü inceliği sizinki
Bizse burada, hanidir kadeh kırıyoruz.

2538- 1936 ürünü Portraits and Self-Portraits'e (Portreler ve Oto-Portreler), New York eyaletinin kuytu köşesi New Lebanon'daki bir sahafta ulaştım. Georges Schreiber kitapta şair ve yazarlara özet yaşam öykülerini anlattırıp kara kalem portrelerini çizmişti.

Listede Albert Einstein de (1879-1955) vardı. Yaşamöyküsünü öz şekilde formüle etmişti (130 sözcük). Alıntılar: "...Genellikle içimden ne geliyorsa onu yapıyorum. Sırf bu yüzden saygı ve sevgi gördüğüm için utanıyorum... Nefret oklarına hedef olduğum da oluyor ama hep ıskalıyorlar, çünkü onlar benimle aynı dünyaya ait değiller ...Gençliğimde acı çektiğim, olgunlukta keyfini çıkardığım bir yalnızlık içinde yaşamaktayım."

İtalyan oyun yazarı ve 1934 Nobelist'i Luigi Pirandello (1867-1936) ise, "Benim hakkımda bir şeyler öğrenmek istiyorsan, yarattığım karakterlere sorayım. Belki onlar bana benim hakkımda biraz bilgi verirler" buyurur.

2539- 19.05.2011! Sahrayıcedid'te yanımızdan beyaz bir cip geçti. Direksiyondaki hanım kız sol eliyle boynunu nazlı nazlı kaşıyordu. Sağ elinde cep telefonu vardı. Direksiyonu sağ dirseğiyle yönetiyordu.

Doğru ya! O gün GENÇLİK ve SPOR Bayramı'ydı.

2540- Küresel Kültürazzi:

Bir iddiaya göre Ezop, küfürbaz olduğu için rahipler tarafından Delphi'de bir uçurumdan atıldı. / İsa çarmıha gerilirken o bu sayede ölümden dönen isyankâr mahkum Barabbas aynı zamanda bir kitap eleştirmeniydi. / James Joyce'dan, D.H. Lawrence ile Aldous Huxley'i karşılaştırması istenince, "Huxley en azından daha iyi giyinir" diyecektir. / Kompozitör Sir Edward Elgar ilerlemiş yaşında da uçurtma uçururdu. / Filozof Ludwig Wittgenstein'i (1889-1951) kravat takarken gören yoktur. / Cengiz Han'ın haremi beş yüz kadından mürekkepti. / Ressam Jackson Pollock ile yazar Jack Kerouac

"ruhsal bunalımlı" bulundukları için askere alınmadılar. / Filozof Descartes da (1596-1650) kadın yüzünden düelloya tutuşanlardandı. / Shakespeare'in oyunlarında 158 değişik bitki adı geçtiğini saymıştı mentor'larımdan David Markson. / Pusulanın da mucidi bilinmemektedir. / Mozart ölüm döşeğindeyken odasındaki kanaryanın dışarı çıkarılmasını ister; son şa(r)kısını beğenmemiştir. / Henry James ölüm döşeğindeyken, sekreterinden son yazısını daktilo etmesini ister; daktilonun sesini dinlemek arzusundadır. / Leonardo da Vinci ölüm döşeğindeyken, yaşamını heder ettiği kanısındadır...

2541- Kitap Önerileri:

İstanbul'un 100 Sikkesi – H.M. Kaya, İ.B.B. Kültür / Uzun Yolda Bir Mola – Ayşegül Yüksel, Cumhuriyet Kitapları / Masumlar – Burhan Sönmez, İletişim / Küçük Umutlar – Mehmet Serdar, Sözcükler / Köy Enstitüleri Sistemi – Niyazi Altunya, Cumhuriyet Kitapları / Köprüde İnecek Var – Birsen Ferahlı, Heyamola / Poe: Kısacık Bir Hayat – Peter Ackroyd (Çev. Esin Eşkinat), YKY / Yahudilerin İstanbulu – Okşan Svastics, Boyut / 60 mm Dizüstü Meşkler ve İçcep Meşkleri – Enis Batur, Sel / Açlığın Sofrasında – Muhsin Kızılkaya, İletişim...

2542- Yerkürenin "en marka" üniversitesi Harvard, mali açıdan da en güçlüsüdür. Okulun bağış ve onun getirilerinden mürekkep varlıkları 27.6 milyar dolardır. (09.06.2011 tarihli The Guardian.) Varlıkların verimli şekilde değerlendirilmesi için The Harvard Management Company adıyla bir fon yönetim kuruluşları vardır. Fonun Stephen Blyth adh yöneticisinin yıllık maaşı 8.4 milyon dolardı. (Bunun içinde kârlılık primi de olmalıdır.)

27.6 milyar dolar nakit, krizle boğuşan nice Avrupa ülkesinin merkez bankasında bile yoktur.

2543- 10.06.2011 tarihinde Radikal Kitap, 10. yıldönümü ekini çıkardı. (Kutlarım.) Umarım popüler romanların yanı sıra nitelikli ve ıskalanmış romanlara ve kurmaca dışı kitaplara da önem verir; tanıtımını üstlendikleri yapıtların seçiminde etik davranırlar.

Kitap ekinin yazarlarından Semih Gümüş, dergisinde yaptığı son şaibeli ankette, adı bile geçmediği halde kontenjandan Radikal Kitap ekini Çağdaş Türk Edebiyatında En İyi 40 Şey arasına eklemişti.

Sanki aile içi kutlama için hazırlanan ekin yıldönümü sayısındaki ankette, 2000'lerin en iyi romanı seçilen yapıtın yazarı da ankete katılmıştı.

Radikal Kitap editörü Derviş Şentekin'in (D.Ş.) 25.07.2010 tarihinde Sayım Çınar'la yaptığı söyleşinin başlığı, "Bu iş bir ekip işidir ve en iyi ekip de Radikal Kitap'ta" idi. (Gülerim.) Söyleşide, "52 hafta sürecinde, 'Bak şu

kitap çok iyiymiş, tanıtmadık' dediğimiz kitap yok gibi. Gibi değil, yok... "da demişti. (Katılmam.)

2011in en nitelikli romanlarından, hem de Doğan Kitap ürünü Her Cumartesi Rüya'nın (İbrahim Yıldırım), geçiştirildiğini düşünürüm.

Bu konuda etik sorunları vardır. (Muhatabı ne demek istediğimi anlamıştır.)

2544- Alfabetik düzene riayet eden kitabevlerinde romanlarım, Melih C. Anday ile Çetin Altan'ınkiler arasında kalır. Ne zaman romanlarımı iki ustanın yapıtları arasında görsem; ilerlemiş yaşlarında, onların yumruk yumruğa kavga ettikleri rivayetini anımsarım. Sanki aralarına girmiş ayırmaya çalışıyorumdur.

(Çetin Altan'ın 1965 ürünü, Atatürk'ün Sosyal Görüşleri başlıklı kitabına bir sahafta ulaştığımda aklıma gelen. Kitap Melih Cevdet'e, "İnandığı büyük ve güzel düşüncelere inanmış bir dostun hiç yalnız olmadığımıza ispatı için" denerek imzalanmıştı.)

2545- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-Banu Alkan, "Dünyanın en önemli ev kadınlarından biri benim" diyeli 5 yıl,

-Fenerbahçe-Adanaspor maçında hakem Sadık Deda, çıkış tünelinden aşağı düşüp bir süre sonra ağzı kan içinde yukarı çıktığında maçın devam ettiğini göreli 27 yıl,

-İstanbul'un Fethi Törenleri'nde, temsili Fatih Sultan Mehmet, Necmettin Erbakan'ın elini öpeli 7 yıl,

-İETT, "Biz insan taşıyoruz!" yazılı afişleri bütün otobüslerine asarak süper bir slogan bulduğunu sanalı 7 yıl,

-İsmail YK, "Ben Coca Cola ve Michael Jackson'ı örnek aldım kendime" diyeli 3 yıl olmuş...

2546- Vivet Kanetti'den Huysuzun Teki'ni bir solukta okudum. (Onun birinci tekil şahıs anlatım tarzını benimserim.) Otuz yıl önce kotarılıp, yayınlanacağı günü sabırla bekleyen kısa roman tazeliğini yitirmemişti. Muzip ve aykırı Huysuz, sanki dişi Holden Caulfield'imizdi. Onun evlilik dönemi maceralarını da okumak isterdim.

2547- EMİN ÖZDEMİR, Ülkenin en yetkin ve alçak gönüllü dil bilimcilerindendir. Sekseninci yılında, bize Yüzler ve Sözcükler'i armağan etmiştir. Bu yapıt, dilin önemi ve dilimizin güzelliği üzerine bir temel kaynaktır.

Yapıttan: "...Nereden gelir Türkçenin güzelliği? ... Genç dostum, sesçil bir dildir Türkçe. Ünlülerinin çokluğu, bunlar arasındaki uyumsal örüntü,

ünsüz benzeşmeleri hem söyleyiş kolaylığı yaratır, hem de sözcüklere sessel bir akışkanlık kazandırır. Türkçenin şiirsel bir dil olduğunu, dokusunda şiiri barındırdığını söyleyenler, sanırım onun bu yanına bakarak böyle bir vargıya ulaşmışlardır."

Emin Özdemir Beyefendi'ye göre dilimizin diğer etkin yönleri onun doğurganlığı, ayrıntılama, görselleştirme ve betimleme güçleridir.

O, altını çizdiğim nice satırlardan birinde, "Anadilini sevmeyen, ülkesini de derinlemesine sevemez" demiştir.

2548- SAMSAT'a kaçımızın yolu düşmüştür? Adıyaman'ın yedibin nüfuslu bir ilçesidir; adını duymamış olabilirsiniz. Oysa altıbin yıllık bir süreçte, Anadolu Uygarlıklarının kilit merkezlerindendi. Şemişat, Sümeysat, Sumaysat, Kala'ahattin, Samosata, Hahhum, Hahha, Kumaha, Kummuh, Kimuhi adlarıyla anıldı. Kommagene Krallığı'nın başkentiydi, Roma eyaletiydi, Bizans'la Müslümanlar arasında sınır kalesiydi.

Aziz Danyal, Aziz Rabulas ve Aziz Eusebius Sam(o)sat'lıydı. Yedi Hıristiyanlık şehidi Abbius, Hipparchus, James, Lollian, Paragnus, Philotheus ve Romanus orada çarmıha gerildi. M.S. II. Yüzyıl'da yaşayan Sam(o)satlı Lucian aynı zamanda nükte yazarıydı. Gerçek Öyküler başlıklı yapıtında aya yolculuk da eksik değildi. Bu nedenle ilk bilim kurgu yazarı sayılırdı.

Nice antik haritada, tarih kitabında karşıma çıktı ama yollarımız henüz kesişmedi. Oysa Nemrut Dağı'na komşuydu; yükseklik korkum o gizemli tepede başladı!

(Nimet Özgüç'ün SAMSAT başlıklı monografisini karıştırırken aklıma gelenler.)

2549- AKP'nin tam sayfa seçim ilanlarından birinin başlığı: KÜLTÜR ve TURİZMDE DÜNYA LİDERİ idi. "Kültür'de Dünya Liderliği" iddiasında anlam düşüklüğü yoksa okkalı bir kinaye vardı.

29.05.2011 tarihli Hürriyet'te o ilanı görünce, aklıma 'ucube' diye yıktırılan heykel ile kamu yatırımları için yok edilmek istenen arkeolojik alanlar geldi. Bu girişimleri seçmen umursamasa bile uygarlık tarihi not etmiştir.

2550- Romanlarımı birikimli okur için yazdığım söylenir. Ben önce okur Selçuk Altun için yazan, deneysel bir yazar(?) olduğumu düşünürüm. İngiliz eleştirmen Boyd Tonkin Senelerce Senelerce Evveldi'nin İngilizcesini absürd bulunca önemsemiştim.

Kapaklarından son cümlelerine dek romanlarımda, kıs(s)a mesaj, parola ve şifreler serpiştirilidir. İbrahim Yıldırım Varlık'ta (Haziran, 2011) çıkan,

"İstanbul Merkezli Bir Dünya Romanı: Bizans Sultanı" başlıklı yazısında son romanımı deşifre ediyordu. Kitabistan'da daha önce romanlarımla kimse saklambaç oynamamıştı.

İbrahim Usta'nın başta kitap için özel hazırlanan görseli, yan karakterlere özgülenen adlar; anlatıcının hobilerinden onun iç dünyasını, bir küresel polisiye romandan ödünç alınan dişi dedektifi... çözmesinden onurlandım. Ardından da sobelenmenin ikilemini yaşadım.

CIII
"Hüzün gelir çöker çimenlere...kırağı"

2551- Anketleri pek sever, yabancıların Türkiye listelerini -bir yerindenabartmadan edemeyiz.

İngiltere'nin nitelikli gazetesi The Guardian, pazarları The Observer adıyla çıkar. Ekleriyle birlikte bir genel kültür buketidir. 17.07.2011 tarihli gazetenin The New Review ekinde, İngilizlerin en gözde on tatil ülkesindeki okunacak yazarlar (daha doğrusu onların yazdığı "mükemmel kitaplar") seçilmişti. Her ülkeyi, o coğrafya edebiyatını bilen uzmanlar irdelemişti.

Prof. Maureen Freely'nin listesinde Türkiye'den, yapıtları İngilizceye çevrilmiş, dört yerli yazar (Yaşar Kemal, Orhan Pamuk, Moris Farhi ve Selçuk Altun) vardı. O, diğer yazarlardan birer, Selçuk Altun'dan iki roman seçmişti. Bu pasaj ertesi günün bazı gazetelerinin yanı sıra, Google'da 1380 haber sitesine başlık veya konu edildi. Siteler alıntılarını "hakkaniyetli" yaparken; gazeteler haberin rating'ini artırmak için, "The Guardian: Yaşar Kemal ve Orhan Pamuk Okuyun" şeklinde başlıklar atmışlardı. Oysa çalışmanın aslında böyle bir ayırım yoktu.

Ben bu yaklaşımı yadırgadım. Çünkü Yaşar Kemal ve Orhan Pamuk gibi küresel yazarların o listede yer alması malumdu. (Bu, bir köpeğin insanı ısırmasının haber yapılmasını anımsatıyordu.) Kimsenin alkışında gözüm yok ama burada haber özelliği taşıyan seçim, Moris Farhi ile Selçuk Altun gibi az tanınan adlardı. Kültür servisleri bu nüansı ıskalamamalıydı.

Prof.Freely'nin Kemal ve Pamuk ustalarla ilgili övgüleri kelimesi kelimesine alıntılanırken, Farhi ile Altun yalnızca romanlarının adlarıyla geçiştirilmişti. (On ülkeyi kapsayan çalışmada, iki kitabı birden önerilen tek yazar(?) olan Selçuk Altun bundan, önce edebiyat adına utandı.)

Acıdır ki hakkaniyetsizliği yapan tek gazete, Selçuk Altun'u her fırsatta görmemezlikten gelen Radikal değildi.

2552- Prof. Freely, Moris Farhi'nin Young Turk'ünü (Genç Türk) yaşama sevinci dolu düzeyde çok kültürlü; Selçuk Altun'dan Annemin Öğretmediği Şarkılar ile Senelerce Senelerce Evveldi'yi, "keskin, nükte dolu ve tehlikeli derecede edebi" bulmuştu.

i) "Tehlikeli derecede edebi" : İltifat ile uyarı arası bu göndermeyi benimsedim.

ii) Moris Farhi 1935'te Ankara'da doğdu. Robert Kolej'i bitirdikten sonra tiyatro eğitimi almak üzere Londra'ya gitti. 1956'dan beri Londra, derken Brighton'da yaşamıştır. İngiltere Kraliyet Ailesi tarafından, edebiyata katkıları nedeniyle MBE nişanıyla taltif edildi. PEN International'ın yönetim kurulu başkan yardımcısıdır. İyi yazar, zarif insandır. Sapına kadar Türk'tür. "Genç Türk" her kütüphanede bulunmalıdır.

2553- Radikal Genel Yayın Yönetmeni
Sn.Eyüp Can Sağlık dikkatlerine
(İlgi: Radikal Kitap Eki)

2003 ürünü Ku(r)şun Lezzeti adlı romanımdan sonra Doğan Grubu'nun kara listesine alındım. O süreçte, Radikal Kitap Eki yeni çıkan kitaplarımla ilgili reklâmları kabul ederken, romanlarım hakkında yazı yazmak isteyenleri "beyaz yalanlarla" geçiştirdi. Yalnız her yeni kitabımı; yüz küsur sözcüklük özetlerle tanıttı. Bu öz yazılarda bir alkış sesi de olurdu.

2011'de yayımlanan altıncı romanım Bizans Sultanı'yla birlikte galiba Grubun kara listesinden çıktım. Hürriyet'te iki sayfalık bir röportajım vardı. GODOT ile ilgili bir söylemim 18.04.2011 tarihli Milliyet'in ilk sayfasında yer aldı. Bu kez Radikal Kitap Eki'nde, romanın özeti bile yoktu. Bir bit yeniği var dürtüsüyle, Kitap Eki'ne yarım sayfa ilân veren yayıncımdan konuyu araştırmasını rica ettim. Bu kez onu bir beyaz yalanla bile geçiştiremediler.

Bir Elif Şafak muhalifi olduğum için durumdan kendilerine görev çıkaranlar olabilirdi. 05.05.2011 tarihli yazımda, bir yanıt alamayacağımı bile bile Cem Erciyes'e bu kuşkumu ilettim.

O yazımı okuyan bir Kitabistan erbabı, bana artık Radikal Kitap'ta Derviş Şentekin (D.Ş.) adında bir editör olduğunu duyurdu. O kişi benim her fırsatta eleştirdiğim Semih Gümüş'ün yakınıydı ve ustasına yaranmak için güya kitabımı çelmeliyordu. Aslında D.Ş.'nin etik dışı diğer davranışlarından tedirgin olan az yayınevi ve kişi yoktu.

Bizans Sultanı -galiba- yılın ses getiren nitelikli romanlarındandı. Küresel yazar Enis Batur onun için, "Alabildiğine sürükleyici, okuru baştan uca akıntısına çekip taşıyan roman; Selçuk Altun'un açık ara en iyi romanı bence" demişti. Buna karşılık D.Ş. ise Sayım Çınar ile yaptığı bir röportajda, "... Ama diğer tarafta yayıncılara karşı da bir sorumluluğumuz var...52 hafta sürecinde, 'Bak şu kitap çok iyiymiş, tanıtmadık' dediğimiz kitap yok gibi. Gibi değil yok." diyebiliyordu.

Cem Erciyes'i eleştiririm ama Galatasaray başlıklı monografisini okurlarıma önerdiğim kitaplar arasına kattım. Semih Gümüş'ü eleştiririm ama Faruk Ulay'dan benimsediğim bir kitap yayımlarsa onu okurlarıma öneririm.

Sizden bir destek veya yanıt beklemiyorum. Etik değerler adına sesleniyorum. Edebiyat ekleri önce (edeb)li olmalıdır. Radikal'e yeni bir çehre kazandırma faaliyetiniz kapsamında dikkatinize sunulur.

04.08.2011 tarihli yazımda Radikal Kitap Eki'nin 10. Yıldönümünü kutlarken "niteliğe" yönelik önerilerde de bulunmuştum. D.Ş. röportajında bir de, "Bu iş bir ekip işidir ve en iyi ekip de Radikal Kitap'da" demişti.

(Evet, orada bir "ekip" dayanışması yok değil.)

2554- Western romancısı Louis L'amour'dan (1908-1988) bir anekdot::

"Bir gün daktilonun başına çökmüş çala kalem yazıyordum. Birden küçük kızım başıma dikildi:

-Baba, neden bu kadar hızlı yazıyorsun?

-Çünkü öykünün sonunu çok merak ediyorum."

2555- A.B.D. vatandaşı James Verone 59 yaşındadır, işsizdir, dört değişik hastalıktan muzdariptir ve sağlık sigortası yoktur. 09.06.2011 sabahı North Carolina'daki bir banka şubesine girer, vezneye yaklaşıp, "Bu bir soygundur, lütfen bana bir dolar verin" der. Sonra ganimetiyle birlikte bir sandalyeye çöküp polisi bekler.

Amacı hapishaneye girmektir. Böylelikle yaptıramadığı tedavileri devlet rafından karşılanacaktır. James Verone tutuklanır ama amacına da ulaşır. Tedavisine derhal başlanırken banka soygunu yerine hırsızlıktan yargılanacaktır. (The Guardian, 22.06.2011)

2556- Küresel kültürazzi:

Don Kişot'un ilk kısmı yayımlandığında 58, ikinci kısmı yayımlandığında 86 yaşındaydı Cervantes. / Karısı güzel olmayan bir yazara henüz rastlamadım derdi Kurt Vonnegut. / Onyedinci Yüzyıl'ın ünlü şairlerinden John Milton, eleştirmen(lerin)e baykuş, guguk kuşu, maymun veya eşek diye seslenmezse köpek dermiş. / Sofokles'e göre bir insanın başına gelebilecek en iyi şey dünyaya gelmemektir./ Filozof Kierkegaard'ın annesi, babasının eski hizmetçisiydi. Günlüklerinde annesinin adı geçmez. / Rembrandt ve Henry Fielding de hizmetçileriyle evlendiler. / E.A. Poe iki kez Baudelaire'in dualarına girmiş, tövbe tövbe estağfurullah. / Karl Marx masa başında öldü. / Ben çocukken dünya Sioux'lara aitti derdi Kızılderili şef Oturan Boğa; gençken bu toprakların her yerini gezdim Apaçilerden başka halk görmedim

derdi şef Koçis; bir zamanlar rüzgâr gibi yaşardım buyurmuştu Geronimo; biz beyaz adamları çağırmadık ki diye sızlanırdı Deli At. / Jean Stafford'un yazar olduğunu duyan bir kovboy, "Gölgede yapabileceğin bir işin olduğu için şanslısın" diyecektir...

2557- 19.06.2011! Bugün "Babalar Günü", umarım karınıza armağan almayı unutmadınız. Ben Nur'a istediği valizi aldım, istediği yerlere götürdüm o da akşam Karayip Korsanları filmine gitmeme izin verdi...

2558- Önümüz kış, İstanbul'da açılacak ve yalnızca kışlık giysiler satacak butiğe ad önerisi: KIŞTANBUL!

2559- Önemli yazar ve şair Hulki Aktunç'u (1949-2011) son yolculuğuna uğurlayamadım; yurt dışındaydım. Sıkı bir KİTAP İÇİN okuruydu; bu sayede tanışmıştık.

(Helal olsun! Helal olsun! Helal olsun!)

2560- Güven Turan'ın 101 Dize'si (YKY, 1996) 101 sayfadan mürekkeptir. Her sayfada bir dize vardır, her dize bir şiir şiddetindedir. Yılda bir elime aldığım yapıtlardandır.

101 Dize'den 5 dize:

-Bir kelebeğin kanadı deldi geçti düşlerimi; gülümse
-Bir nisan bulutunu öpüyorum; yüzün değiyor
-Bin güneş açıyor eylüle kırdığım nar
-Gölde yıldız yansısı: Gecede bir fulya tarlası
-Hüzün gelir çöker çimenlere...kırağı.

2561- Oray Eğin 07.07.2011 tarihli Akşam'daki yazısında, yeniden Kültür Bakanlığına getirilen Ertuğrul Günay için, "Ne yazık ki hükümetin kültür politikalarını sadece bir vitrinden görme alışkanlığı sürüyor, yoksa Ertuğrul Günay gibi başarısızlığı kaç kere ispat edilmiş birine hâlâ bu koltuk verilir mi? En iyisi Doğan Hızlan dışarıdan bakan yardımcısı olarak atansın" demişti.

(Doğan Hızlan gibi bir esteti Ertuğrul Günay'ın yardımcılığında düşünemem. Gönlümdeki bakan adayı herkesin olumlu bulduğu Prof. Nabi Avcı'ydı. Günay'ın hiç olmazsa bu dönem kabinenin "gaf şampiyonu" olmaması dileğiyle.)

2562- İki Cümleden Uzunsa komik değildir:

-Üç tür insan vardır; sayı saymasını bilenler ve bilmeyenler.

-Biz tanrıyla konuşurken dua ediyoruz ama tanrı bizle konuşursa şizofren sayılırız. Ama neden?

-"Bekar kalıp binlerce erkeği perişan etmek varken neden evlenip tek bir erkeği perişan edecek mişim?" Carrie Snow

2563- "Küçükken beni yalancı diye çağırırlardı; artık büyüdüm, bana yazar diyorlar."

Nobelist Isaac B. Singer

2564- "Onun hakkında konuşmuyorsanız sizi dinlemeyen kişiye aktör denir."

Marlon Brando

2565- "Seçimlerle gittikçe kendine güveni artan AKP teokratik devlet, faşist devlet, mahalle baskısı ve vahşi kapitalizm yolunu seçerse, bu durumda tek tesellim kalacak: Ben ve tanıdıklarımın çoğu bu gidişin tanımladığı dünyadan gitmiş olacağız ve ülkeyi bu duruma getiren Atatürk reformları bir rüya gibi kalacak."

Prof. Oktay Yenal (doğ.1931), (17.06.2011 tarihli Cumhuriyet Bilim Teknoloji)

2566- 25.07.2011! Ferhan Şensoy Bodrum'da anılarının ikinci kısmını yazıyor olamaz mı?

2567- Print Eden Tosun Okuyana Nokta Com'dan – Ferhan Şensoy:

Bahçelerde meleme
Göğsünü düğmeleme
Ölürsem sebebimsin
Chat'omanyak Emine.

2568- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-Demokan Akkoyunlu isimli bir baba oğluna Zagor ismini koyalı 9 yıl,

-Tansu Çiller, iki eşi olan Salim Ensarioğlu'nu kadın ve aileden sorumlu devlet bakanı yapmak isteyeli 14 yıl,

-Semra Özal, zamanında, "Bir dikili ağacı bile yok" dediği oğlu Efe Özal'a borç olarak verdiği 1.8 milyon doları geri alamayınca dava açalı 6 yıl,

-A.H. Uçarok isimli bir iş adamının düzenlediği, "161 parça tencere seti alana 300 metrekare bedava arsa" kampanyasına yaklaşık 10 bin kişi katılalı 17 yıl olmuş...

2569- Sakal, bıyık ve favori düşkünlüğüne pogonotrophy denirmiş. Bunu öğrenince, aklıma devlet adamlarımızın Avrupa'da katıldıkları toplantılardan sonra çekilen grup fotoğrafları geldi. Dikkat ediniz, fotoğraflardaki tek bıyıklı cumhurbaşkanı, başbakan veya dış işleri bakanı bizimkilerdir.

Yakışması veya bir yarayı örtmesi durumunda bıyığa itirazım yok. Aksi takdirde, özellikle bıyığın erkeğin yüzünde bir fazlalık oluşturduğunu düşünürüm. Bıyığın tıbben de mahzuru vardır. Bakteri toplar, sonuçta en azından alerji nedenidir. Bir yiğitlik işaretiyse, ordu ve polis örgütünde neden yasaktır?

2570- Tarih Terimleri Sözlüğü'nden (TDK):

Haseki sultan: Padişahtan çocuğu olan karavaş.

Karavaş : Savaşta tutsak edilen ya da satın alınan ve sahibinin üzerinde tam bir kullanma hakkı bulunan kadın.

Frengistan: Osmanlılarca Avrupa'ya verilen ad.

İskemle ağası: Padişahın, ata binerken ayak basmak için kullandığı çuha kaplı biniş iskemlesini taşıyan ağa.

Müteferrika: Padişah vezir ve daha başka devlet büyüklerinin yanında türlü hizmetlerde kullanılan kimselere verilen ad.

2571- Kitap önerileri:

Kardeşim Akif – Haz. Eren Barış, Dipnot / Ouidah Naibi – Bruce Chatwin (Çev. Deniz Koç), YKY / Kuzgun – Edgar A. Poe (Çev. Oğuz Bakara), Boğaziçi Üniv. Yay. / Paris Kahveler Atlası – Uğur Kökden, Kavis / Bozkır Aydınlığında Aşk – Adnan Binyazar, CAN / Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyete (Op. Dr. Albay Ali Osman Onbulak ve Ailesi'nin Öyküsü) – Sermet Onbulak, VTT Yay. / Ecinniler – Elif Batuman (Çev. Sabri Gürses), Doğan Kitap…

2572- Elif Batuman'ın (doğ.1977, New York) bir denemesine New Yorker dergisinde rastladığımda yıl 2006'ydı, o Stanford Üniversitesi'nde doktora öğrencisiydi. KİTAP İÇİN'de bu Elif'e dikkat edin ve diğer Elif'le (Şafak tabii ki) karıştırmayın dediğimi anımsıyorum.

Elif Batuman seçkin bir edebiyat akademisyeni oldu, nitelikli Anglo-Amerikan dergilerinde sürekli yazıları çıktı. 2010 ürünü *The Possessed* bir deneme/anı buketiydi ve ses getirdi.

Elif Batuman kişisel reklâmı ve kitaplarının satışını artırmak için her yol mübah demeyerek, birikimiyle ve kaleminin gücüyle kendinden sürekli söz ettirecektir.

2573- Patrick Leigh Fermor 20.06.2011 tarihinde vefat ettiğinde 96 yaşındaydı. Gezi edebiyatının Shakespeare'iydi, tüm yapıtlarını okumuştum. 1933'te, 18 yaşında Hollanda'nın Hook kentinden yü-rü-ye-rek İstanbul'a ulaşması 2; gezi anılarını kitaplaştırması (A Time of Gifts, Between the Woods and Water) 65 yıl sürmüştü.

İkinci Dünya Savaşı'nda Yunanistan'ı istila etmek isteyen Nazi ordusuna karşı savaştı ve Yunanistan'a yerleşti. Kraliçe tarafından "Sir" unvanıyla taltif edildi.

A Time To Keep Silence (Susma Zamanı) başlıklı başyapıtı için Kapadokya'ya da gelmişti. Türkçe'ye çevrilmiş bir kitabına rastlamadım.

2574- Ayşe Kulin'le (A.K.) bir yazılı atışma süreci yaşadık. Buna yazarın temsilcisi B.A. da katıldı. Hazretler köşeye çıkıştıkça üsluplarını düzeysizleştirdi; bu bakımdan uyum içindeydiler. İşin özündeyse birbirleriyle çeliştiler.

Örneğin 16.06.2011 tarihli Cumhuriyet Kitap'ta alt alta çıkan yanıtlarında; A.K., "Evet bu ödülün aday adayıydım. Ne yazık ki biz iki Türk yazar 6 kişilik kısa listeye giremedik" diyerek IMPAC ödülüne aday olamadığını itiraf ederken temsilcisi, A.K.'nin aday olduğunu; İngilizce yetersizliğim nedeniyle benim durumu kavrayamadığım kanısındaydı.

Aynı tarihli yazısında temsilci, A.K.'nin kitaplarını yayımlayan yayınevlerinin ülke bazında listesini yapmıştı, "İstersem kitapların kapaklarını bana yollamayı öneriyordu." O listeden bir kitap seçip (Dalkey'den İngilizce bir A.K. yapıtı) istedim. Gönderemedi, çünkü öyle bir kitap yoktu!

21.07.2011 tarihli Cumhuriyet Kitap'taki ikinci yanıtında A.K.; 2012'de yayımlanacak bir kitabı 2011 katalogunda aradığım için benimle güya alay ediyordu. Aslında kitabın yayınlandığını iddia eden temsilcisiyle tekrar çelişip yeniden trajikomik duruma düşmüştü.

2575- "İyi roman kahramanı, kötü roman ise yazarı hakkındaki gerçeği anlatır."

G.T.K. Chesterton

CIV
"Öğrenciye ev verenin kanalizasyonunu tıkarım!"

2576- "Köklü" edebiyat ödüllerine en az 70 kitap başvurur. Tomris Uyar günlüğünde (09.12.1975), jüri üyesi bulunduğu Milliyet Roman Yarışması'na 116 başvuru olmasından yakınmıştı.

Batı'da bu durumda bir süzgeç mekanizması vardır. Katılanlar bir ön elemeden geçirilip en fazla on adaya indirgenir. Jüri üyelerine on kitabı okuyup, değerlendirmeleri için rahat bir süre tanınır.

Ülkemizde, jüri üyelerinden hâlâ 116 roman okumaları istenebilir. Bunun için kendilerine traji komik uzunlukta bir zaman öngörülecektir. (Pek bir şey okumamak için, bundan iyi bahane olur mu?)

Ödül toplantılarında dönen "hatır şikesi" girişimlerinden geçmişte örnekler vermiştim. Bu kez, jürideki tuhaf alt/üst ilişkisine değineceğini. Nice jüride kadim bir üye vardır. O duayen bir yazar, şair hatta akademisyendir. Ya onun adayı ödülü alacaktır, yoksa onun veto ettiği bir adayın, çoğunluğa rağmen, eli boş kalacaktır. Neymiş efendim? "Üstat" kırılırmış.

Bunları nereden mi biliyorum? Edebiyat ödüllerinin "içerde" dut yemiş bülbüle dönen üyeleri, "dışarıda" bülbül kesilir de oradan".

2577- Yeri geldikçe yinelerim, "Yaptığınız iyilikler cezasız kalmayacaktır" Kitabistan'a yakışan bir aforizmadır.

Bu alemde az kişi ve kuruluşa iyiliğim dokunmamıştır. Kimselerin yazamadığını yazıp, az bezirgân kılıklının maskesini düşürmemişimdir. (Onların da diş gıcırtılarını duyarım.)

Peki, sana ne yaptım ey internet hazretleri?

(04.08.2011 tarihli KİTAP İÇİN'in logosu, teknik nedenlerle KİN olarak çıkınca aklıma gelen.)

2578- 28.07.2011 tarihli FEKLAVYE'de, kitabı basılmadan 14. baskının avansını çeken gamsız yazar başroldeydi. O Semih Poroy çizgi öyküsü bana, en az on yıllık bir anekdotu anmısattı:

YKY'nin bir yazarı, yapıtının yeni baskısı için avans ister. Kitabından ancak 200 adet satıldığı, stokta 800 adet bulunduğu yeni bir baskının henüz

söz konusu olmadığını duyunca yayınevini hışımla terk edecektir. Onun bir gazetede köşesi vardır. Derhal YKY aleyhine bir eleştiri karalarken rahmetli Aydın Gün'ün yazdıklarını, Selçuk Altun'a mal eder.

Düzmece yazıyı görünce midem kalkmıştı! Çünkü bir ay önce, bu kez projesi YKY tarafından reddedilen bir başka yazar, aynı konuda yazmış ve orada da Aydın Gün yerine Selçuk Altun yad edilmişti.

2579- Amerikalı yazar ve koleksiyoner Gertrude Stein (1874-1936) Paris'te yaşardı. Picasso'nun *farkına* ilk varanlardandı, dosttular. Picasso'nun 1906'da tamamladığı Stein portresi, New York'taki Metropolitan Müzesi'ndedir. Onu ilk kez gören Stein, "Ama bu bana benzemiyor" diye sızlanınca Picasso, "Zamanı gelince *sen* ona benzeyeceksin" buyurur.

2580- İstanbul'da açılacak ve ikinciel avantgarde kadın giysileri satacak butiğe ad önerisi: İSTANÇUL.

2581- Juan Gabriel Vazquez'in İngilizcesini (Informers) beğenerek okuduğum romanı, Türkçe'de GAMMAZCILAR başlığıyla yayımlandı.

Sözlüklerde, "Gammazcı" diye bir sözcük yoktur.

TDK Sözlüğüne göre, "GAMMAZ: Söz getirip götüren, arkadan çekiştiren, ara bozucu, fitneci..." demektir. (Bu okkalı sözcük yetmez miydi, yoksa atladığım bir kinaye mi var?)

2582- 09.08.2011! Yılın belki de yılların sahaf ganimeti! Kült kitap GARİP'in ilk baskısı (1941) Şevket Rado'ya; Orhan Veli, Melih Cevdet Anday ve Oktay Rifat tarafından imzalanmış. Bu üç imzayı bir arada ikinci kez görmek mümkün değildir derler.

-"Şevketcim, canım, şekerim, evladım, yavrum" Orhan Veli
-"İki gözüm, biricik Şevketcim
Bu kitaptaki (Islık Çalmak) şiirini sana hediye etmek isterdim.
Mümkün olmadı. Şimdi bütün şiirleri sana veriyorum." Melih C. Anday
- "Ben de!!!!! Ben de!" Oktay Rifat
(Kitap artık bende!)

2583- 19.07.2011! Açık hava Tiyatrosu'nda Paul Simon'u dinledik. Üstat, erbabına göre yüzyılın pop bestesi, Bridge Over Troubled Water'ı söylemedi. Şaşırdık! (Sanki striptiz izlemeye gitmiştik ve dansöz sutyenini bile çıkarmadan sahneden kaçmıştı.)

Müzisyen dostum Mehmet Gür'den öğrendiğime göre şarkıyı, Simon-Garfunkel ikilisi varken, Garfunkel söylermiş. Yetmişinci yaşını idrak eden Simon'un besteye nefesi yetmeyebilirmiş.

(O zaman benden günah gitti: I'm on your side / When times get rough / And friends just can't be found / Like a bridge over troubled water / I will lay me down...)

2584-

1) -69'u çok seveceksiniz!
-Biz ikincisiyiz! Ama bizimki 77 santim.
-Bacaklarınızı çok seviyoruz.
-Afedersiniz, bizimki yine 77 santim oldu.
(Özel havayolu şirketlerinin reklâmlarından seçmeler okudunuz.)

2) –Bizimki 77 santim değil ama zamanında kalkıyor.
(Bir diğer özel havayolu şirket patronunun onlara sözlü yanıtıydı.)

2585- Gümüşsuyu'ndaki Park Otel inşaatı yasal nedenlerle 22 yıl önce durduruldu. O tam 8035 gün, kaşalot ölüsü gibi kentin bir merkezinde bekletildi. Ne denli çirkin bir kütle olduğu Anadolu yakasından daha iyi görülüyordu.

Bir yatırım şirketi inşaatı yeniden başlattı. 2012'de İstanbul, bir butik otele daha kavuşacak. Umulmadık zamanlarda inşaattan taşan gürültü semti rahatsız ediyor. Ben tarihi bir konser öncesinde, enstrümanların akort edildiğini varsayarak umutla yutkunuyorum.

2586- Küresel Kültürazzi:

Balet Nijinsky'i izledikten sonra, "Korkarım dünyanın en büyük aktörünü gördüm" demişti Sarah Bernhardt. / Picasso ve Diego Rivera'nın gözde aktörleri Charlie Chaplin'di. / Borges'e göre Cennet bir tür kütüphaneydi. / William Faulkner'e göre Mark Twain, Avrupa standartlarında dördüncü sınıf bir yazar bile değildi. / A.B.D.'deki zencilerin başkaldırı önderi, hatip Martin Luther King, hitabet dersinden "orta" dereceyle geçebilmişti. / Şair Nicanor Parra fizik profesörü; yazar Miroslav Holub immunoloji araştırma şefiydi. / Şair Paul Eluard Gestapo'ya izini kaybettirmek için bir tımarhanede iki ay saklandı. / Einstein cep saati taşırdı. / Sosyolog Auguste Comte bir fahişeyle evlenmişti. / Diyojen öldüğünde yüzü koyun gömülmesini ister; çünkü dünya bir zaman sonra, yukardan aşağıya doğru bir dönüş yapacaktır. / "Yapıtlarıma değer veriyorsanız lütfen çalmayınız" yazardı, Nobelist Hermann Hesse'nin yazlığının kapısında. / Konfüçyüs gayrimeşruydu. / Karl Marx, çocuklarına yüksek sesle Shakespeare okurdu. / Hiç kimsenin

intihar etmediği ama önemli bir Dostoyevski romanı var mıdır? / Serendipity sözcüğünü ilk kez Horace Walpole 1754'te kullandı. Enis Batur'a göre aynı sözcüğü Türk edebiyatında ilk kez kullanan Selçuk Altun olabilir...

2587- "Nice yazar, belki günün birinde söyleyecek bir şey buluruz diye yazar da yazar". N.N. Taleb

2588- "Okumayan ama yazmaya özenen bir yapımızın olduğunu düşünüyorum. Oysa yazma okuma edimizden sonra gelen bir eylemdir. Okurluk serüveni yaşamadan, yazı dilinin incelikleri, güzellikleri solunmadan yazılacak bir yazı, 'sözsel yığışım' olmaktan öteye geçemez".

Yüzler ve Sözcükler – Emin Özdemir

2589- Tarih Terimleri Sözlüğünden – TDK Yayınları :

Keçekülah : Yeniçeri başlığı.

Koyun emini : Osmanlılarda İstanbul kentinin ve savaş zamanı ordunun etini sağlamakla yükümlü görevli.

Tefe: İçinde yirmi altın yaprak bulunan paket.

Gaddare: Ağır ve her iki yanı keskin bir tür kılıç.

2590- İki cümleden uzunsa komik değildir:

-"Arkadaşlarım hareket halindeki her şeyle seks yapabilir. Benim öyle bir kısıtlamam yoktur." Emo Philips

- Kadınlar sevişirken neden mi gözlerini kapar? Çünkü hiç biri, bir erkeğin tatmin olduğunu görmeye dayanamaz.

-"Başarılı erkek karısının harcadığından daha fazlasını kazanandır. Başarılı kadın öyle bir koca bulabilendir." Lana Turner

-"Armağan ettiği elmasları iade edecek kadar bir erkekten nefret edemedim." Zsa Zsa Gabor

-"Mastürbasyonun bir iyi tarafı, onun için süslenmenize gerek olmamasıdır." Truman Capote

2591- Elif Şafak son romanıyla derhal çok satanlar listesinin başına yerleşti.

Her zaman olduğu gibi kitap, edebi değeri yerine "magazin" yönleriyle gündeme oturdu. Önce yazarın kitap kapağındaki ve kitapevlerine yerleştirilen dev afişlerdeki tuhaf fotoğrafı eleştirildi. Bu kez onu bir sürpriz bekliyordu, roman konusunun intihal (çalıntı) olduğu iddia edildi. Reklâmda pek sınır tanımayan E.Ş.'nin bu detaylara aldırış ettiğini sanmıyorum.

Kitabı değişik yerlerinden karıştırdım. Sanki en sığ romanıydı. Oysa gençlik yapıtlarında edebi bir doku yok değildi. Onlarda da bir yapaylık duyumsardım; benimsemediği bir konuda hocasını etkilemeye çalışan bir öğrenciyi andırdığını düşünürdüm.

2592- Ağustos sıcağından kitap önerileri:

Maçahel – Faruk Akbaş, SAY / Hayat Yeşil Umut Mavi – Evgin Atalay, Kırmızı / Sonu Zor, Mustafa Irgat, YKY / Saf ve Düşünceli Romancı – Orhan Pamuk, İletişim / Peri Çıkmazı – Turgay Kantürk, SEL / Ya Seyahat! – Roni Margulies, Notos Kitap / Aynadaki Dişi Şeytan – Horacio Castellanos Moya (Çev. Ayşegül Yurdaçalış), SEL / Pentimento – Seyhan Erözçelik, Everest...

2593- Sonu Zor'dan – Mustafa Irgat (1950-1995):

Denizde Yüzen İskemle
Şimdi satır aralarını dolduruyorum.
Gündüz yüzümle aynamda uyanıyorum.
Ne hoşsun! Ne güzelsin! Atmaca'sın.
Halkası dönük bir sabırda yükselir
Taş, nar, yok ki bulsun denizi batan.

Kalyon ıssız, kemerleri geçiyor dilsiz.
Siz bir çınar altısınız, hep yoksul gölgesi.

2594- Öncü yazar Edgar Allan Poe'nun (1809-1849) kısa yaşamı sefalet içinde geçti. Ölüm nedeni hâlâ muammadır. Baltimore'dayken yaşadığı, ölümünden sonra müze haline getirilen minik bina, A.B.D.'deki tasarruf önlemleri kapsamında kapatılıyormuş. (Int. Herald Tribune, 09.08.11). Buna karşılık aynı kentteki Babe Ruth müzesine dokunulmuyor. Hazret ünlü bir beyzbol oyuncusuydu ve müzesi Poe'nunkinden beş kat daha çok ziyaretçi çekiyormuş.

Nicelik niteliği; ün, değeri daha hızlı (k)emi(ri)yor.

2595- Küresel dergi Financial News'un yıl sonu sayısında, Yükselen Yıldızlar başlığıyla bir seçkinler listesi yayınlandı. Oradakilerin tümü 40 yaşın altındaydı ve finans sektöründe geleceğin liderleri olmaya adaydılar.

Listede, London Stock Exchange (Londra Menkul Kıymetler Borsası) iş geliştirme bölüm başkanı Pınar Emirdağ'ın adına rastlayınca içimdeki gri bulutlar dağıldı, zaman tünelinde çeyrek yüzyıl öncesine gittim...

(1980'li yıllarda Yapı Kredi'de genel müdür yardımcısıyken, sonradan sektörün duayenleri arasına katılan Orhan Emirdağ'la komşu odalarda çalışırdık. Pınar, Orhan Bey'in kızıydı. O, Bilkent Üniversitesi'ni dereceyle bitirdi. Brown Üniversitesi'nde iddialı bir konuda fizik doktorası yaptı...

Tanıdıkların çocukları küresel kuruluşlarda sivrildikçe veya seçkin üniversitelere sanat/edebiyat okumaya gittikçe "bir nebze" umutlanıyorum.)

2596- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-AKP Milletvekili Fazıl Karaman, memura ek ödeme öngören tasarının görüşmeleri sırasında, "Biz zeytini bir lokmada yemezdik, onlarda öyle yesin" diyeli 5 yıl,

-Mustafa Sarıgül, Yalova depremi için hazırlanan yardım kampanyalarını, gitmeleri gereken yönün tam ters istikametindeki Taksim'e doğru yönlendirerek, yaptığı yardımı hoparlörlerle halka tanıttıktan sonra deprem bölgesine göndereli 12 yıl,

-Erzurum Dadaşkent Belediye Başkanı Ensar Coşkun, "Öğrenciye ev verenin kanalizasyonunu tıkarım" diyerek ev sahiplerini uyaralı 15 yıl olmuş...

2597- Doğan Hızlan –özel dolmakalemleriyle- yazdığı ithaflarla da zariftir.

Yazılı İlişkiler başlıklı yapıtını; "Selçuk Altun'a, edebiyat coğrafyası sonsuz bir dostuma" diyerek imzalaması benim için anlamlıdır.

Anılarımda Yaşayanlar'da (YKY, 2010), "Andre Gide 'Hatırlamak dert icadıdır' demiş. Selçuk Altun'a bir soru: Doğru mu söylemiş?" demiştir.

Kitabı rafına kaldırırken soruya yanıt üretmek yerine bir Gesualdo Bufalino epigramı anımsadım, "Ah ne hüzünlü günlerdi onlar, yaşamımın en mutlu günleri." Sonra Gymnopedies'i dinlemek üzere, elim Erik Satie CD'sine uzandı.

2598- Koleksiyonumuzda iki Nasip İyem (1921-2011) heykelciği vardır. Salondaki "yanaklı" ve güleç kadını onun "oto-büstü" bellemişimdir. O bize Nasip ve Nuri İyem'in zarif gelini, Evin İyem'in armağanıdır.

Nasip İyem Leopold Levy'nin öğrencilerindendi. Yapı Kredi Kültür Merkezi girişindeki yarım yüzyıllık seramik duvar panosu da duayen sanatçıya aittir.

30 Temmuz günü onun cenaze töreninden dönüşte; önce salondaki baki "Nasip İyem"i saygıyla okşadım.

2599- 14.08.2011 tarihli Cumhuriyet'in kültür sayfasındaki haberin başlığı "Türk edebiyatı Amerika'da" idi.

Barbaros Altuğ, Everest Yayınları ve Dalkey Archive işbirliğiyle hazırlanan seride, 2012'den itibaren; Ayşe Kulin, Kürşat Başar, Latife Tekin ve İskender Pala'nın yapıtları Amerika'da yayınlanacakmış.

Anılanlar Everest'in çok satan yazarlarıdır. Dalkey ise Illinois'daki bir üniversite kampusünde mukim, kâr amacı gütmeyen bir butik yayınevidir. Bu haber Dalkey Archive'in internet sitesinde henüz yer almadı ama sanırım dizi, Everest'in maddi katkılarıyla gerçekleşecek. Varsayımım doğruysa, yazarlarının A.B.D.'de yayınlanmasını sağlayan Everest'i kutlarım.

Habere göre dizinin ilk kitabı Ayşe Kulin'in Veda'sı olacak. Haberin son cümlesine göre, "... kitapların tümü daha önce İngilizce yayımlanmamış roman olma özelliğini taşıyor."

Ben final cümlesini okurken biraz ikirciklendim. Çünkü Veda; Farewell başlığıyla geçen yıl İngilizceye çevrilip, Everest tarafından (Türkiye'de) yayımlandı. Hatta o kitabı Milli Kütüphane, IMPAC Dublin Ödülünün aday adayı listesine önerdi. (Strange!)

2600- Önce kısa bir reklâm : İngiltere'nin saygın haftasonu gazetesi The Observer'da (17.07.2011) bir edebi araştırma yayımlandı. Britanyalı turistlerin gözdesi 10 tatil ülkesinde, o coğrafyanın İngilizce'ye çevrilmiş yazarları arasında bir seçim yapılmış. Sonuçlar, "Yazın okunacak en iyi kitaplar" başlığıyla duyuruldu. Seçim, ilgili ülkenin edebiyatını özümsemiş yazar veya akademisyenlere aitti.

Türkiye kısmında, Selçuk Altun'un İngilizceye çevrilen iki romanı da (Songs My Mother Never Taught Me, Many and Many a Year Ago) yer aldı.

CV
"Vatandaş-Kamu Yazışma Adabı Hakkında"

2601- T.C. Başbakanı

Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a (Bir Öneri),

(İLGİ: Vatandaş-Kamu Yazışma Adabı)

Vatandaş kamuya sunduğu dilekçesinde, azami ölçüde "terbiyelidir." Sanki saygıda en ufak bir kusurda, başvurusu yanacaktır. O ikircikli yazıların, "saygıyla arz edilerek" noktalandığı malumunuzdur.

Buna karşılık kamu vatandaşa yazmışsa, en fazla "bilgisini rica" eder. İçeriğinde bir soğuk uyarı havası esmesi gelenekseldir.

Doğrularını benimsemeye çalıştığımız Batı'da, vatandaş-kamu yazışmasının finalinde alt/üst ilişkisi yoktur. İki taraf birbirini eşit sıfatlarla selamlar.

İktidar döneminizde radikal değişiklikler yaşanıyor. Bunlardan ileride tartışılacaklar da olacaktır. Kamu birimleri vatandaşla yaptığı yazışmayı saygılarını sunarak bitirirse, bu çağdaş uygulama ancak takdir edilir. İçtiği suya, ilaca; yediği ekmeğe, simide KDV ödeyen bizler bu inceliği hak ediyoruz.

Kamu birimlerinin vatandaşla yazışmalarını "saygılarımızla" diyerek bitirmesi önerimi, görüşlerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Selçuk Altun

2602- 15.06.11 tarihli International Herald Tribune'un kültür-sanat sayfasındaki o küçük fotoğraf nasıl dikkatimi çekmezdi ki? Salzburg Festivali'nde, Riccardo Muti orkestrası eşliğinde sahnelenen Figaro'nun Düğünü olumlu eleştiriler almıştı. Fotoğraftaki üç kadın sanatçıdan en soldakinin adı Asude Karayavuz'du. Derhal internete başvurdum. (Asude, 1982 doğumluydu ve MSÜ mezunuydu. Yarışmalar, sınavlar kazanarak ünlü La Scala Operası'nda solist sanatçı mertebesine yükselmişti. Bravo, bravo, bravo!)

Küresel tasarım dergisi Wallpaper'in eylül sayısında, moda arenasında yükselen 20 genç moda tasarımcısı sıralanmıştı. Bir numarada, Milano'da mukim vatandaşımız Ümit Benan vardı.

Asude Karayavuz ve Ümit Benan; bu iki küresel yetenek adayımızı hafızalarınıza nakşedelim lütfen.

2603- Louvre Müzesi'ndeki Mona Lisa tablosu önünde sü-rek-li kuyruk vardır. 1911'de, demek ki yüz yıl önce, dünyanın o en ünlü tablosu çalındı. Buna rağmen yerinde kuyruk eksik olmadı. İnsanlar, mekânın Mona Lisa'sızlığını da merak etmişti.

(1912'de Mona Lisa'nın yerine bir Raphael portresi asıldı. 1914'te Mona Lisa, Floransa'da ele geçirildi. Onu, müzede geçici işçi olarak çalışan İtalyan Vincenzo Peruggia çalmıştı. Fransızların kendisine "makarna" diye takılmasına içerliyordu ve tablonun İtalya'ya ait olduğu görüşündeydi.

Hırsız yedi ay yatıp kurtuldu. Tabloyu, Fransız kral I. François (1494-1547) 4000 altına satın almıştı.)

2604- Genç eleştirmenlerin resim ve şiir üzerine yazılarını ağdalı ve u-zu-n buluyorum; sanki amaç kafa karıştırmak.

Bana Oktay Rifat'ı tek cümleye sığdır derseniz yanıtım, "Sözcüklerle resim yapardı" olur. Onun için Doğan Hızlan 1977'de, "İmge düzeni ve diliyle, görünüm kurmaktaki ustalığıyla bugünün şiir ortamına ağırlığını koyuyor" demişti.

2605- Elif Şafak'ın (E.Ş.) son romanı İskender'de İngiliz yazar Zadie Smith'ten intihal (edebi aşırma) yaptığı iddia edilmişti.

Zadie Smith E.Ş.'ye yolladığı mektupta, "İntihal iddiasını tümüyle saçma sapan ve gülünç bulduğunu" belirtmiş.

Bu iki yazarın da yazdıkları bana hitap etmez... de, kafamı kurcalayan bir nokta var; Zadie Smith saptamasını yaparken romanı Türkçesinden mi okumuş? (Strange!)

2606- Hiç düşündünüz mü, aslında gerçek yaşamımız düşlerimizde gördüğümüz; gündüzleri yaşadıklarımız ise düşten ibaretse?

2607- Fatih'te açılacak bir çiçekçi dükkânına ad önerisi: GÜLİSTAN.

Nişantaşı'nda açılacak bir çiçekçi dükkânına ad önerisi : İSTANGÜL.

2608- Küresel Kültürazzi:

"Nietzsche çok düşündüğü için aklını yitirdi. Ben düşünmem ve bu yüzden de delirmem" diyen büyük balet Nijinsky'nin yaşamı bir tımarhanede sona ermişti. / Jean-Paul Sartre ile Albert Schweitzer kuzendiler. / Samuel Beckett beş başyapıtını (Godot'u Beklerken dahil) 1940'larda iki yıl içinde yazarken karısının dikiş dikerek kazandığıyla karınlarını doyurdular. / Doktor ve yazar Sir Thomas Browne (1605-1682) insanların da ağaçlar gibi, cinsel ilişkiye girmeden üremelerini arzulardı. (Kendisi 12 çocuk babasıydı.)

/ Ezra Pound oğlu Omar'ı bebekken evlatlık verdi. Omar 12'sindeyken birkaç saatliğine buluştular. Yeniden buluştuklarında Pound yetmişindeydi. / Josef Stalin, Maxim Gorky'nin tabutunu taşıdı. / Varsıl Avusturyalı bir aileden gelen Emestine Schumann-Heink (1861-1936), ünlü bir opera sanatçısıydı. Birinci Dünya Savaşı'nda iki oğlu, birbirine karşı cephelerde savaştı. Almanlar için dövüşen öldü. Anneleri öldüğünde Amerikan vatandaşıydı. / Soyut resmin öncülerinden Jackson Pollock New York parklarında çöpçülük de yaptı. Görevi, heykelleri kuş pisliklerinden temizlemekti. / Bu yıl 89 yaşında yitirdiğimiz gerçekçi ressam Lucian Freud, Sigmund Freud'un torunuydu. Kaç çocuğu olduğu bilinmiyordu (şimdiye dek 15'i ortaya çıktı). İkinci eşi, Guinness birasının soylu ortaklarından Caroline Blackwood (1931-1996) ıskalanmış bir yazardır. Blacwood bilahare Amerikalı öncü şair Robert Lowell'la (1917-1977) evlendi. Lowell, New York'ta bir takside kalp krizinden öldüğünde kucağında eski eşi Blackwood'un, Freud tarafından yapılmış bir portresi vardı...

2609- 100, 200 dolarlara Nobelli yazarların İngilizceye çevrilmiş imzalı yapıtlarından edinmek ister misiniz? Evetse;

a) Önce abebooks.com'u Google'layın. (Abebooks dev bir Anglo-Amerikan sahaf sitesi.)

b) Çıkan altı altbaşlıktan, Rare Books'a (Nadir Kitaplar) girin.

c) Buradaki seçeneklerden, Signed (İmzalı) karesini tıklayın.

d) Rastgele...

2610- Peri Çıkmazı'ndan (Turgay Kantürk, SEL)

Taş Bahar

Seyhan Erözçelik İçin

Taş gibi bir bahar. Gibi değil. Taş bahar.
Oysa erkekti kalabalık –imha üzre-bağar bağar!
Bahar taştı. Kaynak kurudu. Taş bahar.
Cana kıyma mevsimi mi bu? Dokundukça,
eli yok, gözü kan ateşli bir şah damar.
Ben ki dayanamam, düşse yaprak;
onca can erir, hıçkıramam! Kıramam
kilidini kötücül çağın, çicek sizdiniz!
Kan kurudu. Kaç bahar?
Aç bahar.
Aylardan taş bahar,
bir.
(2006)

2611- Kâğıt mendil, piyango bileti veya loto satan bir genç kız veya kadın karşıma çıkarsa onları eli boş döndürmemeye çalışırım. Geçen yaz, sokağımdaki Verem Savaş binası önünde tedirgin bir kadıncağız elime bir broşür tutuşturmuştu.

İğreti doküman bir tıbbi tahlil laboratuarına aitti. Sonuçlarını bir saat içinde bildirmek üzere sarılık, AIDS ve frengi testleri yaptıklarını muştuluyordu. İçimden okumayazma evime koşturup aynada yüzüme bir bakasım gelmişti.

2612- İki cümleden uzunsa komik değildir:

-"Sevişmeyi beceremiyorum. Röntgencim bile beni yuhalıyor."

Rodney Dangerfield

-Ön kapıda karınız bağırırken arka kapıda köpeğiniz havlıyor, önce hangisini içeri alırsınız?

Köpeği, çünkü içeri girer girmez susacaktır.

-Hıçkıran bir rahibeye yardımcı olmak mı istiyorsunuz? Ona hamile olduğunu söyleyiniz.

-Muz vibratöre ne demiş?

Sen niye titriyorsun ki, yenilecek olan benim!

2613- 2011! Şiiristan'ın kilometre taşı yapıtı GARİP'in yayımlanışı ve öncü film VATANDAŞ KANE'in vizyona girişinin 70. yıldönümüdür.

2614- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı

-Burma lideri Ne Win, 90 rakamının uğuruna inandığı için, 100 kyat'lık banknotları tedavülden kaldırarak, piyasaya 90 kyat'lık banknotlar süreli 24 yıl,

-Atilla Taş, "Bu lanet hayatta bir ben vardı, bir Allah vardı, bir de Erol Köse" diyeli 7 yıl,

-Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in "Flört fuhuştur", "Feminizm sapıklıktır" sözlerini protesto eden kadınlar polisten dayak yiyeli tam 21 yıl olmuş...

2615- Sıra klasik müzikte:

-"Ne zaman Wagner'den bir parça çalındığını duysam, gidip Polonya'yı işgal edesim gelir." Woody Allen

-"Eleştirmenleri umursamayın. Heykeli dikilmiş tek eleştirmen yoktur." Jean Sibelius

-"Yakışıklı değilim. Ama çalmaya bir başlarsam kadınlar ayaklarıma kapanacaktır."

Niccolo Paganini, viyolonist ve kompozitör

2616- 47. Altın Portakal Film Festivali'nde üç ödül birden alan GİŞE MEMURU'nu ödül kazandığı hafta sonu Capitol AVM'deki bir minik sinema salonunda izledik. Biri çocuk, toplam 7(Yedi) kişiydik.

61. Berlin Film Festivali'nde yarışma hakkı kazanan BİZİM BÜYÜK ÇARESİZLİĞİMİZ, biz gidene dek vizyondan indirilmişti.

(Sığlıkistan kuralını anımsayalım: "Yaptığınız iyi şeyler cezasız bırakılmayacaktır.")

2617- Romalı Marcus Tullius CICERO (M.Ö. 106-43); devlet adamı, filozof, yazar, çevirmen, filolog, avukat, akademisyen, hatip ve bibliyofildi.

Böylesi birikimli bir erkişi ikibin yıl önce de tehlikeliydi. Bir komplo sonucu, vatan haini ilân edildi. Cellâdına, "Yanlış bir iş yapıyorsun, ama canımı alırken hiç olmazsa beceriksiz davranmayıp doğru bir iş yap!" son özdeyişidir.

2618- Diyalojik Okuma, Kurumsal Kitapsal Üzerine II (Özgür Edebiyat – Eylül, Ekim 2011):

Hilal Karahan: Televizyon dizilerimizi düşünelim. "Aaa, anne bak, Aşk-ı Memnu'nun romanı çıkmış!" diyen 'okur-tüketiciler'i düşünelim. Romanın kültür endüstrisinin kaçınılmaz bir tamamlayıcısı olması hiç de öyle şaşırtıcı bir şey gelmiyor artık bana. Geçtiğimiz aylarda bir ekonomi dergisinde "Türkiye'nin en çok kazanan yazarları kimler ve kaç para kazandılar" bağlamlı yazının tüm gazetelerde arzı endam etmesi ve "Hayır, en çok kazanan yazar benim!" diye bu yazıya itiraz edenlerin gündeme gelme biçimlerini hatırlayalım. Artık romanın değişim-değeri (yani nicelik/meta/mal statüsü), kullanım-değerinin (nitelik/anlam/değer) üzerine çıkmıştır, onu aşmıştır. Unutmayalım, yine geçtiğimiz aylarda bir romancımıza "marka ödülü" verildi. Bir yazar isminin "marka" olması, "metalaşma ve ticari ürünleşmeye" giden yolda çok önemli bir kavşaktır. Daha kötüsü ise, yazarın bu "marka statüsüne" hiçbir itirazı olmadan, gidip ödülü memnuniyetle almasıdır. Vahimdir kanımca. Ama oldukça da öğreticidir. Neyse ki Wilde'ın söylediklerinden bize teselli olan bir kısım var. Yine de şu sıralar "halkın, toplumun şiir okumadığından" yakınan, şairlere ilgi gösterilmemesine kızan ne çok şair var aramızda:-))

Baki Asiltürk: Sanırım bu aralar "halk şiir okusun" demektense "halk iyi ki şiir okumuyor, yoksa onu da kendisine benzetirdi" demek daha iyi olacak!

2619- Türk(iye) dostu, Türkolog, çevirmen ve eğitmen Hanneke van der Heijden'i (Hollanda, doğ.1964) geçen yıl tanıtmıştım. KİTAP İÇİN-2'de

adı geçtiği için onu okumayazma evime davet edip bir adedini imzalamayı düşünüyordum. Bir Ağustos sarı sıcağında görüşebildik.

Oğuz Atay'dan Tutunamayanlar'ın çevirisini henüz bitirmişti. Çevirdiği diğer Türk yazarlarını merak ettim: Ahmet Altan'dan Kılıç Yarası / Fethiye Çetin'den Anneannem / Orhan Pamuk'tan Benim Adım Kırmızı, Kar, İstanbul-Hatıralar ve Şehir, Babamın Bavulu, Öteki Renkler, Saf ve Düşünceli Romancı / Elif Şafak'tan Bit Palas / Ahmet Hamdi Tanpınar'dan Saatleri Ayarlama Enstitüsü / Halid Ziya Uşaklıgil'den Aşk-ı Memnu.

Hanneke Oğuz Atay'dan, Yusuf Atılgan'dan, Aslı Erdoğan'dan, Ayfer Tunç'tan öyküler de çevirdi, edebiyat(ımız) hakkında denemeler yazdı. Schwob nam web sitesinde kitabistanımız hakkında haberler de veriyor.

Çevirilerinden bazılarını Margret Dorlei jn ile birlikte tamamladı. 2008'de, Hollanda Edebiyat Fonu Çeviri ödülünü birlikte kazandılar.

Bu alçakgönüllü Hollandalı 2009'dan beri Çevbir (Türkiye Çevirmenler Meslek Birliği) adına, Türkiye'de çalışan kitap çevirmenleri, Avrupa Edebiyat Çevirmenleri Meslek Birlikleri Federasyonu'nda (CEATC) temsil ediyor.

O ergeç Türkiye'de de ödüllendirilecek. Bu arada Hanneke sen, bizi bize rağmen sevmeye devam et...

2620- Emekli olana dek, bir dönem, her yıl A.B.D.'ye gittim. Bunun ana nedeni, Berkeley'deki gizemli sahaf SERENDIPITY'i ziyaret etmekti. Nitelik ile niceliğin örtüştüğü o loş mabette yarım milyona yakın kitap vardı. Aykırı sahibi ile dost olmayı başarmıştım. Sahaflar sahafı Peter B. Howard ufkumu açmıştır.

Son sekiz yıl gitmek kısmet olmadı. 2009'da ona Güven Turan'la selam yolladım. Karısından altı ay sonra, geçen ilkbaharda kansere yenik düştü. Internetteki bir anma notuna göre dükkânının başına gelecekleri biliyordu, "İnsanlar gibi kurumların da bir sonu vardır" demişti. Mirası, Peter'ın ikisi de hemşire olan kızları tarafından satılığa çıkarıldı. (Sizden mi saklayacağım, bir iyi niyet elçisi tarafından bana da önerildi.)

SERENDIPITY yeni sahibine ulaşana dek haftada üç gün mesaisine devam edecek. (Serendipity, bir güzeli ararken diğerine ulaşmak diye özetlenesi, Farsçadan devşirme bir kavram.)

Önümüzdeki yıl gitmeliyim. Akbabaların ıskaladıkları arasında u-z-u-n bir safariye çıkmalıyım.

2621- 17.09.2011 tarihli Hürriyet'in Cumartesi ekinde, on kişilik bir jüri ülkemizdeki "Manzarası En Güzel 10 Yol" u seçmiş. O, oldukça sübjektif listedeki sekiz güzergâhı iyi bilirim.

(Benim için manzarası en güzel yol, yatak odamla kütüphanem arasındakidir!)

2622- Kitap Önerileri:

Gecenin Atları – Ali Teoman, YKY / İstanbul'u Dolaşırken – Hilary Sumner Boyd, John Freely (Çev. Yelda Türedi), Pan.

2623- 2011 Uluslararası İstanbul Şiir Festivali broşürüne göre Aziz Nesin, "Türkiye'de her üç kişiden dördü şairdir" de demiştir.

2624- Emmanuel Kant; Suna Kan.

2625- Londra'daki Royal Academy of Art salonlarında 243 yıldır, binden fazla yapıtın katıldığı bir yaz sergisi açılır. Orada ünlü ressamların yanı sıra, küratörlerin beğenisini kazanmışsa bir resim öğretmeninin deseni, bir genç mimarın tasarım maketi de yer alır.

Temmuz başında izlediğim sergide, Gavin Turk'ün o özgün baskısının karşısında mıhlandım. (Ünlü ressamın soyadı Türk anlamına geldiği için de sempatim var.) Turk Love Red adlı yapıtta, bayrak kırmızısı T-U-R-K harfleri kışkırtıcıydı. Ulaşım bürokrasisinin yıldırıcılığını bile bile bir adet ısmarladım.

Ticari amaç taşımayan baskı gümrükten çıkana kadar çektiğim stres ayrı bir yazı maddesidir. Turk Love Red, mat cam ile çerçevelendikten sonra, 16.09.2011 günü okumayazma evimdeki bir duvar köşesine yerleşti.

Aynı gün butik müze ELGİZ'in 10. kuruluş yıldönümü münasebetiyle düzenlediği panele katıldım. (Eda Berkmen'in davetlisiydim. Yale Üniversitesi sanat tarihi bölümü mezunu bu yetenekli genç kızı daha önce KİTAP İÇİN'de alkışlamıştım.)

Kokteylde, Eda beni etkinliğin konuk sanatçısıyla tanıştırıp onun ünlü duvar panosu önünde fotoğrafımızı çekti. (O, ressam Gavin Turk'tü. Serendipity!)

CVI
"Bir Misafirliğe Gitsem Bana Temiz Bir Yatak Yapsalar"

2626- İstanbul Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Yunus Söylet'e
(İki Öneri)

1) Bir bilgi için İstanbul Üniversitesi internet sitesinde aradığım Coğrafya Bölümü'nü, Edebiyat Fakültesi bünyesinde buldum. Tarih, Arkeoloji, Sanat Tarihi, Felsefe, Sosyoloji, Antropoloji ve Felsefe dalları da Edebiyat Fakültesi'ne bağlı bölümlerdi.

Edebiyat ile anılan dallar arasında bir içiçelik olmadığı malumumuzdur. Bu sınıflandırma yanlışının giderilmesi için Edebiyat Fakültesi adının diğer üniversitelerde olduğu üzere, "Edebiyat ve Sosyal Bilimler" veya "Sosyal Bilimler Fakültesi" olarak değiştirilmesi daha uygun olmaz mı?

2) Bizans yeryüzünde, 11 yüzyıl hükümranlık etmiş bir imparatorluktur. Dönemdaşlarına kültür, sanat ve uygarlık önderliği yapmış, çağdaş yaşamımızın tohumlarını atmıştır. Üniversite'nizin Merkez Kampusu, Bizans başkenti Konstantinopolis'in stratejik bir bölgesinde yerleşiktir. Fatih Sultan Mehmet'in engin vizyonunda Bizans'tan nice alıntı vardır.

Bizans tarihçilerinin Shakespeare'i Sir Steven Runciman (1903-2000), İstanbul Üniversitesi'nin ilk Bizans tarihi okutmanıdır. Üniversite tarihinizin nasıl irdelendiğine göre; orada Bizans Anabilim Dalı (kürsüsü) vardı ama lağvedilmişti veya hiç olmamıştı.

Bu "soylu toprakların" kadir bilir mirasçıları isek bir Bizans Tarihi Anabilim Dalı'mız da olmalıdır. O da köklü İstanbul Üniversitesi'ne (kuruluşu: 1453) yakışır.

2627- Yıl 1942! Cumhurbaşkanı İsmet İnönü İstanbul'da gezerken bir antik bina dikkatini çeker. Onun hakkında alabildiği tek bilgi, "Belki bir Bizans kalıntısı" olduğudur. Durumdan sıkılan İnönü, İstanbul Üniversitesi müfredatına Bizans Tarihinin eklenmesini buyurur. Ancak yerli akademisyenler arasında konunun uzmanı yoktur. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara'da kurulu British Council'dan yardım ister. Onlar da, 23 yıl sonra Konstantinopolis

Düşerken'i yazacak olan Steven Runciman'ı önerirler. Runciman İstanbul'da 3,5 yıl kalır ve Üniversite'de, çevirmen kanalıyla Bizans Tarihi öğretir.

(Kaynak: Steven Runciman'ın anı kitabı *A Traveller's Alphabet*. Vesileyle, 1991 ürünü yapıtın Türkçeye çevrilmesini öneririm.)

2628- Giovani de Medici (1475-1521), X.Leo adıyla papalığa seçildiğinde 37 yaşındaydı. Kardeşi Giuliano'ya yazdığı mektupta, "Tanrı bize papalığı bahşetti. Hadi tadını çıkaralım" dediği iddia edilir. Sanatseverdi, bibliyofildi, bon vivant'tı (iyi yaşamasını seven).

Eşcinseldi, Kardinal Alfonso Petrucci'nin sevgilisi olduğu söylenirdi. Kendisine suikast tertiplettiği savıyla 1517'de Petrucci'yi öldürtmüştü.

Bir sanat ve kültür hamisi, bir estet ama kötü bir yöneticiydi. Öldüğünde papalık müflis durumdaydı. Cenazesi için mum alacak paraları yoktu; kendisinden bir gün önce ölen Kardinal di Sangiorgio'nun töreninden artan mumlarla defnedilmişti. (Kaynak: The Popes, John Julius Norwich, 2011)

2629- John Julius Norwich (doğ. 1929) yazar, tarihçi, radyo ve televizyon programı yapımcı ve sunucusu, akademisyen, gezgin, küratör, diplomat, sivil toplum kuruluş lideri ve estettir.

Baba tarafından kökleri, kral IV William (1765-1837) ile metresi Dorothea Jordan'a dek uzanır. Lordlar Kamarası üyesi ve Norwich Kontu'dur ama payesini kullanmaz.

Türk(iye) dostudur. Venedik'ten sonra en gözde kenti İstanbul'dur. Ona göre dünyanın en önemli arkeolojik sitesi Afrodisyas ve en önemli objesi, Arkeoloji Müze'mizdeki İskender Lahti'dir. (Onunla tanışmalıyım.)

2630- Topraklarımızdan (ç)alınan tarihi eserlerin iadesini sağlamak çetrefilli bir süreçtir. Bu alandaki "iş bitiriciliği" nedeniyle Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay ile ekibini tebrik etmeliyiz.

Yeri gelince eleştirdiğim Günay'ın yayıncılık dünyası sorunlarına, selefl erine oranla, daha duyarlı davrandığını da duydum.

2631- Diş macunu reklâmlarında diş hekimlerini görmeye alışmıştık. Geçen sonbahar, görsel ve yazılı medyada reklâm yapan bir marka ise bir jinekologu (kadın hastalıkları doktoru) yeğlemişti.

(Eskiden bu çeşit anekdotlar "Aziz Nesinlik"ti. Artık "Cem Yılmazlık mı" demeliyiz?)

2632- İki cümleden uzunsa komik değildir:

-"Karım ve ben evliliğimizi sürdürmenin yolunu bulduk. Haftada iki kez dışarıda yemek yiyoruz; o salıları çıkıyor, ben cumaları." Henny Youngman

-Bir erkeğin ev işine yardımdan anladığı nedir?

Karısı elektrikli süpürge yaparken ayaklarını bir süre havaya kaldırmak. (Anonim)

-"Üç türlü yalan vardır; yalan, kuyruklu yalan ve istatistikler." Benjamin Disraeli

-"Seferdeki uçaklar ortalama 16 yaşındaymış; uçakta verilen yemekler de!" Joan Rivers

2633- (Öncelikle Doğan Hızlan ve Tuğrul Tanyol için):

"Klasik müzikten pek anlamam. Goldberg Varyasyonlarını, Bay ve Bayan Goldberg'in zifaf gecelerinde denediği bir fantezi sanıyordum." Woody Allen

2634- İstanbul'da açılacak ve perde malzemeleri satacak mağazaya ad önerisi: İSTANTÜL.

2635- 18.09.11! Başucuma koyduğum roman (Gecenin Atları – Ali Teoman) ile şiir kitabının (Pentimento – Seyhan Erözçelik) yazarı ile şairi 1962'de doğmuş 2011'de vefat etmişler. (Nur içinde yatsınlar.)

Hüzünlü bir rastlantı. Yaşam, romanlardan daha tuhaf. O halde gizemli romanlar yazmaya devam...

2636- Barack Obama A.B.D. 2008 başkanlık seçiminde, yetkin bir hatip olduğunu kanıtlamıştı. İşbu yüzden 552000 seçmen ona maddi bağışta bulundu.

Önümüzdeki yıl, bir süre, yine A.B.D.'deki başkanlık seçim sürecine odaklanacağız. Yalnız Obama kendisine maddi destek veren orta direk kitleyi, vaat ettiklerini yap(a)madığı için küstürmüş. O, seçildiği yıl, dünya barışına bir katkısı olmadığı halde Nobel Barış Ödülü'nü de almıştı.

Obama'ya, lafla peynir gemisi yürümez atasözünü çürüttüğü için de şempatim var.

2637- Küresel Kültürazzi:

Emma Bovary önce ela sonra kara gözlüdür. Ben, Madame Bovary okuyanların yalancısıyım. / Vermeer (1632-1675) borç içinde öldü. En yüklü alacaklısı Delft'li bir fırıncıydı. Ressamın on üç çocuğu vardı. / Bir de William Sakspere vardı. 1248'de hırsızlıktan asılmasa William Shakespeare'in hemşerisi sayılırdı. / Çaykovski'nin günlüğüne göre, "Brahms yeteneksiz bir piç ve alçaktır." / Einstein 13 yaşındayken Kant okurdu. / Ebeveyni İtalyan olan Korsikalı Napolyon'a göre, bu alemde "En soylu mertebe, Fransız

olarak doğmaktı." / Fransız şair Saint-John Perse'i bilmiyor musunuz? Oysa T.S. Eliot onu İngilizceye, Rilke ise Almancaya çevirmişti. / Sinoplu Diyojen: "Bir kova dolusu aklım olacağına bir damla şansım olaydı." / Charlotte Bronte öldüğünde dokuz aylık evliydi. Kocası rahip Arthur Nicholls 51 yıl daha yaşadı. / Güldür güldür sesli Edith Piaf 142 cm. boyundaydı. / Lope de Vega, "Büyük yazarlar ünsüz ve yoksul ölürler" dediğinde yıl 1609'du. / Lenin'in frengiden ölmüş olma olasılığı. / Stalin de Charlie Chaplin hayranıydı. / Bilişim gurusu Steve Jobs (1956-2011) bir gayri meşru ilişki sonucu doğdu. Dedesi kızının bir Suriyeli ile evlenmesine karşı çıkınca o evlatlık verildi. Jobs'un dedesi ölünce biyolojik ebeveyni evlendiler. Kızları Mona Simpson (doğ. 1957) tanınmış bir yazar oldu. Mona sonra üvey babasının soyadını (Simpson) benimsedi. Onun kocası Richard Apel bir televizyon yapımcısı ve çizgi film senaristiydi. Karısının kızlık soyadını verdiği çizgi film serisi (Simpsons), yirmi yıldır gezegenin en gözde televizyon dizisidir. Steve Jobs'un 9 milyar dolarlık mirasının tasası magazin basınına düştü; Simpsons çizgi filminin yıllık cirosu da milyar dolarla ifade ediliyor.

2638- Film yönetmeni, prodüktör ve yemek yazarı Michael Winner 54 yıllık flörtüyle eylül başında evlendiğinde 75, karısı Geraldine ise 71 yaşındaydılar.

(Romanda böyle bir ilişki kurgulayın, önce editörden fırça yersiniz. 2635. maddenin kıssasını anımsayınız.)

2639- Küresel gezi dergisi Conde Nast Traveller'ın (Ekim, 2011) okur anketine göre: Four Seasons at the Bosphorus Avrupa'nın en iyi 2. oteli / Türkiye, dünyanın tatil için gidilesi en gözde 3. ülkesi / İstanbul en gözde 10. kenti / Çırağan Kempinski 10. iş gezisi otelidir. (Kemal Tahir'den izinle: ulan iyi, ulan aferin!)

2640- İlk baskısının 70. yılını idrak ettiğimiz öncü kitap GARİP'ten:

Bir Misafirliğe
Bir misafirliğe gitsem,
Bana temiz bir yatak yapsalar;
Her şeyi, adımı bile unutup
Uyusam.
M. Cevdet Anday

(İlk yirmi yılım Kırklareli-Artvin, Manisa-Hakkâri koordinatları arasında heder mi oldu? Bu şiirle zaman tünelinde bir safariye çıkarken içim ısınır.)

2641- 07.09.11! 5. Sahaflar Festivali bu yıl Tepebaşı'nda yapıldı. Fashion Week (moda gösteri haftası) platosuyla komşu olması kinayeliydi. Keşif turundan sonra Sahaf Turkuaz (Nedret İşli, Püzant Akbaş) ile Sahaf Müteferrika'yı (Sakallı Lütfü) ziyaret ettim. Lütfü, ben standına girerken bağıra bağıra, "Burada Selçuk Altun'un imzalı başyapıtları bulunur mu?" diye soracağımı biliyordu.

Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi standında Jose Ortega Y Gasset'in, "Kütüphanecinin Görevi" başlıklı kitapçığı satılıyordu. Bir adet alırken görevli genç kız, "Yoksa siz de mi kütüphanecisiniz?" diye umutlanmıştı.

2642- 18.10.11! Kız kardeşinden Coşkun Tuncay'ın (1950-2011) vefat ettiğini duyunca kanını mı dondu?

O Samsun Maarif Koleji tarihinin en renkli öğrencilerindendi. Zeki, nüktedan, sportmen ama biraz tembeldi. Belki aşırı karizması yüzünden orta öğretimini Samsun'da noktalayamadı; İstanbul'da özel bir kolejden mezun oldu. Spor yazarı olmak istiyordu, İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Bölümünü zamanında bitirdi ama kısmetinde özel sektörden emekli olmak vardı.

Evlenmedi, Suadiye'de annesiyle yaşardı. Yarış atları, kuşlar ve bir zamanlar balıklara düşkündü. Herkesin dostu, nicemizin sırdaşıydı. Kendisinden başka kimseye bir kötülüğü dokunmamıştı.

Hakkında çıkan yazıları benden iyi takip ederdi. "Senelerce Senelerce Evveldi"nin Tirebolu pasajı için sefere çıktığımda bana yoldaşlık etmişti. Trabzonspor kurulana dek koyu Fenerbahçeliydi. Fenerbahçe maçlarının skorunu öğrenmek için dünyanın neresinden arasam o telefonun öbür ucunda olurdu.

Her ölüm erken ölümdür de, sen bu kez çok acele ettin Coş!

Yerini doldurmak ne mümkün?

2643- 30.09.11 tarihli Radikal Kitap'ta A.Ömer Türkeş, "Okunması Gereken 140 Türk Romanı" listelemiş.

Ama ben henüz 6 tane yazmıştım! Peki kalan 134 tanesi hangileriymiş?

2644- "Mektuplarıyla Halikarnas Balıkçısı"ndan (Azra Erhat'a, 26.07.57) :

"...Bilirsin iyi bir konuşucuyumdur. İnsanlara konuşmasını severim. Son sefer hapishaneye girdiğim zaman yargıç beni şu suçla itham ediyordu. 'Efendim, bu adam tanımadığı insanlarla konuşur' diyordu. Yahu insana takdim mi edilmeliydi(m) konuşmazdan önce?"

2645- Kitap önerileri:

Gözlerinden Öperim – Turan Erol'a Mektuplar, SEL / Bu Defa Çok Fena – k.İskender, SEL / Şiirgeldikelimedeboğuldu – Ahmet Güntan, 160. Kilometre / Dans ve Rüya (Yarınki Yüzün, Cilt 2) Javier Marias (Çev. Roza Hakmen), METİS / Sana Şehir Gelecek - Tozan Alkan, Yasakmeyve / Gündüz Feneri – Gündüz Vassaf (Haz. Kürşad Oğuz), Alfa...

2646- Kaç Yıl Oldu? 2011'den – Fırat Budacı:

-Deniz Baykal, Burhaniye CHP teşkilatını ziyareti sırasında partililerle konuşurken, önündeki masada duran Mustafa Sarıgül'ün manşette yer aldığı bir gazeteyi usul usul iterek yere düşüreli 4 yıl,

-Tuğba Özay, "Cindy Crawford'u tuvalette çekmeyi çok isterdim" diyerek, fotoğraf sanatçılığındaki hayalini açıklayalı 6 yıl,

-Esra Balamir, "Türkiye'de yetmiş milyon lens takıyor" diyeli (henüz) 7 yıl olmuş...

2647- *Yüzler ve Sözcükler*'den – Emin Özdemir

"Günlerdir bir okuma edimi içindeyim. Bir yarışmaya, *Yunus Nadi Öykü Ödülü* yarışmasına katılan aday yapıtları okuyorum. Kitaplar, dosyalar, dosyalar, dosyalar...Doğrusu bunları okurken sıkıldığımı, bunaldığımı gizleyecek değilim genç dostum. Ama asıl canımı sıkan nokta, bunları yazanların ilk, orta ve yüksek öğretim düzeyinde Türkçe-edebiyat eğitimden geçmiş olmaları. Böyleyken, ne yazık ki en temel anlatım becerilerini kazanamamışlar. Öykü yazmayı salt olay anlatma sayıyorlar.

...Okuduklarıma baktıkça içim kararıyor...Bunların bir bölümü üniversitelerin dil ve edebiyat bölümünü bitirmiş...Oysa sıradan bir tümce kurma becerisinden bile yoksunlar!"

(Teorik hedef Avrupa, ruhsal hedef Sığlıkistan Birliği midir?)

2648- İzlenimci ressam Edgar Degas'ın (1834-1917) ana konusu balerinlerdi. Bir sanat dergisinde, "Bana balerinlerin ressamı diyorlar. Oysa onlar , dans figürleri ve giysilerinin çekiciliğini yansıtmam için bir araç" dediğini okuyunca güldüm. Aklıma o (k)üresel erotik dergi geldi.

Playboy'a odaklananlar çıplak kadın suretleriyle sobelenince, "Ben bunu billahi makaleleri için alıyorum" diye paniklemez miydi?

2649- İnsanlar Tanıdım -I (Mihri Belli'nin Anıları'ndan, 1999):

Ömer

...Cumhuriyet'in o ilk yıllarında her çocuğun gönlü askerlikte olduğundan Ömer, Kuleli Askeri Lisesi'ne yazılıyor. Şehit çocuğu olduğu için kolaylık gösteriyorlar.

Kaydolurken tek adının yanına bir ikinci ad eklemeden edemiyor: Rıfkı. Halide Edip'in *Ateşten Gömlek* adlı romanının kahramanı süvari yüzbaşısının adıdır Rıfkı...

...1951 yılında Ömer İstanbul'da görevliydi. Sık sık görüşüyorduk. Besbelli ki polis

takip raporlarına bu görüşmeler de kaydediliyordu. 1951 güzü TKP tevkifatında Ömer'in evi basıldı. Sansaryan Han'a götürülüp sorguya çekildi. Aynı günün akşamı serbest bırakıldı. Evinde polis dişe dokunur bir şey bulamamıştı. Sorgusunda "Ben Mihri'yi katıksız yurtsever bilirim, sülalece öyledirler" demiş.

...Sanırım 1965'ti Ömer'in emekliye sevk edilmesi. Uğraşanları vardı. Özellikle Genelkurmay İkinci Başkanı Refik Tulga...Ömer hakkında "Baş komünistin en yakın arkadaşıdır" diye rapor vermiş.

...Bugün Türk ordusunda Ömer gibi subaylar kalmış mıdır?...Çocukluk arkadaşının yurtseverliğinden bir an bile kuşkuya düşmeyen, arkadaşlığını en ters koşullarda bile sürdürme yürekliliğini gösterebilen var mıdır acaba?"

***

Mihri Belli (1916-2011) ile Ömer Rıfkı (1914-1994) Edirne'den çocukluk arkadaşıydılar. Belli kitabında ona övgü dolu yedi sayfa ayırdı.

Emekli süvari generali ve Binicilik Federasyonu duayen başkanlarından Ömer Rıfkı Alkan seçkin bir komutan, birikimli ve melek gibi bir insandı. Kayınpederimdi!

İkisinin de mekânı cennet olsun.

2650- Kitaplığında İngilizceye çevrilen iki romanımdan (Songs My Mother Never Tought Me, Many And Many A Year Ago) imzalı birer adet bulunmasını isteyenler açık adreslerini lütfen 0212-2447534 No.lu faksa yollasınlar. Daha önce yollamamışsam belirtin, belki Bizans Sultanı da paketinizi şereflendirir. (Sözüm 20 kitapla sınırlıdır.)

Sağlık, barış ve "nitelik" dolu bir 2012 diliyorum.

CVII
"İt Simirse İyesin Kabar"

2651- Kurban Bayramı tatilinde Endülüs'teydik. Yazdıklarından önce yaptıklarıyla gündeme gelen Elif Şafak (E.Ş.) caa'nın Sevilla'da da beni bir süre sinirlendirdi. Mobil telefonumun internet ortamına düşen o haber, sanki başlığından itibaren okuru yanlış yönlendiriyordu:

"Elif Şafak'ın "Aşk" romanı IMPAC Uluslararası Edebiyat Ödülü'ne aday gösterildi."

Merkezi İrlanda-Dublin'de bulunan IMPAC Edebiyat Ödülü, çağdaş dünya edebiyatının en istikrarlı ve en prestijli ödüllerinden biri kabul ediliyor.

Ödülün en çarpıcı özelliği adayların dünyanın farklı şehirlerinde bulunan kütüphaneciler tarafından belirlenmesi.

Böylece sürekli kitap okuyan, dünya edebiyatını iyi tanıyan ve her yeni çıkan eseri takip eden kütüphaneciler, ödülün kime verileceğinin seçiminde büyük rol oynuyor.

Açıklanan 2012 listesi sürpriz romanların yam sıra tanınmış yazarların ses getiren eserlerini de kapsıyor.

Sonuçlar Nisan ayında açıklanacak.

***

1) Öncelikle E.Ş. IMPAC ödülüne ancak aday adayı olabilirdi. Çünkü sonbaharda sürece katılan kütüphaneler, seçimleriyle yalnızca longlist (uzunliste veya aday adayı) denilen listeyi oluşturuyorlardı.

Nisan'da, Dublin'deki bir jüri tarafından, longlist'ten en çok on roman seçiliyordu. Gerçek adaylar (short list) işte o on kitabın yazarıydı; ödülü kazanansa Haziran'da belli olacaktı.

2) "Aşk"ı Ankara'daki Milli Kütüphane'den başka bir kütüphane öneremezdi ama dönünce kontrol etmeliydim.

3) Gazetelerden "aday-adayı ve aday" nüansını yakalayanın çıkacağını sanmıyordum. Oysa bunu geçen yıl KİTAP İÇİN'de "hem de nasıl" yazmıştım.

***

a) İstanbul'a dönünce IMPAC'ın resmi sitesinde yaptığım incelemeye göre: Sürece katılan kütüphaneler 147 romanı, aday adayı olarak belirlemişlerdi. E.Ş.'nin –sığ- Aşk'ını (Forty Rules of Love), Ankara'daki Milli Kütüphane'den başka öneren yoktu.

Aday adayı (Longlist) listesinde 3 İrlandalı yazarın da bulunduğu belirtilirken onların toplamda 23 kütüphane tarafından önerildiği vurgulanmıştı. Böylelikle, romanların kendi ülkeleri dışında oy toplamasının önemine dikkat çekilmişti.

Gerçek adaylar (shortlist) 12.04.2012, kazananSa 13.06.2012 tarihinde açıklanacaktı.

(E.Ş.'nin söyleminde ve onun reklâmını yapan haberlerdeki "ve" sözcüğünden bile kuşkulanır oldum.)

b) Gazeteler kendilerine yollanan haber metnini aynen kullanmış gibiydiler. E.Ş.'nin aday olmadığı, onun yalnızca Milli Kütüphane kontenjanından aday adayı olduğu "gerçek" haberine rastlamamıştım. E.Ş.'nin kocasının yönettiği Radikal ile Cumhuriyet'te, onun ilk listede yer aldığı bir alt başlıkta not edilmişti.

2652- Geçen yıl aynı ödülde aday-adayı sürecinde elenen Ayşe Kulin de (A.K.), aday diye lanse edilmişti. Kendisinin internetteki özgeçmiş bilgi formuna da aday olduğu nakşedilmişti. Onun romanını da öneren Milli Kütüphane'ydi! Ancak A.K.'nin Farewell başlığıyla İngilizceye çevrilen kitabı bir Anglo-Amerikan yayınevi yerine Türkiye'deki yayınevi tarafından basılmıştı. Romanı, Türkiye dışında bir kitabevinden almak mümkün değildi.

Ana nedeni bu olmak üzere, A.K. ile Cumhuriyet Kitap Eki'nde iki kez, "yanıt/yanıta yanıt" düellosu yaptık. Sonunda o, 16.06.11 tarihli yanıtında, "Evet bu ödülün aday adayıydım. Ne yazık ki biz iki Türk yazar, 6 kişilik kısa listeye giremedik" demişti.

(Kısa liste 6 değil 10 yazardan oluşuyordu.)

2653- Geçen yıl kısa listeye giremeyen diğer yazarımız Orhan Pamuk'tu. Onu önerenler Alman, Çek ve Yunanlı kütüphanelerdi.

Nobelist bir yazarımızın başyapıt şiddetindeki (Masumiyet Müzesi) romanı dururken, Milli Kütüphane'nin bir A.K. çok satarını yeğlemesi düşündürücüdür.

Milli Kütüphane IMPAC'a aday-adayı bildirmeye devam edecekse, yerli yazar(lar) seçiminde edebi kriterlere öncelik vermeli, listesine yabancı yazar da eklemelidir. (Üçe kadar aday gösterme izni var.)

2654- Esmahan Aykol'un 2011'de Hotel Bosphorus başlığıyla A.B.D.'de yayımlanan polisiyesi, Uluslararası Polisiye Yazarlar Derneği Kuzey Amerika Bölümü tarafından, "Yılın Nitelikli Çeviri Polisiye Romanları" arasında yer aldı.

Bu "gerçek başarı haberine" bir gazete veya dergide rastlayanınız oldu mu?

2655- 14.11.2011! Türk(iye) dostu; şair ve çevirmen Prof. Dr. Sidney Wade'den elektronik posta var. Bir arkadaşı, bir festivale davet etmek için Elif Şafak'ın elektronik adresini istiyormuş. Bir başka festival için, İngilizceye çevrilen bir Türk kadın romancısı önerebilir miymişim?

Doğan Kitap'tan edinir edinmez E.Ş.'nin koordinatlarını Sidney'e iletttim. Diğer festival için Esmahan Aykol'u (doğ. 1970) önerdim.

(Son iki romanının küresel düzeyde olduğunu düşündüğüm Ayfer Tunç'un henüz İngilizceye çevrilmemiş olması bir edebi eksikliktir.)

2656- Ekimde 3444. kitabını yayımlayan YKY'nin 1000. edebiyat kitabı, Thomas Bernhard'tan DÜZELTİ. (Yakışmış.) İkon yazarım Thomas Bernhard'ın külliyesini çeviren Sezer Duru'ya bu vesileyle yeniden teşekkür ediyorum.

DÜZELTİ'nin ilk cümlesi 122 sözcükten mürekkep.

(Thomas Bernhard (1931-1989) yaşasaydı 80 yaşında olacaktı. Müzik eğitimi almıştı. Bir gazetede adliye muhabirliği yapmıştı. Sonra şiir yazdı ve u-z-u-n süre kurtulamaz tanısıyla hastanede yattı. Ne müthiş bir alt yapı!)

2657- B. Traven (1882(?) – 1969(?)): Nazilerden kaçıp Meksika'ya sığınan bir Alman olduğu varsayılıyordu. On iki kitabı yayımlandı ama onu "pek" gören olmadı. Edebiyat ajanı(?) veya sekreteri(?) kanalıyla irtibat kuruyordu. Amerikalı film yönetmeni John Huston 1948'de onun başyapıtı Sierra Madre Hazineleri'ni çevirmek üzere Meksika'ya gitti. Traven'in sekreteri yardımcı olmak üzere zaman zaman film setine uğruyordu. Bilahare, sekreterin aslında B. Traven olduğu anlaşılacaktı.

Sosyalist ve anarşistti. Ölüm yılı ve mezarının yeri de bilinmemektedir. Mirasçı ve bir fotoğraf dahi bırakmamıştır.

2658- Söyleşi yapmaz, kitapları dışında yazısına rastlanmaz, hakkında haber çıkmaz. Fotoğrafını göreniniz oldu mu?

Türk edebiyatının B. Traven'i kimdir derseniz, sözcüklere fısıldayan yazar Barış Bıçakçı'yı (doğ. 1966) tek geçerim.

2659- Önemli yönetmen John Huston (1906-1987) ortaokul mezunuydu ama kitapçokseverdi. Çevirdiği 37 filmden 34'ü, roman, öykü ve tiyatro oyunlarından derlemeydi. Truman Capote, Arthur Miller, Christopher Isherwood, Tennessee Williams, Ernest Hemingway hatta Jean-Paul Sartre ile birlikte çalışmıştı. Gizemli ama nemrut bir estetti. James Joyce öyküsü Ölü'yü filme çekerken ölmek üzere olduğunu biliyordu.

Humprey Bogart başta olmak üzere, nice sanatçı yetiştirdi. Sözde solcu avcılarına boyun eğmedi. Yiğitti, dik kafalıydı, nüktedandı, kadın delisiydi. Kendisi için film çektiğini söylerdi. Yaşamı galib(a) çevirdiği en iyi filmiydi.

2660- Kazan Türkçesinde Atasözleri ve Deyimler'den - A.B. Tayman, TDK:

-Aptıragan ürdek küti blen çumar.
(Şaşkın ördek kıçıyla dalar.)
-Bahtı alga barganın eteçi de kükey sala.
(Bahtı ilerleyenin horozu bile yumurtlar.)
-Cüler katının maktar; akıllı atın maktar.
(Budala adam karısını över; akıllı kişi atını över.)
-İt simirse iyesin kabar.
(Köpek semirirse sahibini ısırır.)

2661- Amerikalı çizer Daniel Clowes'un (Doğ. 1961) çizgi romanlarında bir edebi doku olduğunu düşünüyorum. (İngilizce bilen Amazon.com'dan deneyebilir.)

2662- İstanbul'da, aşkta hüsrana uğramışlar için açılacak kafeye ad önerisi: SİTEMBUL.

2663- Küresel Kültürazzi:

Benjamin Franklin yetmişini aştığı halde genç bayanlara evlenme teklif etmeyi sürdürüyordu. / Kompozitör Stravinsky (1882-1971) Rustu; 1934'te Fransız, 1945'te A.B.D. vatandaşlığını seçti. / Xenophon (M.Ö. V. Yüzyıl) büyük oğlunun savaşta öldüğü haberini alınca ağlamaz, "Onun ölümsüz olmadığını biliyordum" der. / Kompozitör Alexander Scriabin (1872-1915) paraya dokunması gerekiyorsa önce eldiven takardı. / Ressam Titian (1488-1576) Venedik'te yaşarken tüm vergilerden muaf tutulmuştu. / Papa II. Julius (1443-1513) yalnızca Musevi doktorlara güvenirdi. / Brahms Cambridge Üniversitesi'nin fahri doktora payesini iki kez reddetti; Manş Denizi'ni geçmekten korkuyordu. / Schoenberg Stravinsky'e "Modernsky" diye takılırmış. / Yidişçe yitmek üzere olan bir Musevi dilidir; sözlüğünde "savaş"

sözcüğü yoktur diye duydum. / Nabokov, "Don Kişot"un da abartıldığı fikrindeydi. / Piyanosunun yan yüzünü izleyiciye doğru konuşlatarak çalan ilk sanatçı Franz List'tir (1811-1886). Doğumunun 200. yıldönümüydü. / Bizet'nin Carmen'i bestelerken Prosper Merimee'nin bir romanından etkilendiğini biliyorsunuz. Merimee'nin o roman konusunu Puşkin'in bir düz şiirinden ödünç aldığını biliyor musunuz? / Mucit, entegre yetenek Michael Faraday'ın babası nalbanttı. / En büyük sopranolardan Maria Callas'ın (1923-1977) külleri Ege Denizi'ne sav-rul-du...

2664- Amasyalı Strabo'ya (M.Ö. Birinci Yüzyıl) göre ilk nitelikli kişisel kütüphane Aristo'ya (M.Ö. Dördüncü Yüzyıl) aitti. 445,270 satırdan mürekkep 400 kitabı vardı; onları akademisyen öğrencilerine bıraktı.

2665- Kaç Yıl Oldu? 2011 – Fırat Budacı:

-Ece Erken, "Köpeğim öldü çok üzüldüm. Bu arada Mahsun Kırmızıgül'ün de babası ölmüş. İkimizin de başı sağ olsun", diyerek taziyeyi aradan çıkaralı 11 yıl,

-Bugün yaklaşık 190 bin kişinin ismi olan "Erdal", oğluna isim arayan İsmet İnönü tarafından yaratılalı 85 yıl,

-Cübbeli Ahmet Hoca, çocukken kibrit kutusundan cami, çöplerinden de cemaat yapıp onlara namaz kıldırdığını açıklayalı (henüz) 2 yıl olmuş...

2666- Çağdaş sanat tablo satışlarının altıda biri, "güzel sanatları" "günlük sanata" çeviren Andy Warhol'a (1928-1987) aitmiş. Yılda 200 Warhol yapıtı el değiştirirken bunun çoğunu Kolombiyalı tekstilci Jose Mugrabi (doğ. 1940) topluyor. Mugrabi'nin şimdilik 800 Warhol'u var!

2667- Bu yazılı uyarılar uydurulmadı, inanın var!

-A.B.D.'de bir sanat merkezi lobisinde: "Otomatik kapıları açmak için düğmeye basınız."

-Meksika'da bir diskonun kapısında: "Yalnızca üyeler ve üye olmayanlar girebilir."

-Macaristan'da bir restoran vitrininde: "Günün yemeği: Dondurma kalmadı."

-Mikrodalga fırının kapağında: "Evcil hayvanları kurulamak için kullanmayınız."

-Bir Amerikan saç kurutma makinesi kutusunda: "Uyurken kullanmayınız."

-A.B.D.'de bir restoran mönüsünde: "Garsonların saygısızlık yaptığını düşünenler lütfen müdürü görsünler."

2668- Sana Şehir Gelecek'ten – Tozan Alkan, Yasakmeyve

Efil (*ilk kıta*)
Sahaf dükkânlarından rikkatle topladığım
kısa cümleler gönderdim sana
bir karşılaşma biçimi olarak harflerin
düşlerle, gün batımıyla, ay ışığıyla
ateşkesi, belli belirsiz

2669- Sonbahar hasatından öneriler:

Düzelti – Thomas Bernhard (Çev. Sezer Duru), YKY / Taşraya Bakmak – Der. Tanıl Bora; Foto. Nuri Bilge Ceylan, İletişim (5. Baskı) / Troya Savaşı'ndan İstiklâl Harbine Anadolu'da Yunanlar – John Freely (Çev. G.Ç. Güven), Doğan Kitap / Kediler Güzel Uyanır – Yekta Kopan, CAN / Deli Kadın Hikâyeleri – Mine Söğüt, YKY / Çizgi Öyküler – Yiğit Özgür, Mürekkep / Görsel Yolculuklar – Ferit Edgü, SEL / Tilki – Enis Batur, Notos Kitap / Bilmezsiniz Aşk Nedir – Raymond Carver (Çev. Cevat Çapan), CAN / Herkes Kendine Yabancı – Metin Celal, Everest / Kardelen ve Mum – Hasan Eken, Postiga...

(Kardelen ve Mum, yetkin bir finans akademisyeni olarak tanıdığım Doç.Dr. Hasan Eken'den bir sürpriz.

Arka kapağında Selçuk Altun diyor ki; "Güneydoğumuzda nice insan çetin doğa koşullarıyla düello, töre koşullarına ise biat eder. 'Kardelen ve Mum' bu olguyu ustalıkla irdeliyor. Yapıtta bir plato görevi üstlenen Derik'in suyunu içmiş, havasını solumuştum; bu ilk roman beni zaman tünelinde elli yıllık bir safariye de çıkardı. Yazar Hasan Eken'in varsıl bir iç dünyası, söyleminde yer yer dengbej vuruculuğu ve akıcı bir üslubu var.)

2670- 01.11.11! Kitabistan'daki etkinliklere katılmamaya çalışırım. Ancak İş Kültür'ün düzenlediği kokteyle uçarak gittim. Çünkü düzyazının, ana kraliçesi LEYLA ERBİL Hanımefendi'nin başyapıtı KALAN'ın tanıtımı yapılacaktı.

Davette seçkin bir hazirun vardı. Leyla Erbil salona girer girmez mekânın aura'sını değiştirmişti. İş Kültür Genel Müdürü Ahmet Salcan ile editör Ruken Kızıler'in Leyla Hanım'a gösterdiği ilgiden etkilendim. Ruken beni Leyla Hanım'a takdim ederken onun elini öptüm ve "amigo şiddetinde bir okuru" olduğumu söyledim. O da bana iltifat etme inceliğini gösterdi. Etrafındaki yoğun ilgi çemberiyle rekabet yerine geri çekildim.

Ruken'in beni Leyla Hanım'ın evine götürme sözü vardı, o anı beklemeliydim. Her yazdığı kitapla nitelik skalasını yükseltmeye devam eden Leyla Erbil'le birlikte bir fotoğrafım olamaz mıydı?

2671- Okumayazma evimde, nicedir karıştırmayı unuttuğum bir çekmecede PAPİRÜS'ün 1. sayısına (Haziran 1966, 2,5 lira, 56 sayfa) rastladım. Dergi, Cemal Süreya, Metin Eroğlu, Süreyya Kanıpak'dan (artık Berfe) şiirler; Edip Cansever, Nurullah Ataç ile Murat Belge'den öz ama yetkin denemeler; Tomris Uyar'dan Pablo Neruda çevirisi; Doğan Hızlan'ın yanı sıra Behçet Necatigil ile Mehmet Kaplan'ın katkıda bulunduğu Fazıl Hüsnü Dağlarca dosyasıyla do-lu do-lu idi.

Nurullah Ataç'ın "Münekkid Hakkında" başlıklı denemesi 1922 ürünüydü ve ilk kez *yeni harflerle* yayımlanıyordu. (O yazı bir alıntı cevheri.)

Günümüzdeki dergi silsilesiyle bir karşılaştırma yapmak kaçınılmazdı. "Annem çok küçükken öldü / beni öp, sonra doğur beni" dizeleriyle noktalanan Cemal Süreya şiirinin başlığı, "Şimdi Utançtır Tanelenen" di.

2672- "Drew Barrymore'un sesi çok kötüdür, o şarkı söylerken işitme özürlüler onun dudak hareketlerini izlememek için başlarını çevirirler." Woody Allen

2673- Fakir Sözleri'nden – (H.L. Şuşud, 1958):

-Tasavvuf bilmek değil, bitmektir.
-Müridlere bak, mürşidi (kılavuzu) anla.
-Nedir suâlin odur kemalin.
-Hakâiki (Gerçekleri) bulmayanlar merâsimi din edindiler.
-Allah'tan konuşan çok, Allah'ı bilen yok.

2674- Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde bu dönem açılış dersini, Prof. Dr. Nabi Avcı verdi. Son seçimde Eskişehir milletvekili seçilen Eskişehir Maarif Kolejli Avcı, bir zamanlar o üniversitenin popüler hocalarındandı.

Prof. Avcı'nın dersini youtube'dan izledim. Alçak gönüllü bir üslup ve sevecen ses tonuyla konuştu. Sunumunda bilgiçlik taslamadı, içtendi. Akademi Politiğin Eleştirisine Katkı konulu dersi boyunca edebiyattan, psikolojiye; felsefeden genel kültüre nice kitap ve yazar adları önerdi. Dinleyiciler arasındaki bazı akademisyenlerin tüyoları not etmesinden etkilendim.

Vesileyle Prof. Avcı'nın TBMM Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı olduğunu öğrendim, memnun oldum. Onda bir devlet adamı duruşu görüyorum.

2675- Kitabistan'daki ödül sürecini her fırsatta eleştiririm. Bu ülkede, bir kitap yerine "birikimin" ödüllendirilmesinden yanayım. Hiçbir edebiyat ödülüne aday olmadım, benden habersiz romanlarım bir ödüle aday gösterilmişse, onları geri çektim.

Bu kez bir aksilik oldu! Dünya Kitap Ödülü sonuçları açıklandıktan sonra elime geçen Dünya Kitap'ta (Sayı 241), Bizans Sultanı'nı adaylar arasında görünce şaşırdım. (Roman, öykü, anı ve belgeselin aralarındaki kulvar farkına rağmen aynı ödüle aday gösterilmesi ilginçti.)

Dergi yönetmeni Faruk Şüyün'e, iznim olmadan romanımın neden aday gösterildiğini sormaya yeltendim. Bizans Sultanı Mart ayının telif kitabı seçildiği için otomatikman adaymış. Bu uygulamalarını bilmememe çıkışarak şaşırmıştı. Hiç olmazsa gelecek için şakalaşarak anlaştık.

Okurunun ilgisinden başka, kitaplarının bu ülkede, ödüle gereksinimi yoktur.

CVIII
"O, Ağlar Gibi Baktıkça Ben Gülmek İstiyorum"

2676- Onlar hep ortalıktadır! Ne zaman tanınmış bir yazar/şair vefat etse, gazete ve dergilerde yüzeysel demeçleri çıkar. (Midem kalkar.) Televizyonda bir anma programına çağrıldıkları da olur; yan koltukta oturanla bir ay önce okur kitlesi önünde atışmış olmaları sorun değildir. (Utanırım.)

Oysa rahmetli gündemdeyken bir sülük gibi çevresinden ayrılmazken; düşkünlük sürecinde onu hiç aramamışlardır.

Nereden mi bilirim? Onun nice kötü gününde yanında olmuşumdur. Bir kitabını imzalatmaktan başka ondan hiçbir talebim olmamıştır. Yakınmalarını da dinlemişimdir, en trajikomiği vefatından sonra ona methiyeler düzenlere beddua etmesidir.

Hastane masrafını üstlenmişimdir, can çekişirken haciz gelmesini önlemiş, nihayet cenazesini kaldırtmışımdır.

(Beni bir gün Sığlıkistan anılarımı yazmaktan esirge Yarabbim!)

2677- Bir fotoğraf kitabı projesi: İstanbul'da toprağa verilen "önemli" şair, yazar, ressam, müzisyen ve sanatçı mezarlarından mürekkep.

2678- Nurullah Ataç'ın yeni harflerle 1966'da PAPİRÜS'ün ilk sayısında yayımlanan, "Münekkid Hakkında" başlıklı 1922 ürünü denemesinden:

-Münekkid (eleştirmen) iyiliği, fenalığı öğretmez; o bir ahlâk hocası değildir.

-Münekkid bir sanatkârdır... Münekkid kendi hislerini, kendi fikirlerini, kendi ihtiraslarını söyler ve yazıları arasından, zem veya methettiği muharriri değil, kendisini görürüz.

-Edebî haksızlık, ancak zaiflerde bir kusurdur.

2679- 23.11.11! Sahaf Mustafa Özdemir, rica ettiğim Oktay Rifat imzalı dört kitabı (ikisi Şahap Sıtkı ile Bülent Cimcoz'a), okumayazma evime getirdi. Sürpriz bir armağanı da vardı; Oktay Rifat'ın çevirdiği Yunan Antologyası'nın,

künye sayfası koparılmış bir nüshası da artık benimdi. Onu sahafa satan kişi, herhalde kime imzalandığının bilinmesini istememişti.

Oysa mürekkep kalemli ithaf, ön kapağın içine tersinden bir güzel park etmişti: "Canım Füreya'ya 16.02.66 Oktay Rifat"

2680- Oktay Rifat'ı anmışken son yapıtı (1987) Koca Bir Yaz'dan aklıma takılan bir şiiri:

Ağda
Üsküdar'da bir ara sokakta
Likit Ağda Salonu Kuaför Selim
kılığında çıkıyor karşıma
kırk yıllık hamam otu
kırk yıllık berber Selim
hey gidi dünya
hey gidi İstanbul'um.

2681- 27.11.11! Ahmet Hakan Hürriyet'te, en fazla "gıcık kaptığı" on kişiyi açıklamış. Beşinci sıradaki Elif Şafak için diyor ki:

Bana Hep Çok Ters Geldi

O, derinlikten söz ettikçe ben yüzeyselleşmek istiyorum.

O, ağlar gibi baktıkça ben gülmek istiyorum.

O, eski solcuların 'Nâzım' demesi gibi 'Şems' dedikçe ben Konya'danuzaklaşmak istiyorum.

O, mana dedikçe ben anlamsızlaşmak istiyorum. O, hep aynı cümlelerleaynı röportajları verdikçe ben sayfaları atlamak istiyorum.

O, çok sattıkça ben almak istemiyorum.

Neyse...

Uzatmayayım...

Sanırım bana gereğinden fazla ters geliyor.

2682- 30.11.11! Cemal Reşit Rey Salonu'nda, gözde müzisyenim Pat Metheny'nin konserindeydik. J.S. Bach günümüzde yaşasaydı ve caz gitaristi olsaydı onun gibi çalardı düşüncesindeyim.

(Nur'un bazen dili şiirsel makamında sürçüyor. Üstada Pat Matine dediğini duydum. Pat Matine; Çat Suare.)

2683- İstanbul'da açılacak bir hindi çiftliğine ad önerisi: HİNDİSTANBUL...

2684- Küresel Kültürazzi:

Voltaire'in mektupları (1694-1778) 98 cilt tutmuştu. / Ondokuzuncu Yüzyıl'ın korku romanı yazarlarına da terörist denirdi. / Şair Langston Hughes (1902-1967), cenaze merasiminde Duke Ellington'dan, "Benden Haber Gelene Dek Bekle" başlıklı parçanın çalınmasını vasiyet etmişti./ Sinoplu Diyojen'e en çok hangi şarabı sevdiğini sormuşlar, "Başkasının ısmarladığı şarabı" buyurmuş. / W.H. Auden'e idam cezası hakkındaki düşüncesini sormuşlar, "Bertold Brecht'e uygulanacaksa itirazım yok" buyurmuş. / Isak Dinesen'e göre, "Üzüntüden kurtulmanın en iyi yolu onları bir öyküde toplamak" tır. / Charles Ives 30 yaşındayken yazdığı Üçüncü Senfoni için Pulitzer ödülü kazandığında 73 yaşındaydı. / Winston Churchill ve Napolyon Bonapart Latince'den bütünlemeye kalmışlardı. / Richard Wagner pembe iç çamaşırlarını yeğlerdi. / Leonardo da Vinci idam infazlarını kaçırmazdı; asılırken kasların nasıl gerildiğini gözlemlermiş. / Wallace Stevens'in eşi Elsie orta; James Joyce'un eşi Nora ilkokul mezunuydu...

2685- 'Orkestra şefleri neden mi uzun yaşarlar? Çünkü biz sürekli terleriz."
Sir John Barbirolli
(Sir John (1899-1970) 71 yıl yaşarken; eşi obuacı Lady Evelyn Barbirolli (1911-2008) 97 yaşında vefat etti.)

2686- İŞ KÜLTÜR 2011'de 345'i ilk, 360 yeniden baskı yaklaşık 1.6 milyon kitap satarken, ilköğretim okullarına 2 milyon kitap armağan etti.

Kurmaca dışı ve 07-14 yaş grubuna hitap eden kitaplara öncelik veren, Anadolu'da kitabevleri açan İŞ KÜLTÜR'ü takdir ediyor, önemsiyorum.

İŞ KÜLTÜR Genel Müdürü Ahmet Salcan ile ekibini, onlara gerekli desteği sunan İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince ile Genel Müdürü Adnan Bali'yi içtenlikle alkışlamak amacıyla 07.12.11 akşamı, yayınevlerinin 55. kuruluş yıldönümüne katıldım.

2687- Bu yazılı uyarılar var!

-A.B.D.'de bir sağlık ürünleri vitrininden: Hastalık nedeniyle kapalıyız.

-Bir kulüp kapısından: Özel bir açılış için kapalıyız.

-İspanyada bir mutfak fırını için: Çorba ile temizlemeyiniz.

-Katlanabilir çocuk arabası uyarısı: Katlamadan önce içinden çocuğunuzu çıkarınız.

-Kilise ilan tahtasından: Sabah vaazı- İsa Su Üstünde Yürüyor; akşam vaazı-İsa'yı Arıyoruz.

2688- Leyla Erbil'in KALAN'ı, bence yurtta 2011'in edebiyat olayıydı. Yapıtın şiir kesiti düzyazı rahatlığında okunurken düzyazısı şiirseldi. Lahzen'de,

Leyla Hanım tüm romanlarındaki kadın anlatıcıları, geçmişleriyle hesaplaşmaya davet ediyordu.

Klasiklerin ana özelliği yeniden, yeniden okunabilmeleridir. KALAN'ı iki solukta bitirir bitirmez özledim.

2689- Leyla Erbil'in KALAN'ında İstanbul, ülke ve gezegen bir zaman tünelinde harmanlanırken de kaostan skeçler var. Yapıttaki kinayeleri, altları çizilesi trajikomik göndermeleri de benimsedim. Okulla gidilen bir oyundaki:

"ne olur götürünüz
beni de güldürünüz
yaramazlık edersem
dövünüz öldürünüz..."
dörtlük, anlatıcının "kafasına mıhlanmıştır."
(Kafiye uğruna ilkelleşmenin alt sınırını merak etmiyorum.)

2690- Mesele'nin Aralık sayısındaki Semra Topal yazısının başlığı; "İskender Pala'nın Yeni Romanı: Yunus Emre Hikâyesine Burjuva Değerleri Yapıştırma Cinliği" idi.

O piyasa romanının özü bu başlığa sığdırılmıştı, sanki daha fazla kâğıt israfına gerek yoktu. Ne zaman İskender Pala adını duysam aklıma, "Şah & Sultan" gelir. Benim için Kitabistan'daki en trajikomik başlıktır.

2691- Jorge Carrera Andrade'den (1902-1978) çeviriler (Micrograms):

Salyangoz:
Minik bir mezrodur
Tanrı'nın tarlaları ölçüp biçtiği.

***

Kuşlar
Tanrı'nın elyazısıdır.

2692- 12 Aralık evlilik yıldönümümüzdür. Her iki yılda bir o gün, Nur'la Venedik'te olmaya çalışırız. Gözde kentim o dönem, asık yüzlü Uzak Doğulu turistlerin varlığına rağmen sakindir. Bu kez, ekonomik kriz nedeniyle, Noel öncesi çarşı/pazar canlılığından da eser yoktu. Bizans Sultanı'nın anlatıcısının kaldığı otelde (Westin) ve odada (106) kalmak kısmetmiş. / Tüm yapıtlarını okuduğum yazarlardan Gilbert Adair'in (1944-2011) ölüm haberini Venedik'te almakta bir kinaye aradım. İskoç yazar, babası gibi kör

olmaktan korkarmış. Kapalı Kitap başlıklı romanının ana karakteri kör bir yazardı. Adair, ölüm arifesinde okuyamayacak derecede görme sıkıntısı çekmekteymiş./ Takvimin 16. Yüzyılda duraksadığı Vicenza ile Bizans'ın sadık karakol kenti Ravenna'da birer gün geçirdik. (Onlar ayrı bir maddeyi hak ediyor.) / Venedik'te mukim Old World Books'tan (OWB), Edward Sackville-West'e imzalı bir Venedik kitabını internetten ısmarlamıştım. Daha çok İngilizce kitapla mücehhez sahaf OWB'un sahibi John F. Phillimore (JFP), artık Venedik'i mekân tutmuş bir İngiliz; kentin simgelerinden sayılıyor. Takma adla yayımladığı şiir kitapları bulunan sevimli JFP ile kaynaştık. Siparişimi anımsadı, İstanbul'dan böyle bir talep almaya şaşırdığını ima etti. John Freely'e selam yolladı. "OWB'daki ganimeti merak edenlere: Robert Graves'ten imzalı Poems 1953, George Simenon'dan The Venice Train, Kingsley Amis'in takma adla yayımlanan polisiyesi (The Crime Of The Century)."

2693- Gilbert Adair (1944-2011) yazar, eleştirmen, senarist, çevirmen ve estetti. Gizemli edebi romanlar yazardı. 2001'de yayımlanan ilk romanımdan sonra Kapalı Kitap'ını Türkçeye çevirmeye kalkışarak boyumun ölçüsünü almıştım.

O, George Perec'in içinde hiç "e" harfi geçmeyen romanı La Disparation'u, içinde hiç "e" geçmeden İngilizce'ye çevirmişti (A Void).

YKY'den çıkan tüm romanlarını öneririm (*Kapalı Kitap, Kulenin Anahtarı, Yazarın Ölümü, Şenlikli Bir Cinayet.*)

2694- Gilbert Adair'den *Kapalı Kitap* sürükleyici, yalın ve kısa bir romandı. Çevirisi 2003'te YKY tarafından yayımlanınca büyük bir ilgi göreceğini sanmıştım.

Kapalı Kitap sayesinde, ilk kez, genel okur kitlesinin damak tadını abarttığımı fark etmiştim.

2695- *"Şiir geldikelimedeboğuldu'*dan – Ahmet Güntan, 160. Kilometre:

"Diyarbakır'dan iki keklik aldım, biri Diyar (dişi olanı), diğeri Bekir (erkek olanı), kuşları ilk gün salonun ortasına koydum, o bilinen keklik kafesleri ufak oluyor, hayvanlar bir türlü rahat durmuyor, bilen bilir, seyretmesi çok zor bir olay, iki hayvan cenderede, hem de senin yüzünden, ben de üzüntüyle kafeslerin yanına gidip diz çöktüm, onlara eğilerek konuşmaya başladım, tabii bir kuşla konuşuyorum, tıpkı bebeklerle konuşur gibi ritmik tıkırtılarla konuşmaya başladım, na-sıl-sın-sen bakiym, kork-tun-musen bakiym, Bekir birden sakinleşip beni dinlemeye başladı, işte o zaman ritmik tıkırtıların bir söz sanatı değil, temel bir *iletken* olduğunu anladım,

ben şiiri bu kadar ilkel bir düzeyde tartışıyorum, yoksa halk zaten tatilde, ben de şiirden çok sıkıldım."

2696- Yıl öncesinden kitap önerileri:

Bizans Piyadesi – Timothy Dawson (Çev. Gürkan Ergin), İş Kültür / Uç Şiirler – Enis Batur, Kırmızı / Meselenin Kalbi – Graham Greene (Çev. Mina Urgan), İletişim / Sevgili Halit – (Halit Refiğ'e Mektuplar), Everest / Karga ile Tilki – Cırcır Böceği ile Karınca – Selçuk Demirel, YKY (Küresel çizerimizin gençlik dönemi işlerinden) / Simurg1- Selçuk Özarmağan, Probiz / Merak Etmeyin, İyiyim – Güneş Günter, Önce Kitap / Konuşan Paralar – Oğuz Tekin, İş Kültür – Şişe Cam / Denizli, Tanrıların Kutsadığı Vadi – Yay.Haz. Filiz Özdem, YKY...

2697- *Senelerce Senelerce Evvel* (İkibin yıl ve fazlası), Batı Anadolu'nun kütüphaneleriyle ünlü kentleriydiler: Afrodisyas, Knidos (Datça), Efes, Halikarnas, Pontus Herakleas (Karadeniz Ereğlisi), Pergamum (Bergama), Prusa (Bursa) ve Smyrna (İzmir).

Bergama Kütüphanesi'nin hızla büyümesini çekemeyen İskenderiye onlara papirüs sevkiyatını durdurmuştu. Bunun üzerine yılmaz Bergamalılar, hayvan derisinden hazırlanan tabakalardan üretti el yazması kitaplarını. Adına parşömen dendi ki Pergamum sözcüğünden devşirmedir.

Derken Mark Antonius, Kleopatra'yı etkileyebilmek için eşsiz Bergama Kütüphanesi'nden 200 bin el yazmasını Mısır'a armağan etmesin mi?

2698- Sahaf Turkuaz'dan yıl sonu ganimet listesi :

Lüsyen'den Yahya Kemal'e imzalı *Lettres a Abdulhak Haamit* (1932) / Halide Edip'ten Fuat Köprülü'ye imzalı *İngiliz Edebiyatı Tarihi* (1940) / Claude Farrere'den Ercüment Ekrem Talu'ya imzalı *Les Civilises* (1922) / İsmail Habib'den TDK Başkanı İbrahim Necmi Dilmen'e imzalı *Tunadan Batıya* (1935) / Reşad Ekrem Koçu'dan Ruşen Eşref'in eşi, Sabiha Ünaydın'a imzalı *Erkek Kızlar*...

Belçikalı Lüsyen Hanım Yahya Kemal'e demiş ki:
"Ne devrandır bu devranı muhabbet
Benim yadımda elbet
Onun bir namı vardır.....
a Yahya Kemal
en souvenir
Lüsyen"

2699- KİTAP İÇİN'e, okurlarını meslek bazında kategorize edersek, tıp doktorları en yoğun ilgiyi lütfediyor. Yapı Kredi'nin eski başhekimlerinden Dr. Alihan Çeliker, "Doktor ne bulursa okur" derdi.

KİTAP İÇİN'in kadim okurlarından Prof. Dr. Selçuk Özarmağan, bir tıp dergisine, "edebiyat tadı da katmak için Simurg başlıklı yazılar" eklemektedir. Onlardan mürekkep SİMURG1 başlıklı kitabını imzalayarak göndermek inceliğinde bulunmuş. Öz ama vurucu derleme ve anılarda ıskalanmış heykeltıraş/ressam Gürdal Duyar'ın adına, Sami (Çölgeçen) Abi'nin fotoğrafına, Semih (Poroy) Usta'nın çizgilerine rastlamak gerçek bir *serendipity* idi. Adaşımla Fethi Naci Amca'mın yanak yanağa fotoğrafına imrenmiş olabilirim. "Atila yalnızca ölmedi, ölümü yaşadı da" cümlesi oturaklıydı.

SİMURG1, bir kitabevi rafında karşıma çıksaydı da alırdım.

2700- Maç günleri futbol stadyumlarına gitmesi istenen taksi şoförünün suratını asmasını yadırgamam. Fenerbahçe maçlarına gitmek için çağırdıklarımı, "Söğütlüçeşme istasyon sapağında ineceğim" diyerek teskin ederim. Fenerbahçe-Eskişehirspor maçı için gelen Rizeli şoför, "Görevim için her noktaya giderim" demişti. O, arabasını kirleten çocuklar ile seçtiği güzergâh nedeniyle kendisine u-za-ta-rak çıkışan kadın müşterilerden tırsıyordu.

Söğütlüçeşme'ye yaklaşırken bir de fıkra lütfetti:

Temel'e sormuşlar, "İkisinden birinden vaz geçmek zorunda kalsan karından mı, tabancandan mı vazgeçmezsin?"

Temel bekletmeksizin yanıtlar: Tapancamdan!

-Ula niye?

-Hiç olmazsa susturucusu vardur.

CIX
"Ona düşmanlarını sordum. Saydı. Saydı. Saydı."

2701- Bazı yazar ve sözde eleştirmenlerle "neden sürekli uğraşıyorsun" diye sorgulandığım oluyor. Onların çoğu, o kişilerle uğraşmaya bile değmez görüşündeler. Edebiyatı yakından takip eden bir köşe yazarına göre, "Semih Gümüş ise Selçuk Altun" dedikten sonra onunla ilgili tek cümle yazmamalıyım.

"Ben kişilerle değil yanlışlarıyla uğraşıyorum" demekteyim. "Onların bir katkısını görürsem ıskalıyor muyum, eleştirdiğim hangi konuda haksızım?" deyince susuyorlar.

KİTAP İÇİN'i öncelikle alkışlamak için sürdürüyorum.

2702- Taraf'taki (04.01.12) kinayeli yazısında Barbaros Altuğ diyordu ki:

"Yeni bir yayınevi Kırmızı Kedi. İlknur Özdemir'in Turkuvaz Grubu'ndan ayrılıp yayınevini yönetmeye başlaması ile atılım yapmaya çalışıyor. Hayırlı uğurlu olsun. Ama benim dikkatimi çeken şey bu değil. Kırmızı Kedi'nin yayımladığı her kitap elbette tamamen hakkıyla ve tüm Türkiye'de konuşulan kitaplar olduğu için herhalde (ben bilemiyorum Türkiye'de tam ne konuşuluyor; sadece gazeteleri, dergileri, internet sitelerini, televizyonları, radyoları ve davetleri takip ettiğim için) Radikal Kitap'ın en çok satanlar listesine giriveriyor.

Bu hafta mesela en çok satan ilk on kitapta iki tane Kırmızı Kedi kitabı var. Kırmızı Kedi'nin bu durdurulamaz başarısı ve ani yükselişini kıskanıp, ardında bir bityeniği arayanlar da varmış ama duyduğuma göre...

Hele hele bu haftaki en çok satan kitaplar listesine kendinden emin bir şekilde yerleşen Derviş Şentekin'in kitabını görünce iyice delirmişler! Yok efendim bu kitap kaç basılmış da bilmem neymiş...

Koskoca *Radikal Kitap*'ın en tepedeki yöneticisi olan, şahane yazar Derviş Şentekin'in kitabı sadece kendi editör olduğu gazetede listeye alınmışsa suçu o mağrur insanda değil o başyapıtı listelerine koymayan Türkiye'deki kitapçılarda, satın almayan okurda arayın siz!

Ayrıca Derviş Şentekin'in Kırmızı Kedi'nin gizli ortağı olması ile bu listelerin ne alakası var? Ne çirkin, ne tuhaf düşüncelere girip de bu ilişkileri kuruyorlar havsalam almıyor! Allah Kırmızı Kedi'yi ve gizli ortaklarını kem gözlerden korusun."

(Altuğ'un söylemini Kitabistan erbabından da dinlememiş olsam, alıntıyı yapmazdım. İlknur Özdemir'in, Kitabistan'daki en yetkin genel yayın yönetmenlerinden olduğunu her fırsatta söylerim.)

2703- Radikal Kitap editörü Derviş Şentekin'i (D.Ş.) geçen yıl KİTAP İÇİN'e maalesef iki kez konu(k) ettim. Nedenini yinelersem:

Kitaplarım Doğan Grubu'nun kara listesindeyken Radikal Kitap benimle söyleşi yapmaz, romanlarım için yazmaya yeltenenleri "beyaz yalanlarla" geçiştirirken, yüz sözcükten mürekkep bir tanıtım paragrafını esirgemezdi.

Geçen yıl yayımlanan Bizans Sultanı Hürriyet ile Milliyet'in kara listesinden çıkarken Radikal Kitap'ta o kısa tanıtım da yoktu. Umursadığımdan değil de, kim-ne-dolap-çeviriyor merakından konuyu araştırdım.

Eklerine yarım sayfa "Bizans Sultanı"reklâmı veren yayıncım, bu konuda kem küm bir yanıt bile alamadı. Ben de erbabına gittim. Dediler ki: Radikal Kitap'a D.Ş. diye bir editör geldi. Bu kişi saldırmanın ve Radikal Kitap yazarı Semih Gümüş'ün yakın dostudur. Kendi çapında senin kitabını çelmelemeye çalışıyor. Üstelik D.Ş.'nin gizli ortak olduğu yayıneviyle, Semih Gümüş'ün ortak göründüğü NOTOS'un patronu (çoğunluk ortağı), aynı kişidir. Kırmızı Kedi ile Notos'un ortaklık yapıları bir yana; ikisi de Gümüşsuyu'nda, aynı sokaktaki 18. No.lu binanın 1 ve 3 No.lu dairelerinde mukimler.

(Kişilerle yayınevleri arasındaki ortaklık ilişkilerini irdelemedim. Bu zamanda değil iki, bir yayınevine yatırım yapanlara bile saygı duyulmalıdır. Sorun, kitap dergisi yöneticisinin etik değerleri zorlamasıdır.)

2704- 06.01.12 tarihli Radikal Kitap'ta da Barbaros Altuğ'u haklı çıkaracak etik dışı nüanslar yok değildi. Çok satanlar listesinde yine Kara Kedi'den bir roman vardı, nedense bu yapıt başka hiçbir listede yoktu. (Referans Kitabevleri arasında Kırmızı Kedi kitabevi olması kaçınılmazdı.)

"Bu ayın edebiyat dergileri" köşesinin en üstünde Notos vardı; "2011'in en çok sevilen kitapları" sayfası, Kırmızı Kedi'den çıkan bir siftah D.Ş. romanı ile başlıyordu...

(Radikal Kitap künye tablosuna göre D.Ş.'nin patronu, Yan Yayınlar Yönetmeni Cem Erciyes'tir. O, sanki gidişatı "yan gözle" bile izlemiyor.)

2705- a) İçişleri Bakanı İ.N. Şahin kabinenin yeni gaf şampiyonu mudur? "Sanatçı ve yazarların terörü besleyen arka bahçe" olduğunu ima ederek, tuhaf söylemlerini doruğa taşımıştır. Bakan'ın bilahare özür dilememesine şaşırmayanlardanım.

b) Cumhurbaşkanı'nın, "Atatürkçülüğü hakaret algılarım" diyen Prof. M. Türköne'yi Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu yönetim kurulu üyeliğine ataması "trajediydi", Türköne'nin bunu kabul etmesiyse "komedi."

06.01.12 tarihli Cumhuriyet ve Hürriyet'in haberlerine göre, Zaman gazetesi yazarı Türköne, Cumhurbaşkanı'nın telkiniyle istifa etmiş.

(SIĞLIKİSTAN olgusunun ayak sesleri midir?)

2706- Ülkemizin terör, işsizlik ve cari açıktan da önemli darboğazı beşikten itibaren eğitimdir. Ama çağdaş eğitim!

2707- CAN Yayınevi'nin ocak ilânlarına göre küresel yazar Paul Auster'ın *Kış Günlüğü,* ülkesinden de önce Türkçe'de yayımlanıyordu. Araştırdım, *Winter Journals*, A.B.D.'de taa ağustosta çıkacaktı.

Yayınevi Kemal Tahir-vari bir tebriği hak ediyor; CAN iyi, CAN aferin!

2708- Orhan Pamuk'tan imzalı Kara Kitap'tan (10. yıl özel baskı) epigraflar:

-"Epigraf kullanmayın, çünkü yazının içindeki esrarı öldürür." Adli

-"Ona düşmanlarını sordum. Saydı, saydı, saydı." Yahya Kemal'le Sohbetler

-"Gâh kar yağıyordu, gâh karanlık." Şeyh Galip

-"Sinema çocuğun yalnız gözünü değil, aklını da bozar."Ulunay

-"Esrarlı şeyleri dehşetli severim." Dostoyevski

2709- Venedik'ten günübirlik safariler:

i) 11.12.11. Vicenza! Issız sokaklarında gezinirken kentte takvimin 16. Yüzyılda durdurulduğunu duyumsuyorum. Ana caddedeki şık insanlara eşlik eden güdük köpeklerin nicesini, fotoğraflarda bile görmedim. Vicenza, Mimar Andrea Palladio'nun (1508-1580) yetiştiği kent olmakla övünüyor. O, batı mimarisinin Shakes(peare)'i sayılabilir. Doğu mimarisinin do(ru)ğu Mimar Sinan'la dönemdaştılar. Venedik'in Osmanlı büyükelçisi Marcantonio Barbaro iki ustanın da dostuydu; onlar arasında çizim değiş tokuşuna aracılık etmişti. Harvard Üniversitesi öğretim üyelerinden Gülru Necipoğlu'na göre Sokullu Mehmet Paşa Camii'nde Palladio'dan; Quattro Libri villasında Sinan'dan esintiler vardır.

Palladio'nun beşyüz yıl önce Vicenza'da yaptığı iki düzine anıtsal bina, biri butik alışveriş merkezi olmak üzere, kullanımdadır.

ii) 13.12.11, Ravenna! Adı da güzel kent, Roma ve Milano'dan sonra ülkenin başkentliğini yapmıştı. 568-751 süresinde Bizans'ın Avrupa'daki ileri karakoluydu. Jüstinyen'in armağanı San Vitale kilisesi, kent turizminin Ayasofya'sıdır. San Vitale'den Dante'nin mezarına yürürken önüme Hotel Bizansio çıkmasın mı? Bu kente ilk gelişimdi ama bir eski dostla karşılaşmışçasına sevinmiştim. (Bizans Sultanı'nın anlatıcısı Ravenna'ya uğradığında, adı aşkına işbu otelde kalmıştı.)

2710- Prof. Gülru Necipoğlu *ünsüz* ama ÖNEMLİ Türklerdendir. Harvard Üniversitesi mezunu bir sanat tarihçisidir. Aynı yerde, İslam Mimarisi Program direktörüdür. Mimar Sinan ve Topkapı Sarayı üzerine İngilizce yapıtları vardır, ciddi ödüller kazanmıştır. Umarım bir gün yollarımız kesişir.

2711- Ahmet Hakan'a iki liste önerisi: Ünlü ama önemsiz Türkler; Önemli ama ünsüz Türkler...

2712- Küresel kültürazzi:

Münzevi şair Emily Dickinson (1830-1886) öldüğünde yayımlanmamış 1755 şiiri vardı. / Sofokles (M.Ö. V. Yüzyıl) aynı zamanda dansçı ve güreşçiydi, yediği üzüm tanesi boğazına kaçınca öldü derler; doksanını aşmıştı. / Heinrich Schliemann (1822-1890) 13 dil bilirdi; galiba en iyi bildiği iş, Truva'yı taş taş Türkiye dışına kaçırmaktı. / Sürrealist ressam Marcel Duchamp (1887-1968) bir satranç ustasıydı. / Ernest Hemigway, T.S. Eliot için: "Mükemmel bir şair ve nitelikli bir eleştirmendir, ama insan olarak ancak popomu öpebilir." / Goethe, Werther'i dört; Schiller, William Tell'i altı haftada yazdı. / Büyük İskender, *İlyada*'yı; Napolyon ise Plutark'ın *Yaşamöyküleri*'ni yanlarından ayırmazdı. / Ressam Max Beerbohm İtalyanca öğrenmeden İtalya'da 46 yıl yaşadı. / Tolstoy, Karl Marx ve Ibsen'in, "kabullenmedikleri" birer gayrimeşru oğulları vardı. / Dostoyevski, Wagner için, "İç karartıcı, Alman alçağının tekidir" derdi. / James Baldwin ilk romanını, Marlon Brando'dan aldığı borç parayla tamamlayabildi. / John Berryman'in annesi, kocasının intiharından birkaç hafta sonra ev sahibiyle evlendi. O zaman 12 yaşında olan şair de, 58 yaşındayken intihar edecektir...

2713- Küresel "kamyon arkası" özdeyişlerinden:

Utah'a hoş geldiniz! Şimdi saatlerinizi 20 yıl geriye alınız. / Kocanızın işlerine ilgisiz kalmayın, peşine dedektif takın. / Nobel Barış ödülünü kazanmak için katil olmaya hazırım. / Kumardan vazgeçebileceğime iddiaya

girerim. / Her dört insandan beşinin sayılarla sorunu vardır. / Hayvanları sevdiğimden değil bitkilerden nefret ettiğim için vejetaryenim. / Oral sekse inanmıyorsan açma ağzını...

2714- Refik Erduran'ın gençlik anıları GÜLEREK'ten (Cem Yayınları, 1987) :

Lolita'nın yaratıcısı Vladimir Nabokov o yıllarda Cornell'de edebiyat dersleri veriyordu. Türk olduğumu öğrenince nedense ilgilendi benimle. Her gün uzun yürüyüşlere çıkardı. İki-üç kez birlikte yürüdük.

"Genç Türkler kadınlar hakkında ne düşünür?" türünden sorular sorar, yanıtlarımı büyük bir ciddiyetle dinler, devlet sırrı öğrenmiş gibi vahim bir tavırla başını sallardı. Oysa onun bana verdiği bir tek öğüdü anımsıyorum:

"Kadınları ciddiye alma, bildiğin gibi yaşa" anlamında bir şeydi. Keşke ömrüm boyunca tutabilseydim onun sözünü! Hep tersini yaptım.

2715- Türkiye'nin-şimdilik-ıskaladığı ressam Sali Turan'ı (doğ.1949) Cemal Süreya da benimser ona renk çılgını "Dalvador Sali" derdi. Şair'in ölümünün 22. yılında, Sali Turan resim yapmak için gittiği ıssız Çeşme'den veciz notlar yollamış.

Estet şair için diyor ki, "Cemal Süreya'nın aurası salınırdı bulunduğu alana, masalara. Ve güven duygusu ile sevginin tohumlarını taşırdı içinde. Herkes kendisi olurdu. Masa bir doğa demokrasisi yaşar, kanatlarımızda yaşam sevinci ile uçardık. Ve en sonlardan birinde, 'Sali sus ve yap' demişti."

2716- Bir zamanlar ülkede altı adet "Maarif Koleji" vardı; derken adları "Anadolu Lisesi"ne dönüştü, sayıları bine yaklaştı.

Samsun Maarif Koleji'nden 1969'da mezun olduğumda sınıfımız 26 okul ise 300 öğrenciden mürekkepti. Kalabalık bir aile gibiydik; birbirimizi sanki öksürüğünden tanırdık.

Maarif Koleji 1966 mezunu Mustafa Atalay centilmen ağabeylerimizdendi, ona Bafralı olduğu için de sempatim vardı. O emekliliğini, okulunun Mezunlar Derneği'ne katkıya hasretmiştir. (Bu bağlamda Mustafa Abi okulun 8000 mezununu yaş günlerine göre tasnif de eder.)

Derneğin 2012 Ajandası'nda, 8000 kişinin adı/soyadı, doğum günü olan sayfada yer alıyor. Bu nostaljiden etkilenmemek mümkün mü?

Her güne ortalama 20 dolayında mezun düşerken, 200'ü 1 Ocak günü doğmuş. Dernek başkanı Füsun Yalçın sunuş yazısında, "...Ne hikmet ise yaklaşık 200 kişi 1 Ocak doğumlu" diyerek duruma ince bir gönderme yapmış. Listenin taşan kısmı, Ajandanın son sayfasında istiflidir.

(Hamiş: İki önemli edebiyatçı Samsun Maariflidir; Güven Turan 1963 mezunudur, Mahir Öztaş 1967'de orta kısmı bitirdikten sonra Kadıköy Maarif'e transfer olmuştur.)

2717- *Herkes Kendine Yabancı* – Metin Celal, Everest (Genişletilmiş 2. Baskı)

Bir İsteğin Var mı? (*Son dörtlük*)
ve gördüm dilinde çıplaklığımı
sığındım koynuna okunaklı bir alınyazısıyla
mazeretin oldum
ömrün uzadı bana sarılınca
2004

2718- Şiir hiç umulmadık bir anda kesebilir önünüzü. (Serendipity.)
Bekir Coşkun'un 08.01.12 tarihli yazısının açılış cümlesi şiir şiddetindeydi: "Pencerenin camına konan kuştan daha huzur verici ne olabilir ki?"

2719- Jorge Carrera Andrade'den çeviri (*Micrograms*):

Örümcek
Yerdeki örümcek:
bir apolettir
düşen
omuzundan zamanın.
Çeviri: Selçuk Altun

2720- IMAGO İstanbul Grafik Sanatlar Müzesi, 2006'da grafiker-ressam Prof.Dr.Süleyman Saim Tekcan önderliğinde kuruldu. İkibin metre kare kapalı alanı olan alımlı binada; sergileme ve çok amaçlı salonlar ile özgün baskı ve heykel atölyeleri var.

Üsküdar'ın Ünalan Mahallesi, Barajyolu Sok. No.14 adresinde yükselen Müze'yi, 26.12.11 akşamı orada verilen bir mini konser sayesinde görmüş oldum. Konserin sanatçıları Ricardo Moyano (gitar) ve Gustavo Battistessa (bandoneon), Arjantin Müziğinden seçmeler sundular. Yetkin müzisyenlerin eşleri Türk'tü ve İstanbul'da yaşamaktaydılar. Konsere gelişimizin ana amacı, Ali Yalman'ın da iki bestesinin icra edilecek olmasıydı.

Emekli iş adamı, entegre yetenek ve "pozitif insan" Ali Yalman'ı KİTAP İÇİN'e ilk kez konuk etmiyorum. O milli briççi ve gizli piyanisttir; fahri eğitmenlik yapar, matematiği benimsetmeye yönelik kitaplar yazar ve h-o-ş besteleri vardır. Kemal Atatürk'ün Selânik'teki hocalarından Osman Tevfik

Bey'in torunudur. Dedesinin Selânik'te 1884-85'te çıkardığı Gonca-i Edep dergisinin Türkçe basımlarını yaptırarak dergicilik ve basın tarihine de katkıda bulunmuştur. Sırada, yine dedesinin çıkardığı "Mütalaa" gazetesi var.

2721- 1969 güzünde girdiğimde Robert Kolej yüksek okuldu; 1973'de bitirdiğimde Boğaziçi Üniversitesi. Okulumun düşten güzel bir kampüsü vardı, orada mutsuz bir eğitim süreci olamazdı. Ona borçlu olduğumu asla unutmadım, bana sağlam bir gelecek de sunan okuluma her fırsatta maddi katkıda bulundum, bulunuyorum.

B.Ü. Vakfı Mütevelli Heyeti üyesiyim. Bu görev bir onur nedenimdir. B.Ü. Rektörü Prof. Dr. Kadri Özçaldıran'ı, müzik ve edebiyatı önemsediği için de takdir ederim.

Rektör'ümüzün yeni yıl armağanı olarak yolladığı *Fifty Years in Constantinople*, Robert Kolej'in öncü müdürü Dr. George Washburn'un (1833-1915) anılarından mürekkep. Üniversite yayını olan yapıtın ilk baskısına (1909) sahip olmama rağmen, benim için yılın en anlamlı armağanıydı.

2722- Kitap önerileri (2012 turfandaları):

Kış Günlüğü – Paul Auster (Çev. Seçkin Selvi), CAN / Zavallılar – Alasdair Gray (Çev. Süha Sertabiboğlu) SEL / Kör – Ömer Erdem, Everest / Türk Toplumbilimcileri – Emre Kongar, Remzi / Her şey Dün Gibiydi – Mehmet Müfit, YKY / Kalemiti – Selçuk Demirel, YKY ...

(Kalemiti, küresel çizer Selçuk Demirel'in turfanda (kahr)amanı. O tükenmekte olan bir kurşun kalem ama bir atımlık kurşunu ile güdük silgisine güvenip; yaşama sevinci ve muzipliğiyle sınırlarını zorluyor. O, Monte Kristo Kontu değilse Süpermen; Evliya Çelebi değilse Robin Hood; Malkoçoğlu değilse Matrakçı Nasuh.

Kalemiti'lere her kulvarda gereksinim var da bizimkinin maceralarını, bari her ay izleyebilseydik.)

2723- Enis Batur'a göre Türk edebiyatına "Serendipity" sözcüğünü Selçuk Altun tanıtmış olabilir. Farsça kökenli sözcük, "bir güzeli ararken diğerine ulaşmak" anlamına da gelir ve Kitabistan'a çok yakışır.

26.11.11! Contemporary İstanbul sanat fuarında önümü kesen o Bedri Baykam tablosunun sağ alt köşesinde, "Serendipity" yazıyordu. Gurbette bir dostu görmüşçesine heyecanlandım. Gidip o onbir harfi, teker teker okşayasım geldi.

İki hafta sonra bir kafede eşi Sibel Baykam'a rastladım. Dergi yönetmeni (ve okurum) Sibel'e anekdotu naklettim. Sağ elindeki tasarım yüzüğünü gösterdi, üstüne gizemli bir alfabenin harfleriyle sanki bir dua nakşedilmişti. Sordu:

-Burada ne yazıyor biliyor musunuz?

- .....

-Serendipity!

2724- Şairin Günah Defteri'nden – Tozan Alkan, Şeref Bilsel (İkaros Yay.) :

-"Bir şiir bazen onu hiç 'yazmamaktır'." Ömer Erdem

-"Dilin omuriliğidir şiir." Güven Turan

-"Şairler, dili kullanmayı reddeden kişilerdir." Jean Paul Sartre

-"İlk dize tanrıdandır." Paul Valery

-"Şiir, dans etmek için bir gölge arayan yankıdır." Carl Sandburg

2725- (Zaman tünelinde 1999'a dönüyoruz. Sotheby's'nin imzalı kitaplar ve belgeler katalogunu karıştırırken karşıma 19. Yüzyıl'dan bir "lot" çıkıyor: "Bazı önemli Osmanlı Paşalarından Almanca ve Fransızca mektuplar, Avrupalı soylulardan Osmanlı zevata mektuplar ile iki padişah fermanı." İlgi alanıma girmediği halde, Londra'daki müzayededen lot'u satın alıp ülkeme kesin dönüş yaptırıyorum.)

O tarihi 14 parçayı bir bencil çekmecede unuttuğumu 12 yıl sonra anımsadım. Onları bir müzenin araştırma enstitüsüne bağışlarken utancım yerini, istenmeyen bir borcun sonunda ödenmesinin ferahlığına bırakmıştı.

CX
"Mumdan Kayıklarla Alev Denizini Geçmek"

2726- Geçen yıl Cumhuriyet Kitap'ta Ayşe Kulin'le (A.K.) iki raunt süren bir atışmamız olmuştu. Konu, IMPAC Edebiyat Ödülü'ydü. A.K. "aday adayı" sürecinde elendiği halde, kendisini "aday" olarak lanse ettiği için eleştirmiştim. A.K. ve temsilcisi, düzeysizlik sınırlarını zorlayarak yolladıkları yazılı yanıtlarda, birbirleriyle çelişerek trajikomik duruma düşmüşlerdi.

A.K. 21.07.2011 tarihli yanıtını, "...İnsanları yalancılıkla itham etmenin bir suç olduğunu öğrenmesi için de yargıya başvuruyorum. Dilerim bu ona bir ders olur" diyerek bitiriyordu. Avukatı, "Müvekkilinin kişilik hakları zedelendiği, kamuoyunda ve okuyucuları nezdinde küçük düşürüldüğü" savıyla yargıya başvurdu.

Konu 01.02.2012 tarihindeki ikinci celsede sonuçlandı; yasal deyimiyle dava reddedildi. (Herkesin anlayacağı dille; A.K. davayı yitirdi.)

Cumhuriyet, ben ve A.K. İstanbul'da mukimiz. Davanın Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açıldığını söylersem ne dersiniz?

2727- a) A.K., 16.06.2011 tarihli yanıtında, "Evet, bu ödülün aday adayıydım. Ne yazık ki biz iki Türk yazar, 6 kişilik kısa listeye giremedik" diyerek kısa liste belleğiği aday listesinde olmadığını itiraf etmişti. Ayrıca 2010 aday listesi 6 değil 10 yazardan oluşuyordu.

A.K.'nin son romanının özgeçmiş bölümündeki "2011 yılında Dublin Impac Edebiyat Ödülü'ne aday gösterildi" cümlesi kaldırılmalı veya "Aday Adayı gösterildi" şeklinde değiştirilmelidir.

b) Aynı bölümde A.K.'nin, "2008 yılında ise Nefes Nefese ile European Council of Jewish Communities tarafından verilen en iyi roman ödülünü kazandı"ğı vurgulanmaktadır.

European Council of Jewish Communities'in (Avrupa Musevi Topluluklar Konseyi) bir Türkçe romana ödül vermesi ilginçtir. (Herhalde romanın Türkiye'deki yayıncısının, İngilizceye çevirtip yayımladığı versiyonu sözkonusudur.)

Bir Musevi Konseyi, davalarına destek çıktığı için kişilere teşekkür plaketi verebilir de "edebi ödül" sunmasını yadırgadım. Yaptığım araştırmalardan,

böyle bir ödülün varlığı hakkında bilgi sahibi olamadım. A.K.'nin, ödülle ilgili, elinde ne gibi bir belge olduğunu merak etmiyor değilim.

2728- Çok satan yazarlarla bir sorunum yoktur. İtirazım nitelikle niceliğin karıştırılmasına; kitapları çok sattığı için birilerinin kendini usta sanmasınadır. Türk yazarların yurt dışında başarı kazanmasından ancak onur duyarım. Kişisel reklamını yaparken kendini uyanık, kalanı saf zannedenlerdense haz etmem; eleştirilerimi yinelerken sizleri sıktığım da olur.

2729- İş Kültür ile Yapı Kredi Yayınları (YKY), Kitabistan'ın nicelik ile nitelik önderi kuruluşlardır. Her biri, geçen yıl 1.6 milyon adet kitap satmıştır. Diğer yayınevlerinin çekindikleri kurmaca dışı türlerde seçkin yapıtlar sunmuş, çocuk ve genç okurlara okuma zevki aşılamaya yönelik kitaplar yayımlamışlardır.

İstanbul, Ankara ve İzmir'deki kitabevlerinde yalnızca kendi ürünlerini satarlar. Geçen yıl İş Kültür, Anadolu'da kitabevi ağını genişletmeye başladı. Doğan Hızlan'ın 13.01.2012 tarihli yazısında, YKY'nin de Gaziantep'te bir kitabevi açtığını okuyunca aklıma geldi; bu iki kuruluş birbirlerinden seçtikleri ürünlere de raflarında yer veremezler mi?

2730- Emre Kongar ve arkadaşları tarafından hazırlanan TÜRK TOPLUMBİLİMCİLERİ başlıklı yapıt, beni kırk yıl öncesine götürdü. Robert Kolej Yüksek Okulu'nda (sonra Boğaziçi Üniversitesi) okuduğumuz İngilizce ders kitaplarında, Muzaffer Şerif ile Kemal Karpat'ın adlarına rastlayınca gururum okşanırdı.

TÜRK TOPLUMBİLİMCİLERİ'nde akademisyen/düşünür Ziya Gökalp, Prens Sabahattin, Hilmi Ziya Ülken, İbrahim Yasa, Niyazi Berkes, Nurettin Ş. Kösemihal, Cahit Tanyol, Cavit O. Tütengil, Mübeccel B. Kıray, Mehmet A. Şevki, Mehmet İzzet, Ziyaeddin F. Fındıkoğlu, İsmail H. Tökin, Mümtaz Turhan, Muzaffer Şerif Başoğlu, Sedat V. Örnek ve yapıtları tanıtılıyor.

Onlardan yalnız Prof. Cahit Tanyol (doğ. 1914) hayattadır, kendisine 100. yaşgününde bir kutlama töreninin yapıldığını görmek isterim.

TÜRK TOPLUMBİLİMCİLERİ bir genel kültür ve birikime saygı kaynağıdır. Her nitelikli kitaplıkta bulunmalıdır.

2731- "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi" sayımına göre 2011'de Türkiye'de 74.7 milyon kişi yaşıyordu. Yaş ortalamamız 29.7'idi. Nüfusun üçte ikisi 15-64 yaşları arasındaydı. Toplam nüfusun %18'i İstanbul'da mukimdi.

(Ne zaman yaş ile ilgili bir istatistik duysam aklıma Oscar Wilde'ın (1854-1900), "25'inden sonra herkes aynı yaştadır" özdeyişi gelir.)

2732- Duayen gezi yazarı ve Türkiye dostu Paul Theroux'dan (doğ.1941):

-Bir roman yazmaya en yakın deneyim, bir yabanıl panoramada yolculuktur.

-O yolculukta iyi ki yanılmışım. Yanılmak yolculuğun doğasındandır.

-Önemli bir yolculuğa kötü havadan daha uygun bir başlangıç düşünemiyorum.

-Tren bir araç değildir. Ülkenin bir parçasıdır, o bir yöredir.

2733- İstanbul'da açılacak bir tango okuluna ad önerisi: İSTAN(GO)BUL.

2734- Küresel Kültürazzi:

Yazar Olive Wendell Holmes Jr. (1809-1894) alımlı bir kızdan gözlerini alamadığında 80'ini devirmiştir. Keşke şimdi 70'imde olsaydım" diye iç geçirir. / George Bernard Shaw'a (1856-1950) 94'ünde "Nasılsınız?" diye sorulduğunda, "Benim yaşımdakiler ya iyidir ya da ölü" dermiş. / Bir portresini imzaladıktan sonra altına "Als ich kan" (Elimden gelen budur) yazar Jan van Eyck (1395-1441). / Opera bestecisi Gaetano Donizetti'nin (1797-1848) kardeşi Giuseppe Donizetti (1788-1856), Osmanlı'nın bandosunu kurup yönetti. Paşa rütbesine yükselmişti; mezarı, Papalık'ın İstanbul temsilciliği sayılan Saint Esprit Katedrali'ndedir. O kilisenin popüler papazlarından Angelo G. Roncalli (1881-1963), 1958'de Papalık'a getirilmişti. (Daha önemlisi Selçuk Altun, duayen Sami Önal'ın vefatıyla tarihe karışan Dil-Tarih Sahaf'ta, Gaetano Donizetti'nin imzası ve ex-libris'ini havi, 1821 ürünü İtalyanca bir kitap ele geçirmiştir.) / Swift, Kierkegaard, Thoreau ile Henry James'in edebi ölümsüzlüklerinde onların iktidarsızlıklarının payı var mıdır? / Avrupa'da son cadı(?) 1782'de İsviçre'de yakıldı. / "Bir polisin içinden çıkılmaz duruma getiremeyeceği bir olay düşünemiyorum" derdi Erje Ayden'in de dostu, oyun yazarı ve nüktedan Brendan Behan. / Maço-yazar Ernest Hemingway'in en küçük oğlu tıp doktoru Gregory, 2001 yılında bir kadınlar hapishanesinde öldüğünde 69 yaşındaydı; Gloria adında bir travestiydi artık o...

2735- 06.01.2012! Okumayazma evimde raf kontrolü yaparken gözüme çarpanlardan: *Karga ile Tilki*'sini Oktay Rifat, Melih C. Anday'a, "En sevdiğim, en beğendiğim şair Melih'e" diyerek (03.01.55); Orhan Veli, *Yeni*'sini Şevket Rado'ya, "Kalbim kırık olarak" (05.04.47) diyerek imzalamış. / 1998'deki bir müzayededen Oktay Rifat'ın Melih C. Anday'a imzaladığı üç kitabını, 89 TL.'ye alınmışım. (Satışa çıkış değeri: 22 TL). Bu günün rayiciyle o üç kitabın değeri 1500-2000 TL. arasındadır. / Yineliyorum: Olanağınız varsa imzalı kitap biriktirin.

2736- Gezegende var olan bazı gizemli renkleri ıskalamadığımız ne malum? En lezzetli meyveler ve alımlı çiçeklere de (b)ulaşamamış olabiliriz. Arıların ve karıncaların bizden daha gelişmiş bir uygarlık disiplini olduğundan nicedir kuşkulanırım. En düşündürücüsü de, görmekten aciz olduğumuz bir canlı türünün, okullarında bizi "ilkel organizmalar" olarak incelemesi...

2737- Agahta Christie'nin Mousetrap (Fare Kapanı) adh oyunu, geçen yıl sahneye konuluşunun 60. yılını kutladı. (Büyük Britanya Kraliçesi II. Elizabeth tahta çıkışının 60. yıldönümünü henüz idrak ediyor.)

Londra West End'te, Mousetrap'ın geçen yıl sonu itibariyle 24587. kez perdesi açıldı. Oyunda 403 oyuncu ve 235 yardımcı oyuncu yer alırken; David Raven, Binbaşı Metcalf rolü için 4575 kez sahneye çıktı. Mousetrap'in 60 yıldır değişmeyen nesnelerini merak ediyorsanız; radyodaki anons ile şöminenin üstündeki saattir.

(1975'de izlediğimde, Mousetrap demek ki 24 yaşında bir tazeydi.)

2738- "Bence eşcinsel evlilikler kadın ile erkek arasında olmalıdır."

Arnold Schwarzenegger (aktör, erkek vücut güzeli ve iki dönem Kaliforniya valisi)

2739- Soru: Ula Temel, heteroseksüel ile homoseksüel arasında ne fark vardır?

Temel : Üç bilemedun dört bira!

2740- Kitap Önerileri:

Nişantaşı Suare – İbrahim Yıldırım, Doğan Kitap / İkinci – Güven Turan, YKY / Yavaş Matematik – Nazmi Ağıl, YKY / Seçme Şiirler – Adnan Özer, Özgür / Fatih'in Gizli Mabedi – Ahmet Erol, Pegasus /Bulunmuş Çeviriler - (Çev. Can Alkor), Norgunk / Yirmi5april – küçük İskender, SEL ...

(*Nişantaşı Suare* şiirseldi; beni elli yıl öncesinin Nişantaşı'nda kaleydoskopik bir dönme dolaba bindirdi. İnatçı anlatıcısının tiradında, aykırı Thomas Bernhard karakterlerinin sesini de duydum.)

2741- *İkinci* – Güven Turan

***Cendere*'den** (CLVI)
Urgancı çarşılarını
anımsamak
Kenevir kokusu
Bataklık
Gitmek kurtuluş olabilirdi
(İhan Berk'in koltuğuna yürürken görüyorum Güven Turan'ı, içim ısınıyor.)

2742- Yavaş Matematik – Nazmi Ağıl

***Venedik'*ten**

"Dünya bu kadar güzelmiş demek!"
dedirtmek maksadıyla mı bu görünüm? Gerisi
sadece teferruat, ancak eşiği geçerek hayal
ikliminde kaybolmaktan korkanlar için
hayati önemler taşıyan, önemsiz harita bilgileri.

2743- Şairin Günah Defteri'nden – Tozan Alkan, Şeref Bilsel:

-"En iyi düzyazı, içinde en çok şiir sanatı olandır." Virginia Woolf
-"Şiir mumdan kayıklarla alev denizini geçmeye benzer." Şeyh Galip
-"Şiir kelimelerin dinidir." Stephane Mallarme
-"Şiir bir öykü değil, sessiz bir şarkıdır." Ahmet Hâşim
-"Şiir bir mektuptur." Cemal Süreyya

2744- YKY Şiir Yıllığı'nı, 2006'dan beri Bâki Asiltürk hazırlıyordu. Yoğun mesaiyle, doyurucu işler çıkarıyordu. 2011'den sonra YKY'de Şiir Yıllığı çıkarılmayacağını okurken şaşırdım. Galiba aldığı -bence- cılız tepkiden tırsmıştı.

Şaire, Kemal Tahir-vari bir teşekkürüm var: Bâki iyi(ydin); Bâki aferin!

2745- Nobelist Thomas Mann (1875-1955) oğlu Klaus'un yazar olmak istediğini duyunca onu bu hevesinden vazgeçirmeye çalışır, başaramaz. Ona *Büyülü Dağ* adlı romanını imzalarken, "Saygıdeğer Meslekdaşım" diyerek hitap etmesi kırıcı değil midir? Klaus 42 yaşında intihar ettiğinde babası bir konferans turnesindedir. Programını bozmadığı gibi cenaze törenine de katılmaz.

2746- "Kim babasının ölümünü arzu etmemiştir ki?" Ivan Karamazof

2747- Kenize Mourad'tan *De La Part De La Princesse Morte*'u 2006'da Sahaf Turkuaz'dan almışım. Kitap son halife Abdülmecit Efendi ile son Osmanlı padişahı Vahdettin'in torunu Hanzade Sultan (1928-1998) ve hanedandan sayılan yazar Kenize Mourad tarafından Güner Elgen'e (1917-1990) imzalanmış. Güner Hanım Ömer Seyfettin'in kızıydı.

Kitabı ciltçim Zafer'e götürürken onun "fotoğraflardan gördüğüm" en güzel prenses olduğunu düşündüm. Zafer ona Murat Bardakçı'nın evinde rastlamış. "Yaşlılığında da çok alımlıydı" demişti. "Öpmem için uzattığı uzun eli yumuşacıktı, ben böyle zarif el görmemiştim."

2748- Can Yayınları'na bir tüyo:

Küresel yazar(ları) Paul Auster parasız kaldığı 1978 yazında Paul Benjamin takma adıyla bir politik polisiye (Squeeze Play) yazdı. 1982'de bir butik yayınevi tarafından yayımlanan roman Shamus Polisiye Ödülü'ne aday gösterildi ve 1990'da Penguin tarafından yeniden basıldı.

206 sayfadan mürekkep kitabı bir solukta okumuştum. Yazarın istemi dışında politik kaosumuza bulaştığı şu döneme cuk oturacağı görüşündeyim.

2749- Melih Cevdet Anday Andre Maurois'nın *Hisler ve Âdetler* başlığıyla Türkçe'ye çevrilen kitabını ilk eşine armağan ederken diyor ki;

"Sabahat

Bugün 30 yaşıma basacağımı bana birkaç gün evvel hatırlatmıştın. Demek artık yaşlı adamlar arasına giriyorum. Bu münasebetle sana bir kitap hediye etmeyi düşündüm. 5. Temmuz '44 (İmza)

Sahaf Turkuaz ganimeti kitabın işbu notundaki kinaye sizin de dikkatinizi çekmiştir. Kendi yaş gününde karısına hediye alan ilk şair Melih Cevdet midir?

2750- Şubatta Londra Seferi :

Londra uçağına biner binmez, İbrahim Yıldırım'ın turfanda romanı *Nişantaşı Suare*'ye yumuldum. / İstanbul'daki gözde kahvecim KAHVE DÜNYASI'nın Piccadilly'de bir şube açtığını okumuştum ama onu otelimin tam karşısında bulacağımı beklemezdim. Aynı caddedeki tüm kafelerden daha albeniliydi. Ziyaret ettiğimiz dostlarımıza Kahve Dünyası ürünlerinden götürdük. Çalışanları, Londra'da okuyan pırıl pırıl Türk gençleriydi. "Siz Selçuk Altun değil misiniz?" diyen okurum Kerem Kılınç da Bizans Sultanı'nın anlatıcısı gibi Londra School of Economics'te yüksek lisans öğrencisiydi. / Nur'la o müze senin, bu sergi benim koşturduk. Tate Britain müzesine giderken mola verdiğimiz sevimli kafenin (The Rocks) sahibi kırk yıllık göçmen Kıbrıslı Muharrem'di. Tanıştıktan on dakika sonra, "Bu yaz Kıbrıs'a gidecekseniz Magosa'daki evimin anahtarını verebilirim" demişti. / Kış kıyamette Londra'da ne işim mi vardı?

İngiltere'de yayımlanacak olan *Bizans Sultam* için yayınevimle anlaşma imzalamaya gitmiştim. Türkiye 2013 Nisanındaki Londra Kitap Fuarı'nın onur konuğuydu, *The Sultan of Byzantium*'un Şubat, 2013'de yayımlanmasına karar verildi.

(Batılıya (ş)irin görünmek için İngilizceye çevrilen romanlarımda adımdaki "ç" harfini yok edemezdim. Hak ettiğin yere dek yolun açık olsun *The Sultan of Byzantium*. Ucuz reklam için bir (edeb)sizlik yapmayacağına eminim Oğlum.)

CXI
"Atamızdan Yadigâr Bizde Atabarı Var"

2751- Taraf'taki 05.02.12 tarihli yazısında Barbaros Altuğ, Elif Şafak'ın kazanmadığı bir ödülü kazanmış gibi kaydetmesini eleştiriyor, kanıt niyetine onun internet sitesindeki sayfasını işaret ediyordu.

"Pes doğrusu diyerek" yazarın biyografi sayfasına girdim. Elif Şafak, 2005 Independent çeviri Roman ödülünü kazandığını iddia etmiyor ama finalist konumunu, "ödüller" başlığı altında not ediyordu. Bu kadar zorlama, 2010 Marka ödülü(?) verilen bir yazara belki de çok görülmemeliydi.

Konu bana başka bir "zorlamayı" anımsattı. Bu yıl Elif Şafak, geçen yıl da Altuğ'un temsilciliğini yaptığı Ayşe Kulin, aday adayı konumunda elendikleri IMPAC Dublin ödülünde, adaylarmış gibi lanse edilmişlerdi.

2752- Cumhuriyet Kitap'ta Orhan Pamuk hakkında kapsamlı bir yazısı çıkan Prof. Onur Bilge Kula, Kütüphaneler Genel Müdürü'dür. Milli Kütüphane'nin IMPAC ödülü seçim kriterlerini gözden geçirtmelidir.

2753- *Her şey Dün Gibiydi*'den – Mehmet Müfit, YKY:

Ödül Avcısı
dur!..
ödüller, tehlikelidir
göze almak gerek her şeyi.
yarışan kalite değil, kişiliklerdir unutma!
ve unutma yine; lekesizim diyebilmek
ödülsüzüm demekle eşdeğer
artık, ben de bir ödül isterim.

2754- Bir eksikliğimiz de başarının "mühendisini" alkışlarken "mimarını" unutmak değil midir?

Örneğin Dünya Klasikleri'nin Türkçeye kazandırılmasında Hasan Ali Yücel'in adı saygıyla yad edilir (Buna itirazım yoktur, olamaz). Ancak projenin başlama talimatını veren, süreci yakından izleyen dönemin cumhurbaşkanı İsmet İnönü'dür.

Tercüme bürosu ekibinden Erol Güney (1914-2009) der ki:

"Hem *Tercüme* dergisine hem de klasiklere büyük önem veren İsmet İnönü'nün bizi çok büyük sıkıntılara sokan bir isteği vardı: "Kitaplar her

Cumhuriyet Bayramı'nda aynı anda piyasaya verilsin." Anlaşılan bir topçu olan İsmet İnönü, askerlik tecrübesine göre karar vermişti. Topçulukta tek merminin büyük bir etkisi olmadığı bilinir, ama 100 mermi aynı anda düşerse bu baraj ateşinin etkisi büyük olur. Bunun için ne kadar kitap çıkarsa çıksın hepsi birden Cumhuriyet Bayramı'nda piyasaya verilecekti. "Kitap mermi gibidir" demişti. Ne var ki basın yayın dünyasında bu fikri uygulamak bizi çok yoruyordu. Cumhuriyet Bayramı yaklaşınca, başta Yaşar Nabi Nayır olmak üzere bütün Tercüme Bürosu görevlileri, gece gündüz çalışmak zorunda kalırlardı."

(Kaynak: Erol Güney'in Ke(n)disi – Haluk Oral, M.Şeref Özsoy, YKY)

2755- Yapı Kredi'de önce yönetim, sonra ortaklık yapısı değişene dek (2004), Yapı Kredi Yayınları'nın (YKY) Yönetim Kurulu Başkanı'ydım. Hedefim YKY'yi Kitabistan'ın nitelik ve nicelik önderi yapmaktı. Bunun için gerektiğinde müdür gibi de çalıştım. Kurumsal olanakların yetmediği noktada, kişisel olanaklarımı seferber ettim. Ayrıldığımda tüm hedeflerimize ulaşmıştık.

YKY'nin o en güçlü dönemi anıldığında Selçuk Altun'un adı pek anılmaz. (İsmet İnönü'yü yad ederken, aklıma geliverdi.)

2756- YKY'nin Yapı Kredi'ye sağladığı prestij getirisi bazı büyük bankalara örnek oldu. Kimi sanat ve müzik etkinliklerine yöneldi. İş Bankası, 1956'da Hasan Ali Yücel'in yönetiminde kurulan ama giderek etkin yayıncılıktan çekilen İş Kültür'ü Ahmet Salcan'ın genel müdürlüğünde harekete geçirdi. Başarılarını sürekli alkışlamaktayım.

Bazı sözde solcular Bankalar'ın Kitabistan'daki varlıklarından önce rahatsız oldu, şimdi çıkardıkları dergilere ilan almak için yırtınıyor; elleri boş dönmedikçe onların yayımladığı kitaplara övgü dolu yazılar döşeniyorlar.

2757- İstanbul'u Dinliyorum – Hilmi Yavuz, Anadolu Sanat Yayınları:

1993 ürünü anı kitabını yazarı, "Çok sevgili Ayla'ya, Oktay ağabey'e, kapaktaki delikanlıyı anımsıyor musun Oktay ağabey? Fatih'teki o çocuğu" diyerek imzalamış.

İçinde alışılmamış bir İsmet İnönü fotoğrafı: O, karşısında ayakta duran kişiye adeta kükrüyor. Arkadaki yazıya göre:

"1 Haziran 1958. İsmet İnönü, Cağaloğlu'ndaki CHP İstanbul İl Merkezi'nde basın toplantısı yapıyor. Aynı anda, DP hükümeti ise, İstanbul Vilayet Binası'nda toplantı halinde. Başbakan Adnan Menderes, Vali Ethem Yetkiner'i CHP İl Merkezi'ne gönderiyor. Talep: İsmet Paşa, basın toplantısından vazgeçsin. Resimde solda ayakta Vali Ethem Yetkiner mesajı iletmiş. İsmet İnönü'nün cevabının ne olduğunu anlamak için yüzüne bakmak

yeterli. Hemen yanında CHP İl Başkanı Prof. Şemseddin Günaltay yer almakta. Hızla not almaya devam eden gözlüklü delikanlı ise Vatan Gazetesinin siyasi muhabiri Hilmi Yavuz!"

2758- Sürece uygun bir soru: Dindar mısınız yoksa *dingeniş* mi?

2759- İstanbul'da açılacak bir semt lokantasına ad önerisi : İSTATBÜL.

2760- "Mısra benim namusumdur." Yahya Kemal Beyatlı
(Üstadın şanına layık bir yaşamöyküsü yazıldı mı? Onun eksilerini de ıskalamayan.)

2761- Kitap önerileri:
2666 – Roberto Bolano (Çev. Z.H. Ateş), Pegasus / İnsan Yaşadığı Şeydir – Tahsin Yücel, İş Kültür / Bu Bir Çağrıdır – Yaşar Kemal, YKY / Boğaz Hakkında Her Şey – Saffet E. Tonguç; Pat Yale, Boyut / Kaç Yıl Oldu? 2012 – Fırat Budacı, Mürekkep / Bu benim.zip – Aslı Serin, 160. Kilometre / İki Nesil Bir Şehir – Aydın Boysan; Burak Boysan, Doğan Kitap / Hammurabi – Marc Van De Mieroop (Çev. B.O.Doğan), İş Kültür / İnsan Yazdığı Şeydir – Tahsin Yücel, İş Kültür / Kendine Ait Bir Oda – Virginia Woolf (Çev. İlknur Özdemir), Kırmızı Kedi...

2762- *Kaç Yıl Oldu?* 2012'den- Fırat Budacı
-Bir İstanbul Masalı adlı dizinin final bölümü, reklam kuşaklarıyla birlikte tam 5.5 saat süreli 7 yıl,
-Seren Serengil, "Annem hakikaten çok kaliteli bir sanatçı annesi" açıklamasını yapalı 6 yıl,
-14 yaşındaki bir kıza tecavüzden tutuklanan yazar (seksenlik) Hüseyin Üzmez, yakınlarına, "Gazozuma ilaç attılar, olanları hatırlamıyorum" diyeli 4 yıl,
-Reha Muhtar, mahsur kaldıkları dağda donmak üzereyken kurtarılan dağcılara, "Soğuk muydu?" diye soralı 10 yıl olmuş...

2763- Ne zaman bir gazetecinin daha roman yazdığını duysam, "Gazeteci saate karşı yazar, saate karşı yazmadığı zaman daha kötü yazar" özdeyişini anımsarım.

2764- Küresel Kültürazzi:
Filozof Blaise Pascal (1623-1662) şiiri gereksiz bulurdu. / 1845'te Paris'te 945 kitabevi vardı. / Voltaire'e göre Shakespeare, "Sevimli bir barbar"dı. /

"Özgür iradeye inanmak gerek, bu konuda seçim hakkımız yok" derdi Nobelist Isaac B. Singer. / Lermontov (1814-1841) Puskin'in düelloda öldürülmesini lanetleyen bir şiirle ünlendi. Dört yıl sonra kendisi de bir düelloda öldürüldü. / Atinalı general Phocion'un (M.Ö.4. Yüzyıl) bir söylevini dinleyiciler hararetli bir alkışla kesince, "Ne o, aptalca bir şey mi söyledim?" diye ikirciklenir. / Giacomo Puccini'nin tek hobisi ördek avcılığıydı. / Nobelist Hermann Hesse de Jung'un hastasıydı. / E. Hemingway, E.E. Cummings, John Dos Passos ve Dashiell Hammett; dördü de Birinci Dünya Savaşı'nda gönüllü ambulans şoförüydüler. / Virginia Woolf'un günlüğünden: "Farzet ki bir sabah uyanıyor ve gerçek olmadığını farkediyorsun." / "Yaşamsal tüm gelişmeleri nörotiklere borçludur Dünya. Tek başlarına din kurmuş, başyapıtlar bestelemişlerdir." M. Proust / Şair W.H. Auden yıllarca New York'taki Greenwich Village'te çöplüğü andıran bir apartman dairesinde yaşadı, ondan önceki kiracı Leon Troçki'ydi. / Beethoven'in cenaze töreninde Mozart'ın Requiem'i icra edilmişti...

2765- "Sabahleyin erken kalkarak, gecenin gündüz olmak için geçirdiği istihaleye (biçim değiştirme) şahit olmayanlar, yeryüzünde hiçbir şey görmemişlerdir."

Nazmi Ziya

(Nazmi Ziya (1881-1937), Fatih Sultan Mehmet'in hocası Molla Gürani'nin torunlarındandı. Picasso ve Matisse'den bahsolduğunu duyunca, "Bırakın şu cambazları" demesine rağmen gözde Türk ressamımdır.)

2766- *A Bigger Message*'dan – Martin Gayford

Picasso'nun yakın çevresinden fotoğrafçı Lucien Clergue, üstadın yaşamöyküsünü yazan John Richardson'a anlatır: Biliyor musun Picasso benim yaşamımı nasıl kurtardı? Arles'daydık, bir boğa güreşi gösterisinden sonraydı. Biraz kilo vermiştim ama sağlığımdan bir şikâyetim yoktu. Picasso damdan düşercesine, derhal bir hastaneye gitmemi önerdi, ciddi bir sağlık sorunum olduğu görüşündeydi. Onu ciddiye almadım ama karısı Jacqueline ısrar etti, Picasso böyle buyurmuşsa Tanrı aşkına onu dinlemeliydim.

Gittiğim hastanede kısa bir muayeneden sonra hemen ameliyata alındım. Ender görülen ama öldürücü bir peritonitis vakası kurbanıydım. Bu vakanın özelliği, geç kalınması durumunda, bedende bir acıya neden olmadan ölümle sonuçlanmasıydı.

Picasso boşuna, her fırsatta, "Ben bir peygamberim" demezdi.

(Bu anekdotu dinleyen ressam David Hockney'e göre evet, Picasso bir peygamberdi. O sayısız insan yüzüne bakmıştı ama gördükleri bir fotoğrafçıdan daha derindi.)

2767- *Şairin Günah Defteri'nden* – Tozan Alkan; Şeref Bilsel, Ikarus:

-"Şiir bir hikâye değil sessiz bir şarkıdır." Ahmet Haşim
-"Şiir güzellikle çarpışan tek gerçektir." Gilfillan
-"Şiir, çevrildiğinde kaybolan şeydir." Robert Frost
-"Gerçek şiir, anlaşılmadan anlatan şiirdir." T.S. Eliot
-"Şair, her şeye katlanabilir, baskı hatası dışında." Oscar Wilde

2768- 19.02.12! Berrak bir Pazar sabahıydı, ailecek İstanbul Modern Sanat Müzesi'ne gittik. Önce Müze'nin deniz ve Topkapı Sarayı manzaralı kafesinde kahvaltı edecektik. Sabahın geç saatleri olmamasına rağmen kafe doluydu, balkon kapısına yakın bir masada konuşlandık. Şık giyinmeye çalışmış diğer müşteriler "manzaralı kahvaltının" tadınıençoklamak ister gibiydiler, acele etmiyorlardı. Bizim gezecek iki sergimiz vardı, acele etmeliydik.

Sergileri gezerken dikkat ettim, üç kişilik Altun ailesi dahil ikisinde de on izleyici bile yoktu. Mekânlarda yaklaşık iki saat kaldık, bir heves, kahvaltısını bitiren kentsoyluların bize katılmasını bekledik. Heyhat, kahvaltızadelerin belki de %99'u, işleri bitince sergi mergi izlemeden Müze'den ricat ediyordu.

("Bir müzeye yalnızca kahvaltı etmek için gitmek", Cem Yılmaz'lık bir olgu mudur?)

2769- Geçen kış İstiklâl Caddesi kitabevlerinde yaşadıklarım:

-D ve R Kitabevi'nde kasadara para öderken şık bir genç kız araya girdi. Okula gidiyorsa üniversiteli olmalıydı, "Sizde balon bulunur mu?" diye sorarken şaka yapmıyordu.

-Mephisto Kitabevi'ndeki kasanın önünde kuyruktayım. Sıra bana gelirken orta yaşlı bir adem peydahlandı. Önüme geçip fütursuzca elindeki CD'yi kasadara uzatırken kendisini uyardım. "Kuyruk var, görmüyorsun?" dediğim için beni kibarlığa davet ederken sinirlenmişti.

2770- Benim ve neredeyse tüm tanıdıklarımın kadrolu gözlükçüsü Hakan (Odak Optik, Nişantaşı) iki yıl önce de KİTAP İÇİN'e konu(k) olmuştu. Kitaplığında, hemşerisine (Artvinliyiz) hürmeten, Selçuk Altun'dan başkasının yapıtlarını barındırmıyor ama onları henüz okumuyordu.

Geçen kış yine gözlük değiştirme zamanıydı. Hakan'a bu kez imzalayarak son romanımı (*Bizans Sultanı)* sundum. O kitabı eline alıp ön ve arka kapaklarına hızla göz gezdirdi, eliyle birkaç kez tarttı ve "işte bu roman okunur" buyurdu.

2771- 28.02.2012 tarihli Cumhuriyet'te Semih Poroy'un çizgi (kahr)amanı Harbi bir özeleştiri yapıyor,elindeki gazeteye göz gezdirirken; "İlhan Selçuk köşe yazarlarına 'yazılarınızda gazetenin katlama yerini çok aşmayın' dermiş... Onun vefatından sonra sağolsunlar, yazarların çoğu sayfanın dibini bulmaya başladılar" diyordu.

O günkü 20 sayfalık Cumhuriyet'te toplam 20 köşe yazısı vardı. İlhan Selçuk'un boyut önerisine hiç biri uymuyordu. (International Herald Tribune de hafta içinde 20 sayfa ama 6-7 köşe yazısından mürekkeptir.)

2772- Bir yayıneviyle anlaşma imzalamak için şubatta gittiğim Londra'dan geçen ay ana notlar sunmuştum. Sıra yavru notlarda:

İstanbul-Londra uçağında, kahvaltıdan sonra birkaç kişiye yemek servisiyle ilgili bir anket formu doldurttular. (O mutlu azınlık arasında yer alacağıma emindim.) İki gün sonra Shepherd's Bush metro istasyonundan çıkışta, BBC televizyon muhabiri bir genç kadın elinde el bombasını andıran bir mikrofonla yüzlerce kişi arasında bana tebelleş oldu. Bu kez, "Ben bir turistim" diyerek kurtuldum. (Beni bu tip etkinliklerde çekici yapan özelliğimi merak etsem mi?) / Londra'daki otelimizin karşısında bir Kahve Dünyası şubesi bulma şokunu henüz atlatmıştık. Derken bindiğimiz asansörü, Mahmutpaşa Pazarı'ndan yükselen satıcı yaygaraları doldurmasın mı? (Ant içerim.) Asansör yolculuğu sıkıcı geçmesin diye hoparlöründen egzotik sesler püskürtülüyordu; sıra İstanbul'daymış. / Kente her gelişimizde ilk akşam yemeği için Knightsbridge'teki pizzacı Pomodoro'ya koştururuz. Yaklaşık yirmi yıldır, her seferinde Humprey Bogart's Favorite denilen Sicilya pizzasına yumulurum. Bu kez mönüden kaldırıldığını görünce, mekânda henüz çalışmaya başlayan garsona hesap sormaya kalkıştım. "Demek ki o artık Bogart'ın favorisi değil" diyerek kesip attırmıştı Slav kız. / Girdiğim iki mega ve bir butik kitabevinde de İngilizceye çevrilen kitaplarım mevcuttu. Sözkonusu bir başka Türk yazarı olsa, Kemal Tahir'den desturla, "Ulan iyi, ulan aferin" derdim.

2773- Londra'daki yayıncılarımın alt katında bir de kitabevleri vardır. Alsaqi Kitabevi'nde, Alev Adil'in şiir kitabına (Venus Infers) görür görmez atladım.

Adil'in 1990'larda, Times Literary Supplement'te (kuruluşu:1902) kitap eleştirilerini görünce gururum okşanırdı. Soyadından onun Kuzey Kıbrıslı olduğunu tahmin eder ama erkek mi, kadın mı olduğunu kestiremezdim. O bir hanımefendi ve Greenwich Üniversitesi'nde bölüm başkanıymış. (Umarım bir gün yollarımız kesişir.)

Kitabın en çok son dizesini benimsedim: No swan to take us home (Bizi yuvaya uçuracak kuğu yok.)

2774- *Son Kadınlar* – Necati Güngör, Literatür Arkapencere –

Reşat Nuri Güntekin'in eşi Hadiye Güntekin (1909 - ?) ile söyleşiden:

-"Kitabının yeni basımlarını yapan yayınevinin önünden bile geçmezdi. Kaldırım değiştirirdi ki, para istemeye geldi sanmasınlar!"

-"O zamanlar, bir kez telif ödediler mi, yeterli sayar, bir daha ödemezlerdi. Hiç unutmam, mücadele ettiğim bir yayıncı bana, "Sizden bir ev alsaydım, ikinci kez para isteyebilir miydiniz?" demişti. Zihniyet buydu."

2775- 1936'da izlediği bir halkoyunları festivalinde, Atatürk Artvinbarından etkilenir. Oyunun yinelenmesini istediği gibi kalkıp ekiple birlikte oynar. Artvinbarının adı artık Atabarıdır.

"08 Artvin" dergisinden 19 Mayıs 2012 günü, Dünya'nın En Büyük Atatürk Heykeli'nin Artvin'de açılacağını öğrendim. Aydın ve zarif insanlar ili, adı da güzel Artvin'e yakışır. Vesileyle, proje sponsoru Sıtkı Kahvecioğlu Vakfı'na içtenlikle teşekkür ederim.

(Artvinliler ve Atabarını sevenler: bir, ki, üçç! Ayvası var narı var / Bahçası var bağı var / Atamızdan yadigâr bizde Atabarı var...)

CXII
"İnce Memed'ten Yiğit, Yaşar Kemal Karakteri Var M'ola?"

2776- Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Sayın Necdet Özel'e Bir İleti:

Mart sonu itibariyle piyasa filmi "Fetih 1453"ü 6.2 milyon kişinin izlediğini okuduktan sonra, "bir başka heykel" konusunu dikkatinize getirmek istedim.

Beşiktaş'taki bir parka, 2009'da Fatih Sultan Mehmet heykeli dikildi. "Hasarlı ve hatalı" kaidesindeki levhaya göre o, "Türk Silahlı Kuvvetlerinin İstanbul Halkına Armağanıdır." (Cümledeki yazım yanlışları bana ait değildir.)

İmparatorlar imparatoru Fatih Sultan Mehmet'in aklımızda ve gönlümüzde bir sureti vardır. O aynı zamanda bir sanatseverdi, döneminin usta ressamı Gentile Bellini'ye portresi için modellik yapmıştı. Heykel onun yüzünü anımsatan ifadelerden yoksundur. Altındaki at, sanki lunaparktaki bir dönme dolaptan ödünç alınmıştır. Figürle at arasında orantı yoktur; figür adeta bir midilliye oturtulmuştur.

Heykelin bir kenarına iliştirildiği mekânın adı, Yahya Kemal Parkı'dır. Tam ortasında, üstadın bir heykeli vardır. Bir cihan imparatorunun (aynı zamanda bibliyofil, şair, estet ve polyglot) heykeli, adını bir şairden alan o merkezi parkta, bir sığıntı gibi yol kenarına kondurulmamalıdır.

Haftanın beş günü önünden geçerken içim sızlar.

Tarihe ve sanata saygı adına (b)ilginize sunarım.

Saygılarımla,

Selçuk Altun

2777- 18.03.2012! Okuma zevkimi ateşleyen canım annem Necibe Altun'un vefatının ikinci yıldönümü. Salih Bolat'ın turfanda dizeleri aklıma geliyor:

"avluda dolaşan annemin elleri mi
güneşi saksılara dağıtan?"

(Mart-Nisan, 2012 – Özgür Edebiyat)

2778- "Tüm kadınlar annelerine benzeyecektir, bu onların trajedisi; hiçbir erkek annesine benzemeyecektir, bu da onun trajedisi."

Oscar Wilde

2779- Batıda, hakkında ciddi söylenti çıkan devlet başkanı veya bakanlar; makamlarının yıpranmaması adına istifa eder veya ettirilir. (Ne zaman benzeri bir haber okusam, ülkemizdeki örnekleri anımsar rahatsız olurum.)

Nisan ayında, bu kez Macaristan Cumhurbaşkanı Pal Schmitt istifa etti. Çünkü 1992 yılında tamamladığı doktora tezinde, intihal (edebi veya bilimsel çalıntı) yaptığı iddia ediliyordu.

Paragraftaki "intihal" ve "cumhurbaşkanı" sözcükleri bana neler anımsattı:

1) Kabinenin hem de Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer, intihal gerekçesiyle, öğretim üyeliğinden atılıp, akademik unvanı iptal edilmemiş miydi?

2) Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Refah Partisi'nin kapatılma sürecinde ortaya çıkan "Kayıp Trilyon Davası" sanığı değil miydi? O dokunulmazlığı nedeniyle yargılanmazken parti genel başkanı Necmettin Erbakan, "özel belgede sahtecilik" suçundan 2 yıl 4 ay hapse mahkûm oldu. Gül cumhurbaşkanı olunca, Erbakan'ı affetti.

(İstifa ile istifade arasındaki hassas kavram kargaşası!)

2780- 21.03.2012! Notre Dame de Sion Lisesi'nde, En Français Dans Le Texte (Metinde Fransızca) başlıklı sergi açılışına katıldım. Gizemli bir ortamda, Fransızca yazan 36 Türk yazar, şair ve sanatçının Fransızca kitapları sergileniyordu. İlginç konsept Enis Batur'a aitti. Kitaplığımdaki iki adet İzzet Melih Devrim (1887-1966) yapıtını da sergiye katmak isteyince, onların varlığını kimden öğrenip, nasıl unutmadığına şaşırmıştım.

Serginin saklanası katalogunu Norgunk hazırlamıştı. Nitelikli ve albenili kitaplar kotaran Norgunk yöneticileri Ayşe-Alpagut Gültekin'le tanışmak hoş bir sürpriz; usta yazar Tahsin Yücel ve eşi hanımefendi ile tanışmaksa gecenin *serendipity*'siydi.

Tahsin Bey gecenin tek "sergi" yazarıydı. 2013, üstadın 80. yaş yılıdır; umarım bir etkinlikle anılır.

2781- "Babamın ölümünden sonra başıma gelen en iyi şey, sanırım annemin ölümüydü" diye bir cümlesi var diye Edward St. Aubyn'nin (doğ.1960) son romanını (At Last) edinmiştim. Sonra tüm yapıtlarını getirttim.

2782- Küresel kültürazzi:

A.B.D.'nin Nurullah Ataç'ı Edmund Wilson (1895-1972) şair Edna st. Vincent Millay'e evlenme teklif edince, onun aynı zamanda beş erkeği "idare ettiğini" de öğrenir. / Ernest Hemingway'e göre Scott Fitzgerald'ın karısı Zelda, komedyen-şarkıcı Al Jolson'un Hz.İsa'dan da önemli olduğu görüşündedir. / Kompozitör Anton Bruckner sosyal yaşam gerçeklerinden o denli habersizdi ki, bir bestesini prova eden orkestra şefine bahşiş vermeye

kalkışmıştı. / Lenin, Sarah Bernhardt'ı *Kamelyalı Kadın*'da izlerken ağladığını itiraf etmiştir. / Sokrates, Hz.İsa ve Budha tek kelime yazmamıştır. / Şairlerin şairi Virgil (M.Ö. 70 – M.Ö. 19) aşırı utangaç bir ke-ke-mey-di./ Diyalektik mantığın öncüsü Hegel (1770-1831) harcamalarının son kuruşuna dek dökümünü tutardı. / Tarihçi Plutark ve Arrian'a göre Pers Kralı III. Darius'un kumandasındaki 120 bin askeri püskürten Büyük İskender'in ordusu 450 erattan mürekkepti. / Jane Austen'in erkek kardeşlerinden ikisi amiraldi. / Gore Vidal'e göre, E.M. Forster'ın pantolonunda sidik lekesi gördüğü için Tennessee Williams onunla görüşmekten vazgeçer...

2783- *Ölümsüz Atatürk*'ten (Vamık D. Volkan; Norman Itzkowitz – Bağlam) :

"...Yaşamı boyunca bütün gücünü ve emeğini Türkiye için harcadı ve yaşamı -kendilerini içki içme ve siroz şeklinde ortaya koyan- oral çatışmalarına geri çekilerek teslim olma biçiminde sona erdi. İnsan, ister istemez bütün bir süreci romantikleştirme ihtiyacı duyuyor; olağanüstü yaratıcı bir sentez içinde Türkiye'ye verebileceği her şeyi verdikten sonra yaşamının bir tür "fedakârca intihar" ile sona erdiğini söylemek istiyor..."

2784- Renkli insan, müthiş ressam Sali Turan'ın geçen kış Ege'den yolladığı notlardan:

-Tanrının çok, insanın az olduğu yerlerde çalışıyor, yaratıyorum.
-Teşekkürler yitik eksiklerimizin türküsü Trabzon.
-Resimden başka dünyayı çözümleyeceğini başka bir anahtarım yok.

2785- Zaman'ın mart sonu itibariyle tirajı 980 bin adetse, ulusal gazetelerin günlük toplam satışı 4.2 milyondur. Hürriyet'in Pazar payı % 10 olmakla birlikte, reklâm ve ilân gelirlerindeki payı yaklaşık % 40'tır. (İnanılmaz bir istatistik değil mi?) Hürriyet'i ölüm ilânları için alan az insan tanımam. (Ölüm ilânlarından elde ettikleri yıllık geliri de merak ederim.)

2786- Sağlığıyla ilgili safsata haberle medya gündemine gelen Kadir İnanır'a dair hakseverlik adına bir çift sözüm var: O bir kitap ve resim sever, iyi bir çizerdir. Kültür ve Turizm Bakanı'nın hemşerisidir ama dönek ve hermevsimin-adamı değildir. Çıkar için kendisini siyasal unsurlara kullandırtmamış, duruşundan ödün vermemiştir. (Örnekleri tükenmek üzeredir.)

2787- Kadir İnanır'ı anınca aklıma geldi, kendisinin bana on yıl mı öncesinden Fatsa pidesi sözü vardır. Yılmaz Erdoğan da güya kebapçıya götürecekti.

(Beyler borçlarınıza faiz yürütsem, nicedir pideci ve kebapçı zincirlerim vardı.)

2788- *Şairin Günah Defteri*'nden – Haz. Tozan Alkan, Şeref Bilsel:
-Sevgili gerçek şiir seni ne yapsın? (Gonca Özmen)
-Şiir düşünceden tiksinir. (Lord Byron)
-Şiir, sesle anlam arasındaki uzun bir kararsızlıktır. (Paul Valery)
-Şairler onaylanmamış yasa koyuculardır. (Percy B. Shelley)

2789- Yüz sayfadan daha az kitaplardan mürekkep bir kütüphane...

2790- *bu benim.zip* – Aslı Serin, 160. kilometre :

***bakire kızlar manifestosu'*ndan**
ben senin bildiğin kızlardanım Kerem
alıcı gözle seyrederim kendimi vitrinlerde
ışığı kapatman yeter bozulmam kotla sevişebilirim
beni hep sev onlar da sevsin –göz çıkarmaz-
acıtırsa fermuarım yarın sevmeyebilirim

işte söyledim, nihayet söyledim, oh be söyledim
ben senin bildiğin kızlardanım sevgilim

2791- *Kaç Yıl Oldu? 2012'den-* Haz. Fırat Budacı:
-Manken D.B., cinsel fantezileriyle ilgili bir soruya, "şömine bacası olabilir..." cevabını vereli 6 yıl,
-TRT denetimi, Barış Manço'ya "Arkadaşım Eşşek" şarkısını kuzuların daha sevimli olduğu gerekçesiyle, "Arkadaşım Kuzu" olarak değiştirmesini önereli 31 yıl,
-Refah Partisi milletvekili Ş.Y., "Bu yezitlerin kapı zilleri bile dinden dön diye çalıyor, günahtan günaha koşuyor bunlar!" diyeli 15 yıl,
-Vakit gazetesi yazarı S.A., Tayyip Erdoğan'ı sırtından atan atın, İsrail tarafından kızılötesi ışınlar yardımıyla huysuzlaştırıldığını iddia edeli 5 yıl olmuş...

2792- Emperyal dil İngilizcenin vatanı Büyük Britanya'da ilk kitap, William Caxton tarafından 1473'te basıldı. İlk yapıt Truva tarihiyle ilgiliyken 1477'de yayımlanan üçüncüsü, Arap düşünürü Mübaşir İbn Fatih Ebul Al Vefa'ya ait onbirinci yüzyıl ürünü bir felsefe kitabıydı.
(Hayır efendim, bende bir nüshası yok!)

2793- Kitap Önerileri:
Türkiye Kime Kalacak – Osman Ulagay, Doğan Kitap / Osmanlı'nın Son Savaşı – Erdoğan Aydın, Kırmızı / Rüştü Onur (Şiirleri, Mektupları,

Ardından Yazılanlar) – Salâh Birsel, SEL / İstanbul Lezzetleri – Mehmet Yaşin, Doğan Kitap / Portreler – Can Yücel, İş Kültür / Hanımefendi Kızıldır – Gülce Başer, Yasakmeyve /Baba, Oğul ve Kutsal Roman – Murat Gülsoy, CAN...

(Özellikle Fenerbahçeli kitapseverler için: Bir Osmanlı Yazı – Melih Esen Cengiz, Altın Kitaplar.)

2794- Küresel film yönetmeni Nuri Bilge Ceylan'ın son yapıtı Bir Zamanlar Anadolu'da (Once Upon A Time In Anatolia), İngiltere'de vizyona büyük sükseyle girdi. "Şiirsel bir başyapıt; sürükleyici ve usta bir yol filmi; olağanüstü, büyüleyici ve güzelliği azalmayan bir film; şaşırtıcı, göz kamaştırıcı usta işi film, Ceylan'ın altıncı ve en önemli yapıtı" tezahüratı değişik film eleştirmenlerine aittir.

16.03.2012 tarihli The Independent'teki alkış yazısı, "Bir film başağrıtıcı derecede yavaş ama aynı zamanda son derece sürükleyici olabilir mi? O, Nuri Bilge Ceylan'a ait bir şaşırtıcı polisiyeyse evet" diyerek başlıyordu.

(Benim için yılın filmiydi; Ceylan'ın her yeni filminde kendisiyle yaptığı düelloyu, takdirde izliyorum.)

2795- "Yeni kitap" beklediklerim: Tahsin Yücel (roman) Ferhan Şensoy (özyaşamöyküsünün ikinci cildi), Mehmet Taner (şiir), İhsan Oktay Anar (roman) Enver Ercan (şiir, ama boşuna beklediğimin farkındayım).

2796- "Biz doğu toplumuyuz. Bizde eleştiri olması pek mümkün değil, çünkü 'eleştiri' deyince şairler yazarlar övgü bekliyor. Övgünün olmadığı hallerde, hatta yeterince övmediğinizde yazdığınız yazı yergi olarak kalıyor. Bu hal, 'eleştiri' adı altında yazılan yazıları da olumsuz yönde etkiliyor."

(Metin Celal'in Yasakmeyve'deki (Mart/Nisan, 2012) doyurucu söyleşisinden)

2797- Anglo-Amerikan Kitabistanı'nın usta öykücüsü V.S. Pritchett (1900-1997), kısa öykünün kıvamını "Adeta yoldan geçerken göz ucuna takılanı anlatmak" diyerek özetlemişti.

Oktay Akbal'ın kısa öyküleri bu reçeteye uyar. Beş, altı sayfalık parçaları, okurunu ilk kısa paragrafıyla girdabına çeker. Eksik veya fazla cümlesi yoktur.

1967 ürünü *Dost Kitaplar*'da usta yazar, 60 yazarın 80 yapıtını tanıtır. Ortalama beşyüz sözcükle, kitabı özümsediğini ve neden önemsediğini yalın cümlelerle adeta okurun kulağına fısıldar. 1952 Nobelist'i François Mauriac'ın *Zehir*'ini, işbu kitap sayesinde okumuştum...

(Duayen Oktay Akbal'ın 04.04.2012 tarihli Cumhuriyet'te, sağlık nedeniyle köşe yazılarına ara vereceğini okurken aklıma gelenlerden.)

2798- Dost Kitaplar – Oktay Akbal, 1967:

ÖNSÖZ'den

"Walt Whitman, "Bu bir kitap değildir, buna dokunan bir insana dokunur" demiş. "Çimen Yaprakları" için...Kitap konusunda en güzel söz bu bence. Değerli, kalıcı bir kitap dün de bugün de, yüzlerce yıl sonra da yaşar. Bizden sonra gelecek kuşaklara sesler, duygular, renkler götürür.

Kitabı sevmemiz, saymamız, onu yalnızca kâğıttan, mürekkepten yoğrulmuş bir "nesne" saymadığımızdandır. Canlıdır o, yazarından daha diri, daha yaşam doludur. Bitip tükenmez o yaşama gücü. Alırsınız bir yere koyarsınız, unutursunuz, sonra bir gün açarsınız, başlarsınız okumaya, sıpsıcaktır, yaşamın bütün özelliklerini taşımaktadır hâlâ. Her iyi kitap yazarının kanıyla, canıyla, özüyle doludur. Yazarlar ölür giderler, kitaplarsa hiçbir zaman ölmez. Niye "En iyi dostlarımız kitaplardır" demişler. Bizi hiçbir zaman bırakmadıkları için. Biz onları bırakırız, ama onlar bizden ayrılmazlar hiç..."

2799- BU BİR ÇAĞRIDIR, küresel yazar, anıt insan Yaşar Kemal'in barış, çağdaşlık ve Kürt sorunu üzerine söyleşi ile söylevlerinden mürekkep.

Kürt sorunu ile askeri cunta hakkında nicesinin henüz söylediklerini o yirmi yıl önce haykırmıştır; bunun için vizyon ve özellikle cesaret sahibi olunmalıdır.

Yaşar Kemal'in (y)arattığı hiçbir kahraman, Yaşar Kemal'den yiğit değildir.

2800- 31.03.2012! Nice şair ve yazarın dostu ve doktoru, kitapsever Prof. Selçuk Özarmağan'la usta yazar, özel insan Leyla Erbil'i evinde ziyaret ettik. İş Kültür'ün kilit yöneticilerinden Ruken Kızıler de bize katıldı. / Leyla Hanım'a son iki romanımı imzalamak cüretinde bulunmamın nedeni, önceki ziyaretimde *Bizans Sultanı*'nı okumak istediğini söylemesiydi. / "Bir ay sonra gelir sözlü yaparım" girişimim püskürtüldü. Leyla Hanım bir proje üzerinde çalışırken, konsantrasyonunun dağılmaması için olmalı, okumazmış. / Romanları arasında *Kalan*'dan sonraki gözdem *Karanlığın Günü*'dür. *Jour d'obscurite* başlığıyla henüz Fransızcaya çevrilen yapıtından bir adedini imzalaması için çantamdan çıkararak umarım ona küçük bir *serendipity* yaşatmışımdır. / Bir önceki gün yitirdiğimiz gazeteci, yazar, birikimli insan ve nüktedan Hüseyin Baş'ı andık. Leyla Hanım ile Selçuk Özarmağan'ı rahmetli Baş tanıştırmış. (Önümüzdeki ay ona özel bir madde ayırmalıyım.) / Ziyaretin *yüksek noktası,* Leyla Erbil'in tezgâhına bir öykü (yoksa kısa roman mı?) kitabı aldığını öğrenmekti.

Amigo okuruyuz; ufuk sayarız, şafak sayarız...

CXIII
"O, Dokuzyüz Yıldır Dünyanın En Görkemli Kapısı"

2801- A.B.D.'de bestseller (çoksatan) kitaplar önce ciltli olarak yayımlanır. Çoğu polisiyedir ve fiyatları 25-35 dolar bandındadır. İki yıl sonra ciltsiz olarak piyasaya döndüklerinde fiyatları 8-15 dolara iner. Ön kapaklarında 500 bin veya bir milyon adet satışa ulaştıklarının belirtildiği de olur.

Kitabistan'ımızdaki bazı çoksatanların ön kapağında "ilk basım 100,000 adet" şeklinde etiketler görür olduk. Stok riski almamak için onların birçoğu aslında daha az sayıda basılır. O rakam sanki bir satış hedefidir ve müstakbel okurunu önce "rakamla" cezbetme hedefini taşır.

O 100,000'lerin nicesi, benim için bir sığlık katsayısından ibarettir.

2802- Yazarlar kendisini çok sattıkları için usta sanmayıp zorlama pazarlama taktiklerine alet edilmedikçe, çoksatanlara neden karşı olunsun ki?

2803- Ahmet Hakan'ın 07.05.2012 tarihli yazısının ara başhğı, "Klişeyi boyayıp satma ustası Can Dündar"dı. İlk iki paragrafında diyordu ki:

"AŞKA Veda" diye bir kitap yazmış Can Dündar.

Daha doğrusu yazmamış da yazılarını toplamış. Ayşe Arman'a da iki tam sayfa röportaj vermiş. Röportajı merakla okumaya başladım. Değişik, farklı, sarsıcı görüşler arayışıyla dopdolu olarak...

Fakat heyhat!

Bir tek ama bir tek klişeye kaçmayan cümle bulamadım. Günümüzde aşk şehvete dönüşmüş, herkes tek gecelik ilişkiler peşindeymiş, ten çekiciymiş ama ten merakı geçiciymiş, aşk planlanıyormuş, oysa aşk devrimciymiş falan...

Nasıl klişe, nasıl basmakalıp görüşler...

"İlişkiler" konusunun tartışıldığı herhangi bir kafenin herhangi bir masasına şöyle bir kulak uzatılsa, Can Dündar'ınkinden daha "orijinal" görüşler işitmek mümkün.

2804- Dünyanın egemen ülkesi A.B.D.'de işbu uyarılar var:

-Bir otelde: Tüm yangın söndürücüler bir yangından en az on gün önce denetlenmiş olmalıdır.

-Bir asansör kapısında: Kullanım dışıysa lütfen bu asansörü kullanmayınız.

-Bir rom şişesinde: İçmeden önce kapağını açınız.

-Bir elektronik termometre kutusunda: Makattan kullandıktan sonra ağızdan kullanmayınız.

2805- İstanbul'daki bir özel radyonun sabah sunucusu olsam, "günaydın" yerine, "günistanbul" diyerek başlardım programıma!

2806- Küresel Kültürazzi:

Bilgin ve filozof, entegre yetenek Michael Faraday'in (1791-1867) babası nalbanttı. / Ressam El Greco (1541-1614) öldüğünde müflisti ama 20 odalı bir malikânede yaşıyordu. / Yahudileri İspanya'dan kovan Kral Ferdinand'ın (1452-1516) ataları arasında Yahudi eksik değildi. / Nobelist Isaac B. Singer ünlü olduktan sonra da telefon numarasını telefon rehberinden kaldırtmamıştı. / Goethe ile Byron birbirlerini yüzyılın en büyük dâhisi bellemişlerdi. / Kraliçe I. Elizabeth (1533-1603) Cambridge Üniversitesi'ni ziyaret ettiğinde Grekçe konferans verir. Öğrencilerle sohbet kısmında Latince konuşacaktır. / Balzac, Schubert ve Keats 1,50 metre boyundaydılar. / Nietzche'ye göre Dante, "Mezartaşlarına şiir yazan bir sırtlan"dı. / Caz piyanisti Benny Goodman (1909-1986), Mozart çalarken kalp krizi geçirip öldü. / Önemli ressam J.A.D. Ingres (1780-1867), onbeş yıl boyunca bahşiş karşılığında Roma'da turistlerin portrelerini çizdi. / Ernest Hemingway tartıştıklarını boksa davet ederdi. Beyzbol yıldızı Hugh Casey'e (1913-1951) tebelleş olunca fena dayak yedi. / Catullus İmparator Jül Sezar'ı eleştiren bir şiir yazınca ne oldu biliyor musunuz? Sezar onu yemeğe davet etti. / Osip Mandelstam Stalin'i hafifçe eleştiren bir şiir yazdı, hapishanelerde sürünerek öldü. / Immanuel Kant'ın çalışma odasında J.J. Rousseau'nun bir portresi asılıydı; Tolstoy'un gençken taktığı kolyede de J.J. Rousseau'nun portresi vardı. / J.J. Rousseau'nun babası Isaac Osmanlı Sarayı'nın kadrolu saatçisiydi, Galata'da yaşardı...

2807- Dönemin mega-transatlantiği Titanic tam yüz yıl önce, ilk seferinde, bir buzula çarparak battı. 2224 yolcu ve mürettebattan 1513'ü yaşamını yitirdi.

Titanic kaynaklı küçük anı eşyaları, müzayedelerde kapışılır oldu. Örneğin; bir erkekler tuvaleti anahtarı 43 bin Sterlin'e (120 bin TL), bir cankurtaran simidi 35 bin Sterlin'e, son uğranılan limandan yollanan bir kartpostal

27,500 Sterlin'e müşteri buldu. Bir öğle yemeği mönüsü ise 60-100 bin bandında bir fiyattan müzayedeye konulmuş.

(Trajedi unsurlarından anı eşyası toplamayı benimseyemiyorum.)

2808- Ülkenin önde gelen bankacılarından Tayfun Bayazıt geçen yıl Yapı Kredi Yönetim Kurulu Başkanlığı'ndan ayrılarak, kendi danışmanlık şirketini kurdu. Kitap ve sanatsever Tayfun ile ciddi bir STK gönüllüsü olan eşi Suzan zaman zaman KİTAP İÇİN'e konuk olurlar.

Bankacılar genellikle çocuklarının işletme veya mühendislik eğitimi almasını ister. Bayazıt çiftinin çocuklarına bu tür bir baskısı olmadı. Polyglot (çok dil bilen) oğulları Cem, bir butik A.B.D. üniversitesinde sosyoloji/tarih öğrencisi; sevimli kızları Deniz başarılı bir ortaokul öğrencisi, sanat ve müzikle şimdiden içiçe.

Deniz de benim gibi bir Selçuk Demirel hayranıdır. Küresel çizerimize KALEMİTİ başlıklı yapıtını onun için imzalattım. Armağanını verirken, Deniz'den kitap kahramanını elli sözcüğe sığdırmasını istedim. Demiş ki:"Kitaptaki her şeyi çizme özgürlüğü olan başkarakter küçük ama canlı, kırmızı bir kurşun kalemdir, adı bu yüzden 'Kalemiti'dir. Özgürlük ve aşk peşinde koşan Kalemiti, çizdiği eşyalara ve hayvanlara can verir. O adeta yoktan var eden bir sihirli değnek gibidir! Her macerasının sonunda bize ayrı güzellikler içeren dersler verir, her birinde ayrı bir masal kahramanını çağrıştırır."

Aferin Deniz!

2809- *Kaç Yıl Oldu? 2012*'den – Fırat Budacı

-Deniz Arman'ın Star Ana Haber'in finalinde anlattığı ve kendi yazdığını iddia ettiği 'yastık altı hikayeleri'ni Amerikalı yazar O. Henry'den aşırdığı ortaya çıkalı 13 yıl,

-Abdullah Gül, eski Bayındırlık Bakanı Zeki Ergezen'in oğlunun nikâhına yetişsin diye Karaman-Ankara karayolu trafiğe kapatılalı 3 yıl,

-Çetin Emeç'in mezarı başında yapılan anmaya hoca gelmeyince, ilginçlikler insanı Ertuğrul Özkök, kendi Iphone'undan Fatiha duası dinleteli 3 yıl olmuş...

2810- "Çocukları en çok ağlarken severim, çünkü o zaman birileri gelip onları götürecektir."Yazar Nancy Mitford (1904-1973)

2811- Kalburüstü futbol takımlarımızda net 250 bin Euro aylık alan futbolcular vardır, onların yedekleriyse 50 bin Euro'dan aşağı topa ayaklarını değdirmez.

On yıl önce bu denli astronomik rakamlar telaffuz edilmezdi. En ünlü futbolcular bile geleceklerini, jübilelerinden topladıkları hâsılata bağlardı. Oysa 2001 yılında Beşiktaşlı usta futbolcu Şifo Mehmet (Özdilek) jübilesinden elde ettiği tüm hâsılatı (o günün parasıyla 1 trilyon TL), Eğitim Gönüllüleri Vakfı'na bağışlamıştı.

(07.04.2012 akşamı Şükrü Saracoğlu Stadı'ndaki FB-Antalyaspor maçında, rakip takım teknik direktörü örnek insan Mehmet Özdilek'i görünce aklıma gelen.)

2812- 21-23 Nisan tatilinde yüzlerce gazete ilânı, insanları deniz, kumar ve arabesk müzikle mücehhez lüks otellere davet ediyordu. O günlerde Nur'la ben, Sivas-Divriği-Eğin'de tarihsever bir grupla birlikteydik.

Sonunda, Mengücek Beyi Ahmed Şah'ın 1229 yılında Divriği'de yaptırdığı Ulu Camii ve Darüşşifa'yla buluşmuştum. Kuzey Kapısı'na huşu içinde odaklandım. (900 yıldır dünyanın en görkemli kapısıdır.)

2813- *Hanımefendi Kızıldır*- Gülce Başer, Yasakmeyve

***Davet'*ten**
Ayıptır söylemesi gözlerinizi düşünüyorum
Şiirde hâlâ gözlere bakmak
Doğru mudur, bilmiyorum
Orta kapımda inip çıkıp eserikli bahar
İyi miyim, sanmıyorum
Ben artık resim öpen biriyim
İyi ki telefon var

2814- Sahaf Bosphorus Books'tan Ferit Edgü'nün *Ah Min-el Aşk*'ını neden mi aldım? Edgü o şiir kitabını, "Türkiye'nin en çok resim seyredeni Bahar Utkular'a resimli bir Ah Min-El Aşk, Aralık'78" diyerek imzalamıştı.

Bahar Utkular kimdi? Benden çok resim izlemiş olabilir miydi? (Merak listem bir kişi daha (k)alabalıklaştı.)

2815- Yaz Geldi! Önce, kütüphanemdeki Konstantinopolis'in düşüşünü de görmüş o el yazması kitabatın, y-o-r-g-u-n yaprakları gevşedi. Oda, kanatlı atların kıpır kıpır beklediği soylu bir ahır gibi saman, saman kokar oldu.

Heyhat, o iksirin etkisi on saniye sürüyor, nedense aklıma Lokman Hekim geliyor...

2816- Gizemli şair Abdülhak Hamit (1852-1937) kendisini ölüm döşeğinde ziyaret eden Yusuf Ziya Ortaç'a (1895-1967), "Ölümden korkmuyorum, iğreniyorum!" buyurmuş.

2817- Kitap Önerileri:

Şeylerin Masumiyeti – Orhan Pamuk, İletişim / Nuri Bilge Ceylan İle Söyleşiler – Norgunk / Kuleden Bakmak – Güven Turan, 160. Kilometre / Bırakmak – Faruk Ulay, Notos Kitap / Bir Gezginin Alfabesi – Steven Runciman (Çev. Bahar Tırnakçı), YKY / Kaderle Zar Atılmaz – Alpaslan Akkuş, Hayy Kitap / Yeni Dünya Düzeni – Yalçın Sadak, Öteki Yayınevi / Kurmaca Kişiler Kenti – Emin Özdemir, Bilgi / Yedi Kitaptan Seçtiklerim – Tuğrul Tanyol, Mühür…

2818- 27.04.2012! Masumiyet Müzesi'nin açılış resepsiyonundan önce gizemli mekânı "önkeşif turu" kıvamında gezdim. Romanın, okuru girdabına çeken o hüzünlü panoramasını duyumsarken bedenim ağırlaşmış, gözlerim yorulmuştu. Romanlar filme alınır bellerdik ama Nobelist'imiz Pamuk, romanından bir butik müze peydahlayarak küresel bir olguya öncülük etmişti.

Orhan'a, Müze'sini beklediğimden de görkemli bulduğumu söyledim. Sonra romanın anlatıcısı Kemal'le, bir ıssız zamanda daha u-z-u-n süre görüşmek üzere vedalaştım.

2819- 1948 Nobelist'i şair T.S. Eliot'a bir okuru yaklaşarak, onun başyapıtı sayılan, The Waste Land'ta (Çorak Ülke) anlamadığı bir bölümü kendisine açıklamasını ister. Üstat, "O bölümü ben de anlamamıştım" diyerek uzaklaşacaktır.

Amerikalı şair Robert Creeley (1926-2005) ise, "Nasıl bazen çocuklarımı anlamıyorsam, bazı şiirlerimi de anlamıyorum" demişti.

2820- Müstesna insan Peter Jolliffe Londra'nın sahaf başıydı. 2007'de ölünce c-a-n-ı-m dükkânı Ulysses de yok oldu. Sanırım Ulysses'in devamlı iki Türk müşterisinden biriydim. Telefonda konuşuyorsak Peter'in beni küresel koleksiyoner Ömer Koç'la karıştırdığı da olur, Mr. Koç diye hitap ederdi.

1974 ürünü *The Craft Of Poetry'i,* 2003 güzünde Ulysses'ten almışım. Kitap W.H. Auden'dan, Diane Wakoski'ye 17 usta şairle söyleşiden mürekkep. Önemli bir bibliyofilin kitaplığından çıkma yapıtı; Allen Ginsberg, Stanley Kunitz, John Ashbery, James Dickey ve Erica Jong dahil 9 şair imzalamış.

Antolojide yer alan duayen şair Jerome Rothenberg (doğ. 1931), kitabın basılışından 38 yıl sonra İstanbul'a geldi. Galata'da, Molly's Cafe'de 28 Nisan günü şiir okuma seansı vardı. Kitap'taki bölümünü adıma imzalarken

zaman tünelinde bir geziye çıktığının farkındaydım. Sonra o listeden sağ kalan diğerlerini saptadık: Galway Kinnell, John Ashbery, Richard Wilbur, Erica Jong ve Diane Wakoski...

2821- İletişim Yayınları'ndan gelen zarftan, Orhan Pamuk'un adıma imzaladığı ŞEYLERİN MASUMİYETİ çıktı. Orhan son yapıtında, fotoğraflar ve romandan alıntıların da yardımıyla Müze' sini nasıl kurduğunu anlatıyordu. O'nun dirayetini ve işine saygısını bir kez daha takdir ettim.

Kitabın arkasında bir teşekkür listesi vardı ama oradaki haziruna neden teşekkür edildiği açıklanmamıştı. Onlar galib(a) Masumiyet Müzesi'ne el verenlerdi. Aralarında Selçuk Altun'dan başka bir yazar(?) göremememiştim.

2822- Geçen ilkbahar yitirdiğimiz gazeteci, yazar Hüseyin Baş'la Çiçek Bar'da tanışmıştık. Ona Bafralı olduğu için de sempatim vardı; iyi bir okurdu.

Nüktedandı, Barış Derneği davasından koğuş arkadaşı Ali Sirmen anı yazısında nüktelerinden okkalı örnekler vermişti.

Bana anlattıklarından: Tanıdığı renkli zabıta amiri varmış. Ona her fırsatta, "Beni bir filmde oynat reklâm filmi bile olsa razıyım" dermiş. Hüseyin Bey heveslinin bir Akbank reklâm filminde oynamasını sağlamış. Dönemin Akbank Genel Müdürü filmi vizyona girmeden izlerken o kişinin duruşundan tedirgin olup, "Bu adam niye öyle zabıta amiri gibi kasılıyor" diye soracaktır.

2823- Gisele Freund (1909-2000) ünlü/önemli yazar, sanatçı ve film yıldızlarının fotoğrafçısıydı. Geçen yıl Paris'te açılan sergisiyle ilgili bir yazıda, "Fotoğraflarında yazarların neden film yıldızı, film yıldızlarınınsa yazarlar gibi çıkmak istediklerini bana biri anlatsın" dediğini okuyunca bakın aklıma ne geldi.

26.06.2011 tarihli Hürriyet Pazar'da Ayşe Arman, bir Bulgar kadın romancı ile söyleşmişti. Uzun söyleşinin tepesinde, "Tuna Kiremitçi'nin sevgilisi Ludmila Filipova'nın Romanı 'Aramızdaki Duvar' Doğan Kitap'tan Çıktı" diye adeta bir reklâm spotu vardı. Söyleşideki üç fotoğrafında da güzel yazarın üzerinde giysi niyetine kombinezon vardı. En stratejik olanı bir profil çalışmasıydı; yazarın kombinezonu bacaklarından iyice aşağıya çekilmişti ve...

Bu pozlarda daha önce bir kadın yazar görmemiş ve "Romanı acaba ne denli kötü" diye merak etmiştim. Çıktığını ilk kitabevi safarisinde ona hiçbir yerde rastlamadım. Herhalde raflara çıkmasıyla inmesi bir olmuştu.

2824-

a) Neler mi okumak isterdim?

Cevat Çapan'dan turfanda şiirler, Hamdi Koç'tan bir gizemli roman, Enis Batur'dan bir Oktay Rifat değerlendirmesi, Selçuk Demirel'den bir çizgi roman.

b) Neler mi izlemek isterdim?

Semih Poroy'dan Harbi, Latif Demirci'den Press Bey antolojileri.

2825- Beşinci romanım *Senelerce Senelerce Evveldi* (Many And Many A Year Ago) 2009'da İngiltere ve A.B.D.'de yayınlandı. IACW (Uluslararası Polisiye Yazarlar Derneği) onu, "Yılın Nitelikli Polisiye Çevirileri" arasında gösterdi. Polisiye yazarı değilim ama bu gelişme bazı gazete ve haber sitelerinde yer aldı.

O listeyi yitirmişim; dosta/düşmana karşı bir gün gerekir diye internetten indirmeye yeltendim. Ortamdan kaldırıldığını görünce, IACW'nin New York şubesinden rica ettim. Bana yanlışlıkla bir önceki yılın listesi gönderildi ve orada ne mi gördüm? 2008'de İngiltere ve A.B.D.'de yayımlanan dördüncü romanım Annemin Öğretmediği

Şarkılar (Songs my Mother Never Taught Me) da, yılın Nitelikli Polisiye Çevirileri arasında yer alıyordu ve *bizim bundan henüz haberimiz oluyordu*.

Serendipity'nin trajikomikliğine bakar mısınız?

CXIV
"Ey İhanet, Biricik Vaadi Aşkın"

2826- Elektronik postalarımıza, cep telefonlarımıza her gün düzinelerle mesaj yağar. Adını duymadığımız kişi ve kuruluşlar, ilgilenmeyeceğimiz ürün ve hizmetleri sanki kakalamak istemektedirler. Bu *silsileyi* okumadan silerken bile yaşama sevinciniz sekteye uğrayabilir.

Bana Kitabistan'dan da mesajlar gelir. Ancak emrivâkinin her türlüsüne karşıyımdır. Onayımı istemeden gelen iletileri okumam. Onlardan kurtulma olasılığı varsa günün birinde, beni devre dışı bırakmaları ricasında bulunurum.

Bunlardan bir derginin 27.12.2011 tarihinde, talebime karşı yazılı bir tepkisi oldu. İçeriğindeki "tuhaf dergicilik anlayışını" paylaşmadan edemezdim. (Özel adları baş harfleriyle geçiştirdim.)

"Selçuk Bey,

S.İ.'nin ayda bir yolladığımız yeni sayı duyurularından rahatsız oluyorsunuz demek. İstediğiniz yerine getirildi ve e-posta adresiniz silindi. Tesadüf bu ya, tam da dergimizde romancılığınız, yazarlığınız hakkında bir yazı çıkacaktı. Yaşar Dalgıçoğlu, üç kitabınızı okumuş, bunlar arasında kimi ilginç ortaklıklar bulmuştu. Şubat sayımıza, fotoğrafınız ve kitap kapaklarınızla birlikte 4 sayfa olarak yerleştirmiştik. Bu dergi sizin için değerli değilse, burada çıkacak bir yazı da değerli olmayacaktır. Onu da çıkarttım.

Yolunuz açık, yeni yılınız kutlu olsun.

A. B."

(Yanıtı alınca A. Bey'i arayıp -özetle- dergisine karşı özel bir tutumum olmadığını, hakkımda bir yazı çıkması veya çıkartılmasını pek önemsemediğimi ilettim.)

2827- Orhan Boran (1928-2012) renkli-televizyon-dönemi öncesinin öncü showman'i, sunucusuydu. Pürüzsüz sesini ustaca kullanır, cümlelerinden tek sözcük sarkmazdı. Centilmendi, şıktı. Radyodaki Yuki skeçlerinin (1960'lar) tiryakisiydim. Her fırsatta "tabiii" diye çığlık atan muzip Yuki'yi Altan Erbulak çizgi öykü kahramanına dönüştürünce; onun kara(tavşan) kulaklı, kazma dişli ve sincap kuyruklu bir şirin yaratık olduğunu görmüştük.

İş yaşamımda Yuki marka tekstil makinalarını görünce de aklıma önce Orhan Boran gelirdi. Üstadın, *Leyleğin Ömrü* diye bir anı kitabı vardı da acaba o, hangi raf kuytusunda yastadır.

2828- Yirmi yazarın öykülerinden mürekkep bir antoloji mi gördüm?

Yalnızca iki yazarını benimsiyorsam, o kitabı almam. Kütüphanemdeki demirbaş yapıtların diğer 18 yazarı dışlamasından çekinirim.

2829- Mart-Mayıs boyunca radyatörler devamlı çalıştı. İlkbahar bu yıl da (s)aklandı. Mevsimler sanki fiiliyatta üçe indi. Sonbahar da yok olabilir. (Şiir varsa beis yok.)

2830- *Şairin Günah Defteri'nden-* Haz. Tozan Alkan, Şeref Bilsel:

-"Şiir duygulardan değil sözcüklerden doğar." Stephane Mallarme
-"Her sözcük ilk görüyor, ilk duyuyor gibi izlenim bırakmalı." İlhan Berk
-"İnsan çürümedikçe şiir çürümez." Yaşar Kemal
-"Şairin uzviyetinde kafiye, kuşta kanat gibidir." Yahya Kemal
-"Şiir bulaşıcıdır." Paul Eluard

2831- Küresel Kültürazzi:

Yazar George Gissing'in (1857-1903) ilk karısı fahişe, ikincisi tımarhanelik oldu. / Şair Robert Graves için D.H. Lawrence; zihni karışık, hasta bir seksomanyaktı. / Selçuk Altun, Robert Graves'ten (1895-1985) imzalı bir şiir kitabını Venedik'te bir sahafta ele geçirdi. / Ernest Hemingway ve Voltaire de anti-Semitist'di. / Aristo'ya göre kadınların erkeklerden daha az sayıda dişi olmalıydı. / Tolstoy ile Gandhi mektuplaşırlardı. / A.B.D.'nin öncü şairi Walt Whitman'ın, kendi kitaplarını öven –imzasız- yazıları vardı. / Rembrandt iflastan kurtulmak için elindeki 75 tablosu ile koleksiyonundaki Raphael, Giorgione ve Van Eyck'ları sattı; hasılat, borcunu kapatmaya yetmedi. / Musevi filozof Moses Maimonides (1135-1204), Arap harfleriyle yazardı. / William Shakespeare ile Cervantes aynı gün öldüler. (23.04.1616) / James Joyce uslanmaz bir mastürbasyoncuydu. Bir hayranı, "Ulysses'i yazan elinizi öpebilir miyim?" diye sırnaşınca, "Hayır, o elin başka marifetleri de var" demiştir...

2832- Sesini duymaktan en çok hazzettiğiniz müzik aleti hangisidir? (Ben NEY derim.)

2833- Ağustos'un son haftasında 2012 Londra Olimpiyat Oyunları başlıyor. Yaklaşık 3000 yıl öncesinden Usain Bolt'a nazire yapanları anımsarsak:

M.Ö. 720: Megaralı Orsippos tüm koşularını çıplak ayakla kazanmıştı. / M.Ö. 564: Figalyalı Arrakiyon Pankration'da (güreş-boks karışımı) üçüncü kez şampiyon olduktan hemen sonra öldü. / M.Ö. 540: Kratonlu Milos güreşte altı kez şampiyon oldu. Olimpiyat sürecine renk katmak için bir boğayı sırtlayarak Olimpiyat Stadyumu'nun çevresinde iki tur attı. / M.Ö. 408: Teselyalı Polydamus da ölümsüz güreş şampiyonlarındandı. Üç Persliyle aynı anda güreşe tutuşarak ünlenmişti. Güreşten muzaffer ayrılırken iki rakibini öldürmüştü. / M.Ö. 404: Tebesli Lastenes doliko'da (uzun mesafe koşusu) birinci gelirken, Koroneya – Tebes etabında bir yarış atını da geride bırakmıştı. / M.Ö. 396-392: Arka arkaya iki Olimpiyat'ta atlı araba yarışını kazanan atları Ispartalı Kiniska yetiştirmişti. Kadın olduğu için stadyuma girip yarışmaları izleyememişti. / M.Ö. 332: Atinalı Kalippus pentatlonda rakiplerine şike önerirken yakalanıp Olimpiyat'tan ihraç edilmişti. / M.Ö. 328-296: Altı Olimpiyat ardı ardına, Megaralı Herodorus en güçlü trampet üfleme dalında birinci oldu. / M.Ö. 164'ten itibaren dört Olimpiyat'ta Rodoslu Leonidas üç değişik koşu dalında birinci oldu. En zoru, zırh giyilerek yapılanıydı...

2834- İstanbul'da açılacak *(Tanrı yazdıysa bozsun)* tank fabrikasına ad önerisi : İSTAN(K)BUL.

2835- "Ey RTÜK Gençliği; Birinci Vazifen Kapa Televizyonu,
Zıbar Yat Uyu!" Metin Üstündağ (Penguen, 07.06.12)

2836- Kitap Önerileri:

Hoşgör Köftecisi – Orhan Veli, YKY / Satranç – Stefan Zweig, (Çev. Ahmet Cemal), İş Kültür / Sahte – Mehmet Erte, YKY / Pis Moruğun Notları II – Charles Bukowski, (Çev. Avi Pardo), Parantez / Geronimo'nun Ölümü – Enis Batur, SEL / Opus – Hulki Aktunç; Gültekin Emre, SEL / Memleket Hikâyeleri – Ayfer Tunç, İletişim / Mavi Defter, Şavkar Altınel, YKY ...

2837- Yeni Dünya Düzeni – Yalçın Sadak

Mecnun
Her uyanışta şaşkın; süreksizliği arzunun
Her kavuşmada taşkın: Bu muydu aranılan?
Ey beni sınırlarıma taşıyan cinnet!
Ey ihanet, biricik vaadi aşkın!

2838- Kaç Yıl Oldu? 2012 – Fırat Budacı

-Rexona, yaptırdığı bir araştırmaya göre, Türkler'in % 17'sinin deodorantı kalçalarına, % 18'inin kasıklarına ve % 46'sının yüzüne sıktığını açıklayalı 4 yıl,

-Turgut Özal'ın emriyle Bursaspor, Antalyaspor, Kocaelispor ve Diyarbakırspor birinci lige alınalı 25 yıl,

-Milli Eğitim Bakanlığını eleştiren Tunceli Emek Gazetesi'ne, "Vurucu Kobra" takma adıyla tehdit mesajları gönderen kişinin Tunceli İli Milli Eğitim Şube Müdürü olduğu ortaya çıkalı 2 yıl olmuş...

2839- Prof. Dr. Yücel Tangün'ü, *Kanbilimciler İçin Daha Çok Türkçe, Daha Güzel Türkçe* başlıklı kitabı için içtenlikle tebrik ediyorum.

Yapıt genel kanbilim (hematoloji) terimlerinin Türkçe karşılıklarını içerdiği gibi, genç doktorları dilimizi sahiplenmeye çağırmaktadır.

2840- *Kanbilimciler İçin Daha Çok Türkçe, Daha Güzel Türkçe*'nin "Sonsöz Sayfası'ndan:

1- ÖZEN GÖSTERİNİZ! Yabancı bir dergiye ya da Turkish Journal of Hematology'e (çünkü onların editörleri, hakemleri var) yazı hazırlarken gösterdiğiniz özenin tıpkısını Türkçe çalışmalarınızda da gösteriniz.

2- SORGULAYINIZ! "Acaba kullandığım bu terimin Türkçesi var mı?" sorusunu kendinize sormayı hiçbir zaman unutmayınız.

3- BAŞVURUNUZ! Gerektiğinde yanı başınızda duran ya da çevrimiçi (online) ulaşabileceğiniz sözlüklerden yararlanınız.

4- DANIŞINIZ! Yazılarınızı, göndermeden önce, adları yazarlar arasında yer alan çalışma arkadaşlarınızla ya da sizden daha deneyimli büyüklerinizle paylaşınız.

5- OKUYUNUZ! Fırsat buldukça Türkçesini beğendiğiniz köşe yazarlarını, tıp dışı Türkçe yazın (edebiyat) ürünlerini okuyunuz.

(Bu öğütlere hangi meslek grubunun gereksinmesi yoktur ki?)

2841- Tarihin kayıtlara geçen baş-çapkını Giacomo Casanova'ydı (1725-1798). Annesi tiyatrocu çapkın Zanetta'ydı ama babası ona soyadını lütfeden figüran Gaetano değildi. Gerçek babası Venedikli, soylu ve varsıl Michele Grimani'ydi. Zanetta 1727'de, bilahare II. Charles namıyla Büyük Britanya kralı olacak Galler Prensi'nden de bir erkek çocuk peydahlamıştı.

Casanova çok zeki, karizmatik, hiperaktif ve maceraperestti. Padua Üniversitesi'nde felsefe, hukuk, matematik ve kimya okumuştu. Bulaştığı işler arasında kumarbazlık, silahşorluk, casusluk, editörlük, sihirbazlık ve

simyagerlik eksik değildi. Fransa'da piyango/loto sektörünü kurmuş; servetler kazanmış ve yitirmişti. Her türlü seks olgusuna açıktı, Avrupa'nın en muhkem hapishaneleri onu zaptedemezdi. Altmışından itibaren Avusturya'da bir kanton kütüphaneciliğini üstlenmesi kinayelidir. 1790'da 12 ciltten mürekkep anılarını yazmaya koyulur.

(Böyle bir roman kahramanı yaratsanız editörünüzden zılgıt yersiniz.)

2842- İdil Biret Hanımefendi'nin Dikkatine:

"Ne zaman Chopin dinlesem, işlemediğim günahlar için ağlıyorum duygusuna kapılırım." Oscar Wilde

2843- L. Langles'den Alphabet Manchou (Manço Alfabesi) 1807'de Paris'te basılmış. Kitabın iç kapağındaki mühüre göre o, devlet adamı ve yazar Ahmet Vefik Paşa'nın kitaplığından çıkma. Paşa kitabı Paris Büyükelçisiyken (1860) almış olabilir.

Mührün altındaki Osmanlıca nota göre devlet adamı, şair ve dilbilimci Samih Rifat'a (1874-1932) kitabı, 1918'de Beyoğlulu sahaf Yerasmus satmıştır. Samih Rifat, gelmiş-geçmiş ve gelecek en büyük Türk ozanı Oktay Rifat'ın babasıydı.

İşbu kitabı 10.04.12 günü ikindisinde, Sahaf Turkuaz'dan alma birinci nedenim başkaydı. Manço alfabesinin kaligrafisinden çok etkilenmiştim. O yitik alfabede sanki Küfi ve Uzak Doğu harfleri harmanlanmıştı.

(Mançolar Orta Asyalı elit bir Türk kavmiydi. Barış Manço'nun soyadının kaynağı da açıklanmış oldu.)

2844- 04.06.12! Sahaf Mustafa Başarslan (Tozlu Kitap), okumayazma evime Noel Baba gibi daldı. Çantasındakilerden onu imzalı onbir kitap aldım. Beni en çok sevindiren imzasız olanıydı. (KİTAPLAR ARASINDA 44 YIL, Kütüphaneciler duayeni çilekeş Muzaffer Gökman'ın (1915-1996) kitabat anılarından mürekkepti.)

2845- Tuna Kiremitçi'nin "Devrik rönesansın cocukları" başlıklı yazısından (Kelebek, 06.06.12):

"...Hadi açık konuşalım: Bugünün Türkiye'sinde devrik rönesansın çocukları dışında kimsenin Fazıl'a (Say) pek ihtiyacı yok. Tıpkı Enis Batur'a, Ferhan Şensoy'a, Zülfü Livaneli'ye, Metin Erksan'a, Muazzez İlmiye Çığ'a, Leyla Erbil'e, Candan Erçetin'e olmadığı gibi.

Bu isimlerin hepsi birden memleketi terk etse, çoğunluğun umurunda olmaz. Ama Kadir Çöpdemir ya da Kıvanç Tatlıtuğ üç gün ortada görünmese meraklanırız.

Fazıl'a ihtiyaç duyacak düzeye gelmemizse hemen olacak bir şey değil. Böyle şeyler için bazen nesiller geçmesi gerekir. Tabii kendi rönesansına sırtını dönmüş bir millet o güne kadar ayakta kalır mı, Allah bilir."

(Ülkenin giderek Sığlıkistan'a dönüşmesinin soğuk ürpertisi.)

2846- "Karım için kötü bir aşçıdır diyemem ama yemek artıklarını döktüğümüz çöp kutusu ülsere yakalandı." Henny Youngman

2847-

a) SUMAHAN ON THE WATER (Kuleli Cad. No.51, Çengelköy) Boğaziçinin, dolayısıyla da dünyanın en büyüleyici yalı otellerindendir. Lobisindeki Boğaz Manzaralı ve nitelikli kütüphanesinde diliniz tutulur. Butik otel, ülkenin seçkin mimarlarından Nedret-Mark Butler çiftine aittir. Estet okurlara hitap eden Intelligent Life (Mayıs-Haziran, 2012) dergisinde, küresel beş yalı oteli listelenmişti. İlk sırada SUMAHAN vardı, okur okumaz Nur'la birlikte O'nu kucaklamaya koşturduk.

b) Sanatistan'ın kilit kişilerinden Haldun Dostoğlu'nun e-postayla yolladığı listenin başlığı 50 Next Most Collectible Artists (Koleksiyonu Yapılmaya Değer 50 Yeni Sanatçı) idi. Seçim Art and Auction dergisinin editörleri tarafından yapılmıştı. Alfabetik sırada yapılan küresel listede Canan Tolon'umuz da (doğ. 1953) vardı.

2848- Dost Dergisi'ndeki (Nisan, 1960) bir söyleşiden:

Fethi Naci: E, gelelim on Türk şiirine?

Edip Cansever: Sevdiğim şiirleri ona indiremem. (Gülüyor.) On roman seçmek kolay ama on şiir seçmek zor. Gene de hemen aklıma gelenleri sıralayıvereyim:

Ahmet Muhip'ten "Kar", Cahit Sıtkı'dan "Ölümden Sonra", Melih Cevdet'ten "Anı", Oktay Rifat'tan "Telefon", Behçet Necatigil'den "Kır Şarkısı", Salâh Birsel'den "Hacivat'ın Evi", Turgut Uyar'dan "O Zaman Av Bitti", Cemal Süreya'dan "Dalga", Ece Ayhan'dan "Fayton", Cahit Külebi'den "İstanbul".

(Bu şiirlerin tümünü anımsayan acaba kaç kişi kalmıştır? Mustafa Şerif Onaran? / Emin Özdemir? / Doğan Hızlan?)

2849- Neler mi okumak isterdim?

Vivet Kanetti'den *Huysuzun Teki*'nin devamı, k.İskender'den *Cangüncem*'in devamı, Birhan Keskin'den bir novella, Mahir Öztaş'tan bir edebi gizem romanı, Yalçın Sadak'tan turfanda aforizmalar...

2850- İrlanda'da çıkan The Moth dergisinin kısa öykü yarışmasına sponsor olmuştum, kadirşinaslık gösterip etkinliğin adını "Moth-Altun Kısa Öykü Ödülü" yaptılar.

Ödül sonuçlarıyla ilgili basın bültenini okurken aklıma takılanlar; Kitabistan'da yıllardır sayısız kişi ve kuruluşu destekledim, desteklerim. Bunlardan nicesi nankörlük yapmadıysa, hakbilmezliklerini esirgemedi. Yalnız bir küresel yazar, bir gezi kitabımı adıma ithaf etti. Nobelist'imizse, Masumiyet Müzesi'nin öyküsünü anlattığı Şeylerin Masumiyeti'ndeki Teşekkür Listesine, adımı eklemeyi ihmal etmemişti.

Buna karşılık, Türk(iye) dostu diye desteklediğim tek tük yabancı yazarlardan ikisi birer kitaplarını adıma ithaf ederken diğerleri romanlarımın yabancı dillere çeviri sürecinde yardımcı olmak için çırpındılar.

Kitabistan'ı tanıtmak için bir aforizma seç derseniz, "Yaptığınız iyilikler cezasız kalmayacaktır'ı" *tek geçerim*.

CXV
"Dünya Tiyatro ve Edebiyat Tarihine Dipnot Ekleyen Türk"

2851- Eşcinsellerin "Hormonlu Domates Ödülleri"ni kazananlar haziranda açıklandı. Basın dalında ödülün, "Gizli Anların Yolcusu"nda eşcinsellerin dünyasını homofobik ve bilgisizce yansıttığı için Ayşe Kulin'e verildiğini okurken aklıma geldi.

KİTAP İÇİN'in 2727. maddesinde demiştim ki:

a) A.K., 16.06.2011 tarihli yanıtında, "Evet, bu ödülün aday adayıydım. Ne yazık ki biz iki Türk yazar, 6 kişilik kısa listeye giremedik" diyerek kısa liste belleğiği aday listesinde olmadığını itiraf etmişti. Ayrıca 2010 aday listesi 6 değil 10 yazardan oluşuyordu.

A.K.'nin son romanının özgeçmiş bölümündeki "2011 yılında Dublin Impac Edebiyat Ödülü'ne aday gösterildi" cümlesi kaldırılmalı veya "Aday Adayı gösterildi" şeklinde değiştirilmelidir.

b) Aynı bölümde A.K.'nin, "2008 yılında ise Nefes Nefese ile European Council of Jewish Communities tarafından verilen en iyi roman ödülünü kazandı"ğı vurgulanmaktadır.

European Council of Jewish Communities'in (Avrupa Musevi Topluluklar Konseyi) bir Türkçe romana ödül vermesi ilginçtir. (Herhalde romanın Türkiye'deki yayıncısının, İngilizceye çevirtip yayımladığı versiyonu sözkonusudur.)

Bir Musevi Konseyi, davalarına destek çıktığı için kişilere teşekkür plaketi verebilir de "edebi ödül" sunmasını yadırgadım. Yaptığım araştırmalardan, böyle bir ödülün varlığı hakkında bilgi sahibi olamadım. A.K.'nin, ödülle ilgili, elinde ne gibi bir belge olduğunu merak etmiyor değilim.

(Bu maddeme bir yanıt/kanıt gelmeyeceğini biliyordum!)

2852- Internetsel kitabevi Amazon'un kayıtlarına göre Ayşe Kulin'in Nefes Nefese'si, Farewell başlığıyla İngilizceye çevrilerek A.B.D.'de de piyasaya sürülmüş. (*Yolu açık olsun.*)

Kulin'in oradaki kısa özgeçmişinde, bir önceki maddedeki önerim paralelinde; IMPAC'a yalnızca aday adayı olduğu belirtilirken, Musevi Konseyi'nin verdiği iddia edilen ödülden söz edilmemiş. (*Aferin.*)

Malum, İsrail'den sonra en fazla Musevi A.B.D.'de mukim ve onlar ülkedeki en varsıl ve kültürlü etnik grup. Kulin'e bir Musevi Konseyi "En İyi Roman Ödülü" öngörmüşse, bu olgu neden, hem de en doğru mecrada, kullanılmamıştır?

2853- Paris'teki VILLAGE VOICE benim için kıta Avrupası'nın en nitelikli Anglo-Amerikan kitabeviydi. Kurucu/sahibesi Odille Helier ile küresel sahaf ve bibliyofil yöneticisi Michael Neal dostlarımdı(r).

VILLAGE VOICE'un yaşamı maalesef otuz yıl sürdü! Yaz başında arayan Michael acı haberi verdi; temmuzda dükkân kapanıyordu. Onlar da Amazon taşkınının altında ezilip gitmişlerdi.

Bana nice tüyolar vermiş, kitaplar armağan etmişlerdi. Merci beaucoup Odille; thank you so much Michael.

2854- Amazon.com işe kitap satışıyla başladı. Derken CD, DVD ile yetinmedi; paketlenir -neredeyse- her şeyi üreticisinden uygun ıskontolarla alıp, gezegendeki yasaksız her noktaya ulaştırır oldu.

2011 yılı satışları 48 milyar dolar (86 milyar TL), net kârları 631 milyon dolar (1.1 milyar TL). Gezegendeki aktif müşteri sayılarıysa 164 milyonu aşmış. (Şimdi de Amazon'dan kitap getirten Türkler arasındaki derecemi merak etmeye başladım.)

2855- Tutkun okurluğun en dişli rakibi nedir sorusuna "yazmaktır" derim. Bizans Sultanı'na 2010 Temmuzunda son noktayı koyduktan beri bir roman projesi geliştirmedim. KİTAP İÇİN'i yazmakla yetiniyorum.

Yeni bir projeden ürker oldum. Çünkü ne zaman yazmaya otursam, o-k-u-y-a-s-ı-m geliyor.

2856- "Hun İmparatoru Atilla yaşıyor olsaydı, tiyatro eleştirmeni olurdu."
Oyun yazarı Edward Albee

2857- Kitabistan'ın elzem kişilerinden Sabri Koz anlatmıştı. Bir sohbet ortamında Behçet Necatigil'e, "Hocam, hiç imrendiğiniz bir Türk şairi oldu mu?" diye sorduğunda o, "Zaman zaman, Oktay Rifat" buyurmuş.

2858- Küresel kültürazzi:

Goethe bir kadınla ilk kez yatağa girdiğinde kırkındaydı. / Çello virtüözü Pablo Casals (1876-1973) yetmiş yıl boyunca güne Bach çalarak başladı. / Öncü şair Stephane Mallarme (1842-1898), Edgar Allan Poe'nun yapıtlarını

aslından okumak için İngilizce öğrendi. / Poe'nun (1809-1849) doğumunun 200. yılında A.B.D.'de verilen bir sempozyumda, Selçuk Altun'un, Senelerce Senelerce Evveldi (Many And Many A Year Ago) başlıklı romanı da irdelendi. / Alman ressam Kathe Kollwitz'in (1867-1945) oğlu Birinci, torunu İkinci Dünya Savaşı'nda öldü. / Ortaçağ filozofu John Scotus Eriugena'yı, öğrencilerinin kalemleriyle öldürdüğü rivayet edilir. / Joseph Conrad kumar borçlarından dolayı intihara kalkıştığında 19'undaydı. Daha sonra, bedenindeki kurşun izinin bir düellodan kaldığını uyduracaktır. / Cervantes vergi tahsildarlığı da yapmıştı; hesabında açık çıkınca hapse atıldı. / Kendisini hüzünlü göstermesi için Nobelist T.S. Eliot, otuzlu yaşlarında yüzüne açık yeşil renkte pudra sürermiş. / Emmenuel Kant ve Frederic Chopin de anti-Semitist'di. / Leo Tolstoy'un karısı el yazısıyla, Savaş ve Barış'ı (İngilizce çevirisi 1296 sayfa) yedi kez yazmıştı. / Dadısı Lord Byron'ı seksle tanıştırdığında üstat henüz dokuz yaşındaydı...

2859- Televizyon kanalları arasında *gelgeç* (zapping) yaparken siyah-beyaz bir kovboy filminde duraksadım.

Bir bar sahnesinde barmen dışında herkesin ağzında sigara vardı ve o ağızlar, sansür aşkına yuvarlak bantlarla güya kapatılmıştı. Derken şerif ve iki yardımcısı içeri girdi ve üç kötü adamla veciz bir ağız dalaşından sonra tabancalardan kurşun yağmaya başladı. Tabanca namlularına bant (ç)ekilmemişti.

Demek ki, kurşun sigara gibi zararlı değildi.

2860- İstanbul'da kent içi ulaşımda kullanılacak trenlere ad önerisi: İSTRENBUL.

2861- Perulu yaman şair Cesar Vallejo'dan da (1892-1938) bir aforizma kitapçığı edindim:

-Entelektüeller isyancıdırlar ama devrimci değildirler.

-Bitkileri kökleri için severim, çiçekleri aşkına değil.

-İçimdeki küçük anarşi, sevinçlerimden oluşan büyük ızdırabım.

-Sana 20 frank borcum var; bana 5 frank ödünç ver borcum 15 franka düşsün. Anladın mı?

2862- *OPUS*'tan – Hulki Aktunç, Gültekin Emre:

hayatla ölüm arasında sır'at
hesabı kim öderse ödesin
G.E.

güncemi yazıyorum
silgimi çöpe atım
H.A.

(OPUS, yılın ilk altı ayında beni en çok heyecanlandıran iki şiir kitabından biriydi.)

2863- Şairin Günah Defteri'nden – Haz. Tozan Alkan, Şeref Bilsel:

-"Bir şiir şairini öğreninceye dek güzeldir." Karl Kraus
-"Şair kendini ay sanan bir deniz olmalı." Kadir Aydemir
-"Düşünmek şairin görevi değildir." T.S. Eliot
-"Düzyazı yazmaktan korkarım, şiir bana küser diye." F.H. Dağlarca

2864- Hoşgör Köftecisi'nden – Orhan Veli, YKY

1) Orhan Veli 1947'de Tasvir gazetesi için yapılan ankete verdiği yanıtta diyor ki; Ben sanatla edebiyatı birbirinden ayırıyorum ve şiiri sanata sokuyorum...

2) Kitapta bir de Bitlis kökenli, Amerikalı yazar William Saroyan'dan (asıl soyadı Karaoğlanyan) bir kısa öykü çevirisi var. Orhan Veli yetkin bir Fransızca çevirmeniydi ama İngilizce bilmezdi. Saroyan ise Fransızcaya çevrilmiş bir yazardı. Üstadın öyküyü Fransızcadan çevirmiş olması kaçınılmazdır. Kitabistan'da bu nüans nadiren vurgulanıyor.

2865- "Last Story, Turkish Treasure, Belmont, Actionmax, Don't Make Me Cry, Titanic..."

Bir şey anlamadınız mı? Bir dizi ipucu daha *lütfediyorum*:

"Hamza Bin Davut, Büyükreis, Münifehan, Çıkmazkaya, Ahu Sultan, Semahat, Sürre..."

Bu şirinlikler de mi yetmedi? Efendim, bu saydıklarım 08.07.12 tarihinde Veliefendi Hipodromu'nda yarışan safkan at adlarından bir buketti.

(Orhan Veli'nin de bir "at yarışı" takipçisi olduğunu okumuştum.)

2866- Kaç Yıl Oldu? 2012'den – Fırat Budacı:

-Banu Alkan, "Türkiye'nin yeni Banu Alkan'ı kim olur?" sorusuna, "Türkiye'de böyle birini bulamadım. Ama Charlize Theron olabilir. Benim burnum biraz daha güzel, ama onu güzellikte kendime yakın buluyorum," cevabını vererek burun farkıyla liderliğini koruyalı 2 yıl,

-Otel odası dahil, mekân tanımaksızın mangal yakabilen İbrahim Tatlıses, bir mangal partisinde çatalın ucuna takarak pişirdiği sucuğu direkt ağzına sokunca, çatal dudağına yapışalı 2 yıl,

-Emekli paşalardan Turgut Sunalp, 80 darbesi sonrası cezaevlerindeki 'cop sokma' iddialarına, 'Niye öyle yapalım, elimizde taş gibi delikanlılar var' cevabını vereli tam 29 yıl olmuş...

2867- International Herald Tribune'a göre (14.06.12), İsrail Devlet Denetleme Kurulu hazırladığı raporda, İsrail komandosunun 2010 yılında Mavi Marmara'ya yaptığı saldırı yüzünden İsrail hükümetini hatalı bulmuş.

Peki, sonuç?

2868- Bir Varmış Bir Yokmuş: PORTRELER – Yusuf Ziya Ortaç (1960):

-Diyarbakırlı Ziya Gökalp, şarklı kılığı içinde garplı ilim kafasını taşıyan tek adamımızdır.

-Onun (Yahya Kemal Beyatlı) ölümüyle büyük bir şair, küçük bir insan kaybettik.

-Bana sorarsanız demokrasimizin en büyük kurbanı Hasan Âli Yücel'dir. Geriliğe verdiğimiz bütün kurbanlar ondan sonra gelir.

-(Peyami Safa) olmayan parasını ekmekten, kravattan çok kitaba vermiştir. Her türlü kitaba... Hekimlik üstüne olanlarını, nice doktorların çalışma odasında bulamazsınız.

-İbn-ül Emin Mahmut Kemal peynirden tiksinir ona, "sütün veledi zinası!" derdi. (Üstat 1871-1957 yılları arasında yaşamıştı; yazar, edebiyat tarihçisi, müzeci, tarihçi, filantropist ve mutasavvıftı. 33 yıl Osmanlı sarayında çalışmış, Sadrazam Yusuf Kâmil Paşa'nın mühürdarlığında bulunmuştu.)

2869- Neler mi Okumak İsterdim?

Doğan Hızlan'dan "portreler" kitabı / Murat Yalçın ve Birsen Ferahh'dan ilk roman / Reşat Ekrem Koçu'nun yaşamöyküsü / Güven Turan ve Enis Batur'dan turfanda aforizmalar / Edebiyat ödül jürilerinde üyelik yapmış kişilerle itiraf şiddetinde söyleşiler / Orhan Duru'nun günlüğü...

2870- Size, Sığlıkistanlara lâyık bir kütüphane manzarası (Yirminci Yüzyıl'ın Beyazıt Umumi Kütüphanesi):

Her ay tahkikat konusu bulunan, oturmamış bir kurum. Herkesin bir diğeri hakkında Bakanlığa şikâyet mektubu olan bir kurum. Okuyucuların personele:

-Çok gürültü yapıyorsunuz!... Çalışamıyoruz,,, diye seslendikleri, gece bekçisi ile müdür yardımcısının bütün personelin önünde "bilek bükme" yarışması yaptıkları, depo ve personel odası olarak kullanılan bölümdeki soba üzerinde gece bekçisinin çamaşırlarının kaynadığı, müdür odasındaki

sobanın üzerinde palamut balığı pişirildiği, bahçeye açılan müdür odası penceresinden başını uzatan okuyucunun müdürün sigarasının ateşinden sigarasını yaktığı bir kurum. Evi istimlâk edilen bir personelin ailece kütüphane içinde yaşantılarını sürdürdüğü bir kurum.

(Kaynak: Duayen kütüphaneci Muzaffer Gökman'ın anıları ve eleştirilerinden mürekkep "Kitaplar Arasında 44 Yıl" – Haz. Remzi Kırık, 1977)

2871- Kitap Önerileri :

At Üstünde Fırtına: Anadolu Selçukluları – John Freely (Çev. Neşenur Domaniç), Doğan Kitap / İmparatorluk, Mimari ve Kent – Zeynep Çelik, SALT - Garanti Kültür / Şehrazad'ın 101 Oyunu – Ali Yalman; Gamze Demirkol, Nesin Matematik Köyü / Elizabeth Taylor – C.D. Heymann (Çev. F.N. Aras), Turkuvaz Kitap / Kendine Doğru Yolculuk – Tahsin Yücel, CAN / Bir Delinin Ot Defteri – k. İskender, SEL / 28 Şubat'ta Devrilmek – Mehmet Bican, Truva...

2872- Ö(n)cü yazar James Joyce (1882-1941) Ulysses'i 8, Finnegan'ın Uyanışı'nı 15 yılda yazdı. İlk şiir kitabı 4, ilk romanı 13, ilk öykü kitabı 8 yayınevi tarafından reddedildi. En gözde yazarı Dante'ydi (1265-1321). Kızı Lucia şizofrendi, onu Dr. Jung da kurtaramadı. Jung'a göre Joyce'da da şizofrenik emareler vardı ama dehasına katkıda bulunuyordu.

2873- Bir yayınevi ilanla, "Ahmet Ümit'in Editörlüğünde" polisiyeci Raymond Chandler ile Dashiell Hammett'in kitaplarının yayımlandığını duyuruyor. Erbabından öğrendiğime göre Ahmet Ümit'in Chandler ile Hammett'ı asıllarından okuyacak kadar İngilizcesi yoktur. Başlığın "editörlük" yerine "dizi danışmanlığı" şeklinde sunulması sanırım daha doğru olurdu.

(Chandler ile Hammett'ı sıradan polisiyecilerden ayırt etmek için yapıtlarına "kara seri" denirdi. Bu gizem edebiyatının A.B.D.'deki dört büyükleri; Chandler, Hammett, Cornell Woolrich ile James M. Cain'di.

Benim gözdem, gizem dokusunu şiirsel bulduğum Cornell Woolrich'ti (1903-68). Yaşamı, yazdıklarından az kışkırtıcı değildi. (Ülkemizde ıskalanması şaşırtıcı mıdır?) Yapıtları A.B.D.'de en çok filme çekilen *kara*'cılardandı.

Başrollerinde James Stewart ile Grace Kelly'nin oynadığı, Alfred Hitchcock'un yönettiği *Arka Pencere*'yi izlemiş veya duymuş olabilirsiniz. Senaryosu Woolrich'ten uyarlamadır.

(Kulunuzda yaşamöyküsü, özyaşamöyküsü ve tüm kitapları bulunur.)

2874- Son yarım yüzyılın en çok konuşulan tiyatro oyunu GODOT'yu BEKLERKEN değil midir? Mâlum, oyun biter ama GODOT gelmez. Bu gelmeyiş ve bekleyiş hala küresel bir sembol, bir varsayını nedeni.

Oyunun yazarı Samuel Beckett'in çakırkeyifken verdiği ender bir ipucundan yola çıkarak bir teori üretmiştim: GODOT gelmeyecekti, çünkü GODOT (zat)en sahnedeydi. GODOT, GOD (Tanrı) ile (idi)OT (Budala) sözcüklerinin symbiosis'inden (harmanlanmasından) ibaretti. Oyunun başrol oyuncuları Estragon, GOD; Vladimir ise (idi)OT'tı. Onlar kimseyi beklemiyor, kendi aralarında "absurd" kıvamında şakalaşırken, seyircilere bir tuzak kuruyordu.

Teorimi, son romanım Bizans Sultanı'na monte etmiştim. Hürriyet'in usta gazetecisi İhsan Yılmaz, geçen yıl yaptığımız söyleşide bu olguyu ön plana çıkardı. Milliyet konuyu ön sayfasına taşıdı vs. vs.

Londra'da görüşümü ilettiğim bir şair ve küresel sahaf, bir keşif haberi almışçasına heyecanlanmıştı. Onun kışkırtması sonucu, mektupla teorimi yirmiye yakın seçkin yazar, akademisyen, editör ve araştırma kuruluşuna yolladım. Yanıt verenlerin %90'ı görüşüme katılıyor, tümü bunu ilk kez duyduklarını belirtiyorlardı. Beckett aşkına kurulan Samuel Beckett Society'nin yayın organı The Beckett Society'de, yazımın yayımlanması ise çok önemsendi.

Sürecin ateşleyicisi İhsan Yılmaz gelişmeleri duyunca bir söyleşi daha gerçekleşti. 21.07.12 tarihli Hürriyet Keyif'teki yazının başlıkları: "Dünya tiyatro ve edebiyat tarihine bir Türk'ün eklediği dipnot" ve "Godot'nun çözülen sırrını Beckett uzmanları kabul etti"ydi.

Söyleşinin sonunda kendisine ettiğim "teşekkür"ü, Yılmaz yazısına almamıştı. Hakseverlik adına, İhsan Yılmaz'a teşekkürlerimi bu kez KİTAP İÇİN'den yolluyorum.

2875- "Devam et başarısız olmaya. Devam et. Yalnız bir daha ki kez, daha iyi başarısız ol."

"Bir oyun provasında, başarısızlığından yakınan aktöre
Samuel Beckett'ten moral."

CXVI
"Katınga Işanma, Buzga Tayanma"

2876- "Bugün 2 Ağustos 2012 Perşembe'yse biz neden Cumhuriyet Kitap Eki'nde Selçuk Altun'u göremiyoruz?" diyen özel dost ve duyarlı okurlarım için açıklama:

Her ayın ilk perşembesi çıkan KİTAP İÇİN, Ağustos'ta ikinci haftaya kaydırılınca ben de şaşırdım. Kitap Eki'nin Yönetmeni Turhan Günay 7 Ağustos 2012 tarihli köşe yazısına, "Önce bir özür: Selçuk Altun'un geçen hafta yayımlamamız gereken yazısı, dergi ekibinin gafleti nedeniyle bu haftaya kaldı. Gaflet uykumuzdan dergi basıldıktan sonra uyanabildik ancak. Bu nedenle Selçuk Altun ve okurlarımızdan özür dileriz" diyerek başlıyordu.

"Gaflet", yazımın "bir ince hesap" için kaydırılma olasılığını da içeriyorsa buna itirazım yok! Yalnız o ekte, hazmedemediğim bir diğer "neden" vardı ki, aynı zamanda Cumhuriyet Kitap'a saygısızlık da içeriyordu. (Detayına girmemeliyim.) Sekreterim derhal, ekimden itibaren yazılarıma son verdiğimi ilgililere bildirdi.

KİTAP İÇİN'leri Turhan Günay'ın önerisiyle yedi yıl önce yazmaya başlamıştım. Kimsenin yaz(a)madıklarını yazdığım için onun benim yüzümden zaman zaman sıkıştırıldığının farkındaydım. Üç hafta sonra bir telefon konuşması yaptık. "Gaflet" onun yokluğunda peydahlanmıştı, buna inanmazlık edemezdim. Önemli olan, "gafilin" uyarılması ve Cumhuriyet Kitap'a saygısızlık bellediğim olgunun yinelenmemesiydi. Alınan önlemleri duyunca, kaldığım yerden devam kararı aldım Sevgili Okur.

2877- KİTAP İÇİN'leri para karşılığında yazmam. Geçen yıl maskesini düşürdüğüm bir yazar tarafından mahkemeye verilince (dava ikinci celsede lehime sonuçlandı), mahkeme masraflarımı yüklenip Cumhuriyet'e madde külfet de getirmemiştim.

Bunu duyan bir yazar, "Sen" dedi, "Yaptığın iyilikler cezasız kalmayacaktır listene bir madde daha eklemiş olabilirsin."

2878- Kâğıtistan'da Safari:

Kâğıt, Çinlilerin icadıdır. Onu Onikinci Yüzyıl'da Avrupa'ya tanıtan, İspanya'da konaklayan Müslüman Emevilerdi. Yunanlılar fonetik alfabeyi Fenikelilerden aparttı.

Tarihte ilk kütüphane yakan sürpriz bir erkişidir. M.Ö. 48'de Jül Sezar komutasındaki Roma donanması Mısır donanmasını ateşe verince, kıyıdaki İskenderiye Kütüphanesi'ne sıçrayan alevler...

Ansiklopedi fikri Denis Diderot (1713-1784) ile Jean d'Alembert'e (1717-1783) mal edilir. Fransa'da kitabevi açma sürecini, Napolyon bir genelgeyle kurallara bağladı. Kitapçı adayının lisans (brevet) alabilmesi için yerel belediye başkanının onayından geçen dört kişi onun karakterine kefil olurken bir diğer dört kişi profesyonel yeteneğini onaylardı. Sonra aday, mesleğini sadakatle yapacağına dair ant içecektir.

Karton kapaklı (paperback) ucuz kitap basma devrimini Penguin Yayınevi yöneticisi Allen Lane (1902-1970) başlattı. A.B.D. Posta İdaresi, 1920'lerde Avrupa'dan yollanan müstehcen(?) kitapları yakarak yok ederdi. İlk hedef, James Joyce'un ULYSSES'iydi.

2879- Kitaplığınızın niteliğini yeni kitap alarak artıramıyor musunuz?
Bir de "mevcuttan tasfiye" yolunu deneseniz?

2880- 14.08.12 tarihli International Herald Tribune'a göre A.B.D. ordusunun lezbiyen albayı Tammy S. Smith generalliğe terfi edince ona yıldızını, karısı konumundaki Tracy Hepner takmış.

(Geçen dönemde aile ve kadın işlerinden sorumlu, bir kadın devlet bakanı vardı. Eşcinsellik hastalıktır derdi. Adını anımsayanınız var mı?)

2881- Kazan Türkçesinde Atasözü ve Deyimler – (A. Battal Taymas, TDK)

-Katınga ışanma, buzga tayanma, (Kadına inanma, buza dayanma.)
-Sukır, dayagın bir mertebe yugaltır. (Kör değneğini bir kez yitirir.)
-Yaman bala anasın süktirir. (Kötü çocuk anasına sövdürür.)

2882- Internetsel sahaf mozaiği ABEBOOKS'dan seçmece imzalı kitap fiyatları:

Ernest Hemingway: 3-100 bin dolar / William Faulkner: 9-125 bin / F. Scott Fitzgerald: 2-49 bin / Robert Frost: 2-63 bin / Herman Melville: 12.5-50 bin / Raymond Chandler: 3-74 bin / Jack Kerouac: 3-75 bin / Sylvia Plath: 10-50 bin / Patricia Highsmith: 1-10 bin...

(Türkiye'den üç tepe örnek: Nâzım Hikmet: 2 bin dolar / Orhan Veli 1.5 bin / Oktay Rifat bin.)

2883- Küresel Kültürazzi:

Sarah Bernhardt bazen üstü açık bir tabutta uyurdu. / Mikelânj'ın öldüğü gün (18.02.1564) Galileo doğdu. / Büyük İskender ressam Apelles'ten

gözdesi dilber Campaspe'nin resmini yapmasını ister. Ressamın sevgilisine aşık olduğunu öğrenince onları birbirine bağışlar. / Nietzsche'ye göre George Sand, yazmasını bilen bir inekti. / Filozof Plotinus (M.S. 205-270) yazmasını öğrendiğinde elli yaşındaydı. / W.H. Auden'a göre Sapho'dan sonra en büyük lezbiyen şair R.M. Rilke'ydi. (Rilke bir erkektir.) Thomas Hardy özyaşamöyküsünü üçüncü tekil şahıs kullanarak yazdı. Yapıt onun ölümünden sonra dul karısının imzasıyla yayınlandı. / Bach ve Handel aynı ayda doğdular ama hiçbir araya gelmediler. / Kompozitör Jacinto Scelsi (1905-1988) soylu ve varsıl bir Sicilyalı'ydı. Viyana'da klasik müzik eğitimi alırken, giysilerini kuru temizleme için Londra'ya yollardı. / Hırsızlıktan da sabıkalı Jean Genet'nin İkinci Dünya Savaşı'nda, Nazilere para karşılığında espiyonculuk yaptığı iddia edilir. / Prokofiev ile Stalin; Aldous Huxley ile John F. Kennedy aynı gün öldüler...

2884- Sinema/tiyatro oyuncusu ve eylemci Vanessa Redgrave'in (doğ. 1937) babası aktör Michael Redgrave biseksüeldi. Karısını aldattığı erkekler arasında oyun yazarı Noel Coward da vardı. Vanessa'nın ilk kocası yönetmen Tony Richardson da biseksüeldi. Kızkardeşi Lynn ile erkek kardeşi Corin de sahne sanatçısı oldular. Lynn, kocasının eski gelininden bir çocuk peydahladığını, evliliğinden 32 yıl sonra öğrendi. Katıksız komünist geçinen Corin için, Muammer Gaddafi'nin casusuydu derler. Vanessa'nın İtalyan aktör Franco Nero'dan bir oğlu vardı. İkisi -sonunda- evlendiklerinde oğulları Carlo 37, annesi 69'undaydı. Vanessa'nın büyük kızı Natasha, ünlü aktör Liam Neeson ile evliydi. O iki kardeşi ve Natasha'yı aynı yıl içinde yitirdi.

(Bu sıkletlerde roman karakterleri yaratın, "Bu kadar da abartılmaz ki" diye önce editörden fırça yersiniz.)

2885- Yaşam romanlardan daha "kurmaca." Yazarların yaşamöyküsü yazdıklarından daha çekici ve sahne sanatçılarınınki oynadıklarından daha renkli.

Belki de benim bu yüzden yeni bir roman projem yok. Ne zaman yazmaya yeltensem, okuyasımın geleceğini biliyorum.

2886- Hasan Bülent Kahraman En İyi 20 Türk Romanı'nı listelemiş.

(Nasıl olur? Ben henüz altı tane yazmışken!)

2887- Mustafa N. Özön'ün (1898-1980) 1954 ürünü *Edebiyat ve Tenkid Sözlüğü*'ne göre, "Bir kelime yanına eşanlamlı bir kelimeyi gereksiz yere katmaya "haşiv" veya "haşv" denir. Verdiği örneklerden: Asayiş ü Rahat / Ceng ü Harb / İlm ü İrfan / İtiraf ü İkrar / Tek ü Tenha / Vakt ü Zaman ...

Yirmibirinci Yüzyıl Türkçe'sinde "Teşekkür Ederim, Mersi", "İlgi, Alakâ" sözcüklerinin aynı cümle içinde katledildiğini artık kanıksar olduk.

(Bir de "Bence" yerine "Benim şahsi fikrime göre" diyerek üç eşanlam yan yana sıkıştırılıyor ki, sözlükte bir karşılığı olduğunu sanmıyorum.)

2888- *Kaç Yıl Oldu 2012*'den – Fırat Budacı:

-İbrahim Tatlıses, yönetmenliğini yaptığı "Mavi Mavi" filminde Hülya Avşar'la öpüşme sahnesini 15 kez tekrarlatalı 27 yıl,

-Hiç müzik kullanılmayan "İki Dil Bir Bavul" filmi, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından düzenlenen "1. İlk Yönetmen Uluslararası Film Festivali"nde "En iyi müzik" ödülünü alalı 2 yıl,

-Assolist olma hayaline kapılan manken Aysu Baceoğlu aldığı özel dersler sonrası, "Sesim küçükmüş, 2,5 oktavmış. Ama buğuluymuş. Bir de kulaklarımı beğendiler" müjdesini vereli 6 yıl olmuş...

2889- *Google'dan Önce* – Nihat Özdal:

-31-
Adımı sorma
geçmez gecenden düşlerim

2890- Bir hüzünbaz filme fon müziği seçmem istenseydi Branford Marsalis'ten, *The Ruby And The Pearl*'ü tek geçerdim.

(Meraklısına tüyo: Eternal nam CD'nin açılış parçasıdır.)

2891- 17.08.12! Salvador Assael'in (doğ. 1954) bir briç turnuvasına katılmak üzere gittiği Fransa'dan ölüm haberi gelince nutkum tutuldu.

O ulusal briç takımımızın değişmez oyuncusuydu. Erbabına göre "Ülkenin bir numarasıydı." Ustaların katıldığı küresel turnuvalara ismen davet edilirdi.

Kadim arkadaşım Grasia Yalman'ın biricik kardeşi Salvo, aynı zamanda alçakgönüllü bir beyefendiydi. Kalenderliğini sanki üstün zekâsını saklamak için kullanırdı. Konuşması gerekmiyorsa dinlerdi. Ağzından kem söz çıktığını duyan olmuş mudur?

O bu dünyada da bir melekti. "Her ölüm erken ölümdür" de, sen çok acele ettin be Salvador!

2892- Bir sahaf safarisinde, Sevim Burak'ın (1931-1983) *Yanık Saraylar*'ını, Oğuz Alplaçin'e imzaladığı için almıştım.

(Alplaçin'e Hayalet Oğuz denmezse tanınmazdı. Mızmız bir yazar ve çevirmen, has bir marjinaldi. Akşamı ettiği yerde, yanından ayırmadığı sözlüğü

yastık yapıp yatardı. Orhan ve Sezer Duru'nun hazırladığı yaşamöyküsü, *O Pera'daki Hayalet*'i okumalısınız.)

2893- Ağustos'ta bir şehidimizin cenaze töreninde Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay (E.G.), askeri bandonun çaldığı cenaze marşını, "Millet tekbir getirecek" diye durdurmuştu. (Sanki marştan sonra, köylümüzün tekbir getirmesi engellenecekti.) Unutmuş olamazsınız, dünün sıkı solcusu E.G. muhafazakâr AKP iktidarında bakanlık koltuğuna oturunca, adı dönek-siyasetçiler listesinin tepesine nakşedilmişti.

Bu tür trajikomikliğin yaşandığı ortamda, Hülya Avşar'ın bir film festivalinde jüri başkanlığına getirilmesi trajiktir ama sürpriz değildir; İngilizce romanların yarıştığı uluslararası bir edebiyat ödülünde, Nobelist Orhan Pamuk'un başyapıtı *The Museum of Innocence* dururken, Milli Kütüphane'nin Ayşe Kulin'in Türkiye'deki yayınevinin İngilizce'ye çevirttiği; sığ romanı aday adayı göstermesi komiktir ama sürpriz değildir.

(Üç olgunun ortak mesajı, Sığlıkistan'a hızla slalom yapıldığıdır.)

2894- Bakanlar Kurulu'nun geçen dönemki gaf şampiyonu E.G. değil miydi?

Bu dönem devreye, İçişleri Bakanı İ. Naim Şahin de girdi. İkisinin farkı, E.G. gaflarındaki yapaylıktır. O sanki kendisini kabullenmeyen bir cemaate aidiyetini kanıtlama endişesi içindedir.

Ne zaman E.G. gaf silsilesine yeni bir halka eklese, devlet adamı duruşlu, Maarif Koleji ve ODTÜ kökenli, yetkin iletişim akademisyeni ve bibliyofil, Eskişehir Milletvekili Prof. Dr. Nabi Avcı aklıma gelir. Onu haksız yere yedek kulübesinde bekletilen Alex de Souza'ya benzetirim; gönlümdeki Kültür Bakanıdır.

2895- *Şairin Günah Defteri'n*den: Haz. Tozan Alkan, Şeref Bilsel

-"Şair çalılıkta kaybolan bir sülündür." Wallace Stevens
-"Şairin bilge yanı değil, hayvan yanı önemli." Enis Batur
-"Şiir kelimelerin dinidir." Stephane Mallarme
-"Ben şiirle çağdaşım." Hasan İzzettin Dinamo
-"Şiir basamaksız merdivendir." Cenk Gündoğdu

2896- Belgesel tv kanalları için program önerileri:

Anadolu'da ibadete açık kiliseler / Dağ belgeselleri (Ağrı, Cilo, Süphan...) / Selçuklu ve Osmanlı Köprüleri / Arkeoloji Müzelerimiz / İstanbul'un "perili köşkleri" / "Duayen" yazar, şair, müzisyen, gazeteci, akademisyen, tiyatro ve sinema sanatçılarıyla söyleşiler / Komşu ülkelere en yakın sınır köylerimiz / Anıt ağaçlarımız / Yazar, şair ve akademisyen kütüphaneleri...

2897- Yaz sıcağından sarkan kitap önerileri:

Dört Köşeli Üçgen – Salâh Birsel, SEL / Başkaldıran Kurşunkalem – Ferhan Şensoy, Ortaoyuncular Yayınları / Ergin Günçe'yi Hatırlamak – Haz. Dinçer Günday, Etki / Yedinci Gün – İhsan Oktay Anar, İletişim / Dans Etmesek de Olur – Aslı Sevin, 160. Kilometre / Jean Genet: Yüce Yalancı – Tahar Ben Jelloun (Çev. Işık Ergüden), SEL...

2898- *Başkaldıran Kurşunkalem*; Ferhan Şensoy'un özyaşamöyküsünün ikinci perdesinden mürekkep. Bu ırmak kitap beni zaman tünelinde 1970'lerin alacakaranlığına ışınladı. Kotarılması on yıl mı süren yapıtta yaşamöyküsü, anı, gezi, söyleşi ve tiyatro tarihi türlerinden örnekler vardı. Benim için ilk sekiz ayın en sürükleyici Türkçe kitabıydı.

Ergin Günçe'yi Hatırlamak: İyi şair Günçe, bir üst düzey bürokrattı. Onu bir uçak kazasında yitirdik. (1938-1983). Anı kitabında Dinçer Günday'a yazdığı dört mektup var. Kitabistan'da ben böyle *lezzetli* mektuplar görmedim.

Yedinci Gün: Bu yıl okuduğum tek "çok satan" kitaptı. Romanda biçemle, bilgi; nükteyle gerçek, şiirsel bir symbiosis'ten sonra ebruli bir tesbihe s-a-b-ı-r-l-a dizilmişti.

Graham Grene bu tür yapıtlarına "Eğlencelik" derdi. Mekanik detayların zaman zaman bezdirdiği yapıt Evliya Çelebi'den esintilerle "mücehhezdi."

2899- Magazin basını Ali Taran'ı, özel yaşamından abartılı kesitlerle güya hırpalamaya çalıştı.

Ali Taran (doğ.1952) bir iletişim sektörü öncüsüdür. Çok zeki ve nükteden, vizyonerdir. Aykırı ama estet bir duruşu vardır. (Ressam ve nice ressamın hocası Prof. Dr. Selahattin Taran'ın oğludur.) Televizyon ekranındaki anekdotsal reklamları bize o benimsetti. Vurucu mesajlarla satış cirosu yanında şirketlerin marka değerini de artırırdı. Bir holding yöneticisi olsam Ali Taran'dan başkasıyla çalışmazdım.

(Onunla bir dostluğum yoktur, sokakta veya stadyumda görüşürsek selâmlaşırız. Gözlemlerim, Yapı Kredi'ye hizmet verdiği döneme aittir. İşbu madde, hakseverlik adına yazılmıştır.)

2900- Nur, "Ben ayın 5'inde doğdum, kızımı 15'inde doğurdum, torunum 25'inde doğacak diyordu." Haklı çıktı, torunumuz Ali 25.08.12'de aramıza katıldı. Kızımız Elvin'in doğduğu 15.11.81'de Fenerbahçe, Gaziantepspor'u 5-1 yenmişti; Ali'mizin doğduğu gün yine Fenerbahçe-Gaziantepspor maçı vardı, 3-0 bitti.

Ali'nin aydın, laik ve yurtsever bir Türk genci olacağına eminim. Ben onda bibliyofil dokusu görmeyi de umuyorum. Çünkü ona kutsal emanetlerim var; el yazması/nadir/imzalı kitaplar, kitaplar, kitaplar...

CXVII
"Avrupalılar Akıllarının Ermediği Konularda Oturup Şiir Yazarlar"

2901- Hanımefendi,

Aradan 11 yıl geçti, canım istedi diye eski yayınevinize haciz yollattığım zırvasına hâlâ inanıyor ve bunu dillendiriyorsunuz!

Bir kuruluşa haciz işlemi başlatılması için onun alacaklısına borcunu zamanında öde(ye)meme koşulu gereklidir. Yayıneviniz Banka'ma borcunu ödeyemez duruma düşünce gerekli işlem uygulanmıştır. Çıkarttığınız dergide Semih Gümüş'ün (S.G.) ilk romanım hakkında bir saldırı yazısının bulunması bu gerçeğin önüne geçemez.

"İyi ama" diyormuşsunuz, "Nasıl oldu da haciz işlemi Semih'in yazısından hemen sonraya rastladı?"

Bu talihsiz soruyu ancak şirketinin mali durumundan bihaber bir kişi sorabilir. Yayınevi'nizin borçlarını ödeyememe durumu aslında daha öncelere dayanıyordu. Ama halâ değer verdiğim eski ortağınızdan dinlediğim kurtarma senaryolarını Banka'nın ilgili bölümüne aktarıp, edebiyat aşkına, haciz işleminin ertelenmesini sağlar olmuştum.

S.G.'nin saldırı yazısı çıkınca bu desteğimi çektim; çünkü edebiyata saygısızlık, haminiz(?) Selçuk Altun'a nankörlük edilmişti.

***

O saldırı yazısının neden kotarıldığını anımsamakta fayda var: Yapı Kredi Yayınları'nın (YKY) çalışanlarıyla ilgili tasarrufunu yanınızda çalışan S.G., anti-kapitalist(?) açıdan internet ortamında eleştiriyordu. YKY Yönetim Kurulu Murahhas Üyesi Enis Batur, iç işlerimize müdahaleye yönelik mesajların durdurulması için sizinle konuşmamı önerdi. Siz S.G.'nin etik dışı girişimlerine derhal son verdirdiniz ama derginizdeki saldırı yazısıyla, o güya benden bir tür intikam aldı.

Hanımefendi, o büyük sermaye (ve YKY) karşıtı, S.G. bugün ne yapıyor biliyor musunuz? YKY etkinliklerinde boy gösteriyor, çıkardığı şaibeli dergiye YKY'den reklâm alıyor ve Radikal Kitap Eki'nde YKY kitaplarına olumlu eleştiriler döktürüyor. Kendisine, anılarında "iki yüzlü" diyen Enis

Batur'a işi düşünce methiye düzüyor; yazılarını ve kitaplarını yayımlıyor ve ben bu cümleleri yazarken utanıyorum.

2902- Hanımefendi,

Ben kötülük özürlüyüm. Kitabistan'a iyilik yapmak üzere lanetlendiğimi düşünürüm. "Yaptığınız iyilikler cezasız kalmayacaktır" aforizmasının benim için bestelendiğine inanırım.

Hacizden kurtardığım, ilâç ve hastane faturalarını ödediğim, cenazelerini kaldırttığım şair ve yazarların yayınevi bazında dökümünü yapsam, sizinki birinci gelirdi.

Peki, o zaten geciktirilmiş haczin kaldırılması için, kimin yanına koşturduğunuzdan da mı haberiniz yok?

2903- YKY'ye katkılarım ve filantropistlik çabalarım yüzüme karşı övülür ama bunu yazıya dökene rastlamadım. (Kitabistan'da -yazıyla- övmek ve yermek tabudur.)

Yetkin yazar ve çevirmen Hamdi Koç, duygularını hiç olmazsa bir cümleye sıkıştırdı. *Rüyalarıma Giren Kadın*'ı

"Selçuk Altun'a, Sevgiler – We all owe you – " diyerek imzalamış.

(We all owe you: Hepimiz sana borçluyuz.)

2904- *Görüşmeyeli Uzun Zaman Oldu* – Metin Üstündağ:

Ne Kadarsın - I

Anlatamadıkların kadarsın! / Tanıdığın kokular kadarsın! / Altını çizdiğin satırlar kadarsın! / Sevdiğin sanatçılar kadarsın! / Tercihlerin, bedellerin kadarsın! / Bu hayat, bu ülke kadarsın! / Yazdığın mektuplar kadarsın! / Hayata kattığın şeyler kadarsın! / İçtiğin içkiler kadarsın! / Bilinçaltın kadarsın! / Yediğin kazıklar kadarsın! / Tosladığın duvarlar kadarsın! / Aldığın keyifler kadarsın! / Çalıp çırptıkların kadarsın!...

2905- "Okuduğun kitaplar kadarsın!" Selçuk Altun

2906- "Avrupalılar akıllarının ermediği konularda oturup şiir yazarlar."

(Küresel matematikçi Prof. Dr. Cahit Arf, Prof. Dr. Halil Yüksel'e – 1952)

2907- Kızımız (Elvin) anne olunca onun bebeklik günlerini yad eder olduk. Nur, onun ilk yılıyla ilgili anı defterini ortaya çıkardı. Elvin konuşmayı sökme arifesinde kitap ve dergi görürse, "Baba! Baba!" diye bağırmaya başlarmış.

(Daha anlamlı kompliman düşünemiyorum.)

2908- Duyarlı dedelere çocuk arabası sürme tüyosu: Bir balerin kayık sefasında kürek çekiyormuşçasına...

2909- "Halkın kendisi okumaz, okuyanı "netameli" bulur, bu nedenle bir yandan okuyandan uzak durur, öte yandan korku/merak karışımı bir saygı duyar, daha doğrusu saygı duyarmış gibi yaparak mesafeyi korur. Okuma iktidara uzanan bir yol, okunan "kitap" da kendiliğinden iktidar kaynağı durumuna gelir. Okumanın iktidarı "muhalif olma" üzerine kurulduğunda anlam kazanır. Kurulu düzeni beğenmeme, eksikliklerini görme ve gösterme, karşıt fikir ve eylemler üretme...

Siyasi iktidarı ellerinde bulunduranlar bu nedenle kitap okuyanı, yazanı sevmezler; kitabı ve okuyanı bir "tehdit" unsuru olarak algılayıp yargılar, hapse tıkar, kitapları toplar, yasaklar ve yakarlar."

İ.Lütfü Seymen (Sahaf Müteferrika),
Müteferrika Yaz 2012/1

2910- Ovidius'u okursanız W. Shakespeare'in; Mayakovski'yi okursanız N. Hikmet'in ustasını tanımış olursunuz.

2911- Yalçın Sadak'tan turfanda aforizmalar:

-Hiçbir zorba dil Mutlak'ın dili kadar şiddet içermez.

-Kendini değerli kılamayana, değer biçilir.

-Birey olmanın apriori ilkesi: Geçmişinin makul bir sonucu olmamak.

-Dadacılar teşhirciydiler, dilin doğasını açığa vuruyorlardı. Sürrealistler onlardan devraldıkları mirası pornografik bir sektöre dönüştürdüler.

2912- Kaç Yıl Oldu? 2012'den – Fırat Budacı:

-Niğde Bozköy Belediye Başkan Adayı Kemal Beşer, seçim mitinginde fotoğrafa girebilmek için Tayyip Erdoğan'ın koltuk altından kafasını uzatalı 3 yıl,

-Cem Uzan, seçim meydanlarında döner-ayran dağıta dağıta yüzde 7,25 oy alalı 10 yıl,

-Mahsun Kırmızıgül, "Kebabın en iyisi nerede yenir?" sorusuna, "Beni kebap platformuna çekmeyin, ben İtalyan mutfağını severim" cevabını vererek dönüşümünün ilk sinyallerini vereli 8 yıl,

- "Türkiye'nin en güvenilir ünlüsü" seçilen Seda Sayan'ın programında 8 yıl sonra oğluna kavuşunca stüdyoyu gözyaşlarına boğan Hafize Ana'nın, Sevil Karviç adıyla İMÇ Ajans'a bağlı bir oyuncu olduğu ortaya çıkalı 3 yıl olmuş!

2913- Küresel Kültürazzi:

Sinoplu Diyojen'e (M.Ö. 404-323) göre Plato gevezenin tekiydi, Sokrates ise zırdeli. / Balzac (1799-1850) mesaiye gece yarısı başlar, 16-18 saat durmaksızın yazardı. / Sofokles'in (M.Ö.496-406) babası kılıç zanaatkârıydı. / Paul Gauguin arsenik içerek intihara yeltendi, kustu. / Goya'nın karısından 19 çocuğu olmuştu, gayrimeşru çocuklarının sayısını kendisi de bilmezdi. / Filozof Pisagor (M.Ö. 570-495) dünyaya daha önce iki kez geldiği kanısındaydı; önce balık sonra kuş olarak. / Andre Gide'e göre döneminin en iyi romancısı, bir romanı ortalama üç haftada bitiren G. Simenon'du. / Rilke ilham beklerken mobilya cilalar, Jackson Pollock börek pişirirdi. / Virgil *Georgics*'i yedi yılda bitirdi; günde tek satır yazardı. (Okudunuz mu?) / Ulysses 260,430 sözcükten mürekkep. / Claude Debussy'nin hem metresi, hem de karısı tabancayla intihar ettiler. / Voltaire'in ikinci karısı, öz kızkardeşinin kızıydı. / F. Scott Fitzgerald öldüğünde *Muhteşem Gatsby* altı ayda yedi adet satmıştı; aldığı son telifti. / 2500 yıl önce mi yaşamış Yunanlı filozofların doğum/ölüm tarihlerini biliyor, Reşat Nuri Güntekin'in eşi Hadiye Hanım'ın (doğ.1909) ölüm tarihini bil(e)miyoruz...

2914- *Ömür* – Halit Asım (1918-1941)

İntihar (İkinci ve son dörtlük)
Bir gizli intihar haberi var,
Meyvesiz, kilitli bahçelerden.
Ömrün kavsindeki hırçın ısrar,
Bir yolcuyu bekler gecelerden.

Şair'i 23 yaşında yitirmişiz. Ölümünün arifesinde yayımlanan tek kitabının adı ÖMÜR. Bendeki nüshasını hem de,

"Kardeşim Zehra'ya; Yaşadığımız ve yaşayacağımız günler için" diyerek imzalamış.

(Şiir kinayeye hayran; şair kinayeye kurban.)

2915- Kitaplar için somut ve soyut öneriler:

Kitaplık odanızı her fırsatta havalandırın. / Kitaplığınıza yakın yerlerde su dolu kap ve çiçek saksısı bulundurarak odanın havasını kuruluktan koruyun. / Raflara konuşlandırdığınız kitaplar sıkışık nizamda olmasın. / Odada müzik dinlenecekse, kısık seste kalınsın; kitap hüzünbaz havalardan hoşlanır. / Raf düzenini sık sık değiştirmeyin, birbirleriyle küs yazar ve şairlerin kitaplarının yan yana bulunmamasına dikkat edin. / Edebi ile sığ kitapları yan yana koymayın uyarısını dikkate almayın; sizin kitaplığınızda sığ yazarlara yer yoktur.

2916- İstanbul'da açılacak ve süs nesneleri satacak mağazaya ad önerisi: SÜSTANBUL.

2917- Neler mi okumak isterdim?

Reşat Nuri Güntekin'in yaşam öyküsünü / Leyla Erbil'in anılarını / Magdi Rufer Eyuboğlu'nun yaşamöyküsünü / Mehmet Taner'den turfanda şiirler / Haluk Oral'ın imzalı kitaplar koleksiyonunun dökümünü / Metin Üstündağ'dan "beyin zıplatan" kıs(s)a öyküler / Dönek yazar, şair ve gazeteci portreleri...

2918- 05.09.12! Estetbaşı Engin Yenal'la (Bizans Sultanı'nın Eugenio Geniale'si) Tünel'deki Kebapçı Celal'de öğle yemeği yedik. Oturacak tek masası kalmış bir semt kafesinde sezonun en lezzetsiz kahvesini içtik. Meydan'daki Kırmızı Kedi Kitabevi'ne uğradık. International Herald Tribune ile Tahar Ben Jelloun'dan çeviri *Jean Genet: Yüce Yalancı*'yı aldım. Galata'nın Efendisi Engin Yenal Doğan Apartmanı'na, kulunuz Gümüşsuyu'ndaki okumayazma evine doğru ayrıldılar.

İstiklâl Caddesi'nde yürürken çeviri romanlar ile nitelikli kitap eksikliğimizin kısmen giderildiğini düşündüm. Yayınevleri isabetli seçimler yapıyordu ve yetenekli çevirmen sayısındaki artış umut vericiydi.

Çeviri roman tanıtımını da ihmal etmeyen Metin Celal'e bir öneride bulunmalıydım. Yılsonu değerlendirmelerinde bir yazısını yalnızca, çeviri roman ve öykülere ayırabilirdi.

Bu öneri elektriği beynimde henüz sönmemişken cadde üzerindeki o lokantanın önünde duraksadım. Kitabistan'ın elzem kişisi Metin Celal camekâna en yakın masada tabağını sıyırıyordu.

2919- 08.09.12! Bir ganimete konunca sahaf zafer türküleri eşliğinde tasnife koyulur. Tasnif, genelde hedef müşteri bazında yapılır. Sonra kışkırtıcı telefonlarla kurban (pardon müşteri) mekâna davet edilir. Süreç, ortaoyununu da andıran bir düelloyla tamamlanır.

Sahaf Müteferrika (Sakallı Lütfü) bir bibliyofil tiyatro yönetmeninin kitaplığını almıştı. Oradan imzalı ve nadir, edebi ve akademik –yorgun- kitaplar edindim. Üçü Suat Taşer'den imzalı dört tiyatro kitabını bibliyofil ve koleksiyoner Ali Poyrazoğlu'na armağan edecektim. Yazarı Oktay Rifat diye *Çil Horoz* oyununun iki afişi de alındı. Kısmetse küçüğü bana, büyüğü Ali Usta'ya.

(Bir özel katalog vardı ki, koleksiyonerlik içgüdüm galebe çaldı, onu kendime ayırdım. Sevgili okur, n'olur bunu Ali Poyrazoğlu duymasın.)

2920- Efendim, "o özel katalogu" 1955'te, B. Almanya İstanbul Başkonsolosluğu bastırtmıştı. Ölümünün 150. yılında Friedrich Schiller'i (1759-1805) anma programına dairdi. Buna göre önce A. Adnan Saygun'un etkinlik için bestelediği "Çello İçin Partita" ilk kez icra edilecek ardından Schiller'in "Hile ile Sevgi"si oynanacaktı. Kitaplığın eski sahibi oyunun yönetmen yardımcısıydı. İşbu katalogu oyunda rol alan veya sahneye konmasında emeği geçen "küresel yönetmen Max Meinecke, Refik K. Arduman, Hadi Hün, Muzaffer Aslan, Necdet M. Ayral, Gülistan Güzey, Ercümend B. Lav, Talât Artemel, Nezihe Becerikli, Fatma Bürün, Mahmut Moralı, Şakir Arseven, Kadri Ögelman, Zahide Özveren ve Atıf Avcı" imzalamışlardı. (Sahaf sanatçıların imzalarını deşifre etmek için uğraşmamıştı.)

Ayrıca gecenin özel konuklarından Ruhi Su ile Feridun Çölgeçen ile imzalarını şimdilik çıkartamadığım iki kişi daha katalogu imzalamışlardı ki sahafın bundan nasıl haberi olsundu. Yoksa bu ender imzalar için 300 lira isteyip 250'ye inmezdi. (Şimdi ben bu dokümanı 2500 dolara da elden çıkarmaya kıyamam.)

Pazartesi sabahı "ıskacı sahafı" aradım. İmza sahiplerini teker teker sundum. Yaygaraya başlarken telefonu kapattım. Orgazm sigarası yerine bir zafer türküsü yaktım.

2921- Kitap Önerileri:

Kitap – Necib Asım (Haz. Ali Yıldız), Büyüyen Ay / İnşaata Girmek Tehlikeli ve Mübahtır – Yasemin Çongar, Everest / Espas – Selma Sancı, SEL / Esir Şehrin Misafirleri Beyaz Ruslar – Bülent Bakar, Tarihçi Kitabevi / Sırtında Bunca Sözcükle – Gökçenur Ç., Yitik Ülke / Kırık Kalpler Terzihanesi – Ali Teoman, YKY...

2922- KİTAP nam kitap 1893 ürünü. Harf'ten kaleme, papirüsten hokkaya altyapısından başlayıp, kitaba dair neredeyse her molekülün özetlendiği bir tutku yapıtı.

Yazarı Necib Asım Yazıksız (1861-1935) önce bir subay-akademisyen. Derken gazeteci, dil ve tarih araştırmacısı, bibliyofil ve siyasetçi. O, Türk Dili Tarihi'nin ilk profesörü ve Darül Fünun'da Türkoloji Bölümü'nün kurucusu. Dil ve Tarih'imiz üzerine yirmiden fazla yapıtı ve çevirisi var.

Nice öncü bilim adamı gibi Necib Asım Bey'i de mi ıskaladık? Sahafbaşı Nedret İşli'yi arayıp Üstat'tan kitaplar ısmarlarken onun neden Yazıksız soyadını aldığını merak etmeye başlamıştım.

(Beni bu elzem yapıtla mobil sahaf ve kitap izcibaşısı Mustafa Başarslan tanıştırdı. Altını çizdiğim ilk iki cümlesi: "Kitapçıların rivayet ve tahminine göre, her yeni basılan kitaptan (*1890'lar*) ilk defa olarak 200 nüsha

satılır imiş. Şu hesapça İstanbul'umuzda 200 muhibbaâ-i kütüp (*Kitap sevenler*) var demek.)

2923- *İnşaata Girmek Tehlikeli ve Yasaktır* – Yasemin Çongar, İletişim.

Yapıt, Çongar'ın Anglo-Amerikan kaynaklı doyurucu kitap tanıtım yazılarından mürekkep. Başlıklar şiirsel değilse, kışkırtıcı (örneğin: Kaybettiklerimizin Şeklini Alan Boşluktur Hayat / Öldürülecek Romancının Emekli Tanrıları). Yazıların deneme tadındaki giriş paragraflarında aforizma şiddetinde cümleler var:

-Edebiyat iyileştirmez bizi, yaralarımızın farkına vardırır.

-Beyin yiyen bir halkın çocuklarıyız biz. Ben küçükken bol limonlusunu severdim.

-Dilin kudreti kelimelerinin kıtlığındadır bazen.

2924-

a) Abdulkadir Budak'ın (A.B.) 2826. maddeme dergisinde (S.İ.) verdiği yanıta göre ikimizden biri doğruyu söylemiyor. Bunu ikimizi de iyi tanıyanların takdirine bırakmalıyız.

b) Yinelemem gereken bir A.B. anekdotu var ki, takdire bırakılacak tarafı yoktur.

A.B. dergisinin Mayıs-2011 sayısında; Ben Yapı Kredi Yayınları'nın başındayken, yayınevimizin çıkardığı kitap-lık dergisinin yaptığı bir ankette Enis Batur'un (o dönem birlikte çalışıyorduk) son 25 yılın en iyi şairi seçildiğini yazmıştı.

Böyle bir anket yapılmamıştı, yazdıkları (hadi yalan demeyeyim) doğru değildi! Söz verdiği halde, bilahare, özür de dilememişti.

c) Erbabından duyduğuma göre A.B.'nin dergisinin satış sorunları vardı; 61. sayıdan başlayarak iki ayda bir çıkma kararı alındı. (Hayırlı olsun.)

Bu gelişme duyurulurken, "Okurlardan dileğimiz; bu sayıdan başlayarak iki ayda bir çıkma kararı almış olmamızı, dinlenmek için değil, demlenmek için esasına bağlamalarıdır." denmişti.

"Dem esası", "bir beyaz yalan" için cılız bir imge midir?

2925- 1978 Nobelist'i Isaac B. Singer (1904-1991) bir söyleşisinde, "Gerektiğinden fazla kitap var, edebiyatta da doğum kontrolü uygulanmalı. Ama yazarları doğum kontrolüne ikna etmek, kadınları ikna etmekten çok daha zor" dediğinde henüz 1970 yılını idrak ediyorduk. Sığlık katsayımız alarm vermiyordu.

CXVIII
"Ünsüz Ama Değerli"

"**2926-** İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Kadir Topbaş ve Beyoğlu Belediye Başkanı Sayın Ahmet Misbah Demircan'a iki soru:

1) İstiklâl Caddesi'nin yaya trafiği açısından, dünyanın en işlek noktalarından olduğunu biliyoruz. Bu tarihi güzergâhın zemin taşları, hizmet süreniz içerisinde ardı ardına iki kez değiştirildi. Ancak durum eskisinden daha iç açıcı değil; cadde boyu kırık, dökük ve özensizce döşenen taşlar çirkinlik ve engel arz ediyor.

O derbederlikte ilerlerken önce "yoldaş" turistlerden utanıyorum. Bu ayıba ne zaman kökten müdahale edilecektir?

2) İçinde kadim Emek Sineması'nın da bulunduğu Cercle d'Orient ile Tokatlıyan binaları Cadde'nin en tarihi ve heybetli binalarıdır. Onların topyekûn restorasyonları için değişik mercilerin girişim ve onaylarının gerektiğini biliyoruz. Cadde'ye bakan cephelerinin, hiç olmazsa bir bakım, onarım ve temizlikten geçmesi sağlanamaz mı?

(Komşu binalar birbiri ardına yenilendikçe, Cercle d'Orient'ı süsleyen heykelciklerin için için ağladıklarını duyumsar gibiyim.)

2927- İstiklâl Caddesi üç vardiya çalışan mozaik bir film setini andırır. Oraya adımını atan herkes figüran ordusunun bir neferidir.

2928- *Siyah Sırıtkan İmge ve Suç Romanları'*ndan- Abdullah Şevki, Özgür Edebiyat, 34. Sayı:

-"Suç romanları yazan on dört yazar var ülkemizde... Ancak bu yazarlar ... ucuz roman düzeyini aştığı söylenebilecek kimi ürünler ortaya çıkarsalar da evrensel düzeyde ilgi çeken suç romanları yazabildikleri söylenemez."

(Göz gezdirdiğim yerli suç romanları bana, Peyami Safa'nın Server Bedi takma adıyla 1930-40'larda ürettiği polisiyelerin "atmosferine" ulaşılamadığını düşündürür.)

2929- Türkiye'de ıskalandığını düşündüğüm bazı küresel polisiye yazarları (tüyo niyetine):

Cornel Woolrich, Josephine Tey, Margaret Millar, Francis Iles, Michael Dibdin...

a) Michael Dibdin'in (1947-2007) son romanının adı *Son Oyunlar*'dı. Bir yayınevim olsaydı tüm yapıtlarını yayımlardım.

b) *Postacı Kapıyı İki Kere Çalar*'ın yazarı James M. Cain'in (1895-1977) son yapıtı (The Cocktail Waitress) bu güz, demek ki ölümünden 35 yıl sonra, yayımlandı.

Elimdeki Yaşar Kemal'den (Çıplak Deniz, Çıplak Ada) sonra ona yumulacağım.

2930- Avant-garde bestekâr ve müzik teorisyeni John Cage'in (1912-1992) doğumunun 100. yılıydı. O bir gizli yazar, ressam ve bibliyofildi. Onun için "Sessizlik" bir müzik enstrümanı hatta müzikti. "Söyleyecek hiçbir şeyim yok, işte onu da söyledim" buyurmuştu.

2931- *Görüşmeyeli Uzun Zaman Oldu* – Metin Üstündağ:

Ne Kadarsın – II

Ukdelerin, Keşkelerin Kadarsın! / Kadir Kıymet Bildiğin Kadarsın! / Kurduğun Cümleler Kadarsın! / Yaraların Kadarsın! / Üzdüğün İnsanlar Kadarsın! / Verdiğin Şeyler Kadarsın! / Kaderin Kadarsın! / Öldükten Sonra Kaldığın Kadarsın!

2932- İşbu ülkede kayıtdışı ekonominin %40'lara ulaştığı söylenir. Etkin denetimsizlikten dolayı trilyonlarca lira vergi kaçağı sözkonusudur. Bu gelir kaçağını kısmen gidermek için alınan dolaylı vergilerden *dolayı* dünyanın en pahalı benzinini ve cep telefonu hattını kullanırız. O halde; kaçırmadığın vergiler kadarsın!

2933- Fenerbahçe'nin sembol kaptanı ALEX'i sahada izlemek ayrı bir zevkti. Futbolunda teknik ile estetik ön plâna çıkardı. Penaltı atmaya gelirken hafif sıçrayarak adım atmasında bile bir bale figürü zerafeti vardı. Stadyum dışındaysa tam bir beyefendiydi. Erken gitti, onu bir gün Fenerbahçe'nin teknik direktörü olarak görebilmek umuduyla.

(Galatasaray-Eskişehirspor maçında bir grup izleyicinin açtığı "Alex sen yeter ki gitme, biz yine 6-0 yenilelim" pankartı anlamlıydı. Yarım yüzyıllık izleyicilik geçmişimde daha duyarlı bir mesaja rastlamamıştım. Pankartın şairi zarif Galatasaray taraftarlarını kutluyorum.)

2934- Küresel Kültürazzi:

Emily Bronte ölümünden bir saat öncesine dek doktor muayenesini reddetti. / Filozof Spinoza (1632-1677) kırkdört yaşında öldüğünde ciğerlerinde

bir bardak dolduracak kadar cam tozu birikmişti; kendisi usta bir gözlükçüydü, gözlük camı (k)eser (b)içerdi. / Nietzsche'ye göre İsa çarmıha gerildiğinde son Hıristiyan da ölmüştü. / Mary Shelley (1797-1851) Frankestein'in öyküsünü yazdığında 19 yaşındaydı. / Balerinlerin ressamı Edgar Degas iktidarsızdı derler. / E.M. Rilke sürekli (b)irilerinin yatılı konuğuydu. Dört yılda elli değişik adresi olmuştu. / Kayda geçen ilk alkolik yazar, oyun yazarı Aeschylus'tu (M.Ö. 525-456). / J.P. Sartre'a göre döneminin en önemli yazarı Amerikalı John Dos Passos'tu (1896-1970). / Oysa Arşimet yıkanmaktan nefret ederdi, onu ite kaka banyoya götürürlerdi. / Sigmund Freud ağzından ve boğazından 33, James Joyce gözünden 25 kez ameliyat oldu. / Dostoyevsky'nin babası bir yoksullar hastanesinin kadrolu doktoruydu. Hastalarına o denli kötü davranırdı ki, biçarelerden bir grup sonunda onu öldürdüler. / Falih R. Atay'a göre, "Nâzım Hikmet'in anası (Celile Hanım) Yahya Kemal'in büyük aşkıydı." Asım Bezirci'ye göre bu söylenti sürecinin sonunda, Hikmet Bey ile Celile Hanım boşandılar...

2935- *Edebiyat Yazıları*'ndan – Arif Damar :

Yasak yayın bulundurmaktan dolayı hüküm giyen şair, 01.09.84'te Bozcaada Hapishanesi'ne gönderilir:

"Hapishane dediysem, burası eski bir Rum evinden başka bir şey değildi. İçinde de yalnızca bir koğuş; iki mahkûm vardı. Benimle birlikte üç kişi olduk. Kapıda iki jandarma nöbet bekliyor. Ertesi gün jandarmalardan birisi "Geçmiş olsun amca, ne işle uğraşıyorsun sen..." dedi. Ben de "Şairim, şiir yazarım" dedim. "Peki, adın ne?" dedi. Ben de küçük şaka yaptım ve "Adım Namık Kemal..." dedim. Genç jandarma birdenbire çok heyecanlandı, ellerime falan sarıldı: "O sen misin amca? Hep tanışmak isterdim..." falan dedi. Bir ertesi gün aynı jandarma yanıma geldi: "Ya amca, adın ne demiştin?" dedi. Anladım ki doğruyu öğrenmiş. Çünkü jandarmalar arasında lise mezunu olanlar da vardı. Bu kez cevabımı değiştirdim ve "Namık Kemal Arif Damar" dedim."

2936- Kaç Yıl Oldu? 2012'den – Fırat Budacı:

-O yıllarda henüz anne olmayan Pınar Altuğ, "Çocuklar Duymasın" dizisindeki oğlu Havuç'u yetiştirme performansıyla "yılın annesi" ödülünü alalı 9 yıl,

-Kurtlar Vadisi'nin etkisinde gittiği banka şubesinde, "Beni Polat Abim gönderdi, beni işe alın!" diyen genç, olumsuz cevap alınca bankayı yakmaya kalkışalı 3 yıl,

-7 yaşında bir çocuğun, Kıbrıs'ta EOKA militanlarına karşı kahramanca mücadele ederek onbaşılıktan teğmenliğe kadar yükseldiği, "Sezercik Küçük Mücahit" filmi çekileli 38 yıl olmuş...

2937- Ben YKY Yönetim Kurulu Başkanlığı'ndan ayrıldıktan sonra gelen yönetimler istemeden de olsa, Selçuk Altun'a saygıda kusur ederken aslında edebiyata ayıp ettiler. Oktay Rifat'tan seçme şiirlerin İngilizce'ye çevrilme projesi cebimden para harcamazsam ortada kalacaktı.

Kitabın basımını gerçekleştiren İngiliz Anvil şirketine, YKY Kitabevi'nden 200 adetin satışını yapmak üzere söz vermiştim. Bu işin sonuçta bir mali külfeti yoktu, yetkili yöneticiden gereğinin yapılmasını rica ettim. "Hay hay" dendi ama sonuçta kabak yine benim başıma patladı. İthalat işlemlerinde atlanan bir formalite(?) yüzünden satış gerçekleşemeyerek, kitapları devir almazsam kaynağına iade edilecekti.

Sonuçta 16.04.08 tarihli, 679614 No.lu faturayla adıma 3,100 TL'lik bir fatura kesildi; 200 adet *Selected Poems Of Oktay Rifat*'ım olmuştu. Bir kısmını Anglo-American akademisyen, şair ve şiir severlere armağan ettim. Derken şair, yazar, eleştirmen, dergi yönetmeni ve Yayıncılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Metin Celal'e başvurdum. O aynı zamanda Uluslararası İstanbul Şiir Festivali yöneticilerindendi. Festivale katılan yabancı şairlerin neredeyse tümü İngilizce biliyordu, onlara kitaptan birer adet armağan edilmeye başlandı. Onlar Oktay Rifat gibi yetkin bir şairi tanımaktan, tatmaktan memnun kalınca bu uygulama her yıl sürdü. 10.09.2012 günü başlayan son Festival'de stoklarım tükenmişti.
(Kısmette beş yıl "edebi ambar memurluğu" yapmak da varmış.)

2938- Yalnızca, mutlu sonla biten roman ve öykü kitaplarından mürekkep bir kitaplık...

2939- Şair Celal Sılay (1914-1974) *Adamca* adlı kitabını 30.05.60'da, "Dahi olduğunu söylediğim ve bunun ispatını yazacağına inandığım Serpil Gence'ye" diyerek imzalamış. (İthaftaki kur yapma havasını siz de sezdiniz mi?)

Benimsemediğim şairin kitabını neden mi aldım? Tiyatro sanatçısı ve müzisyen Durul Gence'nin kız kardeşi Serpil Gence, Yusuf Atılgan'ın (1921-1989) ikinci eşiydi. Serpil Hanım, yazarın 1958 ürünü *Aylak Adam*'ını okuyunca kendini oradaki B. karakteriyle özdeşleştirdi derler. Ardından yazarla aralarında bir dostluk başlar. Onbeş yıl sonra evlenirler. Yusuf Atılgan başyapıtı Anayurt Oteli'ni Serpil Gence'ye ithaf etmiştir. Kitabı bana sunan sahaf, Serpil Hanım'ın zamanında ülkenin en alımlı genç kızlarından olduğunu

vurgulamıştı. Yaşıyor demişti ama internette izini süremedim. Yetmişli yaşlarını süren Gence caz solistliği de yapmamış mıydı?

2940- Cumhuriyet'in kuruluşunun 50. yıldönümünde Başbakan Bülent Ecevit'in ricasıyla heykeltıraş Gürdal Duyar (1935-2004), "Ah Güzel İstanbul!" nam bir heykel kotardı. Sanatçı kentin güzelliğini ve gizemini bir kadın bedenine nakşetmişti, yapıt Karaköy Meydanına kondu. Ecevit'in bir yurtdışı gezisinde başbakanlığa vekâlet eden MSP Genel Başkanı Prof. Necmettin Erbakan, çıplak kadın heykeli diye yapıtı yerinden söktürüp Yıldız Parkı'nda bir kuytuya attırdı.

(22.09.12 sabahı çekirdek ailemiz ve bir aylık torunumuz Ali'yle Yıldız Parkı'nda gezerken o heykeli görmeyeyim mi? Eski bir dosta rastlamışçasına heyecanlandım. Yanına koşarken bir eziklik duygusu içindeydim. Nur fotoğrafımızı çekerken tedirginliğim giderek artmıştı. Kırk yıl önce heykel sürgüne gönderiliyordu artık infaz ediliyor.)

2941- 24.09.12! Balat kökenli yetkin yazar, şair ve çevirmen Edouard Roditi'nin (1910-1992) *More Dialogues On Art*'ını, Sydney'deki bir sahafta buldum. (Yaşasın internet!) Sanat söyleşilerinden mürekkep kitap kapıma 11 günde ulaştı. Yaşar Kemal'in ilk çevirmeni ve Thilda Kemal'in kuzeni olan Roditi yapıtı, "Eric Janigian"a imzalamış. Janigian bence Canikyan'dan devşirme; Eric'in ataları belki de Karadeniz'in Canik bölgesinden koparılmışlardı...

(Türk sanatçı ve edebiyatçılarının hâmisi Roditi'nin ölümünün 20. yılıydı.)

2942- 27.09.12! Berlin Filarmoni en çok önemsediğim orkestradır. İKSV'nin kuruluşunun 40. yıldönümü için İstanbul'a geldi ve bir parçada, yükselen iki müzisyenimiz Efe ve Fora Baltacıgil'e eşlik etti. Konserde klasik müzik gurmesi şair Tuğrul Tanyol'la birlikteydik.

Orkestra programına Franz Schubert'in 8. senfonisiyle (Bitmemiş) başladı. Sahne almaları biraz gecikince Tuğrul'a sordum:

-Neden henüz sahneye çıkmadılar biliyor musun?

-Neden?

-Senfoniyi *bitirmeye* çalışıyorlar da ondan.

Senfoni bitince cömertçe alkışlayan Tuğrul'a bu kez orkestraya 10 üzerinden kaç puan verdiğini sordum.

-Sekiz!

-Neden?

-Sekizinci Senfoni'ydi de ondan.

2943- 19/20.09.12 tarihli karikatür dergilerinden duydum bunları:

LEMAN – BDP Milletvekili S.S.'ın oğlunun balkondan atlayarak intihar etmesinin ardından sosyal medyada "Oh olsun!" mesajları atıldı.

PENGUEN – Polisin ateş ederek öldürdüğü B.T. davasında "Öldürme kastı yoktur" kararı veren Yargı; ablasının polise fırlattığı yumurta için "Kasıt var, yumurtanın zarar verebileceğini düşünmeliydi" diyerek ceza verilmesini istedi.

UYKUSUZ –Bursa'da tecavüze uğrayan ördeğin sahibi, "Bi daha yüzüne bakamam" diyerek ördeği kesti.

2944- Kitap Önerileri:

Çıplak Deniz, Çıplak Ada – Yaşar Kemal, YKY / Bütün İnsanlar Yalancıdır – Alberto Manguel (Çev. Saliha Nilüfer), YKY / Öncesi ve Sonrası – Tuğrul Tanyol, YKY / Cem Sultan – John Freely (Çev. Püren Özgören), Everest / İlhan Abi – Miyase İlknur, Cumhuriyet Kitapları / Mezopotamya Hikâyeleri – Hasan Eken, Postiga / Jack London – J.L. Haley (Çev. Yiğit Yavuz), İş Kültür / Dalgalar – Virginia Woolf (Çev. İlknur Özdemir), Kırmızı Kedi / Rakım Sıfır – Enis Batur, Kırmızı Kedi / Bursa'da Yapıların Oluşumu, Osmanlı (Baş) Kenti Bursa – Engin Yenal, Bursa Büyükşehir Belediyesi...

2945- ÇIPLAK DENİZ, ÇIPLAK ADA: Gönüllerin Nobelist'i ve anıt insan Yaşar Kemal'in *Bir Ada Hikâyesi* nam dörtlemesinin tamamlanması, 14 yıl (1998-2012) sürdü. Final kitabının damıtılması için 10 yıl bekledik.

Savaşlarda bir yenen, bir de yenilen taraf vardır. Ama bir savaş "mübadele" ile sonuçlanmışsa iki tarafta yenilmiştir. Bir toplumun soykırımdan sonra başına gelebilecek en büyük illet mübadele değil midir?

Ancak Yaşar Kemal, "mübadele" trajedisinden bir destan üretebilirdi.

2946- Nâzım Hikmet üçüncü evliliğini dayısının kızı Münevver'le yaptı. Bu evlilikten tek çocuğu olan Mehmet Nâzım doğdu (1951). Oğlu üç aylıkken ülkesini terk etmek zorunda kaldı. Münevver Andaç ve Mehmet yaşamlarını Polonya ve Fransa'da sürdürdü. Mehmet babasını toplam 15 gün görmüştür derler.

YKY'nin Yönetim Kurulu Başkanı'ydım, bir gün Orhan Pamuk beni çalışma evine davet etti. Orada önemli bir Türk yazarla tanıştırıldım, Mehmet Nâzım'ın dostuydu ve onun adına benimle bir iş görüşmesi yapmak istiyordu. Nedeni, Mehmet'in babası Nâzım Hikmet'in tüm yapıtları için yeni bir yayınevi aramasıydı. "YKY başka yayınevlerinin yazar ve şairine askıntı

olmaz" dediğimi anımsıyorum. Oysa sorun, Mehmet Nâzım'ın mevcut yayınevinden nicedir telif haklarını tahsil edememesiydi. Sonuçta üç yayınevi devreye girdi, düelloyu kazanan YKY, yaklaşık 15 yıldır Nâzım Hikmet'in yayıncısıdır. Münevver Andaç, Orhan'ın Fransızca çevirmeniydi ve Nobelistimizin ona büyük saygısı vardı.

Mehmet Nâzım'la tanış(a)madım. Ortalıkta dolaşmayı sevmeyen bir ressamdır derler. Alçak gönüllüdür, gizemlidir; Büyükadanın bir kuytusunda değilse Fransız karısıyla birlikte kim bilir Fransa'nın neresindedir.

"1990'dan kalma bir karma resim sergisi katalogunda Mehmet Nâzım'ın fotoğrafını görünce aklıma gelenler"

2947- Neleri mi okumak isterdim?

Mehmet Nâzım'ın özyaşamöyküsünü / Serpil Gence'nin anılarını / Prof. Clifford Endres'ten Edouard Roditi'nin yaşamöyküsünü / Şavkar Altınel'den bir kısa roman / Tahsin Yücel'in anılarını (önümüzdeki yıl 80. yaşı kutlanacaktır) / İzzet Melih Devrim'in yaşamöyküsünü ...

2948- *Öncesi ve Sonrası'ndan* – Tuğrul Tanyol

Magritte
bir anın anısı
pencereden taşan resim
tam tuvalin üstünde
ve altında bulutların
aşkın keşfedilişi
kanıyor hâlâ

2949- 23.10.12, Londra! Butik kitabevi zinciri Daunt'un Holland Park şubesinde The Sultan Of Byzantium'un (Bizans Sultanı) tanıtım kokteyli vardı. Üç kıtada edebiyat akademisyenliği yapan Prof. Dr. Belma Baskett ile KALEM Edebiyat Ajansı'nın sahibi Nermin Mollaoğlu, Türk edebiyatını temsilde beni yalnız bırakmadı. Nermin tanınmış bazı eleştirmen, yazar, çevirmen ve yayıncı dostlarını da getirerek gecenin nitelik ve nicelik katsayısını artırdı. Onun İngiltere piyasasındaki anahtar isimlerle olan yakınlığından etkilendim; Türk edebiyatı adına umutlandım.

2950- (K)ATILIR MISINIZ?

Neredeyse üç yüzyıl önce Fransız nüktedan / yazar Nicolas Chamfort (1741-1794), "Ün, sizi tanımayanlara kendinizi tanıtabilmek sanatıdır" buyurmuştu. Bir zamanlar yazarlar, şairler ve sanatçılar değerli oldukları için

ünlenirlerdi. Derken bu kavramlar örtüşmez oldu; değersiz veya önemsiz kişiler bir yolunu bulup ünlü kategorisine duhul ettiler. Bunun için sağduyu ve etik kurallarını zorlamaktan çekinmediler. Bir de değerli yazar ve şairler vardır; alçak gönüllü, terbiyeli, gururlu ve galiba pısırıktırlar. Reklâmdan haz etmez veya talep etmekten çekinirler.

Örneğin; Yaşar Kemal'i hem değerli hem de ünlü belleriz. Çok satan ama sığ nice yazar ünlüdür de değerli midir? Ünsüz veya yeterince ünlü olmayan ama değerli bulduğunuz yazar (gazete ve dergi köşe yazarları dahil) ve şairlerden mürekkep bir liste yapmak istiyorum.

Yardım etmek istiyorsanız, 0212- 244 75 34 No.lu faksa size göre, "Ünsüz veya hak ettiği üne ulaşmamış en fazla 10 yazar ve şairimizi" listeleyip gönderir misiniz? Hedefim, 3000. maddede gönderilerinizden bir alfabetik liste oluşturmaktır.

İlk 15 ile kurada saptanacak diğer 15 katılımcıya KİTAP İÇİN – 2 imzalanarak yollanacaktır. Bunun için listenizin altına, adresinizi eklemeyi unutmayınız.

(Katılımcı Selçuk Altun'un "takdir hakkını" peşinen kabul eder. Bu bir Notos'vari çalışma değildir, adına listelerde lütfen yer verilmemelidir.)

Gönlünüzce bir yeni yıl dilerim.

CXIX
"Şiir, insanın yaşamasını anlamasıdır."

2951- 23.10.2012 tarihinde Bizans Sultanı'nın (The Sultan of Byzantium) İngiltere'de piyasaya çıkması nedeniyle Londra'da bir kokteyl parti verildi. Geceye, sağ olsunlar, dünürümüz Hûma Noyan ile ablası Hale Bozkurt Hanımefendiler de katıldı. Kitapsever dostlarımızın kaldığı butik otel (The Cadogan) meğerse, Oscar Wilde ile erkek arkadaşı Lord Alfred Douglas'ın 1895'de (b)asıldıkları mekânmış.

İngiliz yazar ve eski milletvekili Gyles Brandreth'in (kahr)amanı Oscar Wilde olan, popüler bir polisiye dizisi vardır. O dizinin turfanda kitabı (Oscar Wilde and the Murders at Reading Gaol) için iki gün sonra, The Cadogan'ın lobisinde bir kokteyl partisi verilmiş. Hale ve Hûma Hanımlar, otel konuğu kategorisinden etkinlikte bir süre bulunmuşlar. Zarafetine alıştığımız Hûma Hanım kendisine imzaladığım romanımı Gyles Brandreth'e verirken onun elindeki son kitabını da adıma imzalatmış.

Brandreth konuşmasında, bir dostuna imzaladığı kitabına hem de Paris'teki bir sahafta rastlamasına da değinmiş. Oscar Wilde'ın torunu Mervyn Holland da partinin konukları arasındadır, aynı durumla karşılaşınca George Bernard Shaw'ın yaptığı muzipliği anlatmış. Arkadaşına, "Takdirlerimle" diyerek imzaladığı kitabı üstat sahaftan satın almış ve içine, "Takdirlerimi tazeleyerek" yazıp, ona yeniden postalamış.

2952- Oyun yazarı, estet ve eylemci George Bernard Shaw (1856-1950) 1925'te edebiyat Nobel'ini, *Pygmalion* için de 1938 senaryo Oscar'ını almıştı. İşbu iki ikonik ödülü de alan ilk ve tek kişidir. (Orhan Pamuk'a yeni bir hedef olamaz mı?)

2953- Elimdeki 1996 ürünü *Ah Kadınlar*'ını Hilmi Yavuz dişçisi A.A.'ya, "Kadınlar için çektiğim 'ah'lar, diş çektirirken çektiğim 'ah'lara hiç benzemiyor" diyerek imzalamış.

2954- Tutkun-okurluğumu canım annem ateşledi. İlk gençliğimde; Yaşar Kemal, Sait Faik ve Anton Çehov döne döne okuduğum roman ve öykü ustalarıydı. Polisiyeleri Mickey Spillane, gezi yapıtlarını Patrick L. Fermor

ile Paul Theroux, tarih kitaplarını Steven Runciman ve aforizmayı Elias Canetti sayesinde benimsedim.

Türk edebiyatında ikonum bana şiiri sevdiren, şiirselliği öğreten Oktay Rifat'tır. 2014, büyük şairin 100. doğum yılıdır. Ben bu bağlamda bir kitaba sponsor olacağım. Umarım YKY daha fazlasını yapar; yapmalıdır.

2955- *Şairin Günah Defteri'n*den – Tozan Alkan, Şeref Bilsel:

-"Şiir, gölgeyi dansa davet bir yankıdır" Carl Sandburg

-"Gittiğim her yerde, benden önce orada olan bir şair buluyorum" Sigmund Freud

-"Rakıya su kattık (amenna)
Şiire su katmadık (haşa)." Eray Canberk

-"Şiir, insanın yaşamasını anlamasıdır." Oktay Rifat

2956- 12.06.12! Sahaf Turkuaz'da safarideydim. Bir dağınık masada; kitapların, dosyaların arasında bir Fethi Naci portresi buldum, Orhan Duru imzasını taşıyordu. Serendipity'nin (bir güzeli ararken diğerine kavuşmak) sınırsızlığı ...

2957- *Görüşmeyeli Uzun Zaman Oldu'*dan – METin ÜSTündağ:

Neden çok içiyorsun dostum? (İçmiyorum, Can Yücel'le sıvı-mail'leşiyorum!) / Neden çok içiyorsun dostum? (Ruhum biraz çölleşti de!) / Neden çok içiyorsun dostum? (İçmezsem, su kaynatıyor hayat!) / Neden çok içiyorsun dostum? (Bir içki ısmarla da anlatayım!) / Neden çok içiyorsun dostum? (Kurumasın diye içimdeki yeşillik!) / Neden çok içiyorsun dostum? (Bak bu soruya da iyi içilir ha!)

2958- Edirne kökenli Nobelist Elias Canetti'nin iki kardeşi Georges ile Nissim Paris'te yaşarlardı. Müzik endüstrisinde çalışan Nissim, adını Jacques olarak tescil ettirmişti. Elias ile Georges Canetti'lerin mektuplarının yayımlandığı kitaba (Dearest George) düşülen bir dipnottan, Edith Piaf'ı onun üne kavuşturduğunu öğreniyoruz.

Gözde yazarlarımdan Vivet Kanetti de Edirne kökenlidir ama Eliaslar'la hısım/akrabalık bağlantısını bilmem. Onun deneme kitabından (*Kız Ayakları*) öğrendiğimize göre Jacques; Jacques Brel, Serge Reggiani ve Boris Vian'ı da lanse etmiştir.

2959- Yöresel Kültürazzi:

Benim Orhan Duru'dan, onun da *Türk Edebiyatı'nda Paris'ten* alıntıladığına göre, Ahmet Hamdi Tanpınar – galiba – Adalet Cimcoz'a âşıktı.

Arif Damar'a göre Cemal Süreya, "Benim bürokraside en yüksek yerim bu, Kürt olduğum için Darphane Müdürlüğü" demiştir. Mason olması karşılığında kendisine Merkez Bankası Genel Müdür Yardımcılığı vaat edildiği de iddiaları arasındadır.

2960- Küresel Kültürazzi:

Joseph Conrad'a göre Moby Dick'te yapmacık olmayan tek cümle yoktur. / Amerikan madeni paraları on sent ve yarım dolardaki kadın yüzü şair Wallace Stevens'ın karısı Elsie'ye aitti; onların yatak odaları ayrıydı. / Charles Baudelaire'in giyinmesi iki saatten az sürmezdi. / Robinson Crusoe'nun yazarı Daniel Defoe yıllarca çorap sattı. / Voltaire'e göre Shakespeare'ın yapıtları dev bir dışkı yığınıydı. / J.J. Rousseau'nun cahil otel hizmetçisi Therese Levasseur'den beş çocuğu oldu, hepsi yetimhanelere verildi. / Ernest Hemingway, babası ve oğlu; üç kuşak intihar ettiler. / Eleştirmen, yazar ve akademisyen Lionel Trilling (1905-1975), "Yirminci Yüzyıl romancıları içinde, E.M. Forster dışında kimseden bir şey öğrenmedim" derdi. / Ressamlar Rubens ve Canova çalışırken, kendilerine Latin klasikleri okunurdu. / Kafka kendi yazdıklarını okurken sürekli gülermiş. / David Markson'a göre yabancı dillere en çok çevrilen şair –muhtemelen – Nazım Hikmet'tir. / Henry Miller, Dostoyevski ve Renoir da anti-semitistti.

2961- *Bir Delinin Ot Defteri*'nden – k. İskender

(k. İskender'in düzyazıları bir aforizma çeltiğidir. Bu yüzden de onu yerli Oscar Wilde belleyebiliriz.)

-Asıl mesele saraysızken de kral olmaksa ben çalışma masasız da edebiyatçı olunabileceğinin kanıtları peşindeyim.

-Şairin evi yok; hep aradığı bir adres var elinde.

-Ciddi bir şaka, sululaştırılmış hakikatlerden daha öğreticidir.

-Sizi hâlâ yanlış anlamadılarsa, yerinizde sayıyorsunuz demektir.

-Akıl hastalığı yoktur: Akıl tercihi vardır.

2962- 28.10.12 tarihli The Independent'e göre polisiyeci çok-satar Patricia Cornwell (doğ. 1956), servetini yanlış yönettiği iddiasıyla yatırım danışmanı firma aleyhine 180 milyon dolarlık tazminat davası açmış.

Tazminat talebi o kadarsa, demek ki o firma yönetiminde Patricia Cornwell'in asgari 500 milyon doları vardı(r).

(Parasını yönetemeyen Cornwell'e göre Karın Deşen Jack nam gizemli seri katil, aslında İngiliz ressam Walter Sickert'tir. Bu sonuca varmak için 2 milyon dolayında bir araştırma harcaması yapmıştır.)

2963- Tarih Terimleri Sözlüğü'nden – Prof. B. Sıtkı Baykal, TDK :

- Dahil: Osmanlılarda bilginler sınıfına (ilmiyeye) özgü bir aşama.
- Ellibaşı: Ulufeli humbaracı bölüklerinde odabaşından sonra gelen subayın sanı.
- Fersah: Eskiden kullanılan, yaklaşık olarak beş km. tutan bir uzunluk ölçeği.
-Gaziyan-ı rum: Osmanlılarda ilk fetihler sırasında savaşa katılan tarikat dervişlerinden oluşan dinsel ve askeri bir takım.

2964- *Başkaldıran Kurşunkalem*'den – Ferhan Şensoy

"...Hasta Fenerli'yim. O kadar Fenerli değilim belki, Lefter hayranıyım. Ay yıldızlı formayla gol atıp bize maç kazandıran Lefter'e 'gâvur' dedi diye, sınıf arkadaşını Hayrettin'e hayatımın ilk yumruğunu atmışım...

Galatasaray Lisesi'ne girince, ne girmesi, sınavı kazandığımın belli olduğu akşam Naci amcam bir Galatasaray rozeti takıyor bana. Artık Galatasaraylı'yım, Lefter'e hayranlığımı hep gizleyerek."

2965- Efsanevi futbolcularımızdan, Fenerbahçeli Lefter Küçükandonyadis'in (1925-2012) düzgün bir Türkçesi yoktu. Hürriyet gazetesinin Atina muhabiri ve Fenerbahçeli Yorgo Kırbaki'ye göre onun Rumcası da düzgün değildi.

Hakseverliğin inceliğine bakar mısınız?

2966- *Seçme Şiirler* – Adnan Özer

Kırlara Veda'dan

Utanır arınırdık şehirde fazla kalmak suçundan;
akıl danışırdık yağmura : Nasıl döneriz
evlerimize doğru yollarından;
nasıl fener yapıp kemiklerimizden, tütsüleriz
gecenin mor arılarını çıkınca kovanından?

2967- İnternetin sosyal medya ortamı açısından tam bir anti-sosyalim. Örneğin Facebook'ta kaydım yoktur, inşallah olmayacaktır. Burada hakkımda çıkan yazıları merak da etmem ama bir dostum üşenmeden onları adresime yollamışsa silmeden önce bir göz atarım. 06.09.12 tarihlisinde bir kişi, aynı kısa paragraf içinde hem bana hem de Enis Batur'a (E.B.) zoraki sataşmalarda bulunuyordu. Bu kişiye birlikte mi bir iyilik yapmıştık diye merak edip Paris'te nadasa çekilmiş olan E.B.'yi aradım.

Yanılmamışım! YKY'nin başında bulunduğum yıllarda, o kişi iyi niyetli bir girişimi için maddi destek istemiş. E.B. konuyu bana iletince;

faaliyetlerimizle örtüşmemesine, bütçede yeri olmamasına rağmen bir defaya mahsus olmak üzere kendisine destek olalım demişim. Bu koşul kendisine bildirildiği halde, ertesi yıl yine yardım talebinde bulunup refüze edilince muhalif kesilmiş. Önceleri sözlü derken zırva makamında yazılı taciz girişimleri olurmuş.

Kitabistan'da böyle tuhaf anekdotlar az değildir. Öyleleri hakkında madde yazacaksam onları ad ve soyadlarının baş harfleriyle geçiştiririm. E.B. garibe "hıyar ağası" demek istiyorsun sanılır diye uyarınca, (v)azgeçtim.

2968- *Kaç Yıl Oldu? 2012*'den – Fırat Budacı :

- Konya Genelevi'nde çalışan kadınlar, kendilerini teşhir etmeleri yasaklanınca grev kararı alalı 27 yıl,

-Kartal Belediyesi'nin, sosyal belediyecilik anlayışıyla Kartallılara ücretsiz gösterimini yaptığı "Babil" filmini beğenmeyen makinist, öpüşme sahnelerini eliyle sansürleyeli 6 yıl,

-TRT Denetleme Kurulu, içinde hiç gitar kullanılmayan bir şarkıya, "orkestradaki gitarın akordu bozuk" gerekçesiyle onay vermeyeli tam 42 yıl olmuş.

2969- Geçen yılsonundan kitap önerileri:

Roman Medyadan Önce Gelir – Orhan Duru (Haz. Burak Fidan), YKY / Yarınki Yüzü (Cilt 3); Zehir, Gölge, Veda – Javier Marias (Çev. Roza Hakmen), Metis / Ölümün Süt Dişleri – Osman Şahin, Kırmızı Kedi / Önüm Arkam Sağım Solum Dönek – Levent Kırca, Kırmızı Kedi / Coşkuyla Ölmek – Şule Gürbüz, İletişim / Sizi Nereden Tanıyorum? – Mehmet Serdar, Sözcükler / Tuhaf Alışkanlıklar Kitabı – Haz. Kadir Aydemir, Yitik Ülke / Az Roman – Orhan Duru (Haz. Burak Fidan), Raskol'un Baltası / Olanlık – Ahmet Güntan, Raskol'un Baltası / Dünya İnancı – Sami Baydar, YKY...

2970- Dr. Jale Baysal'ın doktora tezi (Müteferrika'dan Birinci Meşrutiyete Kadar Osmanlı Türklerinin Bastıkları Kitaplar) 1968'de kitaplaştırılmış. Yapıtın 80 sayfa olması bile 1729'dan 1876'ya 146 yıllık sürecin yayımcılık açısından da çorak geçtiğinin işaretidir.

İbrahim Müteferrika'nın matbaanın icadından 273 yıl sonra bastığı ilk kitap, *Vankulu Lugatı*'dır. (Bir adedi kulunuzdadır.) 146 yıllık süreçte Osmanlı'da 3066 adet kitap basılmıştır. Yıl başına 21 kitap düşmektedir; 1744 ile 1759 yıllarında tek kitap basılmamıştır.

2971- Ahmet Hakan'ın 09.10.12 tarihli köşe yazısının bir alt başlığı *Şaka Gibi*'ydi:

Altın Portakal'ın durumuna bakalım:

Jüri Başkanı: Hülya Avşar, Konuk Sanatçı: Ömür Gedik, Sunucu: İclal Aydın, Komedyen: Cem Özer.

* * *

Enis Batur'un bir kitabının adı şöyleydi:

"Amerika büyük bir şaka, sevgili Frank, ama ona ne kadar gülebiliriz?"

Ben de şöyle diyorum:

"Altın Portakal küçük bir şaka, sevgili Enis Batur, ama ona ne kadar gülebiliriz?"

(Yukarıdaki listeden belki Cem Özer çıkartılırsa, Sığlıkistan sürecine uygun bir ciddiyet söz konusudur.)

2972- Karikatür dergisi Uykusuz'dan (04.10.12) öğrendiğimize göre, "Müstehcen türkülerin TRT repertuarından çıkarılmasını isteyen (yazar) İskender Pala, Neşet Ertaş'ın türkülerinde de erotizm olduğunu" söylemiş.

(Ne zaman İskender Pala adını duysam, aklıma onun "Şah&Sultan" nam romanı gelir. Kitabistan'da gördüğüm en trajikomik kitap başlığıdır.)

2973- Robinson Crusoe (İstiklal Caddesi, No. 195 A) gözde kitabevlerimdendir. Boğaziçi Üniversitesi mezunu işbilir Seda Ateş *mabedin* yönetici ortağıdır. Butik kitabevinde Türkçe yapıtların yanı sıra İngilizce kitap ve edebi dergiler de bulunur.

Vitrininde Amazon'dan ısmarlayıp yolunu gözlediğim İngilizce kitapları görünce, Seda beni düelloya mı davet ediyor diye ikirciklenirim.

2974- 02.11.12! Yer: Atatürk Hava Limanı:/ İstikamet: Gaziantep. / Yolculuk nedeni: Görkemli butik müze Zeugma'yı ziyaret. (Bu vesileyle kebap, lahmacun ve baklava safarileri.)

Güvenlik'teki genç görevli, "İpad'iniz (portatif bilgisayar) var mı?" diye soruyor. "Var!" deyince, nerede taşıdığımı da bilmek istiyor. Sağ işaret parmağımla kafamı gösteriyorum; gülümseyerek, "Onu en doğru yerde taşıyorsunuz" diyor. (Kulunuzun İpad'i de yoktur.)

2975-

a) Önümüzdeki ay KİTAP İÇİN 3000. maddesine ulaşıyor Sevgili Okur. 2001-3000 maddelerinden mürekkep KİTAP İÇİN-3, ilkbaharda çıkacak. Adaşım ve hemşerim küresel çizer Selçuk Demirel'in hazırladığı albenili kapak nicedir hazır. KİTAP İÇİN'e kaçıncı maddede veda edeceğimi ben hepinizden çok merak ediyorum.

b) Bir de anımsatma: 3000. maddede, bir "Ünsüz veya yeterince ünlü olmayan ama değerli yazar ve şairlerimiz" listesini açıklamayı hedeflediğimi geçen ay vurgulamıştım.

Bu listeye katkıda bulunmak istiyorsanız, 0212-244 75 34 No.lu faksa size göre, "Ünsüz veya hak ettiği üne ulaşmamış en fazla 10 değerli yazar (gazete ve dergi köşe yazarları dahil) ve şairinizi" sıralayıp yollar mısınız?

İlk 15 ile kurayla saptanacak diğer 15 katılımcıya, KİTAP İÇİN-2 imzalanarak yollanacaktır. Bunun için listenizin altına, adresinizi eklemeyi unutmayınız. Teşekkürlerimle...

CXX
"(Edeb)iyat Ödülleri Hemoroite Benzer"

2976- 24.11.12! Bursa'nın tarihi yapı(t)larını -hakkıyla- ziyaret etmek üzere Nur'la birlikte bir tura katıldık. Ekipte İstanbul'da yaşayan yabancılar çoğunluktaydı. Türk(iye) dostu ve kitapsever bir Amerikalı bayana A.B.D.'de geçen yılın en iyi romanı bence Richard Ford'tan *Canada* demiştim.

Ertesi gün Yeşil Türbe avlusunda nitelikli okur, turfanda yayıncı ve rehber Behlül Dündar'la karşılaştım. "İlkbaharda Richard Ford İstanbul'a geliyor, ona ben rehberlik yapacağım. Tanışmak ister miydiniz?" demesin mi?

(A.B.D.'nin yaşayan en önemli üç romancısı bence Philip Roth, Richard Ford ve Andre Aciman'dır. Aciman, İstanbul kökenlidir. SEL'den çıkan "Beni Adınla Çağır"ı öneririm.)

2977- 28.11.12 sabahı! İstiklal Caddesi'nden okumayazma evime dönerken ensemde bir ılıklık duyumsadım. Bir güvercin tarafından portatif tuvalet niyetine kullanılmıştım. Durumu kenardan izleyen delikanlı esas parçanın kasketime nakşedildiğini muştularken sırıtıyordu.

Çevremde bir Milli Piyango bayii aradım. Santimetre kareye en fazla gezgin bayi düşen Cadde'de bir tane bile yoktu. Teselli ikramiyesi sayılırsa, ertesi gün fıtık ameliyatı oldum.

(Gel de, çölde kutup ayısıyla çarpışan bahtsız bedevi kıssasını anma.)

2978- "Modern şiirden hiçbir şey öğrenemezsiniz. Belki şairin mutsuz veya mutsuz olduğunu sanan bir kişi olduğunu çıkarırsınız. Belki de o mutludur da modaya uyarak mutsuzluğunu abartıyordur."

1978 Nobelisti Isaac B. Singer

2979- "Edebiyat ödülleri hemoroite benzer. Her makatta bir hemoroit peydahlanması gibi sonunda her yazar bir ödüle konacaktır."

François Ozon'un *Swimming Pool* adlı filminde, Charlotte Rampling

2980- METin ÜSTündağ'ın sormasını unuttuğu sorulardan:

Organ nakli var orgazm nakli niye yok?

2981- *İnşaata Girmek Tehlikeli ve Mübahtır*'dan – Yasemin Çongar

-Trenlerde ters oturan çocukların geçmişle ilişkisini seviyorum ben. Gözümün arkada kalmasını seviyorum ben.

- Açık denizler gibi hoyrat, tekinsiz, hayatla ölüm arasında, ama ölüme biraz daha yakın bir şey olsun okuduğum roman; okudukça fırtınaya tutulsun doğru bildiklerim...

- Her demlik dipsiz bir kuyu bu diyarda. Çay bardakları hiç boş kalmıyor, fark ettiniz mi? Allahım ne çok çay içiyoruz, ne çok konuşuyoruz

- Başka ihsan istemeyiz tanrılardan, gölge etsinler yeter. Gözlerimiz görebilmek için tezadı arar zira.

(Yasemin Çongar'a öneri: Hanımefendi, siz neden birinci-tekil-şahıs bir roman yazmıyorsunuz?)

2982- M.Ö. 3000'lerde alfabeyi bulan Fenikelinin, sayı sistemini kuran Hintlinin adlarından vazgeçtim, 30 yıl önce interneti bulan Amerikalının adını bilenimiz var mıdır?

2983- *Dünya İnancı*'ndan – Sami Baydar (1962-2012)

Mandalina Kabukları

Mandalina
kabukları
ve dostluk.

Dünyanın
kabukları
ve hayallerim.

2984- Anglo-Amerikan melodiler:

a) Bir radyo programı sunsaydım anons müziğim "The Days Of Pearly Spencer" olurdu. (Youtube'dan Marc Almond versiyonunu öneririm.)

b) Ameliyatlı halimle güya sakal traşı oluyordum. Radyodaki çığırtkan solistten "I only miss you when I am breathing" (Seni yalnızca nefes alırken özlerim) dizesini duyunca yaşama sevincim kımıldar gibi mi oldu?

c) On yıl öncesinin bir Amerikan melodisinde, buğulu bir kadın sesi, "Seni bir çölün, yağmuru özlemesi gibi özlüyorum" demiyor muydu?

2985- Küresel kültürazzi:

Velasquez, Raphael'i ressamdan saymazdı. / Mozart bilardo tutkunuydu. / Ressam Toulouse-Lautrec'in ayakkabılarını gönlünce boyatabildiği tek yer

Paris geneleviydi. /Opera bestecisi Gaetano Donizetti (1797-1848) çıldırarak öldü. Selçuk Altun 06.11.04 tarihinde Dil-Tarih Sahaf'ta, onun kitaplığından ve imzasını havi İtalyanca kitabı (60 TL karşılığında) ele geçirirken zevkten çıldırdı. / "Tanrı'nın sinekleri neden yarattığını ben bile anlamıyorum" derdi Aziz Augustine. / Luciano Pavarotti nota okuyamazdı derler. / Hesiod, Hölderlin, Gogol ve Yeats kendi kendileriyle konuşurlardı. / Krallar kralı Şarlman okur ama yazamazdı; Jandark ikisini de yapamazdı. / Adı erkek ama kadın romancı George Eliot evlendiğinde 59 yaşındaydı, kocası ondan 21 yaş daha gençti. Venedik'te balayındayken çıtır koca otel odasının balkonundan kanala atladı. / Diva Maria Callas'a göre onun döneminin en büyük şarkıcısı Rosa Ponselle'di. (Adını duymuş muydunuz?) / Horace'ın babası, Anton Çehov'un dedesi köleydi. / Öncü ressam Sandro Botticelli (1444-1510) yaşamının sonunda sadakayla yaşar duruma düşmüştü.

2986- Kitap Önerileri (yıl sonundan bakiye):

Salamina Askerleri – Javier Cercas (çev. Gökhan Arsoy), Jaguar / Cathay – Ezra Pound (Çev. Ülkü Tamer), Jaguar / Deniz Kokusu – Can Göknil, CAN / Ulysses, James Joyce (Çev. Armağan Ekici), Norgunk / Mimarlık Zor Sanat – Doğan Tekeli, YKY / Kar İzleri Örttü – Haz. İlknur Özdemir, Kırmızı Kedi...

2987- Ünlü ve önemli yazar ve sanatçıların fotoğrafçısı Gisele Freund (1908-2000) Colette'in (1873-1954) fotoğraflarını 1939'da çekmeyi başardığında aykırı yazar altmışı devirmişti. Bir koşulu vardı; çekilen pozları ilk o görecek, onaylamadığı imha edilecekti.

Biseksüel yazar Freund'un Paris'teki atölyesine geldiğinde yanında genç bir adam vardı, ona dışarıda beklemesini buyurdu. Çekilen fotoğraflarını beğenince kapıdakine seslendi, "İçeri gel Maurice, bunları sen de görebilirsin."

Çıtır Maurice yeni kocasıydı.

2988- Önemli yazar Selçuk Baran (1933-1999), 1984 ürünü *Tortu*'yu bakın nasıl imzalamış:

"Ömer'e,

Hukukçu, entelektüel, sanatsever, iyi bir anne, anneanne ve de yazar olan dostundan sevgiyle, alçak gönüllülükle..."

S.B. 15 Şubat 1985

(Finaldeki tek sıfatla oturaklı bir kinaye peydahlanmamış mı? Adaşım hanımefendinin 80. yaş yılıdır.)

2989- *Uzat Saçlarını Frigya'*dan Cemal Süreya:

"...Bugün çok önemli bilinen bazı şairler sarsılabilir, hatta yıkılabilir ilerde. Ahmet Hamdi Tanpınar hiçbir zaman çok önemli olmadı, ama olduğu kadarıyla kalacaktır."

2990- Meslek bazında bakıldığında en sıkı okurlarım doktorlar mıdır? Bir şakayı hak ediyorlar:

"Doktorum bana altı ay ömür biçti. Ben vizitesini ödeyemeyince, süreyi altı ay daha uzattı." Walter Matthau

2991- Neler mi okumak isterdim?

Gonca Özmen'den bir ilk roman. / Selçuk Demirel'in Paris, Ali Poyrazoğlu'nun sahne anılarını./ Mahir Öztaş'tan gizemli bir şiir demeti. / Can Yücel'in yaşamöyküsünü. / Şule Gürbüz'ün özyaşamöyküsünü...

2992- Şairin Günah Defteri'nden – Tozan Alkan, Şeref Bilsel:

-"Şiir, krallarla çobanları Tanrı'ya götüren yıldızdır." Victor Hugo

-"Şiir, bilinen sözcüklerle bilinmeyen sözler oluşturmaktır." M.C. Anday

-"Istırapların en büyüğü, eğer yanıtı yoksa şiirin kaynağıdır." L.A. Feuerbach

-"Her şiir ozanın zararıyla kapanır." O. Paz

2993- Yusuf Ziya Ortaç'tan bir Reşat Nuri Güntekin pasajı (Portreler'den):

"Tatlı, uysal bir mizacı vardı. Çoğumuzu kızdıran olaylar onu güldürürdü.

Bir gün, İstanbul Maarif Müdürlüğünün merdivenlerini çıkarken, duvara çakılı büyük, rakkaslı saati tamire götüren hademe, Reşat'ın omzuna adamakıllı bindirmiş. Ama o, can acısını hazin bir tebessümle örterek:

-Evlâdım, demiş, cep saati kullansan daha iyi edersin!

Bir aralık Mebus oldu. Ama politikacı olamadı."

2994- 1969 Nobelisti Samuel Beckett'in *Godot'yu Beklerken* (1952) çıkana dek kitapları çok satmaz, bu yüzden yayınevi bulmakta zorlanırdı.

1951'de Les Editions de Minuit'i onun *Molloy*'unu basmayı kabul eder. Eve döndüğünde yüzü asıktır. Karısı nedenini sorduğunda, "Ya yayınevi romanımın yüzünden iflas ederse?" diye içlenecektir.

2995- *Önüm Arkam Sağım Solum Dönek*'ten – Levent Kırca:

"Ben sözü köşe yazarlarımıza getirmek istiyorum. Çoğunun köşesi var diye her şeyden anladıklarını sanıyorlar. Sinemadan anlayacaksın, tiyatroyu

en iyi sen bileceksin, yemek konusunda birinci sınıf gurme olacaksın, müzik konusunda ahkâm kesmek senin için vazgeçilmez olacak. Atlardan, kedilerden, köpeklerden de anlayacaksın... Yanmışız valla."

(Listede edebiyat unutulmuş.)

2996- Mikhail Dudin, Şairlik bir meslek değil kaderdir" demiş.

(O zaman, kader utansın.)

2997- İstanbul'da yaşayan ve bir dernek kurmak isteyen Pakistanlılara ad önerisi: PAKİSTANBUL.

2998-

a) *Aşkın Ömrü Üç Yıldır* diye çok satan bir roman vardı. Film afişini de görünce düşünmeden edemedim. Duygu üç yıl sürmüşse ona aşk demek ayıptır. Aşk, yaşam boyu (s)ürer.

b) Toplum içinde birbirlerine yapmacık yapmacık "Aşkımmm" diye seslenenleri yadırgıyorum. Süpermarkette erkek arkadaşına (veya kocasına) "Aşkımmm" diye sırnaşanlar kime ne kanıtlar ki? (O gizli çığlığın içinde bastırılmışlığa bir tepki mi vardır?)

2999- 10.12.12, Paris! Yahya Kemal'in de uğrak noktası olan kadim La Closerie des Lilas nam kafede, Enis Batur'la buluşuyoruz.

(Enis masanın abandığım kıyısındaki pirinç levhayı işaret ediyor. Hımmm, burası Vladimir Lenin'in kadrolu köşesiymiş.) Derken Fatma Tülin ve nihayet Emmanuelle Collas bize katılıyor. Tanıştırılıyoruz, Enis'le Tülin bizi baş başa bırakıyorlar. Emmanuelle butik yayınevi Galaade'ın sahibesi. Arkeolog olarak on yıl Anadolu'da çalışmış. Türkiye'yi ikinci vatanı belleyen sevecen kadının doktora konusuysa "Orta Doğu'daki Roma ve Grekler." (*Bizans Sultanı*'nın Fransızcası için daha uygun bir yer düşünemezdim.) Enis'in aracılığıyla yetkin çevirmen Ferda Fidan romanı Fransızcaya çevirmişti. Yine Enis'in önerisiyle Emmanuelle teksti okuyup yayınlamaya karar verdi. *Le Sultan de Byzance,* Mayısta Fransız kitapevlerinde kendine yer arayacak.

12.12.12, Paris! Nur'la benim 32, Tülin'le Enis'in 22. evlilik yıldönümüydü. Birlikte bir akşam yemeği elzemdi.

3000- "Ünsüz veya hak ettiği üne ulaş(a)mamış ama değerli yazar ve şairlerimiz" anketinde kavram kargaşası yaşanması durumunda –ender de olsa- takdir hakkımı kullandım.

En çok oyu Feyyaz Kayacan ile Ali Teoman aldı, onları Selçuk Baran izledi. İlk yirmi alfabetik sırada sunulur. (Listedeki on değeri yitirmişken, onunun yaşıyor olması *serendipitisel* bir dağılım. Yitirdiklerimizin anılarına saygılar, yaşayanlara teşekkürlerle.)

Hulki Aktunç / Şavkar Altınel / Selçuk Baran / Adnan Binyazar / Sevim Burak / Ahmet Cemal / Nilgün Cerrahoğlu / Hüseyin Cöntürk / Feyyaz Kayacan / Osman Cemal Kaygılı / Hamdi Koç / Uğur Kökden / Ercüment Behzat Lav / Nahid Sırrı Örik / Ali Teoman / Ayfer Tunç / Güven Turan / İsmail Uyaroğlu / İbrahim Yıldırım / Ali Yüce...

AFORİZMA - ALINTI - ALKIŞ - ANI
BİLGİ - ELEŞTİRİ - GÜNLÜK - GÖZLEM
HABER - KISSA - KİNAYE - NÜKTE
ÖNERİ - POLEMİK - SOR (G)U - YANIT

"Herkes kitap sevsin diye kat etmeyeceği yol yok.
Selçuk Altun : Nefes aldığı 'kitap içindir'."

Birhan Keskin

ISBN:9785706238
9 789755 706238

20 TL

www.selyayincilik.com